DE IMITATIONE CHRISTI.

SACH

GƯƠNG PHUC

CỐ THỦY (M. PINABEL)

ĐÃ DỊCH RA TIẾNG ANNAM.

IN TẠI NINH PHÚ ĐƯỜNG

1888

IMPRIMATUR.

† **PAULUS Fr. episc.**

TỰA

Sách này dẫn đàng các nhân đức lọn lành, cùng dạy cách thế sửa tính nết cho được nên giống như Đức Chúa Jêsu lọn tốt lọn lành; vì vậy nếu ta có đặt tên là sách Gương Đức Chúa Jêsu thì phải lý hơn; song bởi xưa nay đã quen gọi là sách Gương phúc, thì ta cũng dùng một tiếng ấy, kẻo chẳng cứ làm vậy, thì có người nghĩ rằng: ta dịch quyển sách mới lạ chăng.

Ta không biết tỏ ông nào đã chép sách này trước hết, vì ông ấy, bởi lòng khiêm nhường, đã giấu tên mình, chẳng muốn biên vào sách, kẻo mà người ta khen lao. Nhưng mà ta có muốn biết ông ấy là người thể nào, thì ta hãy cứ lời kinh thánh Đức Chúa Jêsu đã phán rằng: xem quả cây, liền biết cây ấy tốt xấu thể nào. Vậy ta suy xét những điều đã dạy trong sách Gương phúc, thì dễ luận rằng: ắt là kẻ đã chép sách ấy là người thông thái, khôn ngoan và đạo đức lắm. Ông ấy đã quen suy ngắm những lẽ cao ý, những sự sâu nhiệm, đã hiểu thấu các tính nết loài người ta; lại đã thông biết đàng dẹp tính hư xác thịt và chê bỏ sự thế gian cho được lo việc linh hồn, thì mới chép được sách thông thái thể này.

Sách Sấm truyền cũ và Sấm truyền mới là hai quyển sách trọng nhất, vì Đức Chúa Phiritô sangtô đã soi sáng trí khôn cho kẻ đã chép sách ấy được khỏi sai lầm điều gì; vậy đừng kể hai quyển sách ấy, thì chẳng tìm được sách nào quí trọng cho bằng sách Gương phúc này. Bởi đấy cho nên trong các đấng khôn ngoan thông thái xưa đã chép sách này sách khác dẫn đàng sửa mình lại, thì nhiều ông đã lấy sách Gương phúc làm nền, làm mẫu mực cùng đã chọn lấy các lẽ chính trong sách này mà cắt nghĩa cho rộng ý hơn, để cho con chiên bổn đạo được nhờ, vì chưng những lời nói trong sách này thì vắn tắt,

song nghĩa lý thì rộng ý lắm; mọi điều chẳng khác gì như lời ví tóm lại nhiều lẽ sâu nhiệm cao ý.

Hễ ai vô ý mà xem sách này, thì ngờ là sách nói rõ ý lắm, cho nên dù trẻ con, dù kẻ mê muội cũng hiểu được cả mọi điều. Song thật sự có nhiều lẽ khó hiểu cho thấu ý lắm, cho nên dù kẻ đã quen suy lẽ sâu nhiệm phần linh hồn cùng những sự cao ý trên lời, còn phải suy ngắm lời sách này lâu dài; mà có một kẻ đã quen hãm tính mê cùng đã tập đi đàng nhân đức lọn lành, mới hiểu được cho hết ý mà thôi.

Con nghe bấy nhiêu lời, thì chớ ngại ngùng làm chi, vì chưng sách này dạy những điều tốt lành dường ấy, cho nên dù đàn bà con trẻ, dù kẻ thấp trí mà xem sách này vì một ý muốn sửa mình lại đi đàng nhân đức, thì cũng được ăn mày nhiều ích trọng thay thảy. Nhân vì lẽ ấy có nhiều nước đã dịch sách này ra tiếng bản cuốc cho ai nấy được xem, và trong các nước ấy mọi thứ người, kẻ trọng, kẻ hèn đã phục sách này lắm, vì chưng nhiều kẻ xem thì đã được nhờ phần linh hồn mọi đàng.

Ông thánh Inaxu lập dòng nói rằng: Hễ tôi phiền lòng rối trí điều gì, chẳng biết liệu làm sao cho khỏi, thì tôi xem sách Gương phúc; dù tôi mở ra đâu, tôi liền thấy lời yên ủi mình đấy, và tôi được nhờ lời ấy mà liệu cho khỏi cơn ấy. Sự ông thánh Inaxu đã thử làm vậy, thì nhiều kẻ khác cũng đã thấy tỏ, khi mình phải cơn xao xác cực nạn mà mở sách này ra, gặp đâu xem ngay đấy, liền thấy những điều yên ủi mình cùng hay giải cơn xao xác ấy tức thì.

Khi xưa đã dịch sách này ra tiếng annam và cũng có người quen dùng đã lâu năm; nhưng mà ta sánh quyển sách ấy cùng chính bản latinh, thì thấy hai bản ấy khác nhau xa lắm; có nơi thì bỏ qua, nơi thì chẳng dịch ra thật ý, nơi thì bỏ sót đi, cho nên kẻ xem bản dịch ấy

thường không hiểu được. Nhân vì sự ấy có nhiều kẻ phàn nàn vì sách tốt thế đã ra như sách vô ích cùng đã ước ao chớ gì có ai sửa sách ấy lại cho ra chân nghĩa bản chính, thì mọi người được nhờ bội phần. Vậy ta bằng lòng chịu khó làm việc ấy hết sức, chẳng nề khó nhọc, miễn là kẻ đã dâng mình trong nhà Đức Chúa Lời, trong nhà dòng và các con chiên bổn đạo được nhiều ích phần linh hồn.

Ta khuyên bảo mọi người ai nấy, hãy năng xem, năng nghe sách này cho sốt sắng; hễ lần nào xem điều gì, thì hãy suy cho thấu ý điều ấy cùng suy đi ngắm lại cho thấm vào lòng, thì mới trông được nhiều ích phần linh hồn. Ví bằng anh em siêng năng vâng cứ làm vậy, chẳng dám xem sách này vội vàng lược qua, thì sẽ sinh ra lòng ái mộ, mà càng xem hay là nghe sách này, thì càng muốn xem, muốn nghe, chẳng lấy làm chán bao giờ.

QUYỂN THỨ I

GIẢNG DẠY NHỮNG ĐIỀU HAY GIÚP TA SỬA TÍNH NẾT MÀ ĐI ĐÀNG NHÂN ĐỨC LỌN LÀNH.

ĐOẠN THỨ I

DẠY TA BẮT CHƯỚC ĐỨC CHÚA JÊSU CÙNG CHÊ BỎ MỌI SỰ GIẢ TRÁ ĐỜI NÀY.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Ai theo tao, thì chẳng đi đàng tối tăm. Ấy là lời Đức Chúa Jêsu răn dạy ta có muốn khỏi mọi sự tối tăm và được thật sáng trong linh hồn, thì phải lấy các nhân đức cùng những tính nết Đức Chúa Jêsu làm mẫu mực ta noi theo liên; vì vậy ta chớ có sốt sắng chăm chút điều gì cho bằng sự suy ngắm Đức Chúa Jêsu lót đời người đã ăn ở là thể nào.

2. Lời Đức Chúa Jêsu đã phán, thì trọng hơn mọi điều các thánh đã giảng dạy bội phần, và nếu có ai hiểu ý tứ lời ấy cho lọn, liền sẽ thấy Manna, là mùi ngon ngọt kín nhiệm trong lời ấy. Nhưng mà có nhiều kẻ năng nghe lời sách thánh mà chẳng sinh ra lòng ước ao sự lành là bao nhiêu, vì nó chẳng hợp một ý một lòng cùng Đức Chúa Jêsu. Ấy vậy ai muốn hiểu cho tỏ lời Đức Chúa Jêsu cùng lấy lời ấy làm ngon ngọt êm ái, thì phải ra sức nên giống Đức Chúa Jêsu trong mọi việc mình làm mà chớ.

3. Dù con luận được nhiều lẽ cao ý về Đức Chúa Lời ba ngôi, nếu con thiếu nhân đức khiêm nhường, cho nên mất lòng Đức Chúa Lời ba ngôi, nào con được ích gì ru? Ắt là những lời cao ý chẳng làm được cho người ta nên thánh, nên lọn lành đâu; ai siêng năng giữ phép tắc nết na liên, thì mới kể là người Đức Chúa Jêsu yêu dấu mà thôi.

Tôi ước ao ăn năn ghét tội vì lòng dái sợ Đức Chúa Lời hơn biết đàng cắt nghĩa sự ấy là đí gì. Dù con thuộc hết các chữ sách Sấm truyền cùng mọi điều các quân tử đã chép ra, nếu con chẳng có lòng kính mến, cùng chẳng được ơn Đức Chúa Lời, nào được ích gì?

4. Hết mọi sự là của giả trá vô ích mọi đàng thay thảy, trừ một sự kính mến Đức Chúa Lời cùng làm tôi tá thờ phượng một Đức Chúa Lời mà thôi. Kẻ giày đạp mọi sự đời này dưới chân mà làm như bậc thang cho được tìm lên nước thiên đàng, ấy là kẻ được nhân đức khôn ngoan thật lọn mà chớ. Vậy tìm cho được vàng bạc của cải chóng hư chóng nát và cậy trông của ấy là sự vô ích. Tham chức quyền cùng ra sức nổi lên làm kẻ cả kẻ lớn là sự giả trá vô ích. Theo tính mê xác thịt cùng ước ao những sự trái lẽ sẽ làm cho mình phải phạt khốn nạn sau này, cũng là lạc đàng muốn sự vô ích. Ước ao sống lâu, mà chẳng lo sửa tính nết là bao nhiêu, ấy là luống công mọi đàng. Đem lòng đem trí về những sự đời này mà thôi, mà chẳng suy đến sự sau, ấy là thật mơ màng về sự vô ích. Yêu chuộng sự chóng qua như bóng, mà chẳng mau chân chạy đến chốn hằng được thanh nhàn bền đỗ vô cùng, ấy là sự giả trá vô ích.

3. Con hãy năng nhớ lời ví này: Con mắt xem chẳng hề no, lỗ tai nghe chẳng hề chán bao giờ; vì vậy con chớ để lòng con yêu chuộng những sự hèn con mắt xem thấy, bèn hãy chê bỏ nó cho dứt, mà đem lòng tríu mến sự trên lời con mắt xem chẳng thấy; vì chưng kẻ theo tính hư xác thịt, liền ra ô uế trong linh hồn và mất ơn nghĩa cùng Đức Chúa Lời.

ĐOẠN THỨ II

DẠY TA LẤY MÌNH LÀM HÈN.

1. Vốn ai ai cũng muốn nên thông; nhưng mà người thông mà chẳng có lòng kính dái Đức Chúa Lời, nào có được ích gì đâu? Ắt là một đứa điền dã khiêm nhường cùng siêng năng thờ phượng Đức Chúa Lời, thì tốt lành hơn người quân tử cao kì hay bỏ việc linh hồn, để mà suy xét các tầng lời xây đi vần lại là làm sao. Ai biết tính nết mình cho tỏ, thì lấy mình làm hèn cùng chẳng vui lòng nghe lời người ta tô nịnh. Dù tôi thông biết mọi sự trong thế gian, nếu tôi chẳng có lòng kính mến, nào tôi được nhờ gì trước mặt Đức Chúa Lời, là đấng sẽ tra hỏi nguyên việc tôi đã làm mà phán xét tôi?

2. Đừng lo lắng ước ao thông biết nhiều điều quá, vì sự ấy hay sinh chia lòng chia trí ra cùng hay lừa dối ta nhiều đàng. Người thông vốn thích phô mình hay chữ cùng vui lòng nghe thiên hạ khen nó là người khôn ngoan. Có nhiều sự, dù ta thông biết, cũng chẳng được ích gì phần linh hồn, hay là chẳng được nhờ là bao nhiêu; và

kẻ nào lo đến những việc ngoài hơn những sự hay giúp mình rỗi linh hồn, ấy là kẻ thật dại dột. Nói nhiều lời chẳng làm cho linh hồn được no đầy phỉ chí đâu: nhưng mà kẻ siêng năng làm việc lành phúc đức liên, thì được yên lòng tươi tỉnh, và kẻ giữ lương tâm thanh sạch được lòng vững vàng cậy trông Đức Chúa Lời.

3. Con càng thông biết nhiều sự và càng hiểu cho tỏ ý hơn, nếu con chẳng thêm việc lành cho xứng, thì càng phải chịu lý đoán công thẳng hơn; vì vậy, dù con có tài năng gì, dù có phần thông thái thể nào, con đừng khoe mình, bèn hãy thêm lòng sợ hãi vì những sự Đức Chúa Lời đã ban cho con thông biết. Hoặc là con tưởng rằng: mình đã biết nhiều, cùng đã được phần thông thái khá; song le con phải biết còn nhiều sự hơn mà con chưa học đến bao giờ. Con chớ đem mình lên cao, bèn hãy thú con là kẻ thật dốt nát, thì hơn bội phần. Con muốn lấy mình làm hơn người khác, khi thấy còn nhiều kẻ chữ nghĩa, còn nhiều kẻ thông luật phép hơn con, thì làm sao cho phải? Con có muốn biết, có muốn thông hiểu điều gì hay sinh ích lợi cho con, thì hãy muốn ước ao đừng có ai biết con và đừng có ai kể con là gì.

4. Sự biết tính nết mình tỏ tường và lấy mình làm hèn, ấy là bài học rất sâu ý và hay sinh ích lợi cho ta mọi đàng. Kẻ xem mình như không, lại hằng trọng kính kẻ khác cùng đoán sự lành cho mọi người, ấy là kẻ thật khôn ngoan và rất lọn lành. Dù con trông thấy người khác phạm tội hay là lỗi nặng điều gì tỏ tường, con cũng chẳng nên lấy mình làm hơn nó, vì chưng con không biết con sẽ được vững chân đi đàng nhân đức là bao lâu. Ta yếu

đuối thay thảy; song con hãy tin thật, chẳng có ai yếu đuối hơn con.

ĐOẠN THỨ III

ĐỨC CHÚA LỜI LÀ MẠCH MỌI SỰ CHÂN THẬT, DẠY DỖ TA LÀ THỂ NÀO.

1. Phúc cho kẻ được chính mình Đức Chúa Lời, là mạch mọi sự chân thật, dạy dỗ soi sáng, mà chẳng dùng lời bóng bảy, lời hay qua, một dạy dỗ nguyên sự chân thật tỏ tường mà thôi. Ta hay suy luận cùng năng đoán xét sai lầm và chẳng có sức thông hiểu mấy điều cho rõ ý. Nào ta được ích gì bởi sự hao tổn tinh thần mà luận những điều sâu ý khó hiểu, là những sự Đức Chúa Lời, chẳng có quở trách ta trong ngày phán xét vì không học đến? Ta dại dột là dường nào! những điều hay sinh ích lợi và những sự cần, thì ta chẳng xem sao; lại tự ý mình ta đem lòng đem trí về những sự mới lạ hay làm hại ta! Ấy ta có con mắt mà không xem thấy.

2. Ta lo chi mà muốn phân biệt mọi giống mọi thứ cùng hỏi tra trăm điều sâu sắc vô ích. Ai được nghe lời Đức Chúa Lời, là mạch mọi sự chân thật hằng có vô cùng, thì được xóng trí khôn khỏi suy trăm điều. Bởi một lời Đức Chúa Lời đã phán truyền, thì mọi sự bởi không mà sinh ra, và mọi sự là bài giảng điều khong khen một Chúa lời đất; vậy cũng là đấng cội rễ mọi sự phán lời dạy dỗ ta nữa. Ví bằng Đức Chúa Lời không soi sáng linh hồn, thì chẳng có ai thông hiểu hay là đoán xét sự gì cho phải lý công chính. Người nào tìm thấy một Đức Chúa Lời

trong mọi sự, và đem mọi sự về một Đức Chúa Lời, cùng xem mọi sự trong một Đức Chúa Lời, thì giữ được lòng vững vàng cùng được yên nhàn mà hợp làm một cùng Đức Chúa Lời liên. Lạy Chúa tôi, là mạch sự chân thật, xin Chúa tôi ban ơn cho tôi được hợp làm một cùng Chúa tôi vì lòng kính mến Chúa tôi liên. Nhiều khi tôi chán, chẳng còn muốn xem nhiều sách, chẳng còn muốn nghe nhiều bài nữa. Những sự tôi muốn và tôi khát vọng, thì ở nơi Chúa tôi thay thảy. Những người chữ nghĩa thông thái và các giống mọi loài, hãy nín lặng trước mặt Chúa tôi; xin một mình Chúa tôi phán lời dạy dỗ tôi mà chớ.

3. Ai càng được cầm lòng cầm trí, kẻo suy những sự bề ngoài và càng hãm tính mê bề trong, thì càng dễ thông hiểu nhiều sự và luận được nhiều điều cao ý, cùng chẳng phải khó nhọc gì, vì đã có ơn trên lời xuống soi sáng linh hồn. Ai được lòng thanh sạch, ngay thật, vững vàng, dù phương trở nhiều việc mặc lòng, cũng không chia trí ra vì kẻ ấy làm mọi việc cho sáng danh Cha cả cùng ra sức giữ kẻo tìm ích gì riêng cho mình. Nào có sự gì sinh ngăn trở, sinh cực lòng con, cho bằng các tính mê lăng loàn đang còn mạnh sức trong lòng ru? Kẻ ngay lành đạo đức xếp đặt trong trí khôn những việc mình phải làm bề ngoài, và những việc ấy chẳng đem được linh hồn theo ý xác thịt, mà lại kẻ ấy qui liệu mọi việc cách thế xứng hợp cùng lý công chính. Nào có ai phải đánh giặc cho riết hơn kẻ ra sức thắng trận cùng tính riêng mình ru? Lẽ thì ta phải lo một việc này liên, là dẹp tính hư xác thịt, và hằng thêm sức mạnh cho được chừa bỏ thói xấu, cùng đi đàng nhân đức một ngày một hơn.

4. Dù thể nào, đang khi ta sống ở thế gian, thì nhân đức ta chưa có lọn tốt lọn lành, hãy còn phải dấu vết ít nhiều và mọi sự ta suy luận, thì ta còn trông mờ mờ, chưa được tỏ mọi điều đâu. Sự biết mình là kẻ hèn, ấy là đàng nẻo đưa đến cùng Đức Chúa Lời cho chắc hơn sự chịu khó học cho thông những điều cao ý sâu nhiệm. Âu là chẳng nên chê bác kẻ học cho thông, hay là kẻ muốn biết nghĩa ý chân thật điều nọ điều kia, vì chưng nguyên sự ấy là sự ngay lành cùng vừa thánh ý Đức Chúa Lời. Nhưng mà ta hằng phải lấy sự đi đàng nhân đức cùng giữ lương tâm thanh sạch làm quí trọng hơn bội phần; mà bởi có nhiều kẻ lo học cho thông hơn là lo giữ phép tắc nết na, thì nó thường lạc đàng cùng chẳng sinh được ích lợi gì là bao nhiêu.

5. Chớ gì người ta siêng năng nhổ các tính mê thói cũ và trồng các nhân đức trong linh hồn cho bằng nó khéo khéo luận nghĩa lý điều này điều khác sâu sắc, thì chẳng còn thấy nhiều sự dữ, nhiều gương mù trong dân, và các nhà Đức Chúa Lời nhà dòng chẳng còn buông tuồng thể này đâu. Ắt là đến ngày phán xét Đức Chúa Lời chẳng có hỏi ta đã xem những quyển sách gì, một sẽ hỏi ta đã làm việc lành phúc đức là ngần nào; người chẳng tra ta đã nói những điều gì khôn khéo, một sẽ xét ta đã giữ phép tắc nết na là thể nào mà chớ. Thày hỏi con, những người quyền cao, những thày chữ nghĩa, con đã quen thuộc khi nó còn sống ở thế gian và nổi danh tiếng thông thái, ấy nó ở đâu? Chức quyền, của cải nó, thì kẻ khác đã được thay, và kẻ được của ấy, nó có nhớ kẻ đã qua đời chăng, ấy là điều ta nghi lắm. Kẻ ấy đã

xem ra nổi lên khi còn sống, mà bây giờ chẳng còn ai nói gì đến nó nữa.

6. Mọi sự sang trong đời này chóng qua là dường nào! Chớ gì kẻ ấy siêng năng làm việc lành xứng hợp cùng những điều nó đã thông biết, thì mới đáng kể là người đã sinh nhiều ích bởi sự học hành xem sách mà ra! Biết là bao nhiêu kẻ mất linh hồn, vì nó siêng năng học hành những sự vô ích, mà chẳng lo việc thờ phượng Đức Chúa Lời là bao nhiêu; và bởi kẻ ấy chuộng bậc sang trọng hơn bậc hèn hạ khiêm nhường, thì nó hư đi, cùng ra người vô ích như các điều nó mơ màng mà chớ. Vậy ai sốt sắng kính mến Đức Chúa Lời, ấy là thật kẻ cả kẻ lớn. Ai suy xét mình là người hèn cùng xem mọi người sang trọng cả phần đời như không, ấy là kẻ sang trọng thật. Ai xem xét mọi sự thế gian như phân ô uế, cho được Đức Chúa Jêsu làm lời lãi riêng mình, ấy là kẻ thật khôn ngoan. Ai theo thánh ý Đức Chúa Lời cùng bỏ ý riêng mình, ấy là kẻ thật thông thái và được nhiều ích lợi bởi sự học hành mà ra.

ĐOẠN THỨ IV

DẠY TA Ở KHÔN NGOAN TRONG CÁC VIỆC TA LÀM.

1. Ta chẳng nên tin những lời người ta nói và những điều trí khôn bày ra; nhưng mà phải cân nhắc những sự ấy trước mặt Đức Chúa Lời cho khôn ngoan và cho cẩn thận lâu dài. Khốn thay! ta yếu đuối đến nỗi ta dễ tin, dễ nói điều ác hơn điều lành; song le kẻ đạo đức

lọn lành, chẳng vội tin lời mọi người đâu, vì đã biết tính xác thịt yếu đuối hằng chiều về sự dữ cùng hay sai lỗi trong lời nói.

2. Ai không làm việc vội vàng vô ý vô tứ, cùng chẳng dám ở cứng cổ cả quyết, ấy là kẻ khôn ngoan thật. Ai không vội tin lời mọi thứ người cùng chẳng mau miệng kể lại những điều đã nghe hay là đã lấy làm tin trong lòng, thì cũng là kẻ thật khôn ngoan. Con hãy bàn bạc cùng người khôn ngoan có lòng dái sợ Đức Chúa Lời; vả lại thà tìm kẻ có lòng đạo đức hơn mà xin kẻ ấy dạy bảo con, chẳng thà theo những điều con bày ra trong trí khôn. Sự đi đàng nhân đức lọn lành làm cho người ta nên khôn ngoan trước mặt Đức Chúa Lời cùng biết đàng quen liệu nhiều việc. Ai càng được lòng khiêm nhường và càng siêng năng vâng theo thánh ý Đức Chúa Lời, thì càng nên người khôn ngoan trong mọi việc và càng được bằng yên trong linh hồn mà chớ.

ĐOẠN THỨ V

DẠY CÁCH THẾ TA PHẢI XEM KINH THÁNH.

1. Khi nào con xem sách thánh, thì phải có một ý tìm cho biết sự chân thật, đừng có tìm lời khéo nói. Các đấng đã chép sách thánh có ý thể nào, thì ta cũng phải hợp một ý ấy mà xem. Ta phải tìm trong sách thánh những sự hay làm ích cho ta hơn là tìm những điều kinh lịch sâu sắc. Dù những sách dẫn đàng phúc đức cùng hay nói thật thà, thì ta cũng phải vui lòng xem cũng như các sách

giảng dạy điều sâu nhiệm cao ý. Đừng vấp phạm điều này, là đừng tra hỏi kẻ đã chép sách là kẻ danh tiếng thông thái hay là người ít chữ nghĩa thể nào, nhưng hãy ước ao muốn xem sách vì lòng ái mộ muốn biết nguyên sự chân thật mà thôi. Đừng hỏi ai nói điều này điều kia, một suy xét điều ấy dạy làm sao.

2. Loài người chóng qua; song lời chân thật Đức Chúa Lời hằng vững đời đời. Đức Chúa Lời dạy dỗ soi sáng linh hồn ta nhiều thể nhiều cách mà chẳng thiên tư ai sốt. Bởi ta muốn suy biết điều mới lạ, có nhiều lần ta thiệt khi xem sách thánh, vì chưng có điều ta phải xem qua, mà ta hãy còn muốn thông hiểu và cãi về nghĩa lý điều ấy. Con có muốn sinh ích lợi bởi sự xem sách thánh mà ra, thì hãy cứ lòng khiêm nhường, ngay lành, thật thà, mà đừng có ý tìm nổi danh tiếng thông thái bao giờ. Còn hãy vui lòng hỏi han, cùng yên lặng mà nghe lời các thánh giảng dạy, và đừng chê ghét những lời ví kẻ tuổi tác quen nói, vì chưng lời ví ấy chẳng phải là lời hư từ vô ích đâu.

ĐOẠN THỨ VI

DẠY TA ĐỪNG ĐỂ LÒNG YÊU CHUỘNG SỰ GÌ TRÁI LẼ.

1. Hễ ai ước ao sự gì trái lẽ, thì nó liền sinh ra lòng áy náy tức thì. Ai kiêu ngạo, ai hà tiện, chẳng được yên lòng bao giờ. Ai lòng khó khăn khiêm nhường được bằng yên phỉ lòng phỉ chí liên. Ai chưa dẹp tính mê cho lọn, thì chóng phải cơn cám dỗ cùng dễ thua trong

sự hèn mọn. Ai hèn yếu phần linh hồn và hãy còn yêu chuộng xác thịt cách nào cùng hướng chiều theo ý ngũ quan, thì khó bỏ lòng ước ao mộ mến sự đời này cho dứt. Bởi đấy cho nên nó thường phiền lòng khi nó từ bỏ những sự ấy đi; nó cũng dễ giận gắt khi có ai can gián.

2. Nhược bằng nó theo ý xác thịt, thì nó liền sinh ra lòng bồn chồn vì lương tâm trách nó, tại nó đã theo tính mê thói xấu, mà tính mê ấy chẳng giúp đỡ nó cho được sự bằng yên nó đã tìm. Ấy vậy kẻ chống lả tính mê thói cũ, mới được bằng yên thật trong linh hồn; chẳng phải là kẻ làm tôi xác thịt được sự bằng yên ấy đâu. Nhân vì lẽ ấy kẻ dong tính mê, kẻ để lòng yêu chuộng dính bén sự hèn thế gian, chẳng được bằng yên trong linh hồn bao giờ; kẻ có lòng đạo đức sốt mến, kẻ ái mộ sự trên lời mới được bằng yên mà thôi.

ĐOẠN THỨ VII

DẠY TA ĐỪNG CẬY SỰ GIẢ TRÁ VÀ CHỚ PHÔ MÌNH CAO SANG.

1. Ai trông cậy người thế gian hay là của hèn đời này, thì luống công mọi đàng. Đừng lấy sự chịu lụy kẻ khác vì Đức Chúa Jêsu làm để nhục, cùng đừng xấu hổ vì con chịu kể là người khó khăn hèn hạ ở đời này. Con đừng cậy thân thế sức lực, một cậy trông Đức Chúa Lời mà thôi. Hãy làm vừa sức, thì Đức Chúa Lời thấy con sẵn lòng, sẽ giúp sức cho con. Con chớ cậy mình vì con chữ nghĩa lý sự, và đừng nương nhờ mưu mẹo người nào sốt, bèn

hãy cậy trông ơn Đức Chúa Lời, vì chưng người giúp sức phù hộ kẻ khiêm nhường, cùng làm cho kẻ cậy sức mình phải hổ ngươi nhuốc nha.

2. Hoặc con giầu có phú quí, thì đừng lấy lẽ ấy mà ở kiêu căng, cùng chớ phô mình vì bạn hữu sang trọng cao cả, một hãy trông cậy Đức Chúa Lời, là đấng ban mọi sự lành cho con, và ước ao phó lót mình người cho con hơn mọi sự khác nữa. Đừng phô mình cao lớn, đừng khoe nhan sắc, vì một chút bệnh tật nhỏ mọn làm cho xác hư đi cùng xấu ra ngay. Đừng sung sướng trong lòng vì có tài năng hay là vì con khôn khéo, kẻo mất lòng Đức Chúa Lời, là đấng cội rễ đã ban mọi sự lành ấy cho con thay thảy.

3. Con đừng nghĩ mình hơn kẻ khác, kẻo hoặc là con kém hơn cả trước mặt Đức Chúa Lời là đấng thông biết mọi người tốt xấu là ngần nào chăng. Chớ kiêu ngạo vì các việc lành con đã làm, vì chưng Đức Chúa Lời chẳng xét đoán như người ta đâu, và nhiều khi những sự vừa ý người ta, là sự xung khắc cùng thánh ý Đức Chúa Lời. Nếu con được sự gì lành, thì hãy tin kẻ khác còn được phần tốt lành hơn, để mà giữ lòng khiêm nhường. Con có nghĩ mình kém hơn mọi người, thì con chẳng thiệt chút nào; nhược bằng con lấy mình làm hơn một người mà thôi, thì con thiệt mọi đàng. Ai lòng khiêm nhường hằng được bằng yên no đầy; bằng kẻ kiêu ngạo thì thường ghen tương, thường giận dữ trong lòng mà chớ.

ĐOẠN THỨ VIII

ĐỪNG Ở SUỒNG SÃ CÙNG AI QUÁ LẼ BAO GIỜ.

1. Con đừng tỏ ra cho mọi thứ người biết lòng con; song hãy bàn việc con cùng người khôn ngoan có lòng dái sợ Đức Chúa Lời. Đừng năng đi lại cùng người thanh niên cùng người ngoài. Đừng nói nịnh kẻ giầu có phú quí, cùng chớ vui lòng ra mặt vuối kẻ sang trọng. Con hãy giữ nhân nghĩa đi lại vuối kẻ khiêm nhường ngay thật cùng vuối kẻ đạo đức, kẻ hay giữ nết na, và hãy nói khó cùng nhau những điều có ích lợi phần linh hồn. Chớ làm quen cùng người nữ bao giờ; một hãy cầu nguyện chung cho các người nữ đạo đức ngay lành mà thôi. Con hãy ước ao cho được nghĩa cùng một mình Đức Chúa Lời và các đấng thiên thần, và đừng muốn cho người thế gian quen biết con, bèn hãy lánh sự ấy.

2. Ta hãy giữ lòng thương yêu hết mọi người, song chẳng khá làm quen lửa lấn cùng ai sốt. Cũng có khi có người, ta chưa giáp mặt mà ta trọng kính vì danh tiếng tốt, rồi khi ta đã gặp kẻ ấy thì ta chê ghét. Lại có lần ta ngờ đẹp lòng kẻ khác, vì ta làm quen vuối nó; song kẻ ấy trông thấy ta lắm tính mê nết xấu, thì càng sinh ra lòng ghét ta ngay.

ĐOẠN THỨ IX

VỀ SỰ VÂNG LỜI CÙNG CHỊU LỤY KẺ BỀ TRÊN.

1. Sự chịu lụy cùng vâng phép kẻ bề trên, mà chẳng làm chúa mình, ấy là phúc cực trọng. Vâng lời chịu lụy

kẻ khác là đàng nẻo chắc hơn được quyền cai trị coi sóc người ta bội phần. Có nhiều kẻ chịu lụy vì bất đắc dĩ chẳng tránh được, không phải là nó vâng lời vì lòng kính mến Đức Chúa Lời, cho nên nó cực lòng và hay trách móc. Ví bằng nó chẳng hết lòng chịu lụy vì Đức Chúa Lời, thì chẳng có lẽ nó được yên hàn thong dong phần linh hồn. Dù con chạy đàng nào, chạy đâu đâu, con chẳng bao giờ được bằng yên, cho đến khi con hạ mình xuống vâng phép kẻ bề trên. Có nhiều kẻ phải lừa dối vì trí khôn bày vẽ rằng: nơi nọ hay, thay đổi nơi kia thì hơn.

2. Âu là ai ai cũng vui lòng làm việc vừa ý mình cùng yêu mến kẻ hợp một ý vuối mình hơn kẻ khác. Song le nếu Đức Chúa Lời ở cùng ta, thì cũng có dịp ta phải bỏ ý riêng mình để mà giữ sự bằng yên thuận hoà. Nào có ai khôn ngoan đến nỗi hiểu thấu hết mọi sự ru? Vì vậy chớ tin ý riêng mình quá; lại phải sẵn lòng nghe kẻ khác bàn luận là thể nào nữa. Dù con bàn luận điều phải lý mặc lòng, nếu con bỏ ý riêng mình vì Đức Chúa Lời mà theo ý kẻ khác, thì con càng sinh được nhiều ích lợi cho con.

3. Ta đã nghe nói nhiều lần rằng: nghe lời kẻ khác bàn luận cùng vâng theo lời ấy, thì chắc hơn bàn định chỉ giáo cho kẻ khác. Cũng có khi hai bên luận nghĩ điều phải lý cả; nhưng mà có người nào không chịu bỏ ý riêng mình mà chiều theo ý kẻ khác, khi có lẽ, có dịp cần, ấy là dấu kẻ ấy kiêu ngạo và cứng cổ mà chớ.

ĐOẠN THỨ X

DẠY TA GIỮ MIỆNG LƯỠI, KẺO NÓI LỜI HƯ TỪ VÔ ÍCH.

1. Con hãy giữ mình hết sức mà chớ ra vào nơi người ta hội đông rộn rực làm chi; vì chưng ai lo việc đời, dù có ý ngay lành mặc lòng, thì cũng sinh ngăn trở cho mình nhiều đàng, bởi vì sự giả trá đời này chóng làm cho linh hồn ra nhọ gì cùng vướng vít nó. Chớ gì tôi đã giữ miệng lưỡi hơn trong nhiều dịp, và chẳng có ra mặt cùng người thế gian. Ta lấy lẽ nào mà vui lòng trò truyện cùng nói khó chơi bời khi đã biết tỏ, chẳng mấy khi ta về đến nhà mà sạch tội. Ấy ta hay trò truyện dường ấy, vì ta muốn nói khó để mà yên ủi nhau, lại muốn giải phiền, khi ta nhọc lòng lo tưởng trăm việc; sau nữa ta hằng vui lòng muốn nói, muốn suy đến những sự ta yêu chuộng, ước ao, hay là đến những sự ta mắc phải trái ý mình.

2. Song, khốn thay! nhiều khi ta mất công vô ích; vì chưng sự yên ủi bề ngoài làm vậy sinh lắm ngăn trở ơn Đức Chúa Lời yên ủi bề trong, cho nên ta phải tỉnh thức và cầu nguyện, kẻo ta mất công mất giờ chăng. Có khi nào nên nói và có lẽ phải, thì hãy nói những lời có ích lợi phần linh hồn. Bởi ta đã quen theo thói xấu cùng trơn ái, chẳng hay lo sự đi đàng nhân đức một ngày một hơn, thì ta thường sai lỗi trong lời nói. Song le khi người ta, nhất là kẻ hợp một ý một lòng thương yêu nhau vì Đức Chúa Lời, lấy lòng sốt sắng mà nói khó cùng nhau về những sự thiêng liêng, thì sự ấy giúp người ta lắm cho được tấn tới đi đàng nhân đức một ngày một hơn.

ĐOẠN THỨ XI

GIẢNG LẼ CHO ĐƯỢC SỰ BẰNG YÊN
VÀ GIỤC LÒNG TA ĐI ĐÀNG NHÂN ĐỨC MỘT NGÀY MỘT HƠN.

1. Ví bằng ta không muốn xem sao lời nói việc làm kẻ khác, cùng chẳng muốn lo đến những việc không dự gì đến ta, bấy giờ ta sẽ bằng yên thoả thuê; bằng kẻ giây mình lo việc người ta, cùng tìm dịp ở ngoài, lại chẳng mấy khi cầm lòng cầm trí và chẳng suy đến việc linh hồn là bao nhiêu, thì kẻ ấy được bằng yên lâu dài làm sao được? Kẻ ngay thật là kẻ có phúc, vì chưng sẽ được bằng yên vững bền.

2. Bởi đâu mà có đấng thánh xưa đã nên người lọn lành, cùng đã được yên lòng suy ngắm sự sâu nhiệm trên lời thể ấy? Ất là kẻ ấy đã ra sức hãm mình, kéo để lòng yêu chuộng sự gì hèn thế gian; vì vậy đã được hợp làm một ý một lòng cùng Đức Chúa Lời cách lọn lành, cùng đã được yên trí mà suy đến nguyên việc linh hồn. Còn phần ta, thì lo lắng quá cho được những sự xác thịt yêu chuộng, và trí khôn áy náy quá lẽ về những sự chóng qua chóng hết; cũng chẳng mấy khi ta dẹp được một thói xấu nào cho tuyệt đi; lại không có lòng sốt sắng đi đàng nhân đức một ngày một hơn, cho nên lòng ta ơ hờ lạnh lẽo liên mãi.

3. Ví bằng ta từ bỏ các thói xấu cho dứt, và chẳng còn rối lòng rối trí về sự gì thế gian, thì bấy giờ ta cũng được lòng ái mộ sự trên lời, cùng được nếm một chút sự thanh nhàn các đấng thánh được no đầy trên nước

thiên đàng. Còn nguyên một sự này sinh ngăn trở cho ta hơn cả, là ta chưa từ bỏ các tính mê thói cũ cùng chưa ra sức đi đàng nhân đức lọn lành như các thánh; vả lại dù khi ta phải sự gì khốn khó nhỏ mọn vậy, ta liền sờn lòng quá lẽ ngay cùng trở mặt tìm sự yên ủi mình ở nơi người thế gian.

4. Ví bằng ta vững lòng đánh chiến trận như quân lính mạnh bạo, âu là Đức Chúa Lời sẽ xuống ơn phù hộ giúp sức cho; vì chưng Đức Chúa Lời định cho ta gặp dịp giao chiến, để cho ta thắng trận, thì người sẵn lòng giúp sức khi ta vững gan đánh giặc cùng giữ lòng trông cậy ơn người.

Nếu ta lầm mà nghĩ rằng: giữ phép nọ làm việc kia bề ngoài cũng đã đủ mà đi đàng nhân đức lọn lành, thì ta chẳng giữ được lòng sốt sắng bao lâu, nhưng mà ta hãy cầm cái rìu chặt rễ chém gốc các thói xấu cho tuyệt đi, để cho ta được bằng yên trong linh hồn mà chớ.

5. Chớ gì ta có rỏ được mỗi năm một thói xấu, âu là ta sẽ được chóng nên người lọn lành. Nhưng mà việc ta ra thể khác xa, cho nên có nhiều khi ta thấy linh hồn mình tốt lành thanh sạch khi đầu mới lở lại, hơn khi ta đã ở nhà dòng, nhà Đức Chúa Lời lâu năm. Lẽ thì ta phải thêm lòng sốt sắng và tấn tới đi đàng nhân đức một ngày một hơn thì mới phải; song rầy có ai giữ được một phần sự sốt sắng đã có khi mới dâng mình cho Đức Chúa Lời, thì đã lấy làm quí trọng lắm. Khi đầu hết ta có ép mình một ít, thì đến sau ta làm được mọi việc cho dễ dàng, cho vui lòng.

6. Sự chừa bỏ thói cũ, thì khó thật; song le sự chống

lả ý riêng mình, thì càng khó hơn nữa; nhưng mà nếu con chẳng dẹp được xác thịt trong sự nhỏ mọn, trong sự dễ chống lả, bao giờ con thắng trận được trong sự nặng hơn ru? Vì vậy hãy chống lả tính mê, hãy chữa bỏ thói xấu, khi đầu mới nổi lên, kẻo dần dần nó sinh khó lòng hơn cho con chăng. Chớ gì con có suy biết mình có giữ phép tắc nết na, thì sẽ được bằng yên cùng sẽ làm cho anh em vui mừng là dường nào, ắt là ta nghĩ rằng: con sẽ thêm lòng siêng năng sốt sắng đi đàng nhân đức một ngày một hơn.

ĐOẠN THỨ XII

SỰ KHỐN KHÓ SINH ÍCH LỢI CHO TA LÀ THỂ NÀO.

1. Khi ta phải cơn gian nan, hay là gặp sự gì trái ý mình một hai khi, thì phúc cho ta, vì chưng sự ấy thường làm cho ta nghĩ lại, cho nên ta hiểu biết đất này là chốn khách đày, và chẳng dám cậy trông sự gì ở đời này. Khi ta gặp kẻ chống vuối mình một hai khi, và dù khi ta làm việc phúc đức cùng có ý lành mặc lòng, nếu kẻ khác cắt nghĩa về đàng trái cùng đoán sự chẳng hay cho ta, thì cũng phúc cho ta, vì những sự ấy thường giúp ta thêm lòng khiêm nhường cùng giữ mình kẻo phô phang. Khi người thế gian nhạo báng chê cười cùng đoán sự chẳng lành cho ta, bấy giờ ta thêm lòng siêng năng chạy đến cùng Đức Chúa Lời mà xin người xét lòng ta.

2. Nhân vì lẽ ấy ta có vịn lấy Đức Chúa Lời cho vững òng dường ấy, cho nên không lấy sự yên ủi bề ngoài làm

cần nữa, thì mới phải lẽ mà chớ. Khi người đạo đức ngay lành phải cơn gian nan, cơn cám dỗ, hay là khi cực lòng buồn bã vì tính hư chiều về sự ô uế, bấy giờ kẻ ấy hiểu biết cho tỏ hơn ta phải có ơn Đức Chúa Lời phù hộ; nhược bằng Đức Chúa Lời không giúp sức cho, thì ta chẳng làm được việc lành gì sốt. Trong những cơn ấy, người ta phiền lòng cùng kêu van cầu nguyện cho được khỏi cơn cực nạn đang mắc phải làm vậy; bấy giờ người cũng chán chẳng muốn sống lâu hơn, lại ước ao chóng chết, để linh hồn lìa xác mà hợp làm một cùng Đức Chúa Jêsu. Sau nữa sự khốn khó ấy làm cho ta hiểu tỏ, chẳng có lẽ nào mà ta được bằng yên cho lọn, và được khỏi mọi sự cheo leo cho hết ở đời này đâu.

ĐOẠN THỨ XIII

TA PHẢI CHỐNG LẢ CHƯNG CÁM DỖ LÀ THẾ NÀO.

1. Ta sống ở đời này bao lâu, thì phải chịu cơn gian nan, cơn cám dỗ bấy lâu, cho nên có lời kinh thánh ông thánh Jóp dạy rằng: đang khi ta sống ở dưới đất này, thì phải chịu cơn cám dỗ liên mãi. Nhân vì sự ấy ai ai cũng phải lo lắng về những cơn cám dỗ mình hay mắc phải cùng phải tỉnh thức và cầu nguyện, kẻo ma quỉ tìm được cách thế lừa dối ta, vì chưng nó chẳng có ngủ nghỉ đâu. Song nó như sư tử hằng chạy chung quanh tìm đàng nuốt người nào liên. Chẳng có người nào nên lọn lành nên thánh cho đến nỗi không còn phải cơn cám dỗ một đôi

khi, và chẳng có lẽ mà ta được khỏi sự ấy cho lọn bao giờ.

2. Những cơn cám dỗ ấy tuy rằng: nó cực nạn khó chịu mặc lòng, song le nó thường sinh ích lợi cho ta lắm, vì nó giúp ta nên khiêm nhường, nên thanh sạch, lại soi sáng linh hồn ta nữa. Các thánh đã phải qua giữa nhiều cơn cám dỗ cơn gian nan thay thảy, cùng đã dùng những cơn ấy mà tấn tới đi đàng nhân đức lọn lành. Bằng những kẻ không vững lòng chịu những cơn ấy, thì đã hư đi cùng đã mất linh hồn. Chẳng có dòng nào nhiệm nhặt sốt sắng, chẳng có chốn nào tịch mạc thanh vắng đến nỗi người ta được khỏi cơn gian nan cơn cám dỗ đâu.

3. Chẳng có ai ở đời này được nghỉ yên cho lọn, mà chẳng còn phải sợ cơn cám dỗ, vì chưng ta mang tính hư lòng thú từ ngày mới sinh, cho nên trong mình ta đã sẵn kẻ thù cám dỗ cho ta; ta vừa khỏi cơn cám dỗ này liền gặp phải cơn khác tiếp sau. Vậy ta hằng phải chịu khó nhịn nhục, vì chưng ta đã mất phúc thanh nhàn tổ tông loài người. Có nhiều kẻ tìm lánh cơn cám dỗ mà phải cơn khác càng nặng hơn, vì chưng một sự trốn thì chẳng được đủ mà thắng trận đâu. Nhưng mà ta có biết nhịn nhục, có được thật lòng khiêm nhường, thì mới được sức mạnh hơn các kẻ thù ghét linh hồn.

4. Ai tránh dịp bề ngoài mà thôi, mà chẳng nhổ cội rễ sự cám dỗ trong mình, thì chẳng sinh được ích lợi gì là bao nhiêu; mà lại cơn cám dỗ sẽ lại đến càng chóng, và kẻ ấy càng khổ hơn khi trước. Con hãy nhịn nhục chịu khó bằng lòng, chốc ấy ơn Đức Chúa Lời giúp sức cho, thì con sẽ được thắng trận dần dần cho dễ hơn là giận gắt, áy náy, tức mình. Trong những cơn ấy con phải

năng xin người khôn ngoan dẫn đàng cho con, và nếu có người nào phải cơn cám dỗ mà chạy đến vuối con, thì đừng nói lời bẳn gắt kêu trách bao giờ, một phải tìm đàng yên ủi kẻ ấy, cũng như con ước ao người ta yên ủi con trong những dịp ấy vậy.

5. Đầu cội rễ những cơn cám dỗ xấu xa, là tại người ta nhẹ dạ nhẹ trí cùng chẳng có lòng trông cậy Đức Chúa Lời là bao nhiêu, vì chưng kẻ ươn ái ơ hờ và hay bỏ những điều đã dốc lòng, thường phải cơn cám dỗ đàng này đàng kia, giống như chiếc tàu đã mất bánh lái phải sóng gió đánh xuôi đánh ngược bên này bên kia liên. Lửa thử sắt, cơn cám dỗ thử lòng kẻ lành. Nhiều khi ta không biết sức mình yếu mạnh là thể nào; nhưng mà cơn cám dỗ làm cho ta biết tỏ tường. Song le ta phải tỉnh thức, nhất là khi cơn cám dỗ mới động lên; vì chưng nếu ta chẳng những không cho kẻ thù nhập vào, mà lại ta ra đánh ngay ở ngoài, thoạt khi nó mới gõ cửa linh hồn, thì bấy giờ nó dễ thua hơn, cho nên có lời người khôn ngoan nói rằng: khi mới phải bệnh, thì hãy chạy thuốc cho kíp, kẻo để chày ngày mà bệnh ra nặng, thì nan trị lắm. Khi phải cơn cám dỗ, thì trước hết trí khôn tưởng qua vậy, đoạn bày vẽ ý trái ra cho mạnh, rồi lấy làm vui cùng lòng động lòng lo và ngã thua chước kẻ thù. Ấy ta xem bởi chẳng có đánh lả kẻ thù khi đầu hết, cho nên dần dần nọc độc nó liền nhập vào khắp cả và linh hồn; lại hễ ai càng giãn ra lâu mà chẳng ra sức chống lả, thì càng ra yếu đuối một ngày một hơn, và kẻ thù càng được mạnh sức mà xông vào linh hồn.

6. Có người, khi nó mới lở lại, thì phải cơn cám dỗ nặng hơn; có người, thì phải khi sau hết; cũng có người phải cơn khốn nạn hầu cả đời. Lại có người phải cơn cám dỗ nhẹ nhẹ vậy, mặc đòi thánh ý Đức Chúa Lời, là đấng rất khôn ngoan, rất công chính, định liệu tùy bậc, tùy công người ta cùng xếp đặt mọi sự cho kẻ người đã chọn được rồi linh hồn.

7. Bởi đấy cho nên ta chẳng khá ngã lòng, khi phải cơn cám dỗ, một phải cầu nguyện cho sốt sáng hơn mà xin Đức Chúa Lời ghé mặt lại cứu giúp ta trong những cơn gian nan dường ấy; ắt là Đức Chúa Lời sẽ thương, như lời ông thánh Bảo lộc dạy rằng: Đức Chúa Lời sẽ giúp sức đủ ngần để ta chống lả cho nổi được; vì vậy trong những cơn gian nan cám dỗ ấy, thì phải hạ mình xuống trước mặt Đức Chúa Lời phép tắc vô cùng, vì chưng Đức Chúa Lời sẽ cứu chữa kẻ khiêm nhường cùng sẽ làm cho nên trọng.

8. Trong những cơn cám dỗ ấy, thì ta thử biết mình đã được tấn tới là ngần nào; bấy giờ người ta cũng được lập công trọng hơn, cùng tỏ ra lòng đạo đức cho rõ ràng hơn; vì chưng người ta có giữ lòng đạo đức, lòng sốt mến trong thì buổi bằng yên, thì chẳng khó gì; nhược bằng người ta giữ lòng vững vàng chịu khó trong cơn gian nan khổ sở, ấy là lẽ mà trông rằng: kẻ ấy sẽ được mạnh sức mà tấn tới đi đàng nhân đức lọn lành. Có người khỏi ngã thua trong cơn cám dỗ hiểm nghèo, mà thường ngã trong cơn nhỏ mọn ta gặp hằng ngày; Đức Chúa Lời làm thinh để kẻ ấy phải xấu hổ làm vậy, để nó thấy mình yếu đuối hay ngã trong cơn nhỏ mọn

dường ấy, thì chẳng còn dám cậy sức mình trong cơn hiểm nghèo mà chớ.

ĐOẠN THỨ XIV

DẠY TA GIỮ MÌNH KẺO NGỜ VỰC XÉT ĐOÁN DÔNG DÀI.

1. Con hãy quay mặt lại xem xét mình và hãy giữ, đừng xét việc kẻ khác. Ai xét đoán kẻ khác thì mất công vô ích, thường sai lầm cùng dễ mắc tội; bằng kẻ suy đi xét lại việc mình cho kĩ càng, thì sinh được ích lợi liên mãi. Lòng ta chiều về đàng nào, thì ta thường thường đoán về đàng ấy; vì chưng ta dễ xét đoán sai lẽ công chính, tại ta yêu tìm ích riêng cho mình. Ví bằng ta hằng giữ một lòng ước ao mọi sự vừa thánh ý Đức Chúa Lời, âu là ta chẳng hay rối lòng dường ấy, khi gặp sự gì trái ý mình đâu.

2. Nhưng mà có nhiều lần ta phải tính mê trong mình hay là phải sự gì bề ngoài làm cho ta xiêu lòng đi. Vậy có nhiều người tìm ích riêng cho mình cách kín nhiệm trong việc nó làm, mà nó không biết; nó cũng xem ra bằng yên lắm trong lòng, đang khi nó được mọi sự vừa ý; nhưng mà việc có xảy ra thể khác, chẳng vừa ý, thì nó dễ động lòng phiền buồn thổn thức. Bởi nhiều người nhiều ý khác nhau, hoá ra kẻ nghĩa thiết, kẻ bản hương, và kẻ ở nhà dòng, kẻ đạo đức cũng thường bất thuận cãi cọ nhau.

3. Sự chừa bỏ thói cũ thì khó, và chẳng có ai sẵn lòng chịu kẻ khác đưa đi lối mình chưa tưởng. Ví bằng con

cậy ý riêng tài trí hơn là chịu lụy bắt chước Đức Chúa Jêsu, thì chẳng mấy khi con sẽ được ơn riêng soi sáng linh hồn và khỏi lâu ngày thì mới được, vì chưng Đức Chúa Lời muốn cho ta phó lót mình theo thánh ý người cùng chê bỏ ý riêng cho lọn vì lòng sốt mến mà chớ.

ĐOẠN THỨ XV

VỀ SỰ LÀM VIỆC VÌ LÒNG THƯƠNG YÊU LÒNG KÍNH MẾN.

1. Chẳng có bao giờ nên làm việc dữ, vì sự gì thế gian hay là vì lòng yêu mến người nào. Song le cũng có khi ta phải sẵn lòng giãn việc lành, hay là thay đổi việc ấy mà làm việc tốt lành hơn, để cho được giúp đỡ kẻ túng thiếu; vì chưng khi bấy giờ chẳng phải là phá việc lành đâu, bèn là đổi làm việc lành tốt hơn mà chớ. Kẻ thiếu nhân đức kính mến, thì việc người ta làm bề ngoài chẳng được ích gì; bằng các việc người ta làm vì lòng kính mến, dù là việc nhỏ mọn hèn hạ thể nào mặc lòng, thì cũng được ích lợi thay thảy, vì chưng Đức Chúa Lời xem xét ta được lòng sốt mến trong việc làm là ngần nào, hơn là xét chính việc ấy cả thể là dường nào.

2. Ai có lòng kính mến lắm, thì làm ra nhiều; ai làm việc nên, thì cũng làm ra nhiều; và kẻ nào, thà sinh ích lợi chung cho người ta, chẳng thà theo ý riêng mình, ấy là kẻ làm việc nên. Nhiều khi người ta ngờ là làm việc vì nhân đức kính mến, mà thật sự nó theo ý xác thịt, vì chưng người ta hay làm việc tùy tính mình cùng vừa ý riêng mình hay là trông mong cho được lợi lộc, muốn cho dễ

ăn dễ ở, chẳng mấy khi bỏ được những ý ấy cho thật lòng.

3. Ai thật lòng kính mến Đức Chúa Lời cho lọn, thì chẳng còn tìm ích riêng cho mình bao giờ, một ước ao cho danh Cha cả sáng trong mọi sự. Kẻ ấy chẳng ghen tương ai, vì chẳng có yêu chuộng sự gì vui riêng, cũng chẳng mừng vì những của riêng mình, một ước ao được sự thanh nhàn cùng Đức Chúa Lời trên hết mọi sự. Kẻ ấy thấy sự lành, thì chẳng khen ai, chẳng kể là của riêng ai, một ngượi khen Đức Chúa Lời là đầu cội rễ mọi sự lành ấy, cùng là cùng sau hết các thánh được nghỉ ngơi vui vẻ thanh nhàn đời đời. Ôi! ôi! có người nào được một tàn lửa kính mến cho thật sự, ắt là kẻ ấy lấy mọi sự thế gian làm của giả trá thay thẩy mọi đàng!

ĐOẠN THỨ XVI

VỀ SỰ NHỊN NẾT XẤU KẺ KHÁC.

1. Khi người ta thấy nết xấu gì trong mình hay là nơi kẻ khác mà sửa lại chẳng được, thì phải bằng lòng nhịn vậy cho đến khi Đức Chúa Lời định thể khác. Con hãy suy rằng: thể ấy có khi hay hơn cho được dịp thử lòng mình và thêm nhân đức nhịn nhục, là nhân đức quí trọng cho đến nỗi ta có thiếu nhân đức ấy, thì công nghiệp ta chẳng được trọng là bao nhiêu. Song le con thấy ngăn trở thể ấy, thì con phải kêu van xin Đức Chúa Lời ghé mặt lại giúp sức cho con được chịu khó bằng lòng.

2. Khi con thấy người nào có tính xấu gì mà con đã bảo một hai lần, nếu nó chẳng nghe, thì chớ cãi vuối nó,

một hãy phó sự ấy trong tay Đức Chúa Lời, xin người liệu làm sao cho mọi người vâng theo thánh ý Cha cả cho sáng danh người, vì chưng Đức Chúa Lời có quyền có phép làm cho sự dữ lở nên sự lành. Con hãy tập chịu khó cùng bằng lòng nhịn tính mê kẻ khác; dù người ta lắm điều xấu mặc lòng, con hãy nhịn, vì chưng phần con cũng có nhiều tính mê cho kẻ khác phải làm thinh vậy mà chớ. Ví bằng con chẳng sửa mình được như ý con muốn, lẽ nào con liệu được cho kẻ khác sửa mình cho vừa ý vừa lòng con ru? Ta muốn xem thấy kẻ khác lọn lành mọi đàng; song le ta cũng chẳng sửa nết xấu riêng mình.

3. Ta muốn cho kẻ khác phải sửa dạy cho thẳng phép, mà ta không chịu ai quở trách ta điều gì. Ta phiền lòng vì kẻ khác được phép rộng, lại muốn cho kẻ bề trên ban phép cho ta, y như ta xin. Ta muốn cho kẻ khác phải buộc nhặt phép, mà ta chẳng chịu cầm hãm thêm điều gì. Ấy là dấu tỏ, chẳng mấy khi ta trọng kẻ khác cho bằng mình. Ví bằng mọi người đã nên lọn lành, nào còn sự gì ta phải chịu bởi kẻ khác vì Đức Chúa Lời ru?

4. Song bây giờ Đức Chúa Lời đã định thể ấy cho ta được tập tành gánh đỡ nhau, vì chưng chẳng có ai sạch các tính mê, chẳng có ai khỏi phải gánh, chẳng có ai được đủ mọi sự và được sự khôn ngoan đến nỗi khỏi phải nhờ kẻ khác; nhưng mà ta phải nhịn nhục, yên ủi nhau, lại phải giúp đỡ, dạy dỗ khuyên bảo nhau mà chớ. Chẳng có dịp nào tốt hơn sự gian nan khốn khó, để mà tỏ ra nhân đức người ta đã ra trọng là ngần nào, vì chưng những dịp thể ấy chẳng làm cho người ta ra yếu đuối non nớt, một tỏ ra cho thật sức người ta là thể nào.

ĐOẠN THỨ XVII.

VỀ CÁCH ĂN NẾT Ở TRONG NHÀ DÒNG, NHÀ ĐỨC CHÚA LỜI.

1. Con phải tập cầm hãm mình nhiều đàng, thì mới được bằng yên thuận hoà cùng kẻ khác. Này là điều rất trọng, là ở nhà dòng, nhà Đức Chúa Lời, mà chẳng sinh ra điều tranh cạnh, cãi cọ nhau bao giờ; lại giữ lòng vững vàng trung chính cho đến chết. Phúc cho kẻ giữ phép tắc nết na trong nhà Đức Chúa Lời và giữ lòng vững vàng làm vậy cho đến lọn đời. Con có muốn cho được vững chân cùng tấn tới cho xứng, thì hãy xem mình như khách đày, như kí cư dưới đất. Con phải nên người dại trước mặt thế gian vì Đức Chúa Lời, thì mới ăn ở cho phải đạo kẻ ở nhà Đức Chúa Lời, nhà dòng.

2. Cách ăn mặc như tu hành, chẳng được ích gì là bao nhiêu. Có chừa bỏ thói cũ, có hãm các tính mê cho lọn, thì mới nên thật người nhà dòng, nhà Đức Chúa Lời. Ai chẳng có ý tìm một Đức Chúa Lời cho thật lòng cùng chẳng lo nguyên một việc linh hồn mà thôi, thì sẽ phải thổn thức và cùng khổ liên. Ai chẳng ra sức hạ mình làm người rốt hết, và chịu lụy mọi người, cũng chẳng được bằng yên bao lâu.

3. Con đã vào nhà Đức Chúa Lời, nhà dòng, để mà vâng lời chịu lụy, chẳng phải là cho được cai trị đâu. Đức Chúa Lời đã gọi con cho con nhịn nhục chịu khó làm việc, chẳng phải là cho được ở phong lưu truyện trò chơi bời đâu. Vậy trong nhà Đức Chúa Lời, thì người

ta phải thử như vàng trong lò lửa, và hễ ai chẳng muốn hạ mình xuống cho hết lòng, thì chẳng được vững trong nhà Đức Chúa Lời nhà dòng mà chớ.

ĐOẠN THỨ XVIII

VỀ GƯƠNG SÁNG CÁC THÁNH ĐỂ LẠI CHO TA XƯA.

1. Các đấng thánh xưa đã đi đàng nhân đức lọn lành cùng đã nên như mẫu mực cho kẻ ở trong nhà Đức Chúa Lời, nhà dòng. Vậy con hãy xem gương sáng láng các đấng thánh ấy, liền sẽ thấy những việc ta làm là những sự hèn mọn như không vậy. Thương ôi! những việc ta làm bây giờ sánh cùng việc lành phúc đức các đấng thánh ấy, thì nào còn ra gì? Các đấng thánh và những kẻ được nghĩa cùng Đức Chúa Jêsu, đã chịu đói khát, chịu giá rét, chịu rách rưới, chịu khó nhọc, thức khuya, dậy sớm, ăn chay, đọc kinh nguyện ngắm cách lọn lành, đã chịu bắt bớ xỉ vả nhạo báng nhiều thể nhiều cách, cho được tỏ ra lòng kính mến thờ phượng Đức Chúa Lời.

2. Ai kể cho xiết được những sự thương khó các thánh tông đồ, các đấng tử vì đạo, các thánh confessorê các thánh đồng trinh, và muôn vàn đấng thánh khác, là kẻ đã muốn theo chân Đức Chúa Jêsu. Âu là các đấng thánh ấy đã ghét sự sống mình ở đời này cho được sống đời đời chẳng cùng. Xưa các thánh tu hành ở trên rừng, giữ phép nhiệm nhặt, và chê ghét cầm hãm xác thịt là dường nào! Ai suy được các thánh ấy đã phải cơn cám dỗ cực nạn và lâu dài là ngần nào! Biết bao nhiêu lần ma qui quấy khốn nạn! Các thánh ấy đã tỏ ra lòng

siêng năng sốt sắng đọc kinh cầu nguyện, đã chịu khó hãm mình trong sự ăn uống và ở sốt sắng ra sức tấn tới đi đàng nhân đức lọn lành là dường nào! Ai hiểu được các đấng ấy ở mạnh bạo giao chiến đánh lả các tính mê nết xấu cho riết, cùng hằng giữ một ý chân thật ngay lành quyết làm mọi việc vì một Đức Chúa Lời là dường nào! Ban ngày các đấng ấy khó nhọc làm việc phần xác, và đang khi tay làm việc bề ngoài, thì trong lòng thầm thĩ suy ngẫm sự trên lời liên; dù vậy, các đấng ấy lại còn đọc kinh cầu nguyện hầu thuốt đêm.

3. Các đấng thánh ấy chẳng có bỏ qua giờ nào mà không làm việc lành phúc đức, và khi làm việc thờ phượng Đức Chúa Lời, thì ngày giờ xem ra chóng qua. Các đấng ấy lấy sự nguyện ngẫm làm sung sướng vui mừng đến nỗi quên sự ăn uống; còn của cải, chức quyền, danh tiếng, và anh em họ hàng bạn hữu, thì các thánh ấy từ bỏ hết, chẳng muốn giữ lấy của gì thế gian sốt; cũng phải ép mình, thì mới đi ăn uống cho được giữ lấy sự sống mình; và dù khi bất đắc dĩ, phải giúp đỡ xác thịt trong sự rất cần làm vậy mặc lòng, thì cũng lấy làm đau đớn khốn nạn. Vậy các thánh ấy khó khăn thiếu thốn của thế gian; song lại được phúc quí gồm no ơn Đức Chúa Lời và các nhân đức lọn lành; bề ngoài thì thiếu thốn, bề trong thì no đầy ơn Đức Chúa Lời yên ủi cho.

4. Các thánh ấy ở thế gian như khách vậy, chẳng nhìn gì đến sốt; song được ở gần Đức Chúa Lời, và được làm bạn hữu chí thiết cùng người. Các đấng ấy kể mình như không vậy, mà thế gian thì chê; song le Đức Chúa Lời thì trọng và yêu dấu các thánh ấy lắm. Các đấng ấy thật lòng khiêm

nhường, vâng lời chịu lụy cùng hằng giữ lòng kính mến Đức Chúa Lời, bằng chịu khó nhịn nhục, cho nên đã được tấn tới đi đàng nhân đức lọn lành, cùng đã được ăn mày ơn dư dật Đức Chúa Lời ban cho. Các đấng thánh đã nên gương cho kẻ ở nhà Đức Chúa Lời, nhà dòng được soi. Lẽ thì những gương sáng dường ấy sẽ giục lòng ta đi đàng nhân đức hơn gương mù kẻ khô khan hay xui lòng ta ở nguội lạnh trễ nải, thì mới phải.

5. Khi mới lập nhà Đức Chúa Lời, nhà dòng, thì mọi người trong nhà ấy được lòng sốt sắng đi đàng nhân đức là dường nào! Ai nói cho xiết kẻ ấy ái mộ sự nguyện ngắm, đua nhau đi đàng nhân đức, ở siêng năng cần mẫn giữ các phép trong nhà, có lòng tôn kính và sẵn lòng chịu lụy vâng phép kẻ bề trên là ngần nào? Những dấu tích còn để lại làm chứng kẻ đã giao chiến mà giày đạp thế gian cho mạnh sức dường ấy, thật là đấng thánh lọn lành. Mà bây giờ có được ai chẳng lỗi phép nhà, có ai còn biết chịu khó mà giữ những điều đã khấn, thì đã kể là người nhân đức đáng khen lắm.

5. Thương ôi! kẻ ở nhà Đức Chúa Lời nhà dòng đã ra ơ hờ trễ nải đến nỗi đã chóng bỏ lòng sốt sắng ngày trước và nản lòng nguội lạnh cùng ngại chịu khó, thì đã chán không muốn sống nữa. Chớ gì khi con đã thấy nhiều gương sáng các thánh làm vậy, mà còn động lòng một chút, chưa muốn bỏ sự đi đàng nhân đức lọn lành, thì phúc lắm.

ĐOẠN THỨ XIX

GIẢNG DẠY VIỆC LÀNH KẺ Ở NHÀ ĐỨC CHÚA LỜI NHÀ DÒNG PHẢI LÀM.

1. Nếu con muốn ăn ở cho phải đạo kẻ ở nhà Đức Chúa Lời, nhà dòng, thì con phải tích chứa các nhân đức trong lòng, để con được ăn ở bề trong, y như người ta thấy con giữ phép bề ngoài vậy; mà lại con phải sắm sửa trong lòng nhiều nhân đức hơn con mắt người ta thấy bề ngoài, vì chưng Đức Chúa Lời soi xét lòng ta. Dù ta ở đâu, thì ta phải dái sợ Đức Chúa Lời trên hết mọi sự cùng phải giữ lòng thanh sạch trước mặt Đức Chúa Lời như đấng thiên thần vậy. Hằng ngày ta lại phải dốc lòng giữ mọi điều đã khấn ngày trước, cùng phải giục lòng ta làm việc cho sốt sắng, chẳng khác gì hôm nay ta mới lở lại cùng Đức Chúa Lời, và ta sẽ than thở rằng: Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi phù hộ cho tôi giữ được những điều tôi đã dốc lòng, cùng ăn ở cho phải đạo kẻ làm tôi ngay lành Chúa tôi; xin Chúa tôi ban ơn cho tôi bắt đầu từ hôm nay mà làm mọi việc cách lọn lành, vì chưng các việc tôi làm xưa nay, thì ra như không vậy.

2. Ta tỏ ra lòng vững vàng quyết chí ngần nào, thì sẽ tấn tới đi đàng nhân đức cũng ngần ấy; và hễ ai muốn tấn tới đi đàng nhân đức lọn lành, thì phải giữ lòng siêng năng cần mẫn lắm. Nếu kẻ dốc lòng cho vững vàng hãy còn sai lỗi nhiều, huống lọ là kẻ không mấy khi dốc lòng điều gì, hay là dốc lòng không quyết chí, thì sẽ ra làm sao? Song le những cách thế ta hay bỏ điều đã dốc lòng, thì nhiều lắm: mà hễ lần nào ta bỏ

việc bậc mình, dù là việc nhỏ mọn mặc lòng, cũng chẳng mấy khi ta khỏi thiệt phần linh hồn. Kẻ ngay lành dốc lòng điều gì, thì cậy trông ơn Đức Chúa Lời phù hộ hơn cậy sức khôn ngoan mình, vì chưng mưu sự tại nhân, thành sự tại Thiên Chúa; người ta chẳng chọn được đàng mà đi cho vừa ý mình đâu.

3. Nếu một hai khi người ta vì ý lành hay là vì muốn giúp anh em, cho nên bỏ việc lành đã quen làm mọi ngày, chốc ấy chẳng có thiệt gì, và sẽ được dễ bù lại về sau. Nhược bằng người ta dễ bỏ việc lành tại sờn lòng ra ươn ái trễ nải, thì lỗi nặng, cùng sẽ thấy mình thiệt phần linh hồn. Vậy ta hãy rán sức mà làm việc lành cho hết lòng; dù thể nào, ta cũng còn thường sẽ sai lỗi trong nhiều sự. Nhưng mà ta hằng phải dốc lòng giữ một hai điều riêng, nhất là phải ra sức chống lả những sự hay sinh ngăn trở cho ta hơn. Ta phải xem xét cho kĩ lưỡng cẩn thận cùng xếp đặt sửa sang mọi điều bề trong bề ngoài, vì sự ấy sẽ giúp ta đi đàng nhân đức lọn lành.

4. Ví bằng con chẳng cầm trí được liên, thì con phải suy đi nghĩ lại một hai khi, ít là một ngày hai lần, là sớm mai và chiều tối. Sáng ngày con hãy dốc lòng giữ điều nọ điều kia, và đến chiều tối, thì sẽ suy xét mình đã giữ phép tắc nết na là thể nào; có lỗi điều gì bởi lòng động lòng lo, miệng nói, mình làm chăng; vì chưng có khi con đã năng lỗi phạm trong những sự ấy, cho nên đã mất lòng Đức Chúa Lời cùng đã mất lòng anh em nữa chăng. Con hãy thắt lưng như người mạnh bạo mà chống lả chước độc dữ ma quỉ; con hãy cầm hãm tính mê ăn uống, thì càng dễ cầm hãm các tính hư xác thịt.

Con đừng ở nhưng hẳn bao giờ; khi thì xem sách, viết lách, khi thì đọc kinh nguyện ngắm, hay là làm việc lành khác hay sinh ích chung cho anh em. Song le phải cứ sự khôn ngoan mà làm việc phần xác cho vừa phải, vì mọi người chẳng cứ mực mà làm bằng nhau được cả đâu.

5. Những việc lành riêng con làm mà chẳng có phép chung dạy, thì đừng tỏ việc ấy ra bề ngoài; con có làm những sự ấy nơi vắng vẻ, thì chắc hơn cho con. Nhưng mà con phải giữ kẻo khi làm việc chung, thì chậm chạp ươn ái, và khi làm việc riêng, thì siêng năng mau mắn hơn. Vậy con hãy làm cho lọn và cho hết lòng các việc phép chung dạy làm; đoạn còn giờ nào thong thả, thì con được xong mình mà làm việc lành riêng như lòng con ước ao mà chớ. Mọi người chẳng cứ một mực mà làm một việc được, vì chưng có người làm việc nọ, có người làm việc kia, thì được ích hơn về phần linh hồn. Và lại có thì có mùa mặc ý người ta muốn thay đổi việc lành tùy tiện, vì chưng có việc người ta muốn làm trong ngày lễ, và có việc người ta yêu làm ngày thường hơn.

Lại khi ma quỉ cám dỗ, ta chẳng làm được việc lành, y như khi được yên lòng yên trí, thì ta phải tùy đấy mà làm việc lành khác; cùng khi buồn bực sầu não, thì ta phải suy ngắm điều khác; khi ta vui mừng trong lòng vì được ơn nghĩa cùng Đức Chúa Lời, thì ta phải suy ngắm thể khác nữa.

6. Trong tuần ngày lễ trọng ta lại phải dốc lòng về các việc lành đã quen làm, cùng phải thêm lòng sốt sắng mà xin các thánh bầu cử cho ta, và từ ngày lễ nọ cho

đến ngày lễ kia, thì phải thêm lòng làm mọi việc, như thể là ta sẽ phải lìa bỏ thế gian trong kì ấy mà lên mừng lễ trên nước thiên đàng đời đời vô cùng; vì vậy ta phải lo dọn mình cho siêng năng trong thì tiết ngày lễ trọng ấy, phải ra sức làm mọi việc cho sốt sắng hơn cùng giữ các phép cho nhiệm nhặt hơn dường bằng ít nữa Đức Chúa Lời sẽ ban phần thưởng vì các việc lành ấy ta đã chịu khó làm.

7. Nhược bằng ta chưa được phúc trọng ấy, thì phải tin thật bởi ta chưa dọn mình nên, chưa đáng hưởng phức đức rất cao rất trọng Đức Chúa Lời sẽ tỏ ra cho ta trong ngày giờ người đã định; vì vậy ta sẽ lấy lẽ ấy mà thêm lòng siêng năng dọn mình lìa bỏ thế gian, như lời ông thánh Luca tông đồ đã chép rằng: phúc cho đầy tớ, khi chúa nhà về mà thấy nó tỉnh thức; tao bảo bay, ắt là chúa nhà sẽ đặt nó lên cai trị của mình cho hết thay thảy.

ĐOẠN THỨ XX

KẺ YÊU Ở NƠI VẮNG VẺ XA THẾ GIAN VÀ KẺ HAY Ở LẶNG ĐƯỢC ÍCH TRỌNG LÀ THẾ NÀO.

1. Con hãy tìm đủ ngày giờ mà lo việc riêng cùng năng nhớ đến các ơn lành Đức Chúa Lời đã ban cho con. Con hãy chê bỏ sự mới lạ vô ích và hãy xem những sách nào hay làm cho con động lòng ăn năn tội, thì hơn là xem sách sâu sắc hay làm bận trí khôn vô ích. Con đừng nói lời hư từ vô ích, đừng đi chơi bời dông dài cho qua giờ; lại hãy bưng tai chớ muốn nghe điều lạ

cùng những tin tức người ta đồn thổi, chốc ấy con sẽ được đủ giờ mà suy ngắm sự trên lời hay làm ích cho con. Các thánh cả xưa hay lánh xa mặt thế gian cho hết sức, mà chọn nơi vắng vẻ thờ phượng Đức Chúa Lời.

2. Có lời quân tử Seneca rằng: hễ lần nào tôi đi lại vuối người thế gian, khi về đến nhà, thì tôi đã thấy mình sút kém đi; mà khi nào ta trò truyện cùng nhau lâu dài cũng thường thường thấy thật có như vậy nữa. Nín lặng thì dễ hơn là nói truyện mà chẳng nói quấy quá; kiềm thúc ở trong nhà, thì dễ hơn là ra ngoài mà giữ phép được; vì vậy ai muốn nên người đạo đức, người hay suy ngắm sự trên lời, thì phải theo chân Đức Chúa Jêsu mà tránh nơi đông người. Người nào yêu ở nơi thanh vắng, thì mới được chắc, khỏi phải lo khi ra mặt cùng người thế gian. Ai vui lòng nín lặng thì mới khỏi phải lo sai lỗi khi nói khó cùng người ta. Ai sẵn lòng ở bậc hèn, thì mới được vững, khỏi phải lo ngã khi ở bậc sang trọng. Ai đã tập tành vâng lời chịu lụy, thì mới làm được bề trên đạo đức chắc chắn mà chớ.

3. Người nào được lương tâm thanh sạch, thì mới được vui mừng mà chẳng phải lo sợ đàng nào nữa. Song le các thánh xưa, dù được vững chắc thể nào mặc lòng, cũng còn dái sợ phép Đức Chúa Lời mọi đàng; dù các đấng ấy đã tích đầy lòng các nhân đức lọn lành cùng đã gồm no mọi ơn Đức Chúa Lời mặc lòng, cũng chẳng có bớt sự lo lắng, chẳng bớt giữ lòng khiêm nhường đâu. Kẻ có tội lấy mình làm vững chắc, vì nó có tính kiêu ngạo cậy mình, rồi sau hết tính hư ấy lừa dối nó; vì vậy dù con có tiếng người đạo đức trong nhà dòng hay là

người tu hành lọn lành, thì con chớ lấy mình làm chắc đang khi còn ở dưới đất này làm chi.

4. Nhiều khi kẻ có tiếng đạo đức lọn lành trước mặt thế gian hơn, thì lại phải cơn cám dỗ cheo leo hơn, vì đã cậy sức mình quá lẽ. Nhân vì sự ấy có nhiều kẻ năng phải chịu cám dỗ và không bao giờ khỏi cơn cám dỗ ấy cho lọn, thì được phúc hơn, vì chưng nếu kẻ ấy chẳng còn phải sự khốn khó gì, thì hoặc là nó lấy mình làm vững chắc quá và sinh ra lòng kiêu ngạo, lại dong tính mê quá mà chiều lòng tìm sự vui thế gian chăng. Chớ gì con chẳng bao giờ tìm sự vui hay qua, chớ gì con chẳng hề đem lòng, đem trí suy đến sự thế gian, chốc ấy con sẽ được giữ lương tâm thanh sạch là dường nào! Chớ gì con bỏ dứt mọi sự dối trá vô ích, mà suy đến một sự rỗi linh hồn, cùng sự thờ phượng Đức Chúa Lời và giữ lòng trông cậy một Đức Chúa Lời mà thôi, chốc ấy con sẽ được lòng bằng phẳng yên nhàn là ngần nào!

5. Hễ ai siêng năng ăn năn ghét tội vì dái sợ Đức Chúa Lời, thì mới đáng ăn mày ơn Đức Chúa Lời yên ủi trong lòng; mà nếu con muốn động lòng ăn năn ghét tội, thì hãy vào phòng cùng khu trừ mọi sự thế gian ra, như lời kinh thánh dạy rằng: bay hãy giục lòng ăn năn tội trong phòng, vì chưng khi con ở trong phòng, thì sẽ được ăn mày nhiều ơn lành con thường hay hỏng khi ở ngoài. Con có hay câu thúc một mình ở trong phòng, thì hoá ra lấy sự ở đấy làm êm ái thích tình; bằng con chẳng hay kiểm thúc làm vậy, thì hoá ra lấy sự ở đấy làm chán ngán buồn bực. Khi đầu mới dâng mình cho Đức Chúa Lời, nếu con siêng năng kiểm thúc ở trong

phòng, thì về sau sẽ lấy đấy làm chốn rất vui vẻ thích chí hơn mọi nơi khác.

6. Ở chốn lặng lẽ thanh vắng, thì linh hồn kẻ ngay lành đạo đức được thêm phúc đức một ngày một hơn; cùng hiểu được sự sâu nhiệm cao ý trong kinh thánh. Kẻ yêu ở chốn tịch mạc làm vậy, thì đêm nào cũng được động chảy nước mắt ra dòng dòng, mà rửa linh hồn cho trong sạch một ngày một hơn; cho nên linh hồn kẻ ấy càng lìa xa sự xao xuyến thế gian, thì càng dễ nói khó cùng Đúc Chúa Lời là đấng đã dựng nên mình; vì vậy hễ ai lìa bỏ anh em họ hàng, thì sẽ được Đức Chúa Lời và các đấng thiên thần xuống gần và yêu dấu mình, cho nên kiềm thúc ở nơi vắng vẻ mà lo việc riêng mình, thì tốt hơn làm được phép lạ mà bỏ quên việc linh hồn mình. Không ra ngoài mấy khi và chẳng muốn người thế gian trông xem đến mình cùng chẳng muốn giáp mặt người thế gian, ấy là những điều xứng đáng người nhà Đức Chúa Lời, nhà dòng.

7. Những sự con chẳng nên dùng, thì con hãy còn muốn xem đến làm chi; thế gian chóng qua, và những sự vui sướng thế gian yêu chuộng cũng chóng qua vuối nó. Tính mê xác thịt giục lòng cho ta muốn đi chơi bời dông dài; song qua giờ chơi đoạn, nào con được ích lợi gì? Con về nhà, chỉ phàn nàn trách mình trong lương tâm cùng rối lòng trăm điều mà chớ. Có nhiều lần, bởi mình đã ra ngoài vui mừng, thì khi về nhà lại sinh buồn bực sâu não và bởi đã thức đêm chơi bời vui sướng, thì sớm mai hoá ra con rầu rĩ thua buồn. Ấy mọi sự vui sướng xác thịt khi nhập vào lòng, thì êm ái dịu dàng, rồi sau nó cắn đốt cùng giết linh hồn đi làm vậy. Nào con xem được sự gì

ở nơi khác mà con chẳng thấy có ở nhà ru? Thiên địa ngũ hành, thì con trông thấy cả ở trong nhà, vì mọi sự Đức Chúa Lời đã dựng nên cũng về một giống ấy cả mà thôi.

8. Nào con xem được giống gì bền đỗ lâu dài ở dưới đất này ru! Hoặc là con ngờ rằng: Trông thấy nơi nọ nơi kia, thì sẽ được phỉ lòng; song con lầm lắm, vì chưng dù con trông thấy được các giống mọi loài trước mặt nhãn tiền mặc lòng, cũng là sự dối trá vô ích mà chớ. Vậy con hãy ngửa mặt lên cùng Đức Chúa Lời trên các tầng lời và xin người tha các tội cùng các sự lỗi con đã phạm bởi con ươn ái trễ nải; hãy để sự dối trá thế gian mặc người nhẹ dạ thế gian; còn về phần con, thì hãy ra sức làm mọi việc Đức Chúa Lời truyền dạy con phải làm mà thôi. Con hãy vào phòng đóng cửa lại mà kêu van cùng Đúc Chúa Jêsu, là đấng bạn hữu rất yêu dấu lòng con yêu mến. Con hãy ở lại trong phòng cùng Đức Chúa Jêsu, vì chưng con chẳng còn tìm được nơi nào bằng yên cho bằng ở đấy. Ví bằng con chẳng hề có ra ngoài, cùng chẳng hề có nghe những tin tức thiên hạ đồn thổi, âu là con đã giữ mình được bằng yên hơn bội phần. Song bởi có lần con muốn nghe sự mới lạ, thì con phải cam lòng chịu bối rối trong linh hồn mà chớ.

ĐOẠN THỨ XXI

VỀ SỰ ĂN NĂN ĐAU ĐỚN BỞI LÒNG DÁI SỢ ĐỨC CHÚA LỜI.

1. Nếu con muốn tấn tới đi đàng nhân đức, thì hãy giữ lòng dái sợ Đức Chúa Lời liên, và đừng dong tính xác

thịt quá, bèn hãy cầm hãm ngũ quan cho nhặt phép và đừng buông tính mê chơi bời cười cợt như kẻ nhẹ dạ làm chi. Con hãy ra sức động lòng ăn năn đau đón, thì sẽ được lòng kính mến; lòng ăn năn đau đớn này sinh ra nhiều sự lành, mà sự ăn ở buông tuồng làm cho mọi sự lành ấy chóng hư đi mất. Lạ thay! người ta suy biết mình ở chốn khách đày và linh hồn hằng gặp phải nhiều cơn rất cheo leo thể này, mà còn cả dám yên lòng vui sướng được ru!

2. Bởi nhẹ dạ cùng trễ nải, chẳng hay sửa tính mê nết xấu, hoá ra ta không hiểu những tật nguyền trong linh hồn, mà có nhiều lần, chính lẽ ta phải khóc lóc chảy nước mắt ra, mà ta lại cười cợt lăng nhăng vô cớ. Con chớ lầm, con có dái sợ Đức Chúa Lời, có giữ lương tâm thanh sạch, thì mới được thong dong cùng vui mừng cho thật mà chớ. Ai từ bỏ được những sự hay làm cho mình chia trí ra mà giữ một lòng ăn năn đau đớn, ấy là kẻ có phúc. Ai từ bỏ được cho dứt những sự hay làm cho linh hồn mình ra nặng nề ô uế, cũng là kẻ có phúc mọi đàng. Con hãy giao chiến cho mạnh bạo, thì thói lành sẽ được thắng trận cùng thói xấu. Ví bằng con có để người thế gian làm mặc ý nó, âu là nó cũng sẽ để con yên lòng mà làm việc con.

3. Con đừng tìm mua lấy việc kẻ khác, chớ giây mình trong những việc kẻ cả kẻ lớn tranh cạnh nhau làm chi. Con hãy mở con mắt linh hồn mà suy xét mình liên, và trước khi con sửa dạy kẻ nghĩa thiết cùng con, thì cũng phải răn bảo lòng con cho cẩn thận trước đã. Nếu con chẳng được nhân nghĩa cùng người thế gian, thì con

chớ phiền lòng vì sự ấy, một phải đau đớn vì con chưa được siêng năng cần mẫn, chưa được lòng đạo đức cho xứng đáng kẻ làm tôi tá Đức Chúa Lời, và cho phải đạo kẻ ở nhà dòng. Có nhiều lần người ta, đừng có sự gì yên ủi mình ở đời này là bao nhiêu, nhất là sự yên ủi phần xác, thì được ích hơn cùng được vững chân đi đàng nhân đức hơn: song le khi ta chẳng được ơn Đức Chúa Lời yên ủi lòng ta, hay là chẳng mấy khi được phúc trọng dường ấy, thì ta có lỗi, vì ta chẳng ra sức động lòng ăn năn đau đớn cùng chưa muốn bỏ dứt sự vui giả trá bề ngoài.

4. Vậy con hãy suy biết mình chẳng đáng Đức Chúa Lời yên ủi lòng con, mà lại con đã đáng chịu nhiều sự gian nan khốn khó. Hễ ai đã được lòng ăn năn đau đớn cho lọn, thì lấy mọi sự thế gian làm nặng nề cay đắng. Kẻ có lòng đạo đức ngay lành tìm được đủ lẽ mà lo buồn đau đớn chảy nước mắt ra, vì chưng dù suy về mình, dù suy về kẻ khác, thì sẽ biết tỏ chẳng có ai ở đời này được khỏi cơn xao xác gian nan cho lọn, và càng suy xét mình cho cặn kẽ, thì càng thêm lòng đau đớn hơn nữa. Chính lẽ làm cho ta động lòng lo buồn cùng ăn năn đau đớn, là những tội lỗi ta đã phạm cùng các tính mê thói xấu trong mình, là giống ô uế bao bọc cùng đè linh hồn ta xuống đến nỗi chẳng mấy khi ta đem được trí khôn lên mà suy đến sự trên lời.

5. Ví bằng con năng suy đến sự chết hơn là tưởng về sự sống lâu, âu là con sẽ sinh ra lòng sốt sắng sửa mình hơn chẳng hồ nghi. Con có thật lòng suy xét những hình khổ địa ngục, hay là hình phạt lửa giải tội, thì thày nghĩ

rằng: Con sẽ bằng lòng chịu khó nhọc cùng chịu sự đau đớn, chẳng còn kinh hãi sự gì khốn khó nữa. Song le bởi những sự ấy chưa thấm vào lòng ta, mà lại ta hãy còn yêu sự vui xác thịt, thì ta hằng cứ lạnh lẽo trễ nải lắm lắm liên mãi thế.

6. Nhiều khi xác thịt khốn nạn này hay kêu rêu lăng nhăng thể ấy, tại ta thiếu thốn chẳng có nhân đức gì mà chớ. Nhân vì sự ấy con hãy lấy lòng khiêm nhường mà kêu van cùng Đức Chúa Lời xin người ban ơn cho con được lòng ăn năn đau đớn, và con hãy than thở, như ông thánh Phôrôphêta xưa rằng: Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi ban nước mắt chan chứa làm của ăn của uống cho tôi hằng ngày liền.

ĐOẠN THỨ XXII

DẠY TA SUY XÉT LOÀI NGƯỜI HẰNG PHẢI CỰC KHỔ Ở ĐỜI NÀY LÀ DƯỜNG NÀO.

1. Dù con ở đâu, dù ngửa mặt đàng nào, con hằng phải sự khốn khó, cho đến khi con trở mặt lại cùng Đức Chúa Lời. Nhân sao con thổn thức áy náy vì con chẳng được mọi sự vừa ý vừa lòng con muốn ước ao? Nào có ai được mọi sự vừa ý mình ru? Dù thày, dù con, dù người nào khác, chẳng có ai được phỉ lòng ở dưới đất này. Dù đấng làm vua làm chúa, dù Đức thánh Phapha, chẳng có ai ở đời này, mà chẳng phải sự gì khốn khó. Vậy thì ai được số phận khá hơn? Ất là kẻ có sức chịu sự gì khó cùng vác câu rút vì Đức Chúa Lời mà chớ.

2. Nhiều kẻ u mê yếu sức nói rằng: Này ông kia sướng là dường nào; của cải dư dật, chức quyền sang trọng, sức lực thân thế cao cả, thì ông ấy đã được mọi sự vừa ý là ngần nào! Nhưng mà con hãy suy đến mọi sự lành trên lời, liền sẽ hiểu tỏ mọi sự sang trọng đời này là giống rất hèn bằng không, chẳng được bền đỗ chút nào, mà lại thêm khó lòng, vì chưng kẻ được những sự ấy hằng phải sợ hãi, hằng phải lo lắng, thì mới giữ được mà chớ. Vậy chẳng phải là được của cải dư dật chan chứa mà được sự thanh nhàn sung sướng đâu; miễn là được hằng ngày dùng đủ thì thôi. Thật là sự sống đời này là sự sống cực khốn cực nạn; mà ai càng muốn đi đàng nhân đức nên người lọn lành, thì càng lấy sự sống đời này làm cay đắng, vì kẻ ấy càng thấy, càng hiểu biết tỏ tính xác thịt hư hốt kém cót là ngần nào; vì chưng sự ăn uống, thức khuya, dậy sớm, ngủ nghỉ, chịu khó làm việc phần xác, cùng lo mọi sự cần cho được phụng dưỡng xác thịt, bấy nhiêu sự sinh đau đớn cực lòng cho kẻ có lòng kính mến Đức Chúa Lời, vì kẻ ấy ước ao được khỏi mọi sự hèn dường ấy cùng giữ mình sạch các tội lỗi bởi mọi sự ấy mà sinh ra.

3. Kẻ ái mộ nguyện một sự trên lời mà thôi, thì xem mọi sự cần ta phải lo mà nuôi xác như gánh nặng nề vậy, cho nên ông phorophêta Davít cầu xin kêu van cho được khỏi những sự hèn dường ấy mà rằng: xin Chúa tôi chữa tôi cho khỏi những sự cần xác thịt này. Nhưng mà khốn thay cho những kẻ không hiểu biết mình mắc phải những sự cực nạn rất hèn dường ấy, và càng khốn mọi đàng cho những kẻ còn yêu chuộng những sự cực

nạn rất hèn mọn thể ấy; vì chưng hãy còn thấy kẻ, dù phải vất vả khổ sở, dù có khi phải đi ăn mày, thì cũng khó kiếm đủ ăn mặc lòng, song le nó cũng dính bén yêu chuộng sự sống đời này đến nỗi có được sống mãi ở dưới đất này, thì cũng vui lòng, chẳng xem sao, chẳng tiếc nước thiên đàng nữa.

4. Ôi! ôi! loài dại dột vô nhân vô nghĩa, vì nó hằng nằm giầm gỷa trong những sự hèn hạ thế gian thể ấy, cho nên chỉ mê mẩn những sự vừa ý xác thịt mà thôi. Nhưng mà đến ngày sau hết, những kẻ dại dột khốn nạn dường ấy sẽ phải cực lòng, vì chưng sẽ thấy tỏ những sự mình đã yêu chuộng là của hèn cùng vô ích là ngần nào. Bằng các thánh và những kẻ siêng năng sốt sắng giữ nghĩa cùng Đức Chúa Jêsu, thì chẳng có xem sao những sự vừa ý xác thịt cùng những sự vinh hoa rực rỡ đời này, một đem lòng trông mong khát khao mọi sự lành bền đỗ đời đời mà thôi. Các đấng ấy hằng đem lòng ước ao sự vững bền trên lời là sự con mắt xem chẳng thấy, thì có ý giữ mình liền kẻo còn yêu chuộng những sự con mắt xác thịt trông thấy mà xiêu lòng ái mộ sự hèn mạt thế gian chăng.

5. Chớ thì con đừng bỏ lòng cậy trông tấn tới đi đàng nhân đức lọn lành; bây giờ hãy còn đủ ngày giờ. Nhân sao con lần lữa dùi dằng mãi mà chẳng giữ những điều đã dốc lòng? Hãy chỗi dậy, hãy tra tay làm từ bây giờ và quyết rằng: này là mùa làm, này là thì đánh giặc, này là dịp tốt mà chữa bỏ tính mê thói xấu. Khi nào con phải cơn gian nan khốn khó, ấy là dịp tốt mà lập công trước mặt Đức Chúa Lời. Con phải qua lửa qua nước trước đã,

đoạn con mới đến được chốn mát mẻ. Nếu con chẳng rán sức, thì con chẳng được thắng trận cùng nết xấu mình đâu. Đang khi ta còn mang xác thịt yếu hèn này, thì chẳng lẽ nào mà ta sạch được mọi sự lỗi cùng chẳng khỏi được sự buồn bã và sự đau đớn trong mình đâu. Vốn ai ai cũng muốn cho được khỏi mọi sự khốn khó mà nghỉ yên: nhưng mà bởi ta đã mất sự ngay lành tại tội lỗi ta đã phạm, thì cũng đã mất sự thanh nhàn thật nữa; nhân vì lẽ ấy ta phải biết nhịn nhục và trông cậy Đức Chúa Lời thương, cho đến khi qua thì tội lỗi này và cho đến ngày xác thịt yếu hèn này chết đoạn mà sống lại, thì mới được thanh nhàn mà chớ.

6. Thương ôi! tính loài người đã ra yếu đuối là ngần nào! vì chưng nó hằng chiều về đàng tội lỗi liên. Hôm nay con xưng tội, ngày mai lại ngã phạm những tội mới xưng hôm qua. Bây giờ con dốc lòng lánh dịp tội đàng này đàng khác, và khỏi một giờ, lại làm như thể chẳng dốc lòng điều gì sốt. Ấy ta thấy mình hay ngã đi ngã lại dường ấy, thì phải hạ mình xuống ở khiêm nhường, chẳng khá lấy mình làm trọng chút nào. Lòng ươn ái trễ nải cũng chóng làm hư mất công nhiệp việc lành ta đã chịu khó chịu nhọc lâu ngày mà làm bởi ơn Đức Chúa Lời phù hộ giúp sức cho.

7. Nếu ta nguội lạnh thể ấy trong lúc ta mới tra tay làm việc thờ phượng Đức Chúa Lời, thì đến ngày sau ta sẽ ra lạnh lẽo biết là dường nào. Khốn thay! khốn ta mọi đàng! ta chưa đi đàng nhân đức lọn lành cùng chưa có dấu gì nhân đức trong cách ăn nết ở, mà ta muốn thôi chịu khó cùng muốn nghỉ yên, chẳng khác

gì đã đến kì bằng yên chắc chắn ru! Nhân vì lẽ ấy có lẽ cần cho ta lại phải tập tành sửa tính mê nết xấu, như người chân thật mới dâng mình trong nhà Đức Chúa Lời, nhà dòng; thế thì mới trông được hoặc ta có sửa mình lại dần dần ít nhiều cùng đi đàng nhân đức cho khá hơn chăng.

ĐOẠN THỨ XXIII

DẠY TA SUY NGẮM VỀ SỰ CHẾT.

1. Con sống ở dưới đất này chẳng còn được bao lâu; ngày giờ ấy sẽ chóng qua lắm, cho nên con hãy suy xét con đã dọn mình là thể nào; hôm nay người ta còn; ngày mai đã qua rồi; và khi con mắt chẳng còn thấy, thì lòng cũng chóng quên nữa. Thương ôi! loài người cứng lòng u mê là dường nào, vì chưng nó những suy tưởng đến sự đời này, mà chẳng lo đến sự đời sau hơn. Lẽ thì con phải giữ mình trong các việc con làm và trong các điều con lo lường, chẳng khác gì như thể con đã đến giờ sinh thì vậy. Nếu con được lòng sạch tội, thì con chẳng có hãi sự chết là bao nhiêu. Con có ra sức lánh sự tội, thì hơn là lánh sự chết. Ví bằng con chưa sẵn mà lìa bỏ thế gian hôm nay, thì ngày mai con sẵn sàng thể nào được? Ngày mai là ngày chẳng chắc; nào con có biết con có được sống đến ngày mai ru?

2. Nếu ta ơ hờ trễ nải sửa mình lại dường ấy, thì ta sống lâu, nào được ích gì ru? Ôi ôi! có lần sự sống lâu chẳng làm cho ta sửa tính mê, mà lại thường có khi càng

sống lâu, thì càng thêm tội mà chớ. Chớ gì bấy lâu nay ta đã giữ mình được một ngày cho phải phép đạo. Vậy có nhiều kẻ kẻ rằng: mình đã lở lại cùng Đức Chúa Lời, đã ngắn ấy ngắn nọ năm; song le thường thường nó chưa có sửa mình lại là mấy; cho nên nếu ta phải lấy giờ chết làm đáng sợ hãi, thì có khi càng phải lấy sự sống lâu làm cheo leo đáng sợ hơn nữa bội phần. Phúc cho kẻ hằng nhớ đến ngày giờ mình phải chết, cùng ra sức dọn mình hằng ngày liên. Hoặc con đã thấy người nào sinh thì, thì hãy suy biết mình cũng phải đi đàng ấy nữa, chẳng khỏi đâu.

3. Sáng ngày con hãy suy có khi chẳng sống đến tối, và đến tối lại suy rằng: tôi chẳng dám chắc tôi sống được đến mai đâu. Con hãy giữ linh hồn sẵn sàng liên, cùng ăn ở cách thế dường ấy, cho nên sự chết đến giờ nào, thì con sẵn mà lìa bỏ thế gian giờ ấy tức thì. Nhiều người chết tươi, khi không ngờ, như lời Đức Chúa Jêsu phán rằng: con người sẽ đến lúc người ta không ngờ. Khi đến giờ sau hết này, mà con suy đến các việc con làm lọn đời, thì con sẽ nghĩ thể khác xa lắm và con sẽ phàn nàn trách mình mọi đàng vì đã ơ hờ trễ nải dường ấy.

4. Ai ra sức làm mọi việc cách lọn lành bây giờ, y như mình sẽ ước ao trong giờ chết vậy, ấy là kẻ rất khôn ngoan, là kẻ có phúc mọi đàng. Ai chê bỏ mọi sự thế gian, và ước ao đi đàng nhân đức lọn lành một ngày một hơn, siêng năng giữ phép tắc, chịu khó hãm mình, mau mắn vâng lời chịu lụy, hay bỏ ý riêng mình cùng vui lòng chịu mọi sự khó vì Đức Chúa Jêsu, thì đến giờ sau

hết, kẻ ấy sẽ được lòng vững vàng trông cậy được ăn mày chết lành. Đang khi còn khoẻ mạnh thì còn làm được nhiều việc lành, song đến khi con nằm liệt, thì ta không biết con có làm được việc gì nữa chăng. Chẳng có mấy kẻ phải bệnh mà sửa mình lại hơn được, cũng như kẻ đi chu ru viếng mọi nơi, thì chẳng mấy khi nên người đạo đức lọn lành đâu.

5. Con chớ trông anh em bạn hữu mà giãn việc rỗi linh hồn ra, vì chưng con chẳng ngờ người ta sẽ quên con chóng lắm là ngần nào.

Con hãy lo dọn mình cho sớm đang khi con còn đủ ngày giờ cùng làm ít nhiều việc lành như của gửi đi trước, thì hơn là trông cậy kẻ khác sẽ cứu linh hồn con về sau. Nếu bây giờ con chẳng lo cho mình, nào có ai sẽ lo cho con sau này ru? Bây giờ là ngày rất quí giá, như lời kinh thánh dạy rằng: rầy là ngày giờ lo được việc rỗi linh hồn, rầy là dịp tốt lành cho được ăn mày ơn Đức Chúa Lời. Song khốn thay! vì bây giờ con có thể lập công cho được sống đời đời vui vẻ vô cùng, mà con lại chẳng dùng thì giờ ấy cho siêng năng hơn. Đến sau con sẽ ước ao chờ gà tối được một ngày hay là một giờ cho được sửa mình lại, mà không biết có được chăng.

6. Hỡi con rất yêu dấu, nếu bây giờ con hằng giữ lòng dái sợ Đức Chúa Lời, cùng lo đến sự chết liền, thì sau này con sẽ được khỏi vạn sự cheo leo cơ hiểm và sẽ được yên lòng khỏi kinh sợ là dường nào! Vì vậy bây giờ con hãy siêng năng ăn ở cách thế ấy, để cho khi đến giờ chết, thì con được vui mừng hơn là lo sợ. Rầy con hãy tập chết trước mặt thế gian, để cho ngày giờ linh hồn ra

xác hoá nên ngày con bắt đầu sống thật làm một cùng Đức Chúa Jêsu. Bây giờ con hãy tập tành chê bỏ hết mọi sự để đến khi linh hồn con lìa thế gian, thì được lên thẳng đến Đức Chúa Jêsu mà chẳng còn mắc mướới gì. Bây giờ con hãy làm việc hãm mình đền tội, để trong giờ chết, thì con được trông cậy cho vững vàng.

7. Ôi! con ngơ ngẩn là chừng nào! con chẳng chắc con còn được sống lấy một ngày nào, mà sao con tưởng mình còn được sống lâu dài ru? Biết là bao nhiêu người đã mắc lừa, cùng bất thình lình đã phải chết; biết là mấy lần con đã nghe rằng: người nọ phải gươm đâm chết, người kia chết đuối dưới sông; kẻ khác ở trên núi cao ngã xuống vỡ đầu, hay là đang lúc ăn cơm, đang lúc đánh cờ cheo hát, thì phải ngộ gió mà chết tươi. Ai kể cho xiết được mấy người phải lửa đốt, giáo đâm, kẻ cướp đánh hay là phải khí dịch mà chết tươi? Vậy sự chết là số phận hết mọi người, và sự sống loài người chóng qua như bóng vậy.

8. Khi con sinh thì đoạn, thì bấy giờ có còn ai sẽ nhớ đến con? có còn ai sẽ cầu nguyện cho con ru? Chớ thì con hãy chịu khó, hãy rán sức mà làm bây giờ các việc lành con có thể làm được, vì chưng con chẳng biết con phải chết ngày nào giờ nào, cùng chẳng biết khi sinh thì đoạn, thì số phận con sẽ ra làm sao. Đang khi con đủ ngày giờ, thì con hãy thu tích của hằng bền đỗ đời đời. Con hãy lo một sự rỗi linh hồn và sự thờ phượng Đức Chúa Lời. Còn mọi sự khác, thì con đừng lo, đừng tưởng đến làm chi. Con hãy kính thờ cùng theo chân bắt chước các đấng thánh ở trên lời, để cho con được các đấng ấy làm

bạn hữu, và đến khi con phải lìa bỏ thế gian, thì các đấng ấy được nhận con trên nước thiên đàng, là chốn hằng sống đời đời.

9. Con hãy giữ mình liên mà ở như khách đi đàng, như người kí cư dưới đất, cho nên sự thế gian chẳng dự gì đến mình chút nào. Con hãy giữ linh hồn thong dong cùng hằng đem lòng đem trí suy đến Đức Chúa Lời liên, vì chưng con chẳng có gia cư nào bền đỗ dưới thế gian này. Hằng ngày khi con cầu xin kêu van, khi chảy nước mắt ra, thì con phải đem lòng đem trí ước ao nguyên một sự trên lời mà thôi, để khi chết đoạn, thì linh hồn con đáng lên hưởng phúc đức làm một cùng Đức Chúa Lời đời đời chẳng cùng. Amen.

ĐOẠN THỨ XXIV

GIẢNG VỀ SỰ PHÁN XÉT CÙNG VỀ HÌNH KHỔ KẺ CÓ TỘI.

1. Trong mọi việc con làm, thì hãy nhớ đến cùng sau hết và hãy suy biết đấng phán xét thiên hạ là đấng thẳng phép thông biết mọi sự thay thảy, chẳng ai dâng được của lễ cho đẹp lòng người, và người chẳng nghe lời người ta chữa mình, một cứ sự công chính mà ra lý đoán. Vậy con sẽ đứng trước toà đấng cực trọng dường ấy là làm sao? Hỡi con, là kẻ có tội lỗi rất khốn nạn rất dại dột, cũng có khi con kinh hãi vì một sự giáp mặt kẻ giận gắt con; vậy con sẽ thưa làm sao trước mặt Đức Chúa Lời là đấng thông biết mọi sự dữ con đã làm? Nhân sao con chẳng dự phòng mà dọn mình chịu phán xét, vì chưng

trong ngày ấy chẳng còn ai tìm được thầy nào cứu chữa hay là bầu cử cho: song mọi người ai nấy sẽ thấy gánh mình đã nặng đủ sức rồi? Rầy con có chịu khó, thì được ích lợi; có chảy nước mắt ra, thì được đẹp lòng Đức Chúa Lời; khi con than thở kêu van, thì Đức Chúa Lời nghe, và khi con ăn năn đau đớn, thì con rửa được linh hồn cho thanh sạch cùng đền vì tội lỗi con.

2. Ai biết nhịn nhục, cho nên khi người ta khính dể mất lòng, thì mình đau đớn vì tội người ta phạm đến Đức Chúa Lời hơn là lo buồn vì mình phải xỉ nhục; ai vui lòng cầu nguyện cho kẻ chống lại vuối mình, cùng thật lòng tha sự lỗi cho; ai mau chân đến xin người ta tha thứ cho mình; ai chiều lòng thảm thương hơn là buồn gắt; ai năng ép mình ép xác cùng rán sức bắt lòng thú chịu lụy lòng thần; bấy nhiêu kẻ ấy, thì làm việc trọng, việc có ích mà đền vì tội. Ta có rửa linh hồn mình cho sạch bây giờ và có bỏ dứt các tính mê, thì hơn là đợi đến đời sau mới làm việc ấy. Thật là ta lừa dối mình vì giữ lòng yêu chuộng xác thịt trái lẽ thể này.

3. Lửa đời sau sẽ đốt tội lỗi mà thôi, nào có đốt gì nữa đâu; vì vậy con càng dong thứ cho mình cùng nơi theo ý xác thịt, thì về sau con càng phải chịu đền khốn nạn, và càng thu tích nhiều củi nung đốt mình mà chớ. Người ta đã phạm tội đàng nào hơn, thì sẽ phải chịu hình phạt về đàng ấy nặng hơn. Trong lửa đời sau, thì kẻ lười nhác sẽ phải roi nóng nảy thúc giục nát thịt mình, và kẻ mê ăn mê uống sẽ chịu đói chịu khát cùng khổ quá lắm; ở chốn ấy kẻ đã mê sắc dục, kẻ đã mê sự vui sướng xác thịt, thì sẽ phải chịu lửa bằng nhựa trám

cùng lửa sinh diêm hôi hám nung đốt trong ngoài khắp cả và mình; và kẻ hay ghen tương phen bì sẽ đau đớn đến nỗi gầm thét như chó dại vậy.

4. Chẳng có tính mê thói xấu nào, mà chẳng phải hình khổ riêng ở đấy; kẻ kiêu ngạo sẽ hổ ngươi nhuốc nha quá sức, và kẻ hà tiện, thì sẽ bấn cùng túng cực; sự chịu hình khổ đời sau một giờ, thì khổ sở hơn làm khốn xác thịt hãm mình đến tội hết sức ở đời này một trăm năm. Kẻ có tội ở trong địa ngục chẳng còn được nghỉ giây phút nào cùng chẳng còn được sự gì yên ủi mình chút nào. Song le dưới đất này cũng có thôi chịu khó chịu nhọc một đôi khi, lại được nhờ bạn hữu yên ủi cho. Vậy bây giờ con hãy lo lắng, hãy đau đớn vì các tội lỗi con, để cho ngày phán xét con được đứng yên lòng vững chắc làm một cùng các thánh, vì chưng trong ngày ấy kẻ ngay lành sẽ đứng mạnh bạo vững chắc trước mặt kẻ đã làm khốn, kẻ đã nhạo báng xỉ nhục mình ngày trước. Kẻ nào rầy hạ mình xuống mà chịu người thế gian đoán xét, thì đến ngày sau sẽ đứng làm một cùng Đức Chúa Jêsu mà phán xét thiên hạ. Bấy giờ kẻ khó khăn hèn hạ sẽ được lòng vững vàng trông cậy, và kẻ kiêu ngạo sẽ kinh khủng mọi đàng.

5. Bấy giờ sẽ thấy tỏ người thật khôn ngoan ở đời này là kẻ đã biết chịu dại, chịu hèn vì Đức Chúa Jêsu. Những kẻ nào đã bằng lòng chịu sự gì khốn khó, thì sẽ mừng trong ngày phán xét; song những kẻ nào đã làm sự dữ thì sẽ phải nín lặng, chẳng dám mở miệng ra. Kẻ rầy ở sốt sắng làm việc thờ phượng Đức Chúa Lời, thì sẽ được mừng rỡ, và kẻ nguội lạnh khô khan, thì

phải sầu khổ phàn nàn. Bấy giờ sẽ được vui mừng vì xác thịt mình đã phải khổ sở hơn là vì đã được mọi sự sung sướng say no lọn đời. Những áo khó khăn rách rưới sẽ ra sáng láng tốt lành, và những áo lụa lĩnh quí trọng sẽ ra xấu xa đen đỉu; một cái lều khó khăn bé mọn sẽ ra quí trọng hơn đền đài sơn thiếp vàng. Kẻ đã vui lòng nhịn nhục, thì sẽ vui mừng hơn kẻ đã được chức trọng quyền cả ở đời này. Kẻ rầy cứ lòng chân thật mà vâng lời chịu lụy, thì đến ngày ấy sẽ nên cao trọng hơn kẻ lý sự khôn khéo trong đời.

6. Bấy giờ kẻ đã giữ được lương tâm ngay lành thành sạch, thì sẽ vui mừng hơn kẻ văn vật thông thái. Kẻ đã chê bỏ vàng bạc của cải, thì sẽ được phúc lộc hơn kẻ đã thu tích hết mọi của thế gian. Bấy giờ sẽ được yên ủi mình vì đã cầu nguyện sốt sắng hơn là vì đã được ăn tiệc mâm cao cỗ đầy, cùng sẽ mừng rỡ vì đã nín lặng hơn là vì đã trò truyện lâu dài. Việc lành phúc đức sẽ ra quí giá hơn nhiều lời êm tai khôn khéo. Con sẽ vui mừng vì đã ở nhiệm nhặt cùng đã hãm mình hơn là vì đã được gồm no mọi sự sung sướng trong đời. Bây giờ con hãy tập chịu sự khó nhỏ mọn để cho ngày sau con được khỏi hình khổ nặng hơn. Bây giờ con hãy thử xem sau này sức con chịu được là ngần nào. Nếu rầy con không chịu được một chút sự khốn khó hay qua thể này, thì con sẽ chịu hình khổ đời đời vô cùng làm sao được? Nếu bây giờ một chút sự khốn khó làm cho con buồn gắt, thì hình khổ địa ngục sẽ làm thể nào. Này con hãy tin thật chẳng có lẽ nào mà con được vui mừng hai đời; chẳng lẽ nào được vui sướng ở đời này,

rồi lại được thanh nhàn cùng Đức Chúa Jêsu trên nước thiên đàng.

7. Dù mà từ xưa đến nay con có được chức quyền sang trọng, có được vui sướng mọi đàng mặc lòng, nếu con phải chết ngay bây giờ, nào mọi sự ấy đã sinh được ích lợi gì cho con? Vậy mọi sự là của giả trá vô ích, trừ một sự kính mến Đức Chúa Lời cùng làm tôi tá thờ phượng một Đức Chúa Lời mà thôi. Ai kính mến Đức Chúa Lời hết lòng hết sức, thì chẳng hãi sự chết, chẳng sợ hình khổ gì; dù ngày phán xét, dù địa ngục, thì kẻ ấy chẳng sợ, vì chưng sự kính mến Đức Chúa Lời cho hết lòng và cho lọn làm cho người ta được yên lòng vững chắc chạy đến Đức Chúa Lời; bằng kẻ hãy còn lấy sự phạm tội làm vui sướng, thì nó hãi sự chết và sợ ngày phán xét, nào có lạ gì? Song le nếu sự kính mến Đức Chúa Lời chưa làm được cho con từ bỏ sự tội, ít là con hãy cầm hãm tính mê vì lòng kinh hãi lửa địa ngục, thì phải lẽ lắm. Nhưng mà kẻ lấy sự dái sợ Đức Chúa Lời làm thị thường, chẳng xem sao, thì chẳng được vững lòng làm việc lành là bao lâu, và sẽ chóng mắc phải lưới ma qui bắt linh hồn nó mà chớ.

ĐOẠN THỨ XXV

DẠY TA Ở SỐT SẮNG SỬA MÌNH LẠI.

1. Con hãy siêng năng ân cần làm việc thờ phượng Đức Chúa Lời cùng năng suy nghĩ và hỏi mình rằng: vì làm sao mày đến nhà này? vì lẽ nào mày bỏ thế gian?

Chẳng phải là cho được phó lót mình làm tôi Đức Chúa Lời và cho được nên người lọn lành một ngày một hơn ru? Ấy vậy con phải có lòng sốt sắng đi đàng nhân đức lọn lành, vì chưng chẳng còn bao lâu nữa mà con sẽ được phần thưởng về các việc con đã chịu khó mà làm, và đến ngày ấy thì chẳng còn phải sợ hãi đàng nào, chẳng còn phải đau đớn chút nào nữa. Con chịu khó một chút ở đời này, đoạn sẽ được nghỉ ngơi yên hàn, mà lại sẽ được thanh nhàn vui vẻ vô cùng. Nếu con ở hết lòng cùng sốt sắng làm việc lành liên, âu là Đức Chúa Lời sẽ lả phần thưởng cho con hậu bội chẳng sai. Con phải hằng giữ lòng vững vàng trông cậy mình sẽ được phần thưởng trên lời, nhưng mà con phải lo đừng lấy mình làm chắc quá, kẻo con ra ở hờ lạnh lẽo, hay là sinh ra lòng kiêu ngạo chăng.

2. Xưa có một người kia thổn thức lưởng lự nghi nan, vì chưng khi thì sợ hãi, khi thì trông cậy; vậy có một lần ông ấy thua buồn rầu rĩ quá sức mình, thì vào nhà thờ sấp mình xuống trước bàn thờ, và đang khi cầu nguyện ở đấy, thì thầm thĩ trong lòng rằng: Chớ gì tôi được biết rằng tôi sẽ giữ được lòng vững trung chính cho đến lọn đời chăng. Vừa nói lời ấy đoạn, thì ông ấy nghe tiếng Đức Chúa Jêsu phán dạy trong lòng rằng: Nếu mày biết sự ấy, thì mày muốn làm những việc gì, thì mày làm những việc ấy bây giờ, chốc ấy sẽ được vững chắc, chẳng phải lo sợ nữa. Ông ấy nghe bấy nhiêu lời, liền lại được vui lòng mạnh sức và phó lót mình mặc thánh ý Đức Chúa Lời. Từ bây giờ chẳng còn lo lắng, chẳng còn lưởng lự nữa, và chẳng còn dám nhọc

trí khôn vô ích mà đoán số phận mình ở đời sau sẽ ra thể nào, một ra sức suy xét những sự gì lọn lành hay đẹp lòng Đức Chúa Lời hơn, để mà tra tay làm mọi việc lành ấy cùng ra sức làm cho lọn mà thôi.

3. Có lời ông thánh phôrôphêta Davít nói rằng: Hãy trông cậy Đức Chúa Lời và làm việc lành cùng hãy ở bằng yên dưới đất, thì sẽ được no đủ các giống quí trọng bởi đất mà ra. Có một sự này làm cho nhiều người lùi lại, chẳng còn tấn tới đi đàng nhân đức cùng chẳng còn sốt sắng sửa mình lại, là nó lấy sự khó làm khiếp hay là sự đánh lộn kẻ thù làm nặng quá. Thật là kẻ nào hễ gặp sự gì càng nặng lòng cho mình và càng trái nghịch cùng tính mình, thì càng rán sức đánh riết mà thắng trận trong dịp ấy, ấy là kẻ đi đàng nhân đức cho mau chân hơn mọi người khác; vì chưng người ta càng giày đạp xác thịt và càng cầm hãm tính mê hể trong, thì càng bước mau chân đi đàng nhân đức và càng đáng ăn mày nhiều ơn Đức Chúa Lời hơn bội phần mà chớ.

4. Nhưng mà mọi người chẳng phải giao nhiều chiến trận để mà thắng trận và cầm hãm xác thịt như nhau cả đâu, vì chưng cũng có người, dù mắc phải nhiều tính mê hơn mặc lòng, song bởi có lòng siêng năng sốt sắng, thì cũng sẽ tấn tới đi đàng nhân đức cho mạnh sức hơn người khác vốn có nết na hiền lành hơn, song kém sự sốt sắng đi đàng nhân đức. Vậy có hai sự này có sức riêng giúp ta sửa mình cho chóng, một là từ bỏ cho dứt những sự trái vốn tính xác thịt hay xiêu chiều trước ao; hai là ở sốt sắng ra sức cho được những sự lành ta thiếu thốn hơn. Và lại những tính xấu nào con hay ghét nơi kẻ khác hơn,

thì con hãy siêng năng lánh và giày đạp tính xấu ấy nơi mình trước hết.

5. Đừng bỏ qua dịp nào mà chẳng dùng cho được tấn tới đi đàng nhân đức: thí dụ, con thấy hay là nghe kể lại việc kẻ khác làm, thì hãy khát khao ra sức bắt chước. Ví bằng con xem thấy sự gì đáng trách, thì hãy giữ kẻo lại làm sự ấy, và nếu con đã trót làm một hai khi, thì hãy ra sức chừa cho kíp. Con mắt con xem xét người ta thể nào, thì người ta lại xem xét con cũng thể ấy. Khi thấy anh em ở sốt sắng, có lòng đạo đức, cùng hay giữ phép tắc nết na, ấy là sự rất vui mừng, rất êm ái là ngần nào! Bằng có xem thấy người ta ở buông tuồng cùng trễ nải, chẳng hay làm việc bậc mình, thì sự ấy sinh cực lòng buồn bã là ngần nào! Ai trễ nải chẳng hay giữ những điều đã dốc lòng về đấng bậc mình, mà lại chiều lòng giây mình trong việc khác, chẳng dự gì đến mình, thì kẻ ấy thiệt phần linh hồn là dường nào!

6. Con hãy nhớ các điều đã dốc lòng cùng soi gương Đức Chúa Jêsu đã chịu đóng đanh trên cây câu rút. Khi con suy ngắm cách ăn ở lọn lành Đức Chúa Jêsu, thì con được đủ lẽ mà hổ ngươi nhuốc nha, vì chưng dù con đã dâng mình làm tôi Đức Chúa Lời đã lâu năm mặc lòng, song con chưa có thêm lòng siêng năng cho được nên giống như Đức Chúa Jêsu hơn là bao nhiêu. Nhược bằng kẻ đã dâng mình trong nhà Đức Chúa Lời, trong nhà dòng có lòng sốt sắng ân cần tập suy ngắm những việc lọn tốt lọn lành Đức Chúa Jêsu đã làm và những sự thương khó Đức Chúa Jêsu đã chịu, thì sẽ được tìm thấy dư mọi sự cần và những sự có ích phần linh hồn ở đấy.

Hỡi ôi! nếu Đức Chúa Jêsu đã chịu đóng đanh có in vào lòng ta cho thấm thía, thì ta chóng thông hiểu đủ mọi lẽ là dường nào.

7. Ai có lòng sốt sắng trong nhà Đức Chúa Lời, nhà dòng, thì vâng phục mọi điều đã truyền cho mình phải làm cùng lấy sự ấy làm dễ dàng; bằng kẻ ơ hờ lạnh lẽo, thì hằng phải sự khốn khó này tiếp sự khốn khó khác, và dù nó ngửa mặt đàng nào, thì nó cũng cực lòng, vì chưng nó chẳng có sự gì yên ủi mình ở ngoài. Người nào trong nhà Đức Chúa Lời nhà dòng mà ở buông tuồng, chẳng còn làm việc gì như phép nhà dạy, thì đã gần hư khốn nạn. Ai tìm ở rộng chân rộng phép, thì sẽ phải cực òng liên, vì chưng sẽ gặp khi thì điều nọ điều kia, khi thì mọi điều trái ý mình cả.

8. Biết là bao nhiêu người giữ luật phép nhiệm nhặt trong nhà dòng; thì các thày dòng ấy làm thể nào mà chịu khó làm vậy? Các thày ấy chẳng mấy khi ra ngoài, hằng ở nơi tịch mạc xa mặt người thế gian, ăn uống khó hạnh, mặc áo vải thô, làm việc khó nhọc, chẳng mấy khi nói truyện, lại thức khuya, dậy sớm, đọc kinh nguyện ngắm lâu dài, năng xem sách cùng hằng giữ mọi phép cho nhiệm nhặt. Con hãy xem các thày dòng ông thánh Boronô, ông thánh Bênadô, và nhiều dòng nam nữ khác; đêm nào cũng có chỗi dậy mà hát kinh ngượi khen Đức Chúa Lời. Vậy đang lúc bấy nhiêu người nhà dòng bắt đầu hát kinh ngượi khen Đức Chúa Lời, nếu con làm biếng trễ nải làm việc tốt lành dường ấy, thì xấu hổ con lắm.

9. Chớ gì con chỉ phải làm một việc này, là nguyện

ngắm và hát mừng ngượi khen Đức Chúa Lời Hen! chớ gì con chẳng cần phải ăn uống ngủ nghỉ bao giờ! chớ gì con làm được nguyên một việc ngượi khen Đức Chúa Lời cũng những việc có ích phần linh hồn liên, chốc ấy con được phúc lộc cực trọng hơn, là con phải làm tôi xác cũng lo làm các việc cần mà phụng dưỡng nó như bây giờ! Chớ gì ta không phải lo những sự cần xác thịt thiếu thốn lắm vậy, một lo đến của thiêng liêng dưỡng nuôi linh hồn, là những sự ta không mấy khi thử nếm được, thật là khốn nạn lắm!

10. Hễ ai đã được lên bậc nhân đức cao đến chừng này, là chẳng còn tìm sự yên ủi mình ở nơi giống gì thế gian nữa, thì bấy giờ kẻ ấy mới bắt đầu lấy sự kính mến Đức Chúa Lời làm ngon ngọt thích tình cho lọn; bấy giờ dù thấy mọi việc xảy ra hay dở thể nào mặc lòng, thì cũng bằng lòng vậy. Khi được việc to tát, thì kẻ ấy chẳng mừng rỡ; khi kém, thì cũng chẳng thua buồn, một phó lót mình trông cậy Đức Chúa Lời cho lọn, vì kẻ ấy hằng thấy Đức Chúa Lời trong mọi sự, cũng tin thật chẳng có đí gì hư nát hay là chết mất trong tay Đức Chúa Lời được, bèn là mọi giống mọi sống cùng hằng làm tôi Đức Chúa Lời cùng hằng vâng theo thánh ý Đức Chúa Lời chẳng có khi đừng, chẳng sai bao giờ.

11. Con hãy nhớ cùng sau hết con liên cùng suy rằng: ngày giờ khi đã qua đoạn, thì chẳng lở lại nữa; và nếu con chẳng lo láng siêng năng, thì chẳng bao giờ sắm sửa được các nhân đức lọn lành đâu. Hễ ngày nào con giãn lòng sốt sáng ra, thì con bắt đầu sút kém đi tức thì; nhược bằng con rắp lòng đi đàng nhân

đức cho sốt sắng, thì con sẽ được bằng yên cùng sẽ lấy sự chịu khó làm dễ dàng hơn, bởi con sẽ được ơn Đức Chúa Lời phù hộ và được lòng ái mộ đi đàng nhân đức lọn lành. Ai có lòng sốt sắng ân cần thì sẵn lòng liên, chẳng quản điều gì. Chống lả tính mê thói xấu, là sự khó hơn làm việc phần xác khó nhọc đổ mồ hôi ra nhiều phần. Ai chẳng lánh những sự lỗi nhỏ mọn, thì dần dần sẽ ngã phạm tội nặng. Hễ lần nào con làm việc lành phúc đức thâu ngày, thì đến tối con sẽ được vui mừng. Con hãy tỉnh thức xem sóc linh hồn mình, hãy thúc giục, răn bảo lòng con; dù kẻ khác ăn ở cách nào, thì mặc ý nó; song về phần con, thì đừng ở trễ nải về việc riêng mình bao giờ. Con sẽ rán sức ép mình ngần nào, thì con sẽ tấn tới đi đàng nhân đức cũng ngần ấy mà chớ.

QUYỂN THỨ II

GIẢNG DẠY NHỮNG ĐIỀU HAY GIỤC LÒNG TA MỘ MẾN SỰ THIÊNG LIÊNG.

ĐOẠN THỨ I

VỀ SỰ NÓI KHÓ CÙNG ĐỨC CHÚA LỜI TRONG LÒNG.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: nước Đức Chúa Lời ở trong lòng bay. Vậy con hãy lở lại cùng Đức Chúa Lời cho sốt sắng hết lòng, cùng từ bỏ thế gian cực nạn rất hèn này, thì linh hồn con sẽ được bằng yên. Con hãy tập chê bỏ mọi sự bề ngoài, mà ái mộ tríu mến sự bề trong phần linh hồn, thì sẽ thấy Đức Chúa Lời ngự xuống cai trị lòng con; vì chưng nước Đức Chúa Lời, thì ở tạ sự bằng yên và sự vui mừng bởi ơn Đức Chúa Phiritô sangtô ban cho; song kẻ có tội chẳng được ơn trọng dường ấy đâu. Nếu con dọn toà xứng đáng trong linh hồn, thì Đức Chúa Jêsu sẽ ngự xuống con, sẽ ban cho con được thông công sự vui mừng người. Mọi sự sang trọng, sự tốt lành thật, thì ở tại trong linh hồn, và đấy cũng là nơi Đức Chúa Jêsu yêu ngự đến. Hễ ai có lòng mộ mến nguyên một sự bề trong phần linh hồn, thì Đức Chúa Jêsu năng thăm viếng, năng nói khó cách êm ái

cùng linh hồn ấy, và năng ban ơn yên ủi tốt lành, lại ban sự bằng yên no đầy cùng tỏ ra lòng yêu dấu kẻ ấy cách riêng lạ lùng quá trí hiểu chẳng được.

2. Hỡi con trung chính, hãy sửa sang linh hồn cho người bạn tốt lành dường ấy, để cho người dủ lòng thương ngự đến và ở lại cùng con, vì chưng người phán rằng: ai có lòng kính mến tao, thì sẽ vâng giữ lời tao đã truyền, và Đức Chúa Cha sẽ yêu mến, thì ta sẽ ngự xuống cùng sẽ ở lại trong linh hồn ấy lâu dài. Vậy con hãy mở cửa linh hồn cho Đức Chúa Jêsu, và chớ để sự gì nhập vào đấy nữa. Khi đã được Đức Chúa Jêsu ngự trong linh hồn, thì con giầu có phú quí, chẳng còn thiếu sự gì nữa; người sẽ gìn giữ coi sóc cùng sẽ liệu biện hết mọi sự con thiếu thốn, cho nên con chẳng cần phải nương nhờ người thế gian nữa. Người thế gian hay đổi lòng lắm, cùng hay lật lưỡng bỏ dở; song Đức Chúa Jêsu hằng có vô cùng, là đấng rất trung chính hằng phù hộ mãi cho đến cùng.

3. Người thế gian yếu hèn và chóng chết, cho nên dù có người nào nghĩa thiết cùng con và hay làm ơn cho con mặc lòng, thì con cũng chẳng khá cậy trông kẻ ấy là bao nhiêu; vả lại dù con thấy người ta chống lại vuối con và cãi lời con một hai khi, thì chớ phiền lòng lắm vì sự ấy làm chi. Kẻ hôm nay đồng tâm thuận ý vuối con, có khi ngày mai sẽ làm phản nghịch, và kẻ bây giờ nghịch ý vuối con, có khi ít nữa sẽ lại nhất tâm vuối con. Ấy người thế gian hay thay đổi như gió vậy. Con hãy ở hết lòng cậy trông một Đức Chúa Lời, con hãy dái sợ, hãy kính mến một Đức Chúa Lời, thì người sẽ che chở

cho con, cùng sẽ định liệu mọi sự lành hay làm ích cho con hơn. Con chẳng có gia cư quê hương nào bền đỗ ở dưới đất này: dù con ở đâu, thì con cũng là kí cư, là khách đi đàng mà thôi, và chẳng bao giờ con nghỉ được bằng yên, cho đến khi con hợp làm một cùng Đức Chúa Jêsu cho lọn mà chớ.

4. Thế gian chẳng phải là quê hương con được nghỉ yên đâu, vậy con trở mặt chung quanh trông xem sự thế gian làm chi? Nước thiên đàng là chính quê con phải đến; và con phải xem mọi sự thế gian như khách trông qua vậy. Mọi sự thế gian qua đi, và con cũng qua đi làm một vuối nó. Con hãy giữ chớ để lòng dính bén sự thế gian, kẻo con mắc phải làm tôi nó, mà hư đi mất linh hồn chăng. Con hãy đem lòng đem trí suy đến Đức Chúa Lời ngự trên các tầng lời và hằng cầu nguyện kêu van cùng Đức Chúa Jêsu liên, chẳng có khi đừng. Nếu con chẳng biết suy lẽ cao ý và những sự mầu nhiệm trên lời, thì hãy suy ngắm sự thương khó Đức Chúa Jêsu và nghỉ yên đấy cùng ái mộ ở lại trong năm dấu thánh Đức Chúa Jêsu; vì chưng nếu con lấy lòng sốt mến mà ẩn mình trong dấu tích và năm dấu thánh cực trọng Đức Chúa Jêsu, thì con sẽ được sức mạnh trong thì buổi gian nan: dù khi thấy người thế gian khinh dể chê cười con, thì sẽ được yên lòng, chẳng xem sao sự ấy là bao nhiêu; hay là khi con nghe người ta nói hành bỏ vạ cho con, thì con cũng sẽ lấy làm dễ chịu bằng lòng.

5. Đức Chúa Jêsu cũng đã phải người ta chê cười ở thế gian này, và đang khi Đức Chúa Jêsu chịu sự thương khó cùng chịu nhạo báng tự bề, thì kẻ đầy tớ, kẻ nhận

nghĩa điều bỏ hết, chẳng còn ai nhìn đến người sốt. Ấy Đức Chúa Jêsu đã muốn chịu sự thương khó, chịu xỉ và chê cười, mà con cả dám kêu trách khi con phải một vài sự khó làm sao? Đức Chúa Jêsu đã phải kẻ nghịch chống lại cùng vu và cho người, mà con muốn mọi người yêu mến cùng làm ơn cho con làm sao? Nếu con chẳng gặp phải sự gì khó, thì con sẽ được phần thưởng vì công nhịn nhục chịu khó làm sao được? Và nếu con chẳng muốn chịu sự gì khó trái ý mình, lẽ nào con được nghĩa cùng Đức Chúa Jêsu ru? Con hãy vác câu rút cùng Đức Chúa Jêsu, hãy nhịn nhục vì lòng kính mến Đức Chúa Jêsu, thì con mới được thông công trị nước thiên đàng làm một cùng Đức Chúa Jêsu.

6. Ví bằng con được vào lái tim Đức Chúa Jêsu lần nào cho lọn, nếu lửa kính mến nóng nảy ở trong lái tim Đức Chúa Jêsu có cháy trong lòng con chút nào, âu là con chẳng xem sao sự phúc lộc, sự thiệt hại riêng mình bao giờ, vì chưng nhân đức kính mến Đức Chúa Jêsu làm cho người ta lấy mình làm hèn, chẳng đáng xem sao đến. Ai thật lòng kính mến Đức Chúa Jêsu, cùng ái mộ theo nguyên một sự chân thật và những sự thiêng liêng phần linh hồn mà chẳng còn để lòng yêu chuộng sự gì trái lẽ, ấy là kẻ được thong dong mà lớ lại cùng đến gần Đức Chúa Lời, và linh hồn kẻ ngay lành dường ấy chê bỏ được xác thịt như ra khỏi xác vậy, và bay lên hưởng sự thanh nhàn bằng yên cùng Chúa mình.

7. Ai yêu hay là ghét mọi sự cho phải lý công chính và chẳng cứ lời người ta khảo láo hay là khen lao, ấy là kẻ thật khôn ngoan thông thái bởi ơn Đức Chúa Lời soi

sáng hơn là bởi đã học cùng người thế gian. Ai theo ơn soi sáng bề trong bước đi đàng nhân đức, cùng chẳng xem sao sự bề ngoài là bao nhiêu, thì chẳng phải tìm nơi nọ, chờ dịp kia, cho được động lòng sốt sắng làm việc lành riêng về phần linh hồn. Ai siêng năng theo ơn bề trong, thì dễ cầm trí lại, mà chẳng bao giờ buông hết trí mà lo việc ngoài. Dù khi kẻ ấy phải làm việc ngoài, dù đến khi lo sự cần kíp mặc lòng, thì kẻ ấy cũng chẳng thiệt gì phần linh hồn; song khi đến việc, thì kẻ ấy yên lòng tùy cơ ứng biện. Hễ ai đã sửa sang xếp đặt mọi sự trong linh hồn cho phải phép, thì chẳng còn xem sao những việc kì rị, hay là những sự gian ác người thế gian. Càng muốn giây mình lo nhiều việc ngoài, thì càng sinh ngăn trở cho mình và càng chia trí ra.

8. Con có ăn ở cho phải lẽ công chính, có được linh hồn sạch các tính mê nết xấu, thì mọi sự lở nên sự lành hay làm ích cho linh hồn con thay thảy. Vậy con hãy còn gặp phải nhiều sự trái ý thường làm cho mình rối lòng rối trí, vì con chưa giày đạp các tính mê lòng thú cho tuyệt đi, cùng chưa chê ghét mọi sự hèn thế gian cho hết. Chẳng có sự gì hay làm cho người ta ra ô uế trong lương tâm, và sinh rối lòng rối trí, cho bằng sự yêu chuộng sự hèn thế gian trái lẽ. Nếu con lánh xa chẳng tìm sự gì yên ủi mình ở dưới thế gian này, thì con sẽ được yên lòng suy ngắm sự trên lời, cùng sẽ được năng vui mừng sung sướng trong linh hồn mà chớ.

ĐOẠN THỨ II

DẠY TA HẠ MÌNH XUỐNG VÂNG CHỊU NHỊN NHỤC BẰNG LÒNG.

1. Con đừng xem ai đồng tâm thuận ý hay là ai ngang ngược cùng con là bao nhiêu, một hãy lo ăn ở cách thế thể nào, cho đáng Đức Chúa Lời ở cùng con trong mọi việc mình làm. Con hãy giữ lương tâm thanh sạch, thì Đức Chúa Lời sẽ cứu chữa con chẳng sai, vì chưng Đức Chúa Lời dủ lòng thương mà giúp sức phù hộ người nào, thì kẻ khác dù có lòng độc dữ thể nào mặc lòng, cũng không làm hại được người ấy. Ví bằng con biết nín lặng cùng chịu khó bằng lòng, âu là sẽ thấy Đức Chúa Lời phù hộ giúp sức cho. Đức Chúa Lời đã biết lúc nào nên, và cách nào tiện để mà cứu lấy con, cho khỏi sự dữ, cho nên con phải phó lót mình trong tay Đức Chúa Lời. Sự giúp sức phù hộ, và sự cứu lấy ta cho khỏi xấu hổ, thì ở tại quyền phép Đức Chúa Lời. Khi nào kẻ khác đã biết sự lỗi ta cùng trách ta vì sự lỗi ấy, thì ta thường được nhờ lắm để mà giữ lòng khiêm nhường hơn.

2. Khi người ta hạ mình xuống thú sự lỗi mình, thì dễ làm cho kẻ khác hiền hoà, cùng dễ liệu cho kẻ buồn giận vuối mình lại được bằng lòng. Ai có lòng khiêm nhường, thì Đức Chúa Lời phù hộ cứu lấy cùng yêu dấu và yên ủi cho. Đức Chúa Lời ghé mặt thương xem, cùng ở rộng rãi ban ơn dư dật cho kẻ khiêm nhường, và khi kẻ ấy đã phải triệt xuống, thì Đức Chúa Lời lại đem lên bậc cao trọng. Đức Chúa Lời tỏ sự mầu nhiệm trên lời ra cho kẻ khiêm nhường, lại ban ơn quyến dụ cách êm

ái dịu dàng cho kẻ đến gần cùng người. Kẻ có đức khiêm nhường, dù khi đã phải chịu xấu hổ nhuốc nha mặc lòng, thì cũng còn được yên hàn trong linh hồn phải thể, vì chưng chẳng có nương nhờ người thế gian, một cậy trông Đức Chúa Lời mà thôi. Ví bằng con chẳng lấy mình làm hèn mọn hơn mọi người, thì con chớ nghĩ tưởng mình đã tấn tới đi đàng nhân đức chút nào đâu.

ĐOẠN THỨ III

KẺ NGAY LÀNH HIỀN HOÀ ĐÁNG KHEN LÀ NGẦN NÀO.

1. Tiên vàn con hãy giữ sự bằng yên trong linh hồn, thì bấy giờ sẽ liệu được cho kẻ khác ở hiền hoà nữa. Ai có tính nết hiền hoà, thì làm ích cho kẻ khác hơn người thông thái biết nhiều chữ nghĩa. Kẻ nào sốt nóng hấp tấp theo tính mình, thì làm cho việc lành ra việc dữ, cùng hay tin sự trái; kẻ ngay lành hiền hoà làm cho mọi việc lỡ nên việc lành. Ai siêng năng giữ linh hồn bằng phẳng yên hàn, thì chẳng nghi sự xấu cho ai; bằng kẻ phàn chí rối lòng, thì nó thường tư lự nghi sự trái; nó chẳng được yên lòng bao giờ, và nó không để cho ai được yên hoà. Nó thường tố lộ những điều không nên nói, và nó bỏ chẳng làm những sự hay sinh ích cho mình hơn. Nó suy xét cặn kẽ những việc về đấng bậc kẻ khác phải làm và nó trễ nải chẳng xem sao những việc về đấng bậc mình. Vậy con hãy ở sốt sắng lo đến mình trước đã, rồi mới nên tỏ ra lòng sốt sắng lo đến kẻ khác nữa.

2. Khi con sai lỗi, thì con biết tìm lẽ chữa mình, con

khéo bôi bác, và con chẳng muốn nghe kẻ khác chữa mình điều gì. Con có cáo sự lỗi mình và chữa sự lỗi anh em, thì phải lý hơn bội phần. Nếu con muốn người ta nhịn con, thì hãy nhịn người ta. Con hãy suy, hãy xem mình còn xa nhân đức carita thương yêu và nhân đức khiêm nhường là chừng nào, vì chưng hễ ai có hai nhân đức ấy trong lòng, thì chẳng biết giận gắt người nào, một buồn gắt mình mà thôi. Sự ở cùng người ngay lành hiền hoà, thì chẳng phải là sự khó cùng đáng khen đâu, vì chưng mọi người lấy điều ấy làm thích chí; ai ai cũng vui lòng được hoà nhã bằng yên, cùng yêu mến những kẻ nhất tâm vuối mình hơn người khác. Nhưng mà sự ở hoà thuận cùng người cứng cỏi, người bậy bạ xấu nết, hay là ngang ngược vuối mình, ấy là việc cả thể lắm, và đáng khen mọi đàng cùng là ơn riêng Đức Chúa Lời giúp sức cho.

3. Có người giữ linh hồn mình yên hàn, cùng ở hoà nhã vuối mọi người; song le lại có người chẳng được bằng yên trong mình và không để kẻ khác nghỉ yên bao giờ. Nó sinh nặng lòng khó chịu cho kẻ khác, nhưng mà nó càng nặng nề và sinh khốn cho mình hơn. Sau nữa có người siêng năng giữ sự bằng yên hoà thuận, và lại ra sức cho kẻ nghịch làm hoà vuối nhau nữa. Nhưng mà sự bằng yên ta ở dưới đất khốn nạn này, thì tại lấy lòng khiêm nhường nhịn nhục hơn là tại được mọi sự vừa lòng ta. Vậy kẻ đã biết nhịn nhục chịu khó hơn, ấy là kẻ được bằng yên hơn; kẻ được nhân đức nhịn nhục, thì là kẻ đã thắng trận giày đạp xác thịt cùng làm chúa thế gian, lại được nhân nghĩa cùng Đức Chúa Jêsu, và sẽ được cả nước thiên đàng làm phần của mình đời đời.

ĐOẠN THỨ IV

DẠY TA GIỮ LINH HỒN THANH SẠCH

VÀ Ý NGAY LÀNH.

1. Có hai sự này người ta dùng được như hai cánh thiêng liêng mà bay lên khỏi sự phàm hèn thế gian: một là sự ngay lành, hai là sự thanh sạch. Ta phải có ý ngay lành chân thật, lại phải có lòng thanh sạch tuyền vẹn. Sự chân thật làm cho ta đem trí suy đến một Đức Chúa Lời, và sự thanh sạch làm cho ta được lòng kính mến một Đức Chúa Lời, cùng lấy một sự kính mến làm ngon ngọt êm ái. Nếu con được thong dong, chẳng còn giữ lòng yêu chuộng sự gì thế gian trái lẽ, thì con chẳng còn gặp phải ngăn trở gì trong việc lành con muốn làm nữa. Nếu con hằng giữ một ý muốn đẹp lòng Đức Chúa Lời cùng làm ích cho anh em mà thôi, thì con sẽ được thong dong yên trí mọi đàng. Ví bằng con có lòng ngay lành chân thật, thì mọi sự trên lời dưới đất sẽ nên như mặt gương soi sáng cho con giữ nết na, cùng sẽ nên như quyển sách giảng bài tốt lành dạy dỗ con; vì chưng chẳng có giống nào, loài nào, dù nhỏ mọn phàm hèn thể nào mặc lòng, mà chẳng làm chứng nhắc lại lòng lành Đức Chúa Lời.

2. Nếu con có lòng ngay lành trong sạch cho xứng đáng, thì con liền được xem thấy cùng hiểu tỏ mọi sự, chẳng còn ngăn trở gì nữa; kẻ có lòng trong sạch thâu suốt mọi sự trên lời và dưới địa ngục. Ai nấy có trong lòng thể nào, thì xem xét mọi sự bề ngoài cũng thể ấy. Nếu có ai

được sự gì vui ở dưới thế gian này, âu là chỉ một kẻ có lòng thanh sạch được sự vui ấy mà thôi; và nếu có ai gặp phải sự gì gian nan, sự cực lòng, thì chỉ một kẻ mang tội trong lương tâm phải sự khốn khó ấy nặng hơn cả mọi người. Như sắt đã bỏ vào lửa, liền mất hết gỉ ghét, cùng ra đỏ tươi nóng nảy thể nào, thì kẻ nào thật lòng lở lại cùng dâng lót mình cho Đức Chúa Lời, cũng chừa cái tính trễ nải lạnh lẽo như thể ấy, cùng lở nên người mới như vậy.

3. Hễ ai giãn lòng sốt sắng ra, nó thấy sự gì khó làm một chút, thì ngại cùng vui lòng được sự yên ủi bề ngoài. Nhưng mà hễ ai tra tay dẹp tính mê cho sốt sắng hết lòng cùng rán sức đi đàng nhân đức lọn lành cho mau chân, chốc ấy những sự nó đã lấy làm nặng nề khi trước, thì rầy lấy làm nhẹ như không vậy.

ĐOẠN THỨ V

VỀ SỰ XEM XÉT TÍNH NẾT RIÊNG MÌNH.

1. Ta chẳng nên cậy sức trí khôn quá, vì chưng ta thường thiếu ơn soi sáng cùng thiếu phần khôn ngoan nữa. Ta chẳng được sáng trong linh hồn là bao nhiêu, mà ta cũng chóng mất sự sáng ấy đi bởi lòng a ơ hờ trễ nải; và lại có nhiều lần ta không suy xét mình ta đã ra tối tăm trong linh hồn là ngần nào. Ta thường làm việc trái nghịch, rồi lại lẽ chữa mình càng nghịch hơn nữa. Cũng có khi ta làm việc bởi tính mê giục lòng ta, và ta ngờ làm bởi lòng sốt sắng. Ta trách những sự lỗi nhỏ

mọn nơi kẻ khác, và sự lỗi nặng hơn nơi ta, thì ta chớ khuất đi chẳng xem sáo. Ta vội cân nhắc cùng động lòng vì ta phải chịu kẻ khác làm khó lòng cho ta thể nọ thể kia; song le ta sinh cực lòng và khó chịu cho người ta là thể nào, thì ta không suy đến. Nếu có ai xem xét việc mình cho kĩ lưỡng, cho đáo lý, liền hiểu biết mình chẳng nên xét đoán kẻ khác cho thẳng phép.

2. Người nào ái mộ nguyên một sự bề trong phần linh hồn, thì hằng lo việc coi sóc linh hồn mình trước hết, và kẻ siêng năng xem xét việc riêng mình, thì dễ giữ kẻo nói đến việc kẻ khác. Nếu con chẳng dẹp tính hay nói hay lo đến việc kẻ khác, và lại nếu con chẳng xem xét việc riêng mình cho cần mẫn, thì chẳng bao giờ con được nên người đạo đức lọn lành cùng nên người hay ái mộ nguyên một sự thiêng liêng. Nếu con đem lòng đem trí suy đến một Đức Chúa Lời và lo đến việc riêng phần linh hồn cho hết sức mình, thì con chẳng còn động lòng vì những sự con sẽ thấy ở ngoài là bao nhiêu. Khi nào con chẳng cầm lòng cầm trí suy đến việc mình, thì linh hồn con ở đâu? Và khi đã buông trí lo trăm việc ngoài, còn việc con thì bỏ liều, nào con được ích gì ru? Con có muốn cho được bằng yên thật, có muốn hợp làm một cùng Đức Chúa Lời cho lọn, thì con phải từ bỏ hết mọi sự khác mà lo nguyên một việc riêng phần linh hồn liên mãi.

3. Nếu con siêng năng giữ linh hồn kẻo lo đến sự gì thế gian, thì con sẽ chóng tấn tới đi đàng nhân đức lọn lành. Nhược bằng con yêu chuộng sự gì thế gian, thì con sẽ lui lại xa lắm. Chớ lấy sự gì làm chuộng, làm

trọng, chớ để sự gì làm cho con vui lòng thích chí, trừ một Đức Chúa Lời và những sự bởi tay Đức Chúa Lời mà ra. Con hãy chê mọi sự vui bởi thế gian mà ra, và xem nó như sự vô ích mọi đàng. Hễ ai có lòng kính mến Đức Chúa Lời, thì chê mọi sự chẳng đáng sánh cùng Đức Chúa Lời. Có một Đức Chúa Lời là đấng tự hữu hằng có vô cùng, vô lượng vô biên, ở khắp mọi nơi, và có một Đức Chúa Lời làm cho ta được vui mừng phỉ lòng phỉ chí mọi đàng mà chớ.

ĐOẠN THỨ VI

KẺ GIỮ LƯƠNG TÂM THANH SẠCH ĐƯỢC VUI MỪNG LÀ NGẦN NÀO.

1. Sự sang trọng kẻ ngay lành, thì tại sự được lương tâm chân thật làm chứng cho mình. Con hãy giữ lương tâm thanh sạch, thì sẽ được vui lòng liền. Ai có lòng sạch tội, thì có sức gánh nổi nhiều sự khốn khó, cùng được vui mừng lắm trong cơn gian nan. Ai mang tội trong lương tâm, thì hằng nhát sợ, hằng thổn thức liền. Nếu lòng con chẳng trách con điều gì, thì con sẽ được bằng yên thanh nhàn. Con chớ hề vui mừng bao giờ, đừng kể khi đã làm việc lành mà thôi. Kẻ có tội chẳng bao giờ được thật vui mừng, cùng chẳng được hưởng sự bằng yên ngày nào, vì chưng Đức Chúa Lời phán rằng: Kẻ có tội chẳng khi nào được bằng yên. Mà nếu nó nói rằng: ta bằng yên vô sự, cùng chẳng phải sự khốn khó gì chạm đến ta: nào có ai dám làm hại ta cách nào ru! Con chớ tin lời nó nói làm chi, vì chưng cơn

giận Đức Chúa Lời bổng chốc sẽ nổi lên cùng sẽ phá tan việc nó ra không ra mặt, và những điều nó lo tưởng cũng sẽ ra không hết.

2. Kẻ nào có lòng kính mến, thì dễ lấy sự khốn khó làm trọng cùng vui mừng, vì chưng vui mừng thể ấy là vui mừng trong sự thương khó Đức Chúa Jêsu. Sự sang trọng bởi người thế gian khen nhau mà ra, thì chóng qua lắm, và sự sang trọng thế gian hằng có sự phiền lòng pha lộn vuối, chẳng không. Sự sang trọng kẻ ngay lành ở tại lương tâm thanh sạch, chẳng phải bởi miệng người ta khen lao đâu. Kẻ lành được vui mừng bởi Đức Chúa Lời cùng vì lòng kính mến Đức Chúa Lời, và lại sự vui mừng những kẻ ấy, thì cũng bởi lòng suy phục sự chân thật mà sinh ra nữa. Ai khát khao sự sang trọng thật bền đỗ vô cùng, thì chê sự sang trọng hay qua đời này. Ai tìm sự sang trọng đời này, hay là chẳng thật lòng chê bỏ đi, ấy là dấu chắc nó chẳng ái mộ sự sang trọng trên lời cho xứng đáng. Ai chẳng xem sao lời người thế gian tô nịnh hay là chê trách, thì được bằng yên vững bền.

3. Ai có lương tâm thanh sạch, thì dễ giữ sự bằng yên, vui mừng trong lòng. Dù người ta tô nịnh, thì con cũng chẳng ra người lọn lành hơn, và lời người ta chê trách cũng chẳng làm cho con ra kém đi chút nào. Con có phần nào, thì con thật được phần ấy; con được thể nào trước mặt Đức Chúa Lời, thì được thể ấy, và lời người ta nói chẳng thêm hơn cho con được phần nào đâu. Nếu con suy xét mình là người thể nào phần linh hồn, thì con chẳng xem sao lời người ta nói đến con nữa. Người ta trông

thấy ngoài mặt, song Đức Chúa Lời thông biết trong lòng ta. Người ta xem xét việc ta làm bề ngoài mà thôi; song Đức Chúa Lời soi xét ta làm việc vì ý nào bề trong. Kẻ nào siêng năng làm việc lành liên, và còn lấy mình làm kẻ hèn mọn, ấy là dấu kẻ ấy có lòng khiêm nhường. Ai khinh chê mọi sự yên ủi bề ngoài, ấy là dấu kẻ ấy có lương tâm thanh sạch lắm, và có lòng cậy trông Đức Chúa Lời cho vững vàng.

4. Ai chẳng tìm chứng cớ gì cho mình trước mặt thế gian, thì đã tỏ kẻ ấy đã phó lót mình trong tay Đức Chúa Lời, như lời ông thánh Bảo lộc dạy rằng: không phải là kẻ làm chứng cho mình là kẻ đáng khen đâu; có một kẻ Đức Chúa Lời khen, thì mới đáng khen thật mà chớ. Kẻ mộ mến nguyện một sự phần linh hồn, thì siêng năng hợp làm một cùng Đức Chúa Lời hằng ngự cai trị trong lòng, và chẳng còn yêu chuộng dính bén sự gì bề ngoài.

ĐOẠN THỨ VII

GIẢNG VỀ SỰ KÍNH MẾN ĐỨC CHÚA JÊSU TRÊN HẾT MỌI SỰ.

1. Ai hiểu được sự kính mến Đức Chúa Jêsu, và sự khinh dể mình vì Đức Chúa Jêsu, hai sự ấy là làm sao, ấy là kẻ có phúc thật. Con có yêu chuộng sự gì, thì con phải từ bỏ sự ấy đi cho dứt, vì bạn hữu cực trọng ấy, vì chưng Đức Chúa Jêsu muốn người ta kính mến một mình người trên hết mọi sự. Sự yêu chuộng thế gian là sự giả trá chẳng bền; sự kính mến Đức Chúa Jêsu là sự chân thật cùng được bền đỗ liên. Ai dính bén của hay hư

thế gian, thì sẽ ngã làm một vuối nó; kẻ nào ôm chân Đức Chúa Jêsu cho thật, thì sẽ được vững đời đời. Con hãy kính mến Đức Chúa Jêsu và giữ lấy người làm bạn hữu, vì chưng dù mọi người lìa bỏ con, thì người sẽ ở lại cùng con, và người chẳng để con hư đi mất trong giờ sau hết đâu. Sẽ có ngày, dù khứng, dù chăng, thì con cũng phải lìa bỏ mọi sự hết thay thảy.

2. Vậy con, dù sống, dù chết, hãy vịn lấy Đức Chúa Jêsu liên, cùng phó mình trong tay đấng trung chính dường ấy, vì chưng có một mình người phù hộ được con trong lúc chẳng còn ai giúp con nữa. Vốn đấng làm bạn hữu cùng con, chẳng bằng lòng cho con phân tâm ra vuối người nào khác; song người muốn giữ lòng con một mình và ngự đấy như vua ngự toà riêng vậy. Nếu con biết xua hết mọi sự thế gian ra cho linh hồn con được thanh sạch, âu là Đức Chúa Jêsu bằng lòng ngự trong linh hồn con. Những sự gì con chẳng cậy trông bởi Đức Chúa Jêsu, một cậy bởi người thế gian, thì sẽ thấy sự ấy ra vô ích hầu hết. Con đừng vịn lấy nương dựa cây sậy phất phơ hay lướt theo gió làm chi, vì chưng xác thịt loài người là cỏ rả, và mọi sự sang trọng xác thịt là như hoa cỏ sẽ rụng xuống tan đi.

3. Ví bằng con chỉ xem xét người ta bề ngoài mà thôi, thì con sẽ chóng lầm, vì chưng nếu con tìm sự yên ủi, cùng ích lợi mình ở nơi kẻ khác, âu là thường thường con sẽ thấy mình thiệt hại mà chớ. Con có tìm Đức Chúa Jêsu trong mọi sự, thì con sẽ được Đức Chúa Jêsu chẳng sai; bằng con có tìm mình con, thì cũng sẽ thấy; song le sẽ thiệt mất linh hồn, vì chưng kẻ nào chẳng tìm Đức

Chúa Jêsu, thì làm hại mình hơn cả và thiên hạ và các kẻ thù, ví chẳng bằng.

ĐOẠN THỨ VIII

GIẢNG VỀ SỰ GIỮ NGHĨA RIÊNG CÙNG ĐỨC CHÚA JÊSU.

1. Khi Đức Chúa Jêsu ngự trong lòng ta, thì mọi sự mọi nên tốt lành, và ta chẳng lấy sự gì làm khó, song khi Đức Chúa Jêsu không ở cùng ta, thì mọi sự hoá nên khó. Khi Đức Chúa Jêsu chẳng phán lời gì yên ủi lòng ta, thì mọi sự yên ủi bề ngoài ra vô ích. Song nếu Đức Chúa Jêsu phán một lời mà thôi, thì lòng ta liền mừng rỡ bội phần. Kìa bà thánh Maria Madalena chẳng đứng dậy mà bỏ nơi mình đang khóc, khi nghe bà thánh Mátta bảo rằng: thày đã đến mà đòi em ru? Giờ nào Đức Chúa Jêsu gọi ta bởi chốn khóc lóc mà ban ơn yên ủi lòng ta, ấy là giờ quí báu mọi đàng. Thương ôi! khi Đức Chúa Jêsu không ở cùng con, thì con ra khô khan cứng lòng là trùng nào! Nếu con ước ao sự gì ngoài Đức Chúa Jêsu, thì con nhẹ dạ và dại dột là dường nào! Chớ thì con chẳng thiệt hơn mất cả và thiên hạ ru?

2. Nếu chẳng có Đức Chúa Jêsu, thì cả và thiên hạ làm được ích gì cho con? Khi ta ở xa mặt Đức Chúa Jêsu, thì ra như ta phải chịu hình khổ địa ngục vậy; bằng khi Đức Chúa Jêsu ở cùng ta, thì ra như ta được nếm phúc thanh nhàn trên lời vậy. Ví bằng Đức Chúa Jêsu ở cùng con, thì chẳng còn kẻ thù nào làm hại được con nữa. Ai tìm được Đức Chúa Jêsu, thì đã tìm thấy của

rất châu báu, rất quí trọng hơn mọi sự khác. Ai mất Đức Chúa Jêsu, thì thiệt quá trí khôn suy chẳng được, nó thiệt hơn là nó mất cả và thiên hạ. Ai sống xa Đức Chúa Jêsu, thì rất khó khăn bần cùng; và ai được nghĩa cùng Đức Chúa Jêsu, thì rất phú quí mọi đàng.

3. Sự biết đàng nói khó cùng Đức Chúa Jêsu là nghề cao cả, và sự biết đàng cầm giữ Đức Chúa Jêsu trong lòng là tài khôn ngoan lắm. Con hãy giữ lòng khiêm nhường và yên hàn, thì Đức Chúa Jêsu sẽ ngự trong lòng con; con hãy giữ lòng sốt sắng bằng phẳng, thì Đức Chúa Jêsu sẽ ở lại cùng con lâu dài. Nếu con muốn chiều lòng theo sự thế gian, thì con dễ làm cho Đức Chúa Jêsu lìa bỏ con và dễ mất ơn Đức Chúa Jêsu, mà nếu con lìa mất Đức Chúa Jêsu cùng mất ơn người, chốc ấy con sẽ chạy đến cùng ai? con sẽ tìm ai làm bạn cùng con thay vì Đức Chúa Jêsu? Ví bằng con có bạn hữu, thì con mới yên nhàn được; mà nếu Đức Chúa Jêsu chẳng có làm đầu các kẻ bạn hữu nghĩa thiết cùng con, thì ắt là con sẽ sinh ra lòng sầu não bồi hồi quá chừng mà chớ. Vậy nếu con có cậy trông hay là lấy bạn hữu nào khác làm vui mừng, thì con mê muội dại dột là dường nào. Thà chịu cả và thiên hạ ở trái nghịch cùng con, mà chẳng thà mất lòng Đức Chúa Jêsu; cho nên trong những kẻ nhân nghĩa vuối con, thì con phải lấy một mình Đức Chúa Jêsu làm bạn hữu chí thiết mà thôi.

4. Con phải thương yêu hết mọi người vì Đức Chúa Jêsu; song phải kính mến Đức Chúa Jêsu vì Đức Chúa Jêsu mà thôi; con phải kính mến một mình Đức Chúa Jêsu cách riêng, vì có một mình Đức Chúa Jêsu là đấng rất

nhân lành, rất trung chính hơn các bạn hữu khác. Dù kẻ bạn hữu, dù kẻ thù ghét con, thì con cũng phải thương yêu cả vì Đức Chúa Jêsu và ở trong Đức Chúa Jêsu; cùng phải cầu nguyện cho mọi người điều được biết và kính mến Đức Chúa Jêsu thay thảy. Về phần con thì đừng ước ao người ta khen hay là yêu mến riêng, vì sự ấy về một Đức Chúa Lời là đấng cực trọng trên hết mọi sự. Lại đừng muốn cho ai năng tưởng nhớ và mến con, cũng đừng tưởng nhớ, đừng yêu riêng người nào, một nên ước ao Đức Chúa Jêsu ngự trong lòng con và trong lòng những kẻ ngay lành mà thôi.

5. Con hãy giữ mình thong dong, hãy giữ lòng thanh sạch, và chớ để nó dính bén của gì thế gian. Con có muốn cho yên nhàn, có muốn biết Đức Chúa Lời là đấng rất êm ái là dường nào, thì con phải xua hết mọi sự khác cho khỏi lòng con và giữ linh hồn cho thanh sạch. Nhưng mà ơn Đức Chúa Lời mở lòng quyến dụ con, thì con mới được phúc trọng ấy, mới được khu trừ cùng từ bỏ mọi sự mà hợp làm một cùng Đức Chúa Lời, vì chưng khi đã có ơn Đức Chúa Lời phù hộ, thì ta có sức làm nên mọi việc; song khi Đức Chúa Lời cất ơn ấy đi, thì ta hoá nên bần cùng yếu đuối, chẳng khác gì như kẻ đã phải chịu bỏ đày đoạ mắc trăm nghìn sự khốn khó vậy. Nhưng mà trong những cơn gian nan dường ấy, chẳng nên sờn chí ngã lòng, một phải bằng lòng vâng theo thánh ý Đức Chúa Lời, và những sự gian nan xảy đến, thì ta phải xin chịu chết cho danh Đức Chúa Jêsu được cả sáng, vì chưng hễ đông đoạn sang xuân, tối rồi lại sáng, bão táp đoạn lại thanh quang mà chớ.

ĐOẠN THỨ IX

GIẢNG VỀ KHI THIẾU MỌI SỰ YÊN ỦI MÌNH.

1. Đang khi có ơn Đức Chúa Lời yên ủi bề trong, mà chê bỏ sự yên ủi bề ngoài, thì sự ấy nào có khó gì? Nhưng mà khi có sức nhịn trong lúc thiếu mọi sự yên ủi bề trong bề ngoài mà cũng bằng lòng chịu cơ cực trong linh hồn như ở cách xa Đức Chúa Lời vậy, và chẳng tìm ích cho mình chút nào, cùng chẳng trông lại đến công riêng mình, một chịu khó cho sáng danh Đức Chúa Lời, ấy là việc trọng, việc cả thể lắm. Con có vui mừng, có lòng sốt sắng trong lúc mình được ơn Đức Chúa Lời, thì nào có lạ gì đâu? Ai ai cũng ước ao được giờ thể ấy, vì chưng ai được ơn Đức Chúa Lời nâng lên, thì dễ đi đàng nhân đức; mà kẻ nào được Đức Chúa Lời phép tắc vô cùng vâng hộ cùng đặt tay dẫn đàng cho, nếu kẻ ấy lấy gánh mình làm nhẹ nhàng, thì có lạ gì?

2. Hễ được sự gì yên ủi, thì ta lấy làm vui lòng, và ta lấy sự bỏ mình đi làm khó chịu lắm. Xưa ông thánh Laosensô tử vì đạo, là đầy tớ Đức thánh phapha Sixtô, người đã thắng được thế gian cùng đã cầm hãm mình được trong sự kính mến Đức thánh Phapha, vì chưng người đã khinh dể những sự thế gian vốn lấy làm vui mừng; vả lại, dù người có lòng kính mến Đức thánh Phapha quá sức mặc lòng, thì người cũng bằng lòng lìa Đức thánh Phapha, vì lòng kính mến Đức Chúa Lời. Ấy trong lòng ông thánh ấy, thì lửa kính mến đấng đã tạo hoá mọi sự, có sức hơn sự thương yêu người ta, và

người đã lấy sự đẹp lòng Đức Chúa Lời làm hơn sự yên ủi bề ngoài. Vậy con cũng phải học bỏ kẻ bạn hữu thân thiết vì lòng kính mến Đức Chúa Lời; mà ví bằng con thấy kẻ nghĩa thiết lìa bỏ con, thì đừng lấy làm phiền lòng, vì chưng con đã biết sẽ có ngày ta phải lìa nhau hết thay thảy.

3. Người ta phải chống lả cùng tính xác thịt cho mạnh sức và lâu dài, thì mới dẹp được nó đi cho lọn mà kính mến một Đức Chúa Lời cho hết lòng; ai cậy sức mình, thì dễ xiêu lòng về sự yên ủi bề ngoài. Nhưng mà kẻ thật lòng kính mến Đức Chúa Jêsu cùng sốt sắng đi đàng các nhân đức, thì chẳng xiêu lòng về sự yên ủi, cùng chẳng tìm những sự vui bề ngoài thể ấy, song le chỉ hăm hở xông pha những trận nguy hiểm cùng chịu những sự khó nặng nề vì Đức Chúa Jêsu mà thôi.

4. Vậy khi Đức Chúa Lời ban ơn yên ủi lòng con, thì hãy chịu lấy mà đội ơn người. Song le con phải hiểu tỏ sự ấy là ơn Cha cả ban cho, không phải bởi con có công gì mà được thế đâu; và bấy giờ đừng lấy mình làm trọng cùng đừng mừng rỡ quá, và chớ cậy sức vô ích, một hãy thêm lòng khiêm nhường vì đã được ơn ấy cùng hãy giữ mình và dái sợ trong các việc con làm hơn nữa, vì chưng giờ ấy sẽ qua đi và cơn cám dỗ sẽ tiếp đến. Nhưng mà khi con chẳng còn ơn lành yên ủi mình, thì đừng ngã lòng ngay làm chi; con hãy lấy lòng khiêm nhường, hãy nhịn nhục và trông đợi giờ Cha cả sẽ lại thăm viếng con, vì chưng Đức Chúa Lời có phép lại ban ơn yên ủi con cả thể hơn khi trước nữa. Kẻ đã thuộc cách thế Đức Chúa Lời làm, thì chẳng có lấy sự ấy làm

mới lạ gì, vì chưng những thánh cả, những thánh tiên tri đời xưa cũng đã phải thể ấy nhiều lần.

5. Nhân vì lẽ ấy, khi vua thánh Davit được ơn Đức Chúa Lời thì nói rằng: khi tôi đã được linh hồn no đủ, thì tôi đã nói rằng: tôi được vững cho đến đời đời. Song le khi Đức Chúa Lời, chẳng còn xuống ơn lành, thì vua thánh ấy liền thử biết trong mình làm sao đấy, cho nên người thêm lời này rằng: Chúa tôi đã ngảnh mặt đi chẳng còn xem đến tôi, thì tôi đã phải xôn xao bối rối. Song le trong những cơn ấy, thì người chẳng có ngã lòng, một cầu xin Đức Chúa Lời cho sốt sắng hơn mà rằng: lạy Chúa tôi, tôi sẽ kêu lên, tôi sẽ cầu xin cùng Chúa tôi. Sau hết người làm chứng người đã được như lời cầu xin mà rằng: Đức Chúa Lời đã nghe, Chúa tôi đã thương tôi, Chúa tôi đã giúp sức cho tôi; mà Đức Chúa Lời đã giúp sức vua thánh ấy là thể nào, thì người lại cắt nghĩa rằng: Chúa tôi đã làm cho sự tôi khóc lóc lở nên sự vui mừng cùng đã cho tôi mừng rỡ mọi đàng. Vậy nếu đấng thánh cả đã phải nhiều cơn thể ấy, thì ta là kẻ yếu sức hèn mọn, chẳng nên ngã lòng vì thấy mình, khi thì sốt sắng, khi thì lạnh lẽo; vì chưng Đức Chúa Lời xuống ơn lành, và lại cất ơn ấy đi mặc thánh ý người định, cho nên ông thánh Jóp nói rằng: sáng sớm Chúa tôi thăm viếng, và thoát chốc Chúa tôi lại thử lòng.

6. Nếu vậy, tôi còn trông cậy ai, còn nương dựa ai được? Tôi một cậy lòng lành Chúa tôi; tôi trọng ơn trên lời xuống mà thôi; vì chưng dù tôi ở cùng người nhân lành, cùng anh em sốt sắng, cùng bạn hữu trung trực; dù tôi xem được sách thánh cùng những bài khéo, dù

tôi nghe cung hát, câu văn êm tai mặc lòng, nhưng mà nếu phải khi Đức Chúa Lời đã cất ơn lành cùng đã bỏ tôi chịu khốn nạn một mình, thì bấy nhiêu sự chẳng đỡ gì được tôi và tôi chẳng ưa là bao nhiêu; mà trong những cơn ấy, thì có một sự này hay giúp đỡ tôi hơn cả, là sự nhịn nhục cùng sự bỏ ý riêng mình, để mà vâng theo thánh ý Đức Chúa Lời.

7. Xưa nay tôi chẳng hề gặp người nào sốt sáng đạo đức, mà chẳng thấy Đức Chúa Lời cất ơn lành ơn yên ủi, hay là chẳng kém lòng sốt mến một đôi khi. Ắt là chẳng có đấng thánh nào được lên bậc cao và được sự cả sáng soi linh hồn dường ấy, mà được khỏi cơn cám dỗ trước hay là sau; vì chưng ai chưa chịu sự gì khó cách nào vì Đức Chúa Lời, thì chẳng đáng Đức Chúa Lời đem linh hồn kẻ ấy suy ngắm sự cao cả trên lời, bởi vì cơn cám dỗ trước là dấu chỉ ơn yên ủi theo sau, vì có lời trong sách thánh Đức Chúa Lời phán hứa ban ơn yên ủi cho kẻ đã chịu cơn cám dỗ mà rằng: ai thắng trận, thì tao sẽ cho ăn quả cây hằng sống.

8. Vậy Đức Chúa Lời ban ơn yên ủi cho ta được mạnh sức hơn, mà chịu sự khó, và Đức Chúa Lời để ta chịu cơn cám dỗ, kẻo ta lấy mình làm trọng vì sự lành ta đã làm. Ma quỉ chẳng có ngủ đâu, xác thịt cũng chưa chết, cho nên con hằng phải dọn mình chiến trận, vì hai bên tả hữu hằng có kẻ thù chực luôn, chẳng có ở yên bao giờ sốt.

ĐOẠN THỨ X

DẠY TA CẢM ƠN ĐỨC CHÚA LỜI VÌ SỰ LÀNH NGƯỜI ĐÃ BAN.

1. Con sinh ra ở thế gian này để mà chịu khó nhọc, mà con tìm muốn nghỉ yên, thì làm sao? Con hãy dọn mình nhịn nhục cùng vác câu rút hơn là trông sự yên ủi và sự vui mừng. Nếu có thể được sự yên ủi và sự vui mừng thiêng liêng mãi, thì nào có ai chẳng bằng lòng chịu lấy ru? Cho rằng: người thế gian mặc lòng, thì cũng vậy; vì chưng sự vui thiêng liêng là sự trọng hơn mọi sự vui thế gian, và quí hơn những sự sung xướng xác thịt nhiều phần, bởi vì những sự vui thế gian một là sự giả trá hay là sự ô uế, mà sự vui thiêng liêng bởi nhân đức mà ra và bởi Đức Chúa Lời xuống trong linh hồn kẻ sạch, thì là những sự vui thanh tịnh cùng êm ái mà thôi. Nhưng mà chẳng có ai được hưởng sự vui ấy mặc ý mình liên đâu, vì chưng ta chẳng khỏi được cơn cám dỗ bao lâu.

2. Song le có một sự này làm ngăn trở lắm, kẻo Đức Chúa Lời đến thăm viếng, là lừa dối mình mà ở rộng lương tâm quá và cậy sức mình quá lẽ. Khi Đức Chúa Lời ban ơn yên ủi, ấy là sự tốt lành; song le người ta sai lỗi, vì nó chẳng báo ân, chẳng nhận Đức Chúa Lời là mạch mọi ơn ấy. Bởi đấy cho nên ta chẳng được nhiều ơn lành xuống trong linh hồn, vì ta ở tệ bạc cùng đấng cao trọng đã ban ơn ấy, cùng chẳng đem các ơn ấy về chính mạch cho hết. Ai siêng năng tạ ơn cho xứng, thì đã đáng ăn mày ơn khác liên; và kẻ cậy mình kiêu ngạo sẽ mất những ơn Đức Chúa Lời quen ban cho kẻ khiêm nhường.

3. Tôi chẳng muốn sự yên ủi làm cho tôi mất lòng ăn năn dái sợ, và chẳng ước ao ngắm sự cao ý mở đàng cho tôi sinh lòng kiêu ngạo, vì chưng mọi sự cao ý chẳng phải là sự thánh hết, mọi của ngon ngọt chẳng được lành cả; những sự người ta ước ao chẳng được thanh sạch, và những sự ta lấy làm quí trọng chẳng đẹp lòng Đức Chúa Lời hết đâu. Tôi hằng vui lòng chịu lấy ơn làm cho tôi sinh ra lòng khiêm nhường, lòng dái sợ hơn, lại làm cho tôi sẵn lòng bỏ ý riêng mình hơn. Ai đã nên thông thái về phần linh hồn, vì Đức Chúa Lời, khi trước đã ban ơn lành, rồi sau lại đánh phạt mà cất ơn ấy đi, thì chẳng dám cậy mình có sự gì lành, bèn là sẽ thú thật mình là người khó khăn thiếu thốn mọi đàng. Vậy của Đức Chúa Lời, thì hãy lả cho Đức Chúa Lời; còn của mình thì hãy giữ lấy cho mình, nghĩa là con hãy cám ơn Đức Chúa Lời, vì những ơn lành Đức Chúa Lời đã ban cho, và con hãy tin thật sự tội là của riêng mình, và con hãy biết mình đã đáng phạt vì tội lỗi ấy mà chớ.

4. Con hãy hạ mình xuống bậc rốt hèn liên, thì con sẽ được lên bậc cao nhất, vì chưng có đào nền thật sâu, thì mới xây cao được. Kẻ nào được kể là người đạo đức tốt lành hơn trước mặt Đức Chúa Lời, ắt là kẻ lấy mình làm rốt hèn hơn mọi người, và kẻ ấy càng được danh tiếng trọng tốt, thì càng lấy mình làm kẻ hèn. Các đấng thánh ấy hết lòng ái mộ sự chân thật cùng sự sang trọng trên lời, cho nên chẳng có thèm sự sang trọng giả trá đời này. Kẻ ấy đã lấy Đức Chúa Lời làm nền vững vàng, làm sức mạnh, cho nên chẳng lẩm cao làm kiêu được bao giờ. Kẻ nào tin thật mọi sự lành mình đã được là ơn Đức

Chúa Lời đã ban cho, thì chẳng tìm tiếng trọng bởi người ta, một tìm tiếng trọng bởi Đức Chúa Lời mà thôi, và kẻ ấy hằng ước ao, hằng ra sức tìm một sự cho danh Cha cả sáng trong mình và trong các thánh.

5. Ấy vậy khi con được ơn gì nhỏ mọn thể nào mặc lòng, thì hãy cám ơn Đức Chúa Lời, mà con sẽ đáng ăn mày ơn trọng hơn. Dù của nhỏ mọn, thì hãy lấy làm của rất trọng, và sự gì xem ra rất hèn Cha cả ban cho, thì hãy nhận lấy như ơn riêng Đức Chúa Lời, vì chưng nếu con suy đến đấng ban ơn cho con là đấng cực cao cực trọng dường nào, thì con chẳng còn lấy sự gì làm nhỏ mọn làm hèn quá bao giờ, vì chưng Đức Chúa Lời sang trọng vô cùng ban sự gì, thì chẳng phải là của hèn đâu. Dù khi Đức Chúa Lời đánh phạt cùng cho con chịu sự khó, thì con phải đội ơn, vì chưng hễ Đức Chúa Lời làm thinh cho sự khốn khó chạm đến ta, thì người có ý làm ích cho ta phần linh hồn. Đại khái ai muốn giữ lấy ơn Đức Chúa Lời thì phải cám ơn vì các sự lành Đức Chúa Lời ban cho, và khi Đức Chúa Lời cất ơn ấy đi, thì phải bằng lòng chịu khó nhịn nhục, cùng phải cầu xin cho lại được ơn ấy, rồi phải tỉnh thức cùng ở khiêm nhường hơn kẻo mất ơn ấy nữa chăng.

ĐOẠN THỨ XI

KẺ MẾN CÂU RÚT ĐỨC CHÚA JÊSU, THÌ HOẠ HIẾM LÀ DƯỜNG NÀO.

1. Rày có nhiều kẻ ước ao lên nước thiên đàng cùng Đức Chúa Jêsu; song có ít kẻ vác câu rút theo chân Đức

Chúa Jêsu. Có nhiều kẻ ước ao Đức Chúa Jêsu ban ơn yên ủi; song ít kẻ ước ao chịu sự khó cùng Đức Chúa Jêsu. Có nhiều kẻ muốn ngồi ăn một tiệc cùng Đức Chúa Jêsu, và có ít kẻ muốn ăn chay hãm xác cùng Đức Chúa Jêsu. Mọi người ước ao cho được vui mừng thanh nhàn cùng Đức Chúa Jêsu, song le ít kẻ muốn chịu một hai sự gì khó vì Đức Chúa Jêsu. Nhiều kẻ theo Đức Chúa Jêsu cho đến lúc vẽ bánh, và ít kẻ theo mà uống chén cay đắng, là chịu thương khó cùng Đức Chúa Jêsu, khi chịu xấu hổ trên cây câu rút. Nhiều kẻ kính mến Đức Chúa Jêsu, đang khi không gặp phải sự gì khó; nhiều kẻ ngượi khen cùng đội ơn Đức Chúa Jêsu, đang khi Đức Chúa Jêsu ban ơn yên ủi; nhược bằng Đức Chúa Jêsu giấu mặt cùng bỏ nó một chút, thì nó kêu rêu hay là sờn lòng quá.

2. Nhưng mà kẻ kính mến Đức Chúa Jêsu vì Đức Chúa Jêsu, không phải là cho được sự vui cho mình, thì hằng đội ơn Đức Chúa Jêsu trong cơn gian nan, cơn cực lòng, cũng như khi được sự vui mừng cả thể vậy; và dù Đức Chúa Jêsu chẳng muốn ban ơn yên ủi bao giờ, thì kẻ ấy cũng hằng muốn đội ơn ngượi khen Đức Chúa Jêsu liền.

3. Chớ thì! sự kính mến Đức Chúa Jêsu cách lọn, mà chẳng có pha sự yêu mình, cùng chẳng tìm ích riêng chớ mình, thì có sức là dường nào! Bằng kẻ tìm sự vui chớ mình, thì nó chẳng đáng gọi là kẻ làm tôi tá và kẻ làm thuê ru? Và kẻ hằng tưởng về ích riêng, về lợi lộc, thì nào chưa tỏ nó yêu mình hơn, hay là nó kính mến Đức Chúa Jêsu hơn? Song le ta tìm ở đâu được kẻ muốn

làm tôi thờ phượng Đức Chúa Lời hết lòng mà chẳng tìm ích riêng mình ru!

4. Chẳng mấy khi thấy người đạo đức cho đến nỗi đã từ bỏ lòng yêu chuộng hết mọi sự; vì chưng nào ai tìm được kẻ lòng khó khăn thật, và sạch không mọi sự thế gian làm vậy ru? Người quí giá dường ấy, thì phải tìm nơi xa và đến tận cùng đất, thì mới được. Dù có ai đã thí hết của cải mình cho kẻ khó, thì cũng chưa thấm vào đâu; dù đã hãm mình đền tội cả thể, thì chưa kể là bao nhiêu; dù đã thông hiểu mọi nghề, thì hãy còn kém xa; dù đã nên đạo đức, dù có lòng sốt mến quá bội mặc lòng, thì cũng còn thiếu nhiều lắm, là còn thiếu một sự rất cần. Vậy sự ấy là đí gì? Là khi đã bỏ mọi sự, thì còn phải bỏ mình đi nữa, nghĩa là bỏ ý riêng mình cho lọn, và chẳng còn yêu riêng mình chút nào; mà khi đã làm xong mọi việc mình đã biết phải làm, thì hãy còn tin thật mình chưa làm đí gì sốt.

5. Dù sự gì đáng người ta khen, thì đừng lấy sự ấy làm trọng, bèn phải xưng thật mình là tôi tá vô ích, như lời Đức Chúa Jêsu đã phán rằng: khi nào bay đã làm xong mọi việc đã truyền cho bay, thì bay hãy nói rằng: chúng tôi là tôi tá vô ích; bấy giờ mới được lòng thật khó khăn và sạch không, và mới nói được như vua Davít rằng: tôi cô thân một mình và khó khăn thật. Nhưng mà chẳng có ai giầu có phú quí, chẳng có ai được thong dong hơn kẻ biết bỏ mọi sự cùng bỏ mình xuống ở bậc rốt hết mà chớ.

ĐOẠN THỨ XII

GIẢNG VỀ SỰ VÁC CÂU RÚT CÙNG VUA CHÚA MÌNH, LÀ ĐỨC CHÚA JÊSU.

1. Có lời kinh thánh dạy rằng: mày hãy bỏ ý riêng mình, hãy vác câu rút mà theo Đức Chúa Jêsu. Có nhiều kẻ lấy điều ấy làm khó nghe; song le có lời khó nghe hơn nữa bội phần, là lời Đức Chúa Jêsu sẽ phán sau hết mà rằng: hỡi loài vô phúc, hãy xở ra khỏi mặt tao mà xuống lửa hằng đốt vô cùng. Vậy những kẻ rầy sẵn lòng nghe cùng vâng theo lời dạy ta vác câu rút, thì bấy giờ chẳng phải e sợ nghe lý đoán phạt mình đời đời. Khi Đức Chúa Jêsu đến phán xét, thì sẽ thấy câu rút trên lời, và bấy giờ những kẻ đã làm đầy tớ câu rút cùng đã ra sức nên giống chúa mình đã chịu đóng đanh, thì sẽ được lòng trông cậy lắm mà đến trước toà Đức Chúa Jêsu phán xét.

2. Vậy nhân sao con sợ vác câu rút, là chính đàng sẽ đưa con lên thiên đàng. Câu rút sẽ cứu linh hồn con cho khỏi chết, câu rút là sự sống con, câu rút hay che chở kẻo phải tay kẻ thù. Bởi câu rút thì con được nhiều ơn lành yên ủi, cùng được sức mạnh trong trí khôn và được vui mừng trong linh hồn. Câu rút tóm lại các nhân đức và bởi câu rút thì được nên lọn lành. Có vác câu rút, thì mới được rỗi linh hồn, và mới trông được sống đời đời. Vậy con hãy vác câu rút và theo Đức Chúa Jêsu, thì sẽ được hằng sống vô cùng. Đức Chúa Jêsu đã vác câu rút

đi trước cùng đã chịu chết trên cây câu rút vì con, để con lại vác câu rút mình cùng ước ao chịu chết trên câu rút nữa; vì chưng nếu con chịu chết cùng Đức Chúa Jêsu, thì con cũng sẽ sống lại cùng Đức Chúa Jêsu, và nếu con chịu sự khó làm một cùng Đức Chúa Jêsu, thì con cũng sẽ được hưởng sự sang trọng cùng Đức Chúa Jêsu.

3. Vậy mọi sự lành, thì tại sự vác câu rút cùng tại sự chịu chết trên cây câu rút; chẳng có đàng nào khác cho được sống và cho được thật bằng yên trong linh hồn; chỉ có một đàng câu rút cực thánh này, và đàng hãm mình hằng ngày liên mà thôi. Dù con đi đâu, dù con tìm thể nào mặc lòng, thì trên dưới con chẳng thấy được đàng nào cao trọng và vững chắc hơn đàng câu rút này. Dù con tài liệu, dù con xê xếp mọi sự vừa ý vừa lòng con, thì con cũng chẳng khỏi gặp một hai sự gì khó, dù khứng dù chăng, cho nên con sẽ thấy câu rút hằng sẵn liện, vì chưng một là con sẽ chịu đau đớn trong xác, hay là con sẽ phải chịu sự khốn khó phần linh hồn, chẳng khỏi.

4. Khi thì Đức Chúa Lời sẽ để con mồ côi, khi thì người ta sẽ khuấy khuất; mà khốn điều này hơn nữa, là nhiều khi tính hư mình sẽ làm cho con nặng lòng, và con chẳng liệu được cách nào, chẳng tìm được sự gì yên ủi cho được khỏi hay là bớt sự khốn khó ấy, một sẽ phải chịu cho đến khi Đức Chúa Lời định thể khác, vì chưng Đức Chúa Lời muốn cho con tập chịu sự khó, mà chẳng được điều gì yên ủi mình, để con vâng thánh ý Đức Chúa Lời cho lọn cùng thêm lòng khiêm nhường, bởi sự chịu cơn gian nạn làm vậy. Chẳng có ai hay động lòng, khi suy đến sự thương khó Đức Chúa Jêsu, cho bằng kẻ đã phải chịu sự khó như

thể ấy. Ấy vậy câu rút đã sẵn liên, và chực con mọi nơi. Dù con chạy đi đâu, cũng chẳng khỏi, vì chưng con đi đâu, thì con cũng đem mình đấy và con lại thấy mình mãi. Dù con quay mặt đàng nào, trên dưới, bề trong bề ngoài, thì con cũng sẽ gặp câu rút trong mọi sự, cho nên con có muốn cho được bằng yên trong linh hồn, và lập công cho đáng đội mũ triều thiên đời đời, thì con hằng phải chịu khó nhịn nhục liên mà chớ.

5. Nếu con bằng lòng vác câu rút, thì câu rút lại sẽ nâng đỡ con cùng sẽ đưa con đến cùng cõi con ước ao, là chốn sẽ được nghỉ yên; song le con chẳng gặp được chốn ấy ở dưới đất này; nhược bằng con vác câu rút cách miễn cưỡng, thì cang thêm gánh nặng, càng thêm sự cực lòng cho con, và lại cũng phải chịu vác câu rút chẳng khỏi. Ví bằng con lánh câu rút này, thì sẽ phải câu rút khác chẳng sai, và có khi sẽ gặp câu rút nặng hơn nữa.

6. Nào con trông lánh được sự mọi người phải chịu hết thay thảy ru? Nào có thánh nào đã khỏi vác câu rút và chịu sự khó ru? Dù Đức Chúa Jêsu, là Chúa chúng tôi, người sống bao lâu ở dưới thế gian, thì người chịu thương khó liên, chẳng giờ nào không, như lời kinh thánh dạy rằng: Đức Chúa Jêsu đã phải chịu thương khó và sống lại bởi trong kẻ chết, thì mới lên chốn sang trọng trên lời. Vậy nhân sao con tìm nẻo khác, chẳng muốn theo đàng vua chúa chúng tôi, là đàng vác câu rút.

7. Đức Chúa Jêsu đã vác câu rút, đã chịu thương khó lọn đời, và con tìm sự bằng yên vui vẻ ru! Nếu con lánh sự chịu khó mà tìm sự gì khác, thì con lầm lỡ cả thể lắm, vì chưng cả đời ta là đời đầy sự gian nan. Ta hằng phải

gặp câu rút chung quanh ta liên; và ai càng đi đàng nhân đức lọn lành, thì thường càng gặp câu rút nặng hơn, vì chưng càng kính mến Đức Chúa Lời, thì càng đau đớn, vì thấy mình ở chốn khách đày xa mặt Đức Chúa Lời.

8. Nhưng mà kẻ chịu nhiều sự khó làm vậy, thì cũng được ơn yên ủi giúp sức cho, vì chưng kẻ ấy hiểu biết mình được thêm công thêm phúc rất trọng bởi sự vác câu rút bằng lòng mà ra; và khi vui lòng vác câu rút, thì mọi sự khó lở nên dịp cho mình được lòng trông cậy ơn Đức Chúa Lời yên ủi cho; và càng phải chịu khốn nạn ngoài xác thịt, thì càng được nhiều ơn giúp sức phù hộ trong linh hồn. Cũng có khi lòng ái mộ ước ao chịu sự khó cho được nên giống Đức Chúa Jêsu chịu nạn, thêm sức mạnh đến nỗi kẻ ấy chẳng khi nào muốn khỏi vác câu rút và chịu khó, vì chưng kẻ ấy có lòng tin thật mình càng chịu được sự khó nặng hơn, thì càng đẹp lòng Đức Chúa Lời. Song le không phải bởi sức yếu đuối ta mà làm được sự ấy, bèn là ơn riêng Đức Chúa Lời ban sức mạnh đến nỗi sự gì xác thịt yếu hèn vốn muốn tránh cùng lấy làm gớm, thì ta lấy lòng sốt sắng mà mến cùng ôm lấy những sự ấy vui lòng.

9. Vậy sự ái mộ chịu khó vác câu rút, và hãm xác thịt cùng bắt nó làm tôi, lại lánh sự sang trọng mà vui lòng chịu xấu hổ; lấy mình làm hèn và ước ao người ta khinh dể; nhịn trong mọi cơn gian nan, chịu thiệt hại mọi đàng và chẳng ước ao sự gì vui vẻ ở đời này; ấy là những sự chẳng vừa ý xác thịt đâu, và nếu con suy xét mình, thì dễ hiểu con chẳng có sức chịu những sự ấy; nhưng mà nếu con trông cậy Đức Chúa Lời, thì sẽ được sức

mạnh bởi ơn trên lời xuống, và sẽ được thắng trận cùng thế gian cùng xác thịt; và nếu con dùng nhân đức tin như mã giáp và trông cậy câu rút Đức Chúa Jêsu, thì con chẳng còn phải sợ ma qui nữa.

10. Vậy con hãy ăn ở cho phải đạo kẻ làm đầy tớ chân thật Đức Chúa Jêsu mà ở mạnh bạo vác câu rút chúa mình đã chịu đóng đanh vì lòng thương con; con hãy dọn mình chịu sự khó nhiều thể nhiều cách ở chốn khốn nạn này, vì chưng dù con ở đâu, thì cũng sẽ phải nhiều sự khó; dù con ẩn lánh chốn nào, thì con sẽ gặp liên, chẳng sai. Chẳng có lẽ nào mà ta được khỏi sự gian nan, sự đau đớn, một phải nhịn nhục vậy mà chớ. Nếu con muốn cho được nghĩa cùng Đức Chúa Jêsu, và nếu con ước ao được ăn mày phần vui mừng cùng người, thì con phải vui lòng uống chén cay đắng Đức Chúa Jêsu; còn những ơn lành yên ủi, thì hãy phó cả trong tay Đức Chúa Lời và để người phân phát mặc thánh ý người định liệu; về phần con, thì hãy sẵn lòng chịu sự khó, cùng tin thật những sự ấy là ơn rất vui mừng Đức Chúa Lời ban cho, vì chưng dù con có sức chịu được một mình những sự khốn khó đời này, thì con cũng chưa đáng hưởng sự sang trọng đời sau.

11. Khi con đã đến được bậc nhân đức trọng, cho nên con lấy sự chịu khó vì Đức Chúa Jêsu làm ngon ngọt dịu dàng, thì hãy tin thật con là kẻ có phúc, vì chưng con đã tìm được thiên đàng ở dưới đất này. Song le con lấy sự chịu khó làm nặng lòng và con tìm đàng lánh sự khó bao lâu, thì khốn thân con bấy lâu, vì chưng con sẽ trốn đâu, thì sự khốn khó theo đấy liên.

12. Nếu con sẵn lòng vác câu rút cùng hãm tính xác thịt, là việc con phải làm liên, thì con chóng được phần khá hơn và con sẽ được bằng yên. Dù con được lên tầng lời thứ ba, như ông thánh Bảo lộc, thì con chưa được chắc mình sẽ được khỏi sự khốn khó đâu, vì Đức Chúa Jêsu đã phán về ông thánh ấy rằng: tao sẽ cho người ấy biết người phải chịu bao nhiêu sự khốn khó cho sáng danh tao. Vậy nếu con muốn kính mến Đức Chúa Jêsu cùng làm tôi một mình Đức Chúa Jêsu lọn đời, thì con phải biết sự chịu khó là số phận con mà chớ.

13. Chớ gì con đáng chịu một hai sự gì khó cho sáng danh Đức Chúa Jêsu, chốc ấy biết bao nhiêu sự sang trọng con sẽ được hưởng sau này; các thánh ở trên lời sẽ mừng rỡ là trùng nào, và con sẽ làm gương tốt cho anh em là dường nào; vì chưng mọi người khen sự nhịn nhục; song le kẻ ước ao chịu sự khó, thì hoạ hiếm là dường nào! Lẽ thì con sẵn lòng chịu ít nhiều sự khó vì Đức Chúa Jêsu, khi con thấy nhiều kẻ chịu sự khó nặng hơn vì thế gian.

14. Con hãy biết thật, con hằng phải sống ở thế gian như chết liên liên, và ai càng dẹp được tính xác thịt cho nó chết đi, thì càng được sống phần linh hồn cùng Đức Chúa Lời. Chẳng có ai hiểu được sự mầu nhiệm trên lời; có một kẻ hạ mình xuống gánh sự khó vì Đức Chúa Jêsu mà thôi; lại chẳng có sự gì hay đẹp lòng Đức Chúa Lời và hay làm ích cho linh hồn hơn là chịu sự gì khó vì Đức Chúa Jêsu; và nếu con được chọn mặc ý mình, thì con thà chọn chịu sự khó vì Đức Chúa Jêsu, thì hơn là chọn sự vui mừng, vì bấy giờ con được nên giống Đức

Chúa Jêsu và các thánh hơn; vì chưng sự được công, sự tấn tới đi đàng nhân đức, thì chẳng tại được sự êm ái, sự vui mừng yên ủi đâu, bèn là tại chịu nhiều sự gian nan khốn khó bằng lòng mà chớ.

15. Nếu có sự gì trọng hơn và hay làm ích cho ta về đàng rỗi linh hồn hơn sự chịu khó vác câu rút, thì ắt là Đức Chúa Jèsu đã giảng dạy ta cùng đã làm gương những sự ấy cho ta. Song le Đức Chúa Jèsu chỉ khuyên dạy các đầy tớ và những kẻ muốn theo chân người, phải vác câu rút, mà rằng: ai muôn theo tao, thì hãy bỏ mình đi, cùng hãy vác câu rút mà theo tao. Ấy vậy, khi ta đã được xem các sách, khi đã xét mọi lẽ cho kĩ càng đoạn, thì phải nói tóm lại một điều rằng: ta phải chịu nhiều sự gian nan khốn khó cho được vào nước thiên đàng.

QUYÊN THỨ III

GIẢNG VỀ ƠN VUI MỪNG YÊN ỦI ĐỨC CHÚA LỜI XUỐNG TRONG LINH HỒN KẺ LÀNH.

ĐOẠN THỨ 1

DẠY ĐỨC CHÚA JÊSU NÓI KHÓ CÙNG LINH HỒN KẺ CHÂN THẬT NGAY LÀNH LÀ LÀM SAO.

1. Vua Davít nói rằng: tôi sẽ vâng nghe lời Chúa Dêu tôi phán trong lòng tôi. Phúc cho kẻ nghe lời Đức Chúa Lời nói khó trong linh hồn mình, cùng được nghe chính mình Đức Chúa Lời phán lời yên ủi trong lòng. Phúc cho kẻ lắng tai nghe lời êm ái Đức Chúa Lời, mà bưng tai chẳng xem sao lời người thế gian đồn thổi. Phúc mọi đàng cho kẻ không kể sao tiếng kêu trong lỗ tai bề ngoài, một vâng nghe lời chân thật Đức Chúa Lời dạy dỗ bề trong. Phúc cho kẻ nhắm mắt lại, chẳng xem sự bề ngoài, mà siêng năng xem xét sự bề trong phần linh hồn. Phúc cho kẻ thông suốt sự bề trong, cùng rán sức làm việc lành phúc đức một ngày một hơn, để mà dọn linh hồn cho đáng nghe hiểu sự mầu nhiệm trên lời. Phúc cho kẻ vui mừng đem lòng thờ phượng Đức Chúa Lời liên, cùng xua bỏ hết mọi sự thế gian hay sinh ngăn trở

rối lòng. Chớ thì! linh hồn tôi hãy suy xét bấy nhiêu sự cùng đóng cửa ngũ quan, cho được nghe lời Đức Chúa Lời, là chúa mình phán dạy là thể nào.

2. Đấng thân thiết, là Đức Chúa Jêsu, phán dạy con rằng: tao là đấng hay cứu chữa mày; tao là sự bằng yên mày; tao là sự sống mày nữa. Mày ở lại cùng tao liên, thì sẽ được bằng yên. Hãy từ bỏ mọi sự chóng qua đời này, và tìm sự bền đỗ đời đời. Chớ thì! mọi sự phàm hèn đời này chẳng phải là sự dối trá hết thay thảy ru? Đấng cao trọng đã dựng nên con có từ bỏ con, thì nào mọi sự thế gian giúp đỡ gì được ru? Vậy con hãy chê bỏ hết mọi sự thế gian cho dứt, cùng ở trung chính và siêng năng đẹp lòng đấng cực trọng đã dựng nên con, để cho con được sự thanh nhàn thật mà chớ.

ĐOẠN THỨ II

ĐỨC CHÚA LỜI, LÀ MẠCH SỰ CHÂN THẬT, PHÁN DẠY BỀ TRONG, MÀ CHẲNG PHẢI DÙNG TIẾNG TAI NGHE BỀ NGOÀI.

Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi phán lời dạy dỗ, vì tôi tá Chúa tôi lắng tai nghe Chúa tôi. Này tôi là tôi tá Chúa tôi, xin Chúa tôi ban trí sáng cho tôi hiểu lời Chúa tôi phán dạy. Xin Chúa tôi đem lòng tôi theo chiều lời Chúa tôi. Chớ gì lời Chúa tôi xuống trong linh hồn như sương sa vậy. Dân Israêli xưa xin cùng ông thánh Maisen rằng: xin ông dạy chúng tôi, thì chúng tôi sẽ vâng nghe; bằng

sự Đức Chúa Lời phán dạy chúng tôi, thì đừng, kẻo mà chúng tôi chết mất chăng. Tôi chẳng muốn cầu nguyện cùng Chúa tôi như thể ấy, tôi một xin lấy lòng khiêm nhường, lòng khao khát mà cầu xin như đấng tiên tri Samuêlê rằng: Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi phán, vì tôi tá hèn mọn này vâng nghe. Tôi xin Chúa tôi đừng dùng miệng ông thánh Maisen, hay là đấng tiên tri khác mà dạy dỗ tôi. Chúa tôi đã mở lòng, đã soi sáng trí khôn các đấng tiên tri, thì tôi dám xin chính mình Chúa tôi dạy dỗ, vì chưng một mình Chúa tôi phán được lời hay thấm thuốt lòng tôi, mà chẳng phải dùng đến các đấng ấy; nhược bằng Chúa tôi chẳng ban ơn, thì lời các đấng tiên tri chẳng sinh được ích gì.

2. Các đấng ấy giảng được lời ran trong lỗ tai, song chẳng làm được cho tôi hiểu ý tứ lời ấy. Lời các đấng ấy là lời khôn khéo; song le nếu Chúa tôi nín lặng, thì lời ấy chẳng làm được cho tôi động lòng sốt mến. Các đấng ấy biên chép chữ sách, song Chúa tôi tỏ ra ý nghĩa trong sách ấy. Các đấng ấy giảng dạy sự mầu nhiệm, song Chúa tôi giảng nghĩa những sự kín nhiệm ấy. Các đấng ấy rao lề luật, song Chúa tôi giúp sức cho tôi được giữ lề luật ấy cho lọn. Các đấng ấy chỉ lối, song Chúa tôi thêm sức cho tôi được đi. Các đấng ấy soi sáng bề ngoài mà thôi, song Chúa tôi dạy dỗ soi sáng bề trong. Các đấng ấy tưới nước bề ngoài, song Chúa tôi làm cho sinh ra hoa lái. Các đấng ấy kêu những tiếng động đến lỗ tai, song Chúa tôi ban ơn soi sáng cho trí khôn thông hiểu cho tỏ.

3. Vậy tôi dám xin Chúa tôi là đấng thật thà vô cùng,

xin chính mình Chúa tôi dạy dỗ tôi, đừng để ông thánh Maisen dạy, kẻo mà, nếu tôi chịu lời răn bảo bề ngoài, mà chẳng được lòng sốt mến bề trong, thì tôi chết mất cùng chẳng sinh được ích gì chăng; vả lại tôi có nghe lời răn dạy, mà chẳng vâng cứ; tôi có thông hiểu, mà chẳng ái mộ; có tin, và chẳng giữ, thì tôi sẽ phải lý đoán phạt chăng; vì vậy tôi xin Chúa tôi phán dạy tôi, vì tôi tá Chúa tôi vâng nghe, vì chưng lời Chúa tôi là lời ban sự sống vô cùng. Tôi xin Chúa tôi phán lời dạy dỗ tôi, chẳng những cho tôi được sự yên ủi linh hồn tôi một chút và biết đàng sửa tính nết, mà lại cho danh Chúa tôi được trọng vọng, vinh hiển, cả sáng cho đến đời đời.

ĐOẠN THỨ III

TA PHẢI LẤY LÒNG KHIÊM NHƯỜNG MÀ NGHE LỜI THIÊN CHÚA PHÁN DẠY; SONG KẺ LẤY LỜI ẤY LÀM TRỌNG CHO XỨNG, THÌ ÍT LẮM LÀ DƯỜNG NÀO.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: hỡi con, hãy nghe lời cha, là lời rất êm ái, rất quí trọng hơn mọi điều thông thái các quân tử và các kẻ khôn ngoan trong đời đã nói. Lời cha dạy là lời linh nghiệm cùng là mạch sự sống, chẳng khá cứ lẽ xác thịt mà suy xét lời ấy, cùng chẳng nên nghe lời ấy vì một sự muốn cho sướng chí vô ích, một phải nín lặng mà vâng nghe, cùng phải lấy lòng khiêm nhường, lòng sốt mến hết sức mà chịu lấy.

2. Linh hồn than: lạy Chúa tôi, phúc cho kẻ Chúa tôi răn bảo cùng dạy dỗ lề luật Chúa tôi, để giảm bớt sự

gian nan trong thì tiết cơ khổ, mà kẻ ấy được khỏi cực lòng quá ở dưới đất.

3. Đức Chúa Jêsu phán rằng: đầu trước, cha vốn đã dạy dỗ soi sáng các đấng tiên tri, và từ xưa đến nay cha hằng phán lời dạy dỗ mọi người liên; song có nhiều kẻ điếc tai và cứng lòng chẳng muốn nghe lời cha dạy. Nhiều người vui lòng nghe thế gian hơn Đức Chúa Lời, cùng chiều lòng theo tính mê xác thịt hơn là vâng theo thánh ý Đức Chúa Lời. Thế gian hứa sự hay qua, sự nhỏ mọn, mà người ta cũng mê mẩn làm tôi nó. Tao phán hứa những sự cực trọng hằng được bền đỗ đời đời, và người ta còn để lòng lạnh lẽo ơ hờ. Nào có thấy ai siêng năng vâng lời chịu lụy Đức Chúa Lời mọi đàng, cho bằng người ta năng nắn làm tôi thế gian và qui lụy kẻ cả trong đời ru? Hỡi Sion, là linh hồn bạc ác, hãy hổ ngươi, và nếu mày hỏi vì làm sao, thì hãy nghe, vì lẽ này, là vì người ta chẳng quản đi đàng xa xôi cho được bổng lộc nhỏ mọn, và có nhiều kẻ ngại nhấc một bước chân cho được hằng sống đời đời. Người ta ham hố lợi hèn, cũng có khi cãi lẫy nhau nhọ nhem vì một đồng tiền, cùng vì một chút phần thưởng, vì của gì hèn mọn, thì người ta chẳng nề khó nhọc đêm ngày.

4. Song khốn thay! vì sự tốt lành hằng bền đỗ vô cùng, vì phần thưởng vô giá, vì sự cực sang cực trọng vô tận, thì người ta chất ngại chịu khó nhọc một chút cho được sự tốt lành dường ấy. Hỡi, tôi tá biếng nhác, hay kêu rêu, hãy nhuốc nha, vì người thế gian săm sắn mà làm hư mất linh hồn, hơn con siêng năng tìm cho được hằng sống đời đời. Nó mê sự giả trá hơn con ái mộ sự chân

thật. Song le có nhiều lần nó hỏng mất, chẳng được như ý nó đã trông mong; mà lời tao chẳng hề dối ai, và hễ ai đã cậy trông tao, thì chẳng phải hư không bao giờ. Tao sẽ ban mọi sự tao đã hứa; tao sẽ làm cho lọn, như tao đã phán, miễn là người ta giữ lòng kính mến tao cho đến cùng. Tao là đấng rộng rãi sẽ thưởng kẻ ngay lành, tao là đấng hay thử cả thể những kẻ hết lòng thờ phượng kính mến tao.

5. Con hãy ghi những lời tao trong lòng, và thầm thĩ suy ngắm lời ấy cho chín chắn, vì chưng lời tao là khí giới rất cần kíp trong cơn cám dỗ. Những lời con không hiểu tỏ trong lúc con xem sách, thì con sẽ hiểu tỏ trong giờ cha sẽ ngự đến thăm viếng con. Những kẻ nào cha đã chọn, thì cha thường thường thăm viếng hai thể này: một là cha định cho kẻ ấy phải sự khó để mà thử lòng, hai là cha ban ơn yên ủi vui mừng. Vả lại hằng ngày cha cũng giảng dạy hai bài, một là trách vì nết xấu, hai là giục lòng tấn tới đi đàng nhân đức lọn lành. Ai đã được nghe lời tao dạy mà lấy làm thị thường, thì lời ấy sẽ nên lý đoán phạt nó trong ngày phán xét.

KINH CẦU XIN ĐỨC CHÚA LỜI BAN ƠN CHO ĐƯỢC LÒNG SỐT SẮNG.

6. Thân lạy Chúa tôi; Chúa tôi là mọi sự lành tôi, và tôi là vật gì mà dám mở miệng ra nói khó cùng Chúa tôi ru! Tôi là tôi tá hần cùng mọi đàng, tôi là giòi bọ rất phàm hèn đến nỗi tôi chẳng hiểu biết được cùng chẳng dám xưng ra tôi bần cùng, tôi phàm hèn là dường nào.

Tôi dám xin Chúa tôi nhớ vốn tôi chẳng ra giống gì cùng chẳng có của gì, và chẳng có sức làm được việc gì sốt. Có một mình Chúa tôi là đấng rất lòng lành, rất công chính, và cực thánh vô cùng. Chúa tôi phép tắc vô cùng hằng ban mọi sự lành, hằng làm cho mọi giống mọi loài điều được no đủ; có một kẻ có tội lỗi, thì Chúa tôi mới bỏ hư không mà thôi. Tôi xin Chúa tôi nhớ lại lòng lân mẫn Chúa tôi, mà ban ơn đầy dẫy vào lòng tôi, vì Chúa tôi chẳng muốn bỏ hư không những sự Chúa tôi đã dựng nên.

7. Ví bằng Chúa tôi chẳng thương cùng chẳng ban ơn thêm sức cho tôi, thì tôi nhịn tính mê nết xấu tôi ở dưới thế gian khốn nạn này làm sao được? Xin Chúa tôi, chớ ngảnh mặt xa tôi, chớ giãn sự đến thăm viếng tôi; chớ cất ơn yên ủi lòng tôi đi, kẻo linh hồn tôi ra giống đất khô khan trước mặt Chúa tôi vậy. Tôi xin Chúa tôi dạy dỗ tôi vâng theo thánh ý Chúa tôi cùng ăn ở cho khiêm nhường, cho phải phép trước mặt Chúa tôi, vì chưng tôi được phần khôn ngoan thể nào, thì bởi ơn Chúa tôi mà ra, và Chúa tôi đã biết thật mọi sự trong mình tôi, cùng đã biết tôi khi chưa có lời đất và khi tôi chưa sinh ra ở thế gian này mà chớ.

ĐOẠN THỨ IV

DẠY TA ĂN Ở CÁCH KHIÊM NHƯỜNG NGAY THẬT TRƯỚC MẶT ĐỨC CHÚA LỜI.

1. Đức Chúa Lời phán rằng: Con hãy làm mọi việc trước mặt tao cho chân thật; con hãy lấy lòng ngay mà

tìm tao liên. Ai giữ lòng ngay lành và nhớ đến mình ở trước mặt tao liên, thì sẽ được khỏi cơn cám dỗ độc dữ, và đấng chân thật vô cùng sẽ cứu chữa, cho nên kẻ gian giảo, kẻ xấu nết nói hành bỏ vạ chẳng làm hại được kẻ ấy. Nếu đấng thật thà vô cùng cứu lấy con, thì con sẽ được thật thong dong và chẳng còn xem sao lời người thế gian nói dông dài.

2. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, lời Chúa tôi phán, thì thật lắm: tôi xin Chúa tôi cho tôi được y như Chúa tôi dạy; tôi xin Chúa tôi thật thà vô cùng dạy dỗ tôi, che chở tôi và gìn giữ tôi cho đến cùng sau hết, tôi được mọi sự lành. Chớ gì lời chân thật Chúa tôi chữa lòng tôi cho khỏi yêu chuộng sự dữ, và dính bén sự trái lẽ, thì bấy giờ tôi sẽ được yên hàn thong dong lắm mà nhớ đến mình ở trước mặt Chúa tôi liên.

3. Đức Chúa Jêsu là đấng thật thà vô cùng phán rằng: Vậy thì cha sẽ dạy dỗ con những sự công chính vừa thánh ý, vừa con mắt cha. Con hãy tưởng nhớ các tội lỗi con mà ăn năn lo buồn hết lòng hết sức, và con chớ lấy mình làm trọng chút nào, vì việc lành con đã làm, làm chi. Thật sự con là kẻ có tội, và con mắc nhiều tính mê cùng vướng nhiều nết xấu. Bởi sức riêng con, thì con hằng chiều hoá nên bụi nên không. Con chóng ngã, con dễ thua, dễ rối trí cùng hay ngã lòng mà chớ. Con chẳng có của gì mà được khoe mình sốt, một có nhiều lẽ mà xưng mình là kẻ hèn, vì chưng con yếu hèn quá trí khôn hiểu chẳng đến.

4. Bởi đấy cho nên trong các việc con làm, con chớ tưởng con đã làm việc gì cả thể đâu. Con hãy suy biết

rằng: những sự gì được bền đỗ đời đời, thì mới kể là sự cao cả, trọng vọng, quí giá, đáng khen, đáng yêu chuộng và đáng ước ao mà chớ. Con hãy vui lòng suy phục lời rất chân thật vô cùng tao phán dạy, và hằng chê ghét tính rất phàm hèn mình liên. Chớ có sự gì con sợ hãi và chê trách cùng lánh xa cho bằng tính mê và tội lỗi con, vì nó là giống dữ con phải ghét hơn mọi sự thiệt hại đàng khác. Có kẻ chẳng thật lòng bước đi trước mặt tao, một theo tính hay chuộng sự mới lạ và tính kiêu, cho nên nó thông biết sự mầu nhiệm cùng hiểu thấu sự cao sâu ở nơi Đức Chúa Lời, mà nó ươn ái về việc riêng mình cùng trễ nải về việc rỗi linh hồn. Bởi nó kiêu ngạo cùng chuộng sự lạ làm vậy, thì tao ngảnh mặt đi và nên nghịch cùng nó, cho nên nó thường phải cơn cám dỗ hiểm nghèo cùng năng phạm tội.

5. Con hãy sợ lý đoán Đức Chúa Lời, con hãy kinh hãi cơn thịnh nộ đấng phép tắc vô cùng. Con đừng tra xét việc Đức Chúa Lời làm, một hãy suy đi xét lại tội lỗi con, thì nhiều lắm là dường nào, và con đã bỏ việc lành là ngần nào. Có người thì sốt sắng xem sách; có người thì siêng năng sắm mẫu ảnh mà kính thờ; có kẻ hay làm việc nọ dấu kia bề ngoài, mà nó lầm nghĩ mình ngoạn đạo vì đã giữ những điều ấy. Lại có người năng nói đến Đức Chúa Lời bằng miệng mà chẳng có lòng kính mến là bao nhiêu. Có kẻ đã được sự sáng soi trí khôn cùng đã được lòng thanh sạch, chẳng còn dính bén sự gì, và kẻ ấy hằng khát vọng sự bền đỗ đời đời, cùng phiền lòng khi nghe nói đến sự hèn thế gian, lại đau đớn khi bất đắc dĩ phải lo việc cho xác thịt được dùng; ấy là kẻ hiểu

lời chân thật vô cùng Đức Chúa Phiritô sangtô phán dạy trong lòng; vì chưng lời ấy dạy kẻ ấy chê bỏ sự hèn thế gian, mà ái mộ sự trên lời, lại dạy đừng xem sao đến thế gian, một ước ao nước thiên đàng đêm ngày liên.

ĐOẠN THỨ V

NHÂN ĐỨC KÍNH MẾN ĐỨC CHÚA LỜI SINH NHIỀU ÍCH TRỌNG CẢ THỂ LÀ DƯỜNG NÀO.

1. Tôi đội ơn Cha cả ở trên lời, là cha Đức Chúa Jêsu cùng là Chúa tôi đã ghé mặt lại nhớ đến tôi tá hèn mọn này. Lạy cha rất nhân từ vô cùng, là mạch mọi sự lành vui mừng, tôi cám ơn Chúa tôi, vì một hai khi Chúa tôi đoái thương ban ơn yên ủi tôi, là kẻ chẳng đáng ăn mày ơn lành Chúa tôi bao giờ. Tôi cám ơn ngượi khen Đức Chúa Cha và Đức Chúa Jêsu, là con thật Đức Chúa Cha, và Đức Chúa Phiritô sangtô là mạch mọi ơn yên ủi đời đời chẳng cùng. Hĩ ôi! Chúa lời đất, là cha cực thánh hằng yêu dấu tôi, khi Chúa tôi ngự xuống trong lòng tôi, thì linh hồn tôi và cả và mình tôi sẽ mừng rỡ là trùng nào! Chúa tôi là mạch sự sang trọng, sự vui mừng cho tôi. Có một mình Chúa tôi, tôi trông cậy và chạy đến trong thì buổi gian nan.

2. Song bởi tôi còn yếu đuối chưa được lòng kính mến là bao nhiêu, và tôi còn kém nhân đức, thì cần phải có ơn Chúa tôi thêm sức cùng yên ủi lòng tôi. Nhân vì lẽ ấy tôi xin Chúa tôi năng thăm viếng cùng dạy dỗ cho tôi biết lề luật cực thánh Chúa tôi. Tôi xin Chúa tôi cứu lấy tôi cho

khỏi các nết xấu, cùng chữa lòng tôi kẻo còn dính bén sự gì trái lẽ, để khi tôi được đã các dấu vết và được trong sạch mọi đàng, thì tôi được sẵn sàng dễ đem lòng kính mến, lại được sức mạnh vác câu rút, và được vững vàng đi đàng nhân đức liên.

3. Sự kính mến là sự rất cả thể, rất quí trọng hơn mọi sự khác; có một sự kính mến làm cho gánh nặng nên nhẹ nhàng cùng làm cho linh hồn được bình tĩnh ở giữa mọi cơn xao xác; vì chưng linh hồn kẻ kính mến có sức gánh nặng mà lấy làm nhẹ như không, và mọi sự cay đắng lở nên bùi ngon cho kẻ ấy. Sự kính mến Đức Chúa Jêsu, thì quảng đại và giục lòng làm việc cả thể cùng ước ao nên lọn lành một ngày một hơn. Sự kính mến muốn trồi lên cao cùng chẳng chịu mắc mưới sự gì hèn thế gian. Kẻ có lòng kính mến muốn xong mình cho hẳn cùng bỏ dứt hết các hơi hướng thế gian, kẻo con mắt bề trong còn phải lờ mờ cách nào, hay là mình rối rít vì một hai sự gì vui thế gian, hay là ngã lòng vì gặp sự gì khó chăng. Chẳng có sự gì êm ái, mạnh mẽ cùng cao cả quảng đại hơn sự kính mến; con hãy tìm trên lời dưới đất, cũng chẳng thấy sự gì ngon ngọt và lọn tốt lọn lành hơn sự kính mến, vì chưng sự kính mến bởi Đức Chúa Lời mà ra, và kẻ có lòng sốt mến có vượt qua mọi sự thế gian mà thấu đến Đức Chúa Lời, thì mới nghỉ yên được mà chớ.

4. Kẻ có lòng kính mến những chạy mau bay kíp cùng vui mừng liên. Kẻ ấy thong dong, chẳng còn sự gì ngăn cấm được nữa. Kẻ ấy bỏ mọi sự thế gian cho được mọi sự nơi Đức Chúa Lời, và kẻ ấy được mọi sự nơi Đức

Chúa Lời, vì chưng nó vượt qua mọi sự mà nghỉ yên trong Đức Chúa Lời, là ngàn, là cội rễ mọi sự lành.

Kẻ có lòng kính mến chẳng xem xét của ban là của trọng hèn thể nào, một từ bỏ mọi sự mà trở mặt lại cùng đấng cao trọng đã ban của ấy cho. Sự kính mến thường chẳng biết ngần, một nóng nảy quá mọi ngần. Ai có lòng kính mến, thì chẳng lấy sự gì làm nặng nề khó nhọc, một rán sức làm quá sức mình; chẳng bao giờ lấy lẽ sự nọ sự kia quá sức làm chẳng nổi, vì chưng kẻ ấy tưởng rằng: mình làm được mọi sự, cũng nên làm mọi sự thảy thảy; vì vậy kẻ ấy có sức làm nổi mọi việc và nó làm thành cho lọn nhiều sự kẻ không có lòng kính mến lấy làm ngã lòng, chẳng có sức làm nổi được.

5. Linh hồn kẻ có lòng kính mến hằng tỉnh thức liên; xác nghỉ, song le lòng còn tỉnh. Nó khó nhọc, mà chẳng mỏi mệt; nó chịu cơ khổ, mà chẳng túng cực; nó phải kinh hãi, mà chẳng rối lòng rối trí; nhưng mà lòng kính mến là như ngọn lửa đỏ, như đuốc cháy lên cao mà thâu qua mọi sự. Nếu có ai có lòng kính mến, thì đã hiểu tỏ tiếng kính mến nghĩa là làm sao. Lửa kính mến cháy trong linh hồn kẻ than rằng: lạy Chúa tôi, là đấng tôi kính mến: lốt mình Chúa tôi là phần của tôi, và lốt mình tôi là phần của Chúa tôi, ấy là tiếng lớn thấu đến Đức Chúa Lời.

6. Tôi xin Chúa tôi thêm lửa kính cho đầy lòng tôi, để khi lửa kính mến bao bọc cả và mình tôi cùng làm cho lòng tôi chảy ra như sáp gần lửa, thì tôi được nếm thử sự kính mến làm vậy, là sự tốt lành êm ái là dường nào. Chớ gì tôi được lòng sốt mến nóng nảy quá chừng đến

nỗi tôi ngẩn trí ra, mà chẳng còn biết gì đến mình tôi nữa. Chớ gì tôi hát mừng liên vì lòng kính mến! Lạy Chúa tôi, là đấng tôi kính mến, tôi xin theo chân Chúa tôi lên trên cao, mà hát mừng ngượi khen Chúa tôi đến nỗi hao tổn hết tinh thần tôi! Tôi xin kính mến Chúa tôi hơn mình tôi, và yêu mình tôi vì một Chúa tôi; và lại những kẻ thật lòng kính mến Chúa tôi, thì tôi cũng xin yêu mến những kẻ ấy, vì một Chúa tôi, như lề luật Chúa tôi răn dạy phải thương yêu nhau, thì làm vậy.

7. Lòng kính mến thì mau mắn, ngay thật, khoan nhân, cùng êm ái tươi tỉnh, mạnh mẽ, có đức hay nhịn, đức khôn ngoan, ở trung chính, ở nhân từ và kiên tâm, chẳng tìm ích riêng cho mình bao giờ, vì chưng hễ ai tìm ích riêng cho mình thì nó liền bỏ mất sự kính mến. Kẻ có lòng kính mến có ý có tứ, ở khiêm nhường và chân thật; chẳng có ươn ái, nhẹ dạ cùng chẳng xem sao sự vô ích thế gian. Kẻ ấy cũng hay giữ mình trong sự ăn sự uống cùng giữ nhân đức sạch sẽ, ở vững lòng, giữ linh hồn bằng phẳng và cầm ngũ quan mọi đàng. Kẻ có lòng kính mến, thì siêng năng vâng lời chịu lụy kẻ bề trên cùng lấy mình là kẻ hèn, đáng khinh chê. Kẻ ấy hằng sốt sắng thờ phượng và cám ơn Đức Chúa Lời. Dù khi phải cơn lạnh lẽo trong lòng, thì cũng tin cậy một Đức Chúa Lời liên, vì đã biết rằng: có chịu đau đớn cực lòng, thì mới có nhân đức kính mến mà chớ.

8. Ai chẳng sẵn lòng chịu mọi sự khó cùng vâng theo thánh ý đấng bạn hữu chí thiết, thì chẳng đáng gọi là kẻ thật lòng kính mến, vì chưng kẻ có lòng kính mến, thì phải vui lòng chịu lấy mọi sự khó và mọi sự cay đắng

vì đấng mình kính mến, cùng chẳng nên lìa bỏ người vì sự gì khó bao giờ.

ĐOẠN THỨ VI

GIẢNG VỀ SỰ THỬ BIẾT KẺ CÓ LÒNG KÍNH MẾN ĐỨC CHÚA LỜI.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, con chưa mến cha cho lọn cùng chưa mến cho phải chính đàng khôn ngoan.

2. Linh hồn thưa rằng: Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi dạy vì làm sao?

3. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Vì chưng, khi con gặp phải sự gì trái ý mình, thì con bỏ việc con đã tra tay làm, và con háo hấc tìm điều yên ủi mình quá lẽ. Kẻ có lòng kính mến cho mạnh sức, thì đứng vững ở giữa cơn cám dỗ, cùng chẳng tin mưu chước kẻ thù, dù khi được sự lành, dù khi gặp sự khó, thì kẻ ấy hằng giữ lòng mến tao liên.

4. Ai cứ đàng khôn ngoan mà kính mến, thì chẳng xem xét của ban cho bằng xem lòng thiết nghĩa kẻ ban cho. Kẻ ấy xem đàng tình nghĩa hơn đàng của cải cùng lấy đấng thiết nghĩa mình làm quí trọng hơn mọi của bội phần. Ai kính mến tao cả thể, thì chẳng xem xét nguyên ơn lành tao ban cho mà thôi, bèn là kẻ ấy đem lòng mến tao trên hết mọi sự và nghỉ yên đấy. Vậy có khi nào con chẳng thấy mình động lòng mến tao và các thánh như ý mình muốn, thì chớ nghĩ rằng: mình đã khốn nạn, đã hư các việc đi rồi làm chi. Vả lại một hai khi

con thấy mình động lòng mến tao cách êm ái tốt lành, thì là ơn riêng xuống trong lòng và làm cho con được thử nếm một chút sự vui mừng trên nước thiên đàng; song le con chẳng khá cậy ơn ấy quá, vì ơn ấy đến đoạn, rồi lại biến đi. Kẻ chống lả những ý trái làm động linh hồn cùng khinh dể chước ma qui, ấy là kẻ đạo đức lọn lành và được công trọng lắm.

5. Vậy dù kẻ thù bày vẽ những sự quấy quá cách nào mà cám dỗ cho con, thì con chớ rối lòng làm chi, bèn hãy ở cho vững vàng cùng giữ một lòng ngay lành trước mặt Đức Chúa Lời. Mà dù có khi nào con thấy mình thoắt chốc suy ngắm sự mầu nhiệm đến nỗi ngẩn trí ra, đoạn lại thấy mình tơ tưởng ngay những điều hèn như mọi khi, thì con chớ nghĩ sự ấy là chước kẻ thù lừa dối; vì chưng những điều dông dài quấy quá làm vậy, thì tại kẻ thù bày vẽ trái ý con, hơn là tại con muốn; và khi con ghét và chống lả những sự ấy, thì con được công mà chẳng thiệt gì sốt.

6. Con phải biết tỏ kẻ thù vốn ghét con, thì nó ra sức sinh ngăn trở mọi đàng để cho con bỏ những sự lành con ước ao và những việc sốt sắng con quen làm, như khi con muốn kính thờ các thánh, lấy lòng sốt sắng mà suy ngẫm sự thương khó tao đã chịu, nhớ đến các tội lỗi con mà ăn năn lo buồn, dốc lòng giữ mình cho siêng năng, và quyết chí đi đàng nhân đức một ngày một hơn. Ma quỉ bày ra trăm điều xấu xa để cho con sờn lòng và gớm ghê, mà bỏ sự đọc kinh nguyện ngắm cùng sự xem sách thiêng liêng nữa. Nó ghét sự xưng tội cho khiêm nhường, và nếu nó có thể làm được, thì nó làm cho người ta đừng

chịu lễ bao giờ. Song le dù nó thường giăng lưới lừa bắt con, thì con chớ tin, và đừng xem sao đến nó. Con hãy đổ cho nó những sự ô uế xấu xa nó bày vẽ trong trí khôn con mà mắng nó rằng: mày là quỉ dơ dáy, hãy xớ đi cho khỏi; mày là thằng khốn nạn, hãy nhuốc nha; mày thật ô uế, vì mày dám đổ vào lỗ tai tao những điều xấu thể này. Thằng bênh bãi rất độc kia, mày hãy lánh cho xa, mày chẳng được phần gì nơi tao; Đức Chúa Jêsu sẽ giữ tao, như quan tướng mạnh mẽ và mày sẽ thua trận xấu hổ mà chớ. Tao thà chết, thà chịu muôn vàn hình khổ, mà chẳng thà nghe mày đâu. Mày hãy nín câm đi; dù mày khuấy khuất tao thể nào, thì tao cũng chẳng nghe mày nữa đâu. Tao đã có Đức Chúa Lời soi sáng cứu chữa, thì tao còn sợ gì được nữa ru? Dù một vạn lính sắp giáp trận cùng tao, tao cũng chẳng động lòng sợ hãi, vì đã có Đức Chúa Lời phù hộ và cứu lấy tao.

7. Con hãy đánh chiến trận như quân lính can đảm, mà hoặc là con có ngã thua một hai khi, vì tính con yếu đuối, thì hãy thu sức lại cho mạnh hơn khi trước, vì lòng trông cậy tao sẽ ban ơn thêm; nhưng mà con phải giữ lắm kẻo con cậy mình và sinh ra lòng kiêu ngạo. Bởi không giữ mình về sự ấy, thì có nhiều kẻ lạc đàng lừa dối mình, cũng có khi nó ra tối tăm cứng lòng như phát bệnh hầu bất trị vậy. Con xem gương kẻ đã dại dột, đã cậy mình kiêu ngạo mà đã ngã làm vậy, thì hãy giữ mình cho ý tứ và ở khiêm nhường cho đến lọn đời.

ĐOẠN THỨ VII

DẠY TA Ở KHIÊM NHƯỜNG ĐỂ MÀ GIỮ ƠN ĐỨC CHÚA LỜI CHO KÍN TRONG LÒNG.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: hỡi con, khi nào ơn Đức Chúa Lời thương, con được lòng sốt mến, thì con hãy giấu ơn ấy trong lòng, đừng năng nói đến, đừng lấy mình làm cao, và đừng trọng sự ấy quá lẽ, một càng phải lấy mình làm hèn cùng dái sợ vì con chẳng đáng Đức Chúa Lời thương làm vậy; con có giữ thể ấy, thì con sẽ sinh được nhiều ích hơn và sẽ đi đàng vững chắc hơn. Khi con thấy mình động lòng sốt mến, thì chớ lấy sự ấy làm yêu chuộng quá, vì chưng lòng sốt sắng ấy dễ đổi đi mà ra lạnh lẽo. Vậy khi con được ơn vui mừng Đức Chúa Lời ban cho, thì hãy tưởng nhớ rằng: hễ lúc nào con chẳng được ơn ấy, thì con thiếu thốn, con bần cùng là dường nào. Con chớ nghĩ rằng: khi con được ơn Đức Chúa Lời yên ủi lòng con, thì con mới tấn tới đi đàng nhân đức đâu, song le khi Đức Chúa Lời cất ơn ấy đi, nếu con hạ mình xuống, giữ lòng khiêm nhường cùng sẵn lòng nhịn vậy, cho nên khi bấy giờ con không dám trễ nải sự đọc kinh nguyện ngắm, chẳng dám bỏ liều các việc lành về bậc mình con quen làm mọi khi, một vui lòng làm mọi việc vừa sức và cách thế con đã lấy làm tốt hơn, mà không bỏ hẳn sự lo việc linh hồn vì thấy mình khô khan, rối lòng, thì bấy giờ con cũng được tấn tới đi đàng nhân đức lọn lành.

2. Có nhiều kẻ thấy mình không được như ý, thì liền

ra phiền lòng chẳng chịu được, hay là sinh ra lòng ươn ái tức thì. Song le ta chẳng được đàng đi vừa ý mình mãi đâu; Đức Chúa Lời muốn ban ơn cùng yên ủi lòng ta những khi nào, người muốn ban ngần nào, người muốn ban cho ai, thì mặc thánh ý Đức Chúa Lời mà thôi. Có người đã được lòng sốt mến, mà bởi nó không biết dùng ơn ấy, thì đã hư đi mất, vì chưng nó đã muốn làm quá sức mình, chẳng có suy sức mình yếu hèn là thể nào, một theo cơn sốt sắng hơn là suy lẽ vừa phải; vì vậy bởi nó đã muốn làm việc cả thể quá chẳng vừa thánh ý Đức Chúa Lời, thì nó đã chóng mất ơn Đức Chúa Lời. Nó đã làm tổ trên lời, mà nó đã hoá nên khó khăn hèn hạ. Đức Chúa Lời định cho nó phải hạ xuống cùng phải thiếu mọi sự làm vậy, để nó học biết rằng: chẳng nên dùng cánh mình mà bay lên, một phải trông cậy cánh tay Đức Chúa Lời mà chớ. Kẻ nào mới tập đi đàng nhân đức, chưa quen, nếu nó chẳng phó mình trong tay người khôn ngoan coi sóc, thì dễ lầm lạc và dễ ngã mất.

3. Ví bằng nó muốn theo ý riêng hơn là tin lời kẻ đã quen biết đi đàng nhân đức, thì sau hết nó sẽ mắc phải sự cơ hiểm, mà nó có chịu bỏ ý riêng mình, thì mới khỏi mà chớ. Kẻ tưởng mình là kẻ khôn ngoan, thì chẳng mấy khi chịu hạ mình xuống theo ý kẻ khác. Vậy kẻ nào ít tài năng, kém trí khôn mà ở khiêm nhường, thì tốt hơn người thượng trí thông thái mà cậy mình. Con thà kém tài trí, chẳng thà giỏi giang, kẻo cậy mình kiêu ngạo. Kẻ nào thấy mình được ơn lành, liền vui mừng quá, đến nỗi quên mình thiếu thốn ngày trước là ngần nào, lại bỏ lòng dái sợ, kẻo mất ơn Đức Chúa Lời đã

ban cho, thì là kẻ không có đủ ý tứ khôn ngoan. Bằng kẻ nào phải cơn gian nan, cơn cực lòng, mà sờn lòng quá cùng chẳng trông cậy lòng lành tao cho xứng, thì nó cũng thiếu nhân đức.

4. Ai trong thì bằng yên lấy mình làm vững chắc quá, thì đến cơn giặc giã, nó thường sờn lòng và sợ hãi quá lẽ. Nếu con biết giữ lòng khiêm nhường liên, và cầm giữ cai trị tâm tính con, ắt là con chẳng có năng mắc phải cơn hiểm nghèo cùng chẳng có năng lỗi thể này đâu. Này là điều khuyên thật khôn ngoan, là khi con thấy mình động lòng sốt sắng, thì hãy suy sau này, khi con thiếu ơn soi sáng, thì làm sao; mà khi nào con đã mất ơn soi sáng, thì lại phải suy rằng: ơn ấy còn lở lại được; tao cất ơn ấy tạm vậy, cho sáng danh tao và cho con biết giữ mình.

5. Con phải chịu thử làm vậy, thì con thường sinh nhiều ích hơn là được mọi sự lành vừa lòng con. Khi xét công phúc người ta, thì chẳng nên tra nó có được thấy sự mầu nhiệm trên lời, có được nhiều ơn vui mừng, có thông sách thánh hay là đã lên bậc cao là dường nào, một nên suy xét nó có thật lòng khiêm nhường, có kính mến Đức Chúa Lời cho hết linh hồn, có ra sức giữ một ý ngay lành làm mọi việc cho sáng danh Đức Chúa Lời, có thật lòng khinh dể mình, lấy mình làm hèn, và có vui mừng khi người ta nhạo báng chê cười hơn là khi người ta trọng kính chăng. Sự được công trước mặt Đức Chúa Lời, thì tại những sự ấy mà chớ.

ĐOẠN THỨ VIII

DẠY TA XƯNG MÌNH LÀ KẺ HÈN TRƯỚC MẶT ĐỨC CHÚA LỜI.

1. Linh hồn than rằng: dù tôi là bụi lo, tôi cũng sẽ nói khó cùng Chúa tôi. Ví bằng tôi lấy mình làm trọng hơn bụi lo, thì Chúa tôi đứng sẵn mà quở trách, và các tội lỗi đã phạm cũng làm chứng ngay thật mà cáo cử tôi; chẳng có lẽ nào mà tôi đôi chối được. Nhược bằng tôi hạ mình xuống, xem mình như không, chẳng còn dám lấy sự gì nơi mình làm trọng, một xem mình như bụi lo, (vì chưng thật sự tôi là bụi lo,) thì bấy giờ Chúa tôi se mở lòng thương tôi mà ban ơn phù hộ và sẽ sẵn lòng soi sáng linh hồn tôi; chốc ấy tôi sẽ hiểu biết tôi là kẻ rất hèn vô tận, cho nên tôi chẳng còn lấy mình làm trọng cách nào bao giờ nữa. Bấy giờ Chúa tôi sẽ soi sáng cho tôi biết rõ mình tôi là đí gì khi trước, mà rầy đã được phần nào và đã lui xuống đến đâu; ắt là tôi là không cả, mà xưa nay tôi không biết. Ví bằng Chúa tôi bỏ tôi mặc sức riêng tôi, thì tôi liền ra yếu hèn, ra không mọi đàng; nhược bằng Chúa tôi thoát chốc đoái thương tôi, thì tôi liền được mạnh mẽ và gồm no ơn vui mừng mới lạ; và sự này lạ lắm, là vì chưng, dù lòng tôi vốn chiều về sư hèn liên mặc lòng, song chẳng ngờ Chúa tôi cũng dủ lòng thương mà đến nâng đỡ cùng ôm lấy tôi chóng làm vậy.

2. Ấy là việc mầu nhiệm bởi lòng nhân từ Chúa tôi mà ra; dù tôi chưa lở lại cùng Chúa tôi, thì Chúa tôi cũng thương tôi, và cứu giúp tôi trong nhiều dịp cực nạn

dường ấy, lại gìn giữ tôi kẻo phải cơn hiểm nghèo và thật sự Chúa tôi cứu chữa tôi kẻo mắc phải muôn vàn sự dữ kể chẳng xiết. Bởi tôi đã yêu chuộng tôi trái lẽ, thì tôi đã hư đi; mà khi tôi đã tìm, đã kính mến một mình Chúa tôi cho ngay lòng, thì tôi đã tìm được Chúa tôi cùng đã biết mình tôi nữa, và lòng kính mến đã làm cho tôi càng lấy mình làm hèn như không. Lạy Chúa tôi lòng lành vô cùng, Chúa tôi thương tôi quá bội; thật tôi chẳng dám trông, hay là dám xin nhiều ơn lành dường ấy.

3. Tôi ngượi khen cám ơn Chúa tôi, vì chưng dù tôi chẳng đáng ăn mày ơn lành Chúa tôi chút nào mặc lòng, nhưng mà Chúa tôi rộng rãi vô cùng cũng hằng ban ơn lành cho kẻ bất nhân bất nghĩa, kẻ sấp cật cùng Chúa tôi. Xin Chúa tôi ban ơn cho chúng tôi lở lại cùng Chúa tôi để cho chúng tôi biết ơn Chúa tôi cùng nên khiêm nhường và sốt sắng thờ phượng Chúa tôi, vì chưng có một mình Chúa tôi là đấng hay cứu lấy chúng tôi, và ban sức mạnh cùng mọi nhân đức cho chúng tôi mà chớ.

ĐOẠN THỨ IX

GIẢNG DẠY TA PHẢI ĐEM MỌI SỰ VỀ ĐỨC CHÚA LỜI, VÌ ĐỨC CHÚA LỜI LÀ CÙNG SAU HẾT MỌI SỰ.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Nếu con thật lòng ước ao được thanh nhàn, thì con phải nhận tao làm đích, làm cùng sau hết trong các việc con làm. Ví bằng con có ý lành làm vậy, thì lòng con sẽ được thanh sạch, chẳng còn năng

chiều theo ý riêng trái lẽ cùng chẳng hướng về sự hèn thế gian, như vốn đã quen xưa; vì chưng nếu con tìm ích riêng trong sự gì, thì con liền mất sức đi cùng ra khô khan. Vậy con phải đem mọi sự về tao, như về cùng sau hết, vì tao là đấng đã ban mọi sự. Con hãy xem mọi sự như của bởi đấng tốt lành vô cùng mà ra, cho nên con lại phải đem mọi sự về tao, là đấng cội rễ mọi sự.

2. Kẻ trọng, kẻ hèn, kẻ nghèo, kẻ giầu điều kín nước hằng sống bởi tao, là mạch hằng chảy ra vô cùng; và ai tự ý muốn cùng vui lòng làm tôi tao, thì sẽ được ơn lành thay vì sự lành nó làm; còn kẻ nào muốn tìm sự sang trọng và sự vui vẻ nơi riêng nào khác, mà chẳng tìm nơi tao, thì nó chẳng được vui thật bền đỗ, cùng chẳng được nở lòng ra cho sung sướng, một sẽ phải bối rối và cực lòng nhiều thể nhiều cách. Vậy con đừng lấy sự gì lành làm của riêng mình, và có thấy ai đạo đức, thì đừng kể là của riêng người ấy, một phải kể là của Đức Chúa Lời, vì chưng chẳng có ai được của gì mà không phải của Đức Chúa Lời ban cho. Tao đã ban mọi sự cho con, và tao muốn cho con lả lại hết mọi sự, và tao đòi con phải báo ân vì sự ấy riết lắm.

3. Ấy là chính đàng thật hay làm cho con khỏi yêu tìm sự sang trọng giả trá, và nếu con được ơn trên lời xuống cho, cùng được lòng kính mến cho thật, thì con chẳng ghen tương ai, chẳng còn hẹp lòng và chẳng yêu riêng mình cách nào nữa; vì chưng sự kính mến bởi lời mà xuống, thì mạnh hơn mọi sự và làm cho linh hồn được mạnh mẽ rộng rãi hơn bội phần. Ví bằng con muốn theo đàng khôn ngoan, thì sẽ lấy một mình tao làm sự vui

mừng cho con, và sẽ trông cậy một mình tao, vì chưng có một mình Đức Chúa Lời là đấng lọn lành, đáng kính mến trên hết mọi sự và đáng ngượi khen trong mọi sự mà chớ.

ĐOẠN THỨ X.

GIẢNG DẠY SỰ CHÊ BỎ THẾ GIAN, MÀ LÀM TÔI TÁ ĐỨC CHÚA LỜI LÀ SỰ ÊM ÁI DỊU DÀNG.

1. Linh hồn than: Lạy Chúa tôi, tôi xin than thở cùng Chúa tôi một lần nữa, tôi ở lặng chẳng được; tôi dám cất tiếng lên đến tai chúa Dêu tôi, là vua cả ngự trên các tầng lời. Chớ thì ai có lòng dái sợ Chúa tôi, thì Chúa tôi để dành cho kẻ ấy những sự tốt lành êm ái là trùng nào! Nhưng mà ai hiểu được những sự rất quí trọng để dành cho kẻ kính mến và kẻ hết lòng làm tôi tá Chúa tôi? Thật là kẻ có lòng kính mến Chúa tôi, thì được gồm no sự thanh nhàn rất êm ái Chúa tôi ban cho trong khi kẻ ấy đem linh hồn suy đến Chúa tôi. Có một sự này làm chứng tỏ tường hơn cả rằng: Chúa tôi yêu dấu tôi là ngần nào, là vì Chúa đã dựng nên tôi, khi tôi chưa có; và khi tôi đã lạc đàng, đã lìa xa mặt Chúa tôi, thì Chúa tôi đã dắt tôi về để tôi được làm tôi Chúa tôi; rồi thì Chúa đã truyền dạy tôi kính mến Chúa tôi.

2. Lạy Chúa tôi là mạch sự kính mến vô cùng; tôi sẽ lấy lời gì mà ngượi khen Chúa tôi? Có lẽ nào mà tôi quên được Chúa tôi, vì chưng dù khi tôi đã hư đi cả cùng đã chết phần linh hồn, thì Chúa tôi cũng còn nhớ đến tôi.

Tôi chẳng trông được Chúa tôi thương tôi tá phàm hèn quá bội dường ấy, và tôi chẳng đáng cho Chúa tôi ban ơn rộng rãi cùng yêu dấu tôi thể này. Vậy tôi sẽ lấy đí gì mà đội ơn Chúa tôi? vì chưng có nhiều kẻ chẳng được ơn trọng này, là được từ bỏ mọi sự cùng lìa thế gian mà vào nhà dòng, nhà Đức Chúa Lời. Các giống, mọi loài vốn phải làm tôi Chúa tôi, cho nên khi tôi phó mình làm tôi Chúa tôi, nào tôi có làm việc gì cả thể đâu? Tôi làm tôi Chúa tôi, thì tôi chẳng khá lấy sự ấy là việc cả thể; song le có một sự này tôi lấy làm trọng và lạ lùng lắm, là Chúa tôi đã ghé mặt lại đến tôi tá hèn mọn chẳng đáng, và Chúa tôi đã nhận tôi vào sổ kẻ làm đầy tớ Chúa tôi yêu dấu cách riêng.

3. Những sự lành nơi tôi, và những sự tôi dâng để mà thờ phượng Chúa tôi, thì là của Chúa tôi hết. Song le chính việc tôi phải làm, thì Chúa tôi lại làm, vì chưng Chúa tôi giúp tôi, hơn là tôi làm tôi Chúa tôi. Này lời đất Chúa tôi đã dựng nên, để làm ích cho loài người, thì hằng sẵn vâng phép Chúa tôi, cùng vâng cứ hằng ngày y như Chúa tôi đã truyền; và sự ấy chưa kể là bao nhiêu, vì Chúa tôi lại sai đấng thiên thần giúp loài người. Song le có sự này trọng hơn mọi ơn ấy, là Chúa tôi đã chẳng nề làm tôi loài người, cùng đã phán hứa sẽ phó mình nên phần của loài người nữa.

4. Vậy tôi sẽ lấy đí gì mà lả nghĩa Chúa tôi vì muôn muôn sự lành dường ấy? Chớ gì tôi được làm tôi tá Chúa tôi hằng ngày cho đến lọn đời. Chớ gì tôi được sức làm tôi Chúa tôi ít là một ngày cho xứng đáng! Thật là Chúa tôi đã đáng cho mọi loài làm tôi tá thờ

phượng cùng ngượi khen hát mừng Chúa tôi đời đời. Thật là người là Chúa Dêu tôi và tôi là tôi tá khó khăn hèn mọn phải làm tôi tá Chúa tôi hết lòng hết sức, và chẳng nên lấy sự ngượi khen Chúa tôi làm chán bao giờ sốt. Tôi muốn, tôi ước ao như làm vậy, và tôi xin Chúa tôi bù lại những sự tôi còn thiếu thốn.

5. Sự làm tôi Chúa tôi cùng chê bỏ mọi sự vì Chúa tôi, ấy là sự rất trọng vọng rất quí giá mọi đàng, vì chưng kẻ nào vui lòng dâng mình làm tôi Chúa tôi, là đấng lọn tốt lọn lành, thì sẽ được ăn mày nhiều ơn lành. Ai từ bỏ mọi sự vui sướng xác thịt vì lòng mến Chúa tôi, thì sẽ được ơn vui mừng rất êm ái Đức Chúa Phiritô sangtô sẽ ban cho. Ai vào nẻo hẹp vì danh Chúa tôi cùng chẳng xem sao những sự thế gian hay lo lắng, thì sẽ được thong dong về phần linh hồn lắm.

6. Sự làm tôi tá Chúa tôi là sự vui mừng cùng êm ái là dường nào, vì chưng kẻ làm tôi Chúa tôi được thật thong dong xong mình cùng được nên thánh lọn lành. Đấng bậc kẻ ở nhà dòng nhà Đức Chúa Lời là bậc thánh là dường nào, vì chưng kẻ ấy được nên giống đấng thiên thần, và đẹp lòng Đức Chúa Lời, và lại các ma qui kinh sợ kẻ ấy, và các bổn đạo tôn kính. Vậy người ta hằng phải ái mộ, hằng phải ước ao dâng mình làm tôi Chúa tôi là trùng nào, vì được lập công đáng ăn mày sự lành trên hết mọi sự lành, và hưởng phúc đức thanh nhàn vui vẻ đời đời chẳng cùng.

ĐOẠN THỨ XI

DẠY TA XEM XÉT NHỮNG SỰ TA ƯỚC AO TRONG LÒNG VÀ CẦM HÃM NÓ LẠI.

I. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Con hãy còn phải học nhiều sự con chưa biết tỏ tường.

2. Linh hồn than: lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi dạy là những sự gì.

3. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Lòng con ước ao những sự gì, thì con phải bắt nó tùy theo ý tao mọi đàng; đừng yêu ý riêng mình, một hãy ra sức ở sốt sắng theo ý tao cho vững lòng. Những sự lòng con ước ao thường làm cho con sốt sắng quá, và thúc giục lòng con lắm; song con hãy suy xét, khi con ước ao thể ấy, có phải là vì con muốn cho sáng danh tao, hay là vì con muốn ích riêng cho mình chăng. Ví bằng con ước ao cho sáng danh tao, dù tao định liệu thể nào, thì con sẽ được yên lòng yên trí; nhược bằng con tìm ích lợi gì riêng ngầm đấy, thì sự ấy sẽ làm cho con bối rối và cực lòng.

4. Vậy con hãy giữ, đừng vội cậy dựa những điều con ước ao, khi chưa cầu xin cho được biết ý tao, kẻo về sau con phàn nàn, hay là sinh lòng ghét những sự con đã lấy làm vừa ý cùng đã nóng lòng muốn làm như thể là sự tốt hơn, vì chưng dù những sự lòng con yêu và lấy làm tốt, thì cũng chẳng khá vội theo; và những sự lòng con lấy làm ghét, thì cũng nên lánh đi ngay. Dù khi lòng con sốt mến ước ao sự tốt lành mặc lòng, cũng có lần con phải cầm hãm lòng sốt sắng ấy lại, kẻo con nóng

lòng vội quá, thì con sinh chia trí ra; hay là sinh gương mù cho kẻ thấy con không biết cầm tính mình cho phải phép; hay là kẻ khác có chống lả ý con, thì con liền bối rối cùng ngã lòng chăng.

5. Song le cũng có lần phải ép mình và chống lả tính mê cho mạnh, đừng xem sao sự xác thịt muốn hay là chẳng muốn, một ra sức bắt lòng thú, dù khứng dù chăng, thì cũng phải chịu lụy lòng thần; và con phải sửa tính xác thịt cùng ép nó chịu lụy mãi, cho đến khi nó sẵn lòng chịu phép trong mọi sự, cùng bằng lòng dùng ít oi, lại vui mừng trong sự đơn sơ, và chẳng còn lủng bủng điều nọ khó làm, điều kia chẳng tiện bao giờ nữa.

ĐOẠN THỨ XII

GIẢNG DẠY TA PHẢI TẬP CHỊU KHÓ NHỊN NHỤC CÙNG CHỐNG LẢ CÁC TÍNH MÊ NẾT XẤU.

1. Linh hồn than rằng: lạy Chúa Dêu tôi, bây giờ tôi thấy tỏ sự chịu khó nhịn nhục là sự rất cần cho tôi, vì chưng ở đời này thường gặp sự khốn khó trái ý mình. Dù tôi liệu thể nào cho được bằng yên, thì tôi cũng chẳng khỏi phải đánh giặc thiêng liêng cùng chịu đau đớn ở đời này.

2. Đức Chúa Jêsu phán rằng: con ôi! có thật như thế; song tao chẳng muốn cho con tìm sự bằng yên đến nổi con chẳng còn phải cơn cám dỗ hay là sự khó cách nào nữa đâu. Nhưng mà dù con phải chịu cơn gian nan

nhiều thể nhiều cách khuấy khuất con, dù con gặp phải nhiều sự trái ý mình thử nhân đức, thì con cũng phải tin thật con đã được bằng yên. Ví bằng con nói rằng: con chẳng có sức chịu nhiều sự khốn khó, thì về sau còn sẽ chịu lửa giải tội làm sao được? Trong hai sự khốn khó, thì hằng phải chọn sự dễ chịu hơn, cho nên con phải ra sức chịu bằng lòng những sự khốn khó đời này vì Đức Chúa Lời, để con được khỏi hình khổ đời đời. Hoặc con nghĩ rằng: người thế gian chẳng phải chịu khó hay là nó phải sự khó nhỏ mọn mà thôi ru? Song thật sự, dù trong những kẻ dưỡng xác thịt yểu điệu nhất mặc lòng, thì con chẳng tìm được ai khỏi sự khốn khó sốt.

3. Song le con lại rằng: những kẻ ấy được sung sướng nhiều thể nhiều cách cùng theo ý riêng mãi, cho nên dù nó gặp sự gì khó, thì nó chẳng kể gì là bao nhiêu.

4. Cho rằng: nó được mọi sự vừa ý, song con nghĩ nó sẽ được bao lâu? Này, những kẻ sung sướng trong đời sẽ tan đi như khói vậy, và chẳng còn nhớ sự vui sướng trước nữa. Nhưng mà dù khi còn sống ở đời này, thì nó chẳng khỏi cay đắng, buồn phiền, kinh sợ, chẳng được bằng yên mà hưởng sự vui sướng ấy mãi đâu; vì chưng những sự gì làm cho nó vui sướng, thì lại thường làm cho nó phải đau đớn; mà nó phải chịu thể ấy, thì đã đáng; vì bởi nó đã tìm, đã theo sự vui sướng trái lẽ, thì nó chẳng được theo lọn mà khỏi sự cay đắng và sự hổ ngươi. Ôi! ôi! những sự vui sướng xác thịt là sự giả trá chóng qua cùng là sự trái lẽ và xấu xí là dường nào! Nhưng mà bởi người thế gian mê mẩn và tối tăm, thì nó không hiểu điều ấy; song nó như loài muông chim,

nó làm hư mất linh hồn vì một chút sự vui sướng chóng qua đời này. Vậy về phần con, chớ theo tính mê nết xấu, và hãy từ bỏ ý riêng mình; con hãy tìm sự vui mừng trong Đức Chúa Lời, thì Đức Chúa Lời sẽ ban những sự con cầu xin ước ao trong lòng.

5. Nếu con muốn vui mừng thật, có muốn cho tao ban ơn dư dật yên ủi trong lòng con, thì hãy chê bỏ mọi sự thế gian, hãy bỏ dứt các sự vui hèn xác thịt, thì con sẽ được nhiều ơn lành, và tao sẽ ban nhiều ơn yên ủi thay vì những sự con đã bỏ đi; và càng lìa bỏ cho xa những sự yên ủi ở dưới thế này, thì con càng được nhiều ơn vui mừng rất êm ái rất mạnh sức nơi tao. Song le đầu hết con phải chịu sầu khổ ít nhiều, cùng phải chịu khó đánh giặc thiêng liêng, thì mới được sự lành dường ấy; vì chưng các tính mê thói cũ sẽ cưỡng lại; song le con sẽ lấy thói mới tốt hơn mà dẹp thói xấu ấy đi. Xác thịt sẽ kêu trách, song le sẽ lấy lòng sốt mến mà cầm hãm nó lại. Con rắn vốn là kẻ thù sẽ giục giã cùng sẽ làm khổ con nhiều đàng; song le con sẽ lấy lời cầu nguyện mà xua nó ra; sau nữa con có chịu khó làm việc lành, đừng ở phong lưu, thì con sẽ lấp được cửa rộng kẻo nó nhập vào linh hồn con.

ĐOẠN THỨ XIII

GIẢNG VỀ SỰ VÂNG LỜI CHO KHIÊM NHƯỜNG, NHƯ ĐỨC CHÚA JÊSU ĐÃ LÀM GƯƠNG.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, ai ra sức tránh cho khỏi vâng lời chịu lụy, thì chính là tránh kẻo Đức

Chúa Lời ban ơn cho, và ai tìm ích lợi riêng, thì mất ích lợi chung. Ai chẳng sẵn lòng cùng vui mừng vâng lời kẻ bề trên, ấy là dấu nó chưa dẹp xác thịt cho lọn và ẹx c thịt còn năng cưỡng lại, năng lủng bủng kêu trách, cho nên con có ước ao dẹp xác thịt, thì hãy tập tành chịu lụy đấng bề trên cho mau mắn; vì chưng nếu con không phải xôn xao tan hại trong linh hồn, thì kẻ thù bề ngoài chóng ngã thua hơn. Chẳng có kẻ thù nào độc dữ và hay làm khốn linh hồn hơn chính mình con, khi lòng thú chưa thuận theo lòng thần. Nếu con muốn dẹp xác thịt cùng các tính hư nó, thì con phải thật lòng khinh dể mình cho hết sức. Bởi vì con hãy còn yêu mình trái lẽ quá, hoá ra con kinh hãi chưa muốn vâng theo ý kẻ khác cho lọn.

2. Này tao là đấng phép tắc vô cùng, cao trọng vô cùng, bởi không mà đã dựng nên mọi sự cho có, mà tao đã hạ mình xuống vâng lời loài người vì mày; ấy thế, thì mày là bụi lo, là không thật, mà vâng lời chịu lụy kẻ khác vì Đức Chúa Lời, thì nào có trọng gì? Tao đã hạ mình xuống, đã ở bậc rốt hèn, để mày dùng lấy gương tao mà dẹp tính kiêu ngạo mày. Hỡi mày, là bụi lo, hãy tập vâng lời chịu lụy. Mày là bùn đất, hãy tập hạ mình xuống và cúi mình dưới chân mọi người. Mày hãy tập dẹp ý riêng cho tuyệt đi mà vâng phép mọi người cho lọn.

3. Mày hãy nóng nảy sốt sắng đánh dẹp mình đi, mà đừng để sự kiêu ngạo nổi lên trong mình chút nào; mà lại hãy hạ mình xuống chịu lụy cùng đặt mình ở bậc thấp hèn đến nỗi mày chịu mọi người bước qua trên

mình mày và giày đạp mày dưới chân như bùn lấm ở ngoài chợ vậy. Mày là loài vô hình, thì còn kêu trách được điều gì. Mày là kẻ có tội rất dơ dáy xấu xa, đã mất lòng Đức Chúa Lời cùng đã đáng sa địa ngục nhiều lần thể ấy, thì còn cãi được điều gì vuối kẻ diếc dóc mày ru? Song le tao đã ghé mặt lại mà tha thứ cho con, vì xem thấy linh hồn con là của quí trọng, để cho con biết lòng tao thương yêu con là dường nào, và hằng nhớ ơn tao liên cùng thật lòng hạ mình xuống và chịu lụy, lại bằng lòng nhịn nhục khi kẻ khác khinh dể con nữa.

ĐOẠN THỨ XIV

DẠY TA SUY ĐẾN LÝ ĐOÁN RẤT MẦU NHIỆM ĐỨC CHÚA LỜI, KẺO TA SINH LÒNG KIÊU NGẠO VÌ VIỆC LÀNH TA LÀM.

1. Linh hồn than: Khi Chúa tôi ra lý đoán mà phán đoán tôi, như sét đánh vậy, thì tôi kinh khủng đến nỗi các xương trong mình tôi run rảy, và linh hồn tôi kinh sợ lắm. Tôi đứng bỡ ngỡ, và suy nghĩ các tầng lời chẳng được sạch trước mặt Chúa tôi. Ví bằng Chúa tôi đã bắt được sự gian trái nơi thiên thần, và cũng chẳng tha, thì phần tôi sẽ ra làm sao? Ngôi sao trên lời đã sa xuống; và tôi là bụi lo còn trông gì được? Kẻ đã làm việc xem ra đáng khen, thì đã sa ngã phạm những tội rất xấu xa; kẻ đã ăn bánh đấng thiên thần, thì tôi đã thấy nó dùng của ăn hèn như con lợn mà còn lấy làm sướng.

2. Vậy nếu Chúa tôi co tay lại, thì dù thánh thể nào, cũng chẳng vững được. Ví bằng Chúa tôi chẳng cai trị coi sóc, thì dầu khôn ngoan thể nào cũng chẳng được ích gì. Nếu Chúa tôi chẳng gìn giữ, thì dù sức mạnh thể nào, cũng chẳng làm gì được. Ví bằng Chúa tôi chẳng phù hộ, thì chẳng còn ai giữ nhân đức sạch sẽ cho chắc được. Ví bằng Chúa tôi chẳng trông nom, thì dù ai ai muốn giữ mình, cũng sẽ ra vô ích mà chớ; vì chưng nếu Chúa tôi để chúng tôi mặc chúng tôi, thì chúng tôi liền chìm xuống cùng hư đi mất; song le hễ Chúa tôi thăm viếng, thì chúng tôi đứng dậy và được sống. Chúng tôi yếu hèn dễ ngã; song chúng tôi được vững, vì Chúa tôi ban sức mạnh cho. Chúng tôi hay nguội đi, song Chúa tôi đốt lửa sốt mến trong lòng chúng tôi cho nóng lên.

3. Vậy tôi phải hạ mình xuống cùng lấy mình làm kẻ hèn là dường nào; dù tôi xem ra như có sự lành, thì tôi cũng phải kể những sự ấy như không cả biết là ngần nào nữa? Lạy Chúa tôi, khi tôi suy đến lý đoán rất sâu nhiệm Chúa tôi, thì tôi phải hạ mình xuống là trũng nào! và khi tôi thấy mình trong vực sâu ấy, thì tôi chỉ hiểu biết một sự tôi là không, tôi là không mọi đàng. Thật là lý đoán Chúa tôi là như núi cao lượng chẳng ra, như biển bao lao chẳng ai vượt qua được, và trong biển ấy tôi chỉ thấy tôi là không, chẳng có sự gì sốt. Vậy sự khoe mình còn ẩn lánh vào đâu được? Còn đâu mà cậy nhân đức mình được? Khi tôi suy đến Chúa tôi ra lý đoán rất mầu nhiệm mà phán đoán tôi, thì mọi sự khoe khoang giả trá tan đi hết.

4. Loài người là vật gì trước mặt Chúa tôi? Nào bùn đất dám kiêu và cãi cùng thợ gốm nhào nó mà làm đồ nọ đồ kia ru? Ai thật lòng vâng phép Chúa tôi, còn cậy mình vì lời tô bốc vô ích làm sao được? Dù cả và thiên nạ tô nịnh kẻ vâng lời đấng chân thật vô cùng, thì cũng chẳng làm cho nó lấy mình làm trọng đâu. Ai vững vàng cậy trông một Đức Chúa Lời mà thôi, dù thấy mọi người khen lao, thì cũng chẳng động lòng, vì chưng kẻ cất tiếng khen làm vậy cũng là không cả; và nó sẽ chóng qua như lời nó nói; song le lời chân thật Đức Chúa Lời sẽ được vững đời đời.

ĐOẠN THỨ XV

DẠY TA PHẢI LÀM THẾ NÀO, PHẢI NÓI LÀM SAO TRONG NHỮNG DỊP TA ƯỚC AO LÀM SỰ LÀNH.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, trong mọi sự, thì con phải nói thể này rằng: lạy Chúa tôi, nếu bằng lòng Chúa tôi, thì tôi xin cho được thể ấy; nếu sự ấy làm cho sáng danh Chúa tôi, thì tôi xin cho việc ấy được thành vì danh Chúa tôi. Ví bằng Chúa tôi đoán sự ấy nên và hay sinh ích cho tôi, thì tôi xin Chúa tôi cho tôi được dùng cho sáng danh Chúa tôi; nhược bằng Chúa tôi biết sự ấy sẽ làm hại tôi cùng chẳng giúp được tôi rỗi linh hồn, thì tôi xin Chúa tôi làm cho tôi khỏi ước ao sự ấy; vì chưng những sự ta ước ao, dù xem ra là sự ngay lành phải lẽ mặc lòng, thì cũng chẳng phải là Đức Chúa Lời soi lòng ta ước ao sự ấy hết đâu; mà

khó xét cho thật có phải là Đức Chúa Lời soi lòng ta ước ao sư nọ sự kia, hay là chước ma quỉ, hay là ý riêng mình giục lòng chăng; vì chưng có nhiều kẻ đầu hết ra theo ơn Đức Chúa Phiritô sangtô, rồi khi sau mới biết mình đã lầm.

2. Ấy vậy hễ trí khôn suy đến sự gì đáng ước ao, thì con phải lấy lòng dái sợ Đức Chúa Lời và lòng khiêm nhường mà ước ao cùng xin sự ấy; nhất là con phải bỏ ý riêng mình mà phó mọi sự trong tay Đức Chúa Lời cùng than thở rằng: Lạy Chúa tôi, Chúa tôi đã biết sự gì là sự tốt hơn; tôi xin Chúa tôi làm sự này hay là sự nọ, mặc thánh ý Chúa tôi. Chúa tôi ban sự gì, ban bao nhiêu và ban bao giờ, thì mặc thánh ý Chúa tôi. Tôi xin Chúa tôi phân định cho tôi y như Chúa tôi biết đàng nào vừa ý Chúa tôi hơn. Xin Chúa tôi đặt tôi ở đâu, thì mặc thánh ý Chúa tôi; xin Chúa tôi điều định về tôi mọi sự mặc ý Chúa tôi. Tôi ở trong tay Chúa tôi, Chúa tôi trở tôi đi, quay tới lại, thì tôi bằng lòng. Này tôi là tôi tá Chúa tôi, tôi sẵn lòng vâng ý Chúa tôi trong mọi sự vì chưng tôi chẳng muốn sống cho tôi, tôi muốn sống cho Chúa tôi mà thôi, và chớ gì tôi được sống cho xứng đáng và cách lọn lành.

KINH CẦU NGUYỆN CHO ĐƯỢC VÂNG THEO THÁNH Ý ĐỨC CHÚA LỜI CHO LỌN.

3. Thân lạy Đức Chúa Jêsu lòng lành vô cùng, xin Chúa tôi ban ơn, để cho ơn ấy ở trong lòng tôi, và giúp đỡ tôi,

cùng phù hộ tôi mãi cho đến cùng. Xin Chúa tôi ban ơn cho tôi hằng ước ao hằng muốn những sự vừa ý Chúa tôi và hay đẹp lòng Chúa tôi hơn. Tôi xin lấy thánh ý Chúa tôi làm ý tôi; chớ gì ý tôi hằng thuận theo ý Chúa tôi, và hợp làm một cho lọn liên! Chớ gì lòng tôi muốn những sự Chúa tôi muốn, và chẳng muốn những sự Chúa tôi chẳng muốn! Lại tôi ước ao chớ gì chẳng có thể nào mà lòng tôi muốn sự gì trái ý Chúa tôi! Chớ gì chẳng có thể nào lòng tôi không muốn những sự Chúa tôi muốn!

4. Tôi xin Chúa tôi ban ơn cho tôi ở như chết về mọi sự thế gian, và cho tôi vui lòng muốn người ta khinh dể tôi vì Chúa tôi, cùng chẳng ai biết tôi trong thế gian này. Tôi xin Chúa tôi đem lòng tôi vượt qua mọi sự lành đáng ước ao để cho tôi nghỉ yên trong một mình Chúa tôi; xin Chúa tôi cho lòng tôi được bằng yên nơi Chúa tôi mà thôi. Chúa tôi là sự bằng yên thật cho linh hồn tôi; lòng tôi được nghỉ yên nơi một mình Chúa tôi mà thôi; còn mọi sự khác thì sinh sự cực lòng, sự xôn xao trong linh hồn tôi. Có một mình Chúa tôi là đấng tốt lành hằng có vô cùng, thì tôi sẽ nghỉ ngơi yên hàn nơi bằng yên ấy mà chớ. Amen.

ĐOẠN THỨ XVI

GIẢNG DẠY TA TÌM SỰ YÊN ỦI MÌNH THẬT Ở NƠI MỘT ĐỨC CHÚA LỜI MÀ THÔI.

1. Những sự tôi ước ao, hay là suy nghĩ được để mà yên ủi mình, thì chẳng trông được ở đời này, một trông

được ở đời sau mà thôi. Dù một mình tôi được mọi sự yên ủi thế gian cùng mọi sự sung sướng trong đời, thì đã chắc mọi sự ấy chẳng được bền lâu. Bởi đấy cho nên linh hồn tôi chẳng được sự gì yên ủi cho lọn, cùng chẳng được sự vui mừng gồm no ở đời này, một sẽ được sự ấy nơi Đức Chúa Lời, là đấng hay yên ủi kẻ khó khăn và hay cứu chữa kẻ khiêm nhường; vì vậy linh hồn tôi, hãy đợi một ít, hãy đợi những sự Đức Chúa Lời đã phán hứa, thì sẽ được no đầy mọi sự lành trên nước thiên đàng. Ví bằng mình mê sự đời này trái lẽ quá, thì sẽ mất sự vui sướng đời đời ở trên lời, cho nên những sự đời này thì hãy dùng tạm vậy mà ước ao những sự bền đỗ đời đời mà thôi. Chẳng có của gì ở đời này làm được cho mình phỉ lòng phỉ chí, vì Đức Chúa Lời chẳng có dựng nên mình cho được hưởng sự ấy đâu.

2. Dù mình được hết mọi sự lành trong thiên hạ, thì mình chẳng được phúc lộc và thanh nhàn đâu; vì chưng sự phúc lộc, sự thanh nhàn mình, thì ở tại Đức Chúa Lời đã dựng nên mọi sự; mà sự thanh nhàn ấy chẳng phải là giống sự vui sướng kẻ dại dột, kẻ mê đắm sự thế gian lấy làm yêu chuộng và hay khen đâu, bèn là sự thanh nhàn kẻ làm đầy tớ chân thật Đức Chúa Jêsu trông mong, và kẻ ái mộ nguyên sự thiêng liêng, kẻ lòng sạch mọi tội lỗi, là kẻ quen suy ngắm sự trên lời liên, mới được nếm trước một hai khi mà chớ. Mọi sự yên ủi bởi người ta mà ra vốn là sự bôi bác chóng quá; có một sự yên ủi ở trong lòng kẻ ái mộ sự chân thật, thì mới kể là thật sự vui mừng thanh nhàn. Kẻ có lòng đạo đức sốt sắng, dù ở đâu, thì hằng giữ lấy Đức Chúa Jêsu, là đấng yên ủi

mình liên, và kẻ ấy than thở cùng người rằng: xin Chúa tôi hằng phù hộ tôi mọi nơi và mọi ngày liên. Chớ gì tôi lấy được sự này làm điều yên ủi linh hồn tôi, là được vui lòng thiếu mọi sự yên ủi thế gian; mà ví bằng Chúa tôi chẳng yên ủi lòng tôi, thì tôi xin lấy thánh ý Chúa tôi cùng phép thẳng Chúa tôi thử lòng tôi làm vui mừng yên ủi trên hết mọi sự; vì chưng Chúa tôi chẳng thịnh nộ mãi, cùng chẳng có đe loi cho đến đời đời đâu.

ĐOẠN THỨ XVII

DẠY TA PHÓ MỌI SỰ VỀ MÌNH TRONG TAY ĐỨC CHÚA LỜI MÀ ĐỪNG LO LẮNG GÌ NỮA.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Con hãy để cho tao định liệu cho con mặc ý tao, vì tao biết sự gì hay làm ích cho con. Con tơ tưởng như người thế gian; con suy xét nhiều sự như ý xác thịt giục lòng con.

2. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, lời Chúa tôi phán, thì thật chẳng sai; dù tôi làm hết sức mà lo cho mình là thể nào, thì Chúa tôi còn lo cho tôi hơn bội phần; và kẻ nào chẳng phó mọi sự về mình mặc thánh ý Chúa tôi, thì cheo leo cùng hay ngã quá lắm. Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi định về tôi mặc thánh ý Chúa tôi, miễn là tôi hợp một ý ngay thật vững vàng cùng Chúa tôi, thì tôi bằng lòng; vì chưng dù Chúa tôi định về tôi thể nào, thì là phần tốt lành mọi đàng, chẳng sai được. Vậy Chúa tôi định cho tôi phải chịu tối tăm trong linh hồn, thì tôi đội ơn Chúa

tôi; nếu Chúa tôi muốn cho tôi sáng láng, thì tôi cũng đội ơn Chúa tôi; ví bằng Chúa tôi bằng lòng yên ủi lòng tôi, thì tôi đội ơn Chúa tôi; nhược bằng Chúa tôi định tôi phải chịu sự khó, thì tôi cũng xin đội ơn Chúa tôi liên như làm vậy.

3. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Ví bằng con ước ao đi làm một cùng tao, thì phải cứ một mực như thể ấy. Con phải sẵn lòng chịu sự khốn khó dường bằng được sự vui mừng. Con phải vui lòng chịu ở bậc khó khăn đói khát dường bằng ở bậc phú quí no đủ vậy.

4. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, dù Chúa tôi định cho tôi phải chịu sự khốn khó thể nào, tôi xin bằng lòng chịu cả vì Chúa tôi. Dù tôi gặp sự lành, sự dữ, sự ngon ngọt hay là sự cay đắng, sự vui vẻ hay là sự phiền buồn chẳng kì, thì tôi xin chịu cả bằng lòng bởi tay Chúa tôi, và tôi sẽ đội ơn Chúa tôi trong mọi sự tôi sẽ gặp làm vậy. Tôi xin Chúa tôi gìn giữ tôi cho khỏi phạm mọi tội lỗi, thì tôi chẳng còn sợ chết cùng chẳng sợ địa ngục nữa. Miễn là Chúa tôi chẳng loại tôi ra đời đời cùng chẳng sổ tên tôi trong sách kẻ hằng được sống vô cùng, thì mọi sự gian nan khốn khó khác chẳng làm hại được tôi chút nào.

ĐOẠN THỨ XVIII

DẠY TA PHẢI CHỊU MỌI SỰ KHÓ ĐỜI NÀY CHO BẰNG LÒNG MÀ BẮT CHƯỚC ĐỨC CHÚA JÊSU.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, tao ở trên lời xuống cứu linh hồn con. Tao đã gánh mọi sự khốn khó

con, vì một lòng thương con, chẳng phải là vì có sự gì ép tao đâu; tao có ý làm gương cho con tập nhịn nhục và bằng lòng chịu mọi sự gian nan đời này, vì chưng từ ngày tao xuống thế gian làm người cho đến ngày chịu chết trên cây câu rút, thì chẳng có giờ nào mà tao chẳng chịu sự đau đớn. Tao đã phải thiếu thốn lắm về của đời này. Tao đã năng nghe kẻ kêu trách tao lắm điều; tao đã bằng lòng chịu xấu hổ nhuốc nha. Tao đã chịu người ta ở tệ bạc vì sự lành tao đã ban; mà vì phép lạ tao đã làm, thì tao đã phải chịu kẻ nói phạm; và tao đã nghe kẻ chê trách vì những điều lành tao đã giảng dạy cho thiên hạ.

2. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, Chúa tôi đã chịu khó nhịn nhục cả đời, ấy là việc trọng nhất Chúa tôi đã làm mà vâng theo thánh ý Đức Chúa Cha cho lọn; vì vậy tôi là kẻ có tội rất hèn mọn, thì ắt là tôi phải vâng theo thánh ý Chúa tôi mà bằng lòng nhịn những sự khốn khó tôi mắc phải; và tùy thánh ý Chúa tôi định lâu chóng thể nào, thì tôi phải gánh sự khốn khó đời hư hèn này bấy lâu, để cho tôi được rỗi linh hồn; vì chưng tuy rằng: sống ở đời này là sống khốn sống nạn mặc lòng, nhưng mà bởi đã có ơn Chúa tôi phù hộ, thì hoá nên dịp cho được lập nhiều công; và lại bởi đã có gương Chúa tôi và lối các thánh đã đi trước, cho nên kẻ yếu hèn lấy sự khốn nạn ấy làm dễ chịu và quí trọng hơn; mà bây giờ người ta được sự yên ủi mình hơn trong đạo cũ bội phần, vì đời ấy cửa thiên đàng còn đóng lại, và bấy giờ đàng lên thiên đàng xem ra tối tăm khó đi hơn, vì chưng đời ấy chẳng có mấy người lo tìm lên nước thiên đàng. Sau

nữa dù kẻ lành có công đáng rỗi linh hồn mặc lòng, thì cũng chưa được lên thiên đàng trước khi Chúa tôi chưa chịu nạn chịu chết mà đền tội cho loài người ta.

3. Vậy tôi phải cám ơn Chúa tôi hết lòng hết sức là dường nào, vì Chúa tôi đã dẫn đàng ngay nẻo thật cho tôi và các kẻ giữ đạo được lên nước Chúa tôi hằng trị đời đời vô cùng; vì chưng các việc lành Chúa tôi đã làm lọn đời, là như đàng cho chúng tôi được đi, và chúng tôi đi đàng chịu khó nhịn nhục, thì sẽ đến cùng Chúa tôi, là phần thưởng chúng tôi; mà ví bằng Chúa tôi chẳng có đi trước cùng chẳng có dạy dỗ chúng tôi, thì nào có ai lo theo Chúa tôi ru? Thương ôi! nếu chẳng thấy gương sáng Chúa tôi, thì biết là bao nhiêu người dừng chân lại xa đàng sau; rầy chúng tôi đã nghe biết việc cả thể Chúa tôi đã làm cùng những điều Chúa tôi dạy dỗ thể ấy, mà chúng tôi hãy còn nguội lạnh; phương chi nếu chúng tôi chẳng được gương sáng dường ấy soi cho để mà theo Chúa tôi, thì biết chúng tôi khô khan là ngần nào?

ĐOẠN THỨ XIX

DẠY TA CHỊU XỈ NHỤC BẰNG LÒNG, CÙNG PHẢI LẤY DẤU NÀO MÀ BIẾT KẺ HAY NHỊN CHO THẬT LÒNG.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, con nói làm sao? Khi con đã suy đến những sự thương khó tao và các thánh đã chịu, thì đừng dám kêu trách nữa làm chi. Con chưa phải chống lả đến nỗi chảy máu ra đâu. Không nên kể sự khốn khó con là bao, khi sánh sự ấy cùng những sự

khốn nạn kẻ khác đã phải chịu bởi cơn cám dỗ hiểm nghèo, và bởi sự gian nan cực khổ và bởi đã phải bắt bớ cũng đã phải thử nhiều cách chẳng biết là trùng nào. Vậy con phải năng nhớ lại sự cực khổ kẻ khác, cho được lấy sự nhỏ mọn đàng con làm dễ chịu hơn; mà ví bằng con không lấy những sự gian nan đàng con làm sự nhỏ mọn, thì phải lo kẻo tại con chẳng hay nhịn chăng. Nhưng mà những sự khốn khó ấy, dù nặng, dù nhẹ thể nào mặc lòng, thì con cũng phải ra sức chịu cả cho bằng lòng.

2. Con càng dọn mình hơn mà chịu khó nhịn nhục, thì con càng được khôn ngoan và càng được công trọng hơn, và lại con sẽ lấy sự khốn khó làm dễ chịu hơn, vì con quyết tình và tập cho quen chịu khó làm vậy. Con đừng nói rằng: tôi chẳng chịu được người ấy làm khổ tôi thể này, và chẳng có lẽ tôi phải chịu sự khốn khó ấy, vì chưng kẻ ấy đã làm hại tôi lắm, và nó trách tôi về những điều tôi chẳng suy đến bao giờ. Nhưng mà người khác có làm khổ tôi, thì tôi sẽ chịu bằng lòng và tôi sẽ liệu xem nên phải chịu là phần nào. Con tưởng thế là tưởng dại, vì con chẳng xét nhân đức nhịn nhục là nhân đức thể nào, cũng chẳng suy đấng sẽ thưởng công cho con là ai; con một chỉ xem xét kẻ nào làm hại con và làm hại cách nào mà thôi.

3. Kẻ hay nhịn ngần nào tùy ý mình và bởi tay kẻ mình muốn nhịn mà thôi, thì chẳng đáng gọi là kẻ hay nhịn thật đâu; song kẻ hay nhịn thật, thì chẳng xem xét phải chịu khó bởi ai, bởi kẻ bề trên, hay là bởi anh em bằng vai, hay là bởi kẻ bề dưới, cũng chẳng xét có phải

là bởi kẻ ngay lành đạo đức hay là bởi kẻ dữ và kẻ xấu nết phàm hèn; nhưng mà kẻ ấy bằng lòng chịu khó bởi tay mọi người, mà dù phải sự khốn khó bao nhiêu, dù phải mấy lần, thì cũng chịu lấy cả bởi tay Đức Chúa Lời cùng đội ơn người, và xem sự ấy như lợi lộc quí giá cho mình; vì chưng hễ sự gì ta chịu bằng lòng vì Đức Chúa Lời, dù là sự rất nhỏ mọn thể nào mặc lòng, thì ta cũng sẽ chẳng mất công đâu.

4. Ấy vậy nếu con muốn thắng trận, thì con phải ở sẵn lòng đánh chiến trận, vì chưng nếu con chẳng đánh, thì con chẳng được triều thiên kẻ hay nhịn đâu. Ví bằng con chẳng muốn chịu khó, ấy là dấu con chẳng muốn đội triều thiên; nhược bằng con muốn đội triều thiên, thì hãy giáp trận cho mạnh bạo, hãy nhịn cho bằng lòng. Ai chẳng chịu khó nhọc, thì chẳng đến được chốn bằng yên; và kẻ nào chẳng đánh chiến trận, thì chẳng thắng trận được.

5. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi ban ơn cho tôi làm được những sự tính xác thịt lấy làm quá sức mình. Chúa tôi đã biết tôi yếu sức lắm, và khi tôi phải sự khó nhỏ mọn, thì tôi dễ sờn lòng ngay. Tôi xin Chúa tôi phù hộ để cho tôi ái mộ ước ao chịu mọi sự khốn khó cho sáng danh Chúa tôi, vì chưng sự chịu khó và chịu bắt bớ vì Chúa tôi là sự hay làm ích cho linh hồn tôi mọi đàng.

ĐOẠN THỨ XX

DẠY TA XƯNG MÌNH LÀ KẺ YẾU ĐUỐI HÈN HẠ CÙNG GIẢNG VỀ SỰ KHỐN KHÓ ĐỜI NÀY.

1. Lạy Chúa tôi, tôi sẽ xưng các tội lỗi tôi ra trước mặt Chúa tôi, tôi sẽ xưng tôi yếu hèn là ngần nào. Có nhiều lần, vì một sự nhỏ mọn, thì tôi buồn bã sờn lòng. Tôi dốc lòng ở cho vững vàng làm việc: song khi phải chịu cám dỗ một chút, thì tôi túng thế và cực lòng lắm. Có khi bởi sự hèn mọn lắm hoá ra phải cơn cám dỗ nặng; và khi tôi ngờ là tôi đã được vững một chút, vì tôi chẳng thấy sự hiểm nghèo gì trong mình, chẳng hay, tôi thấy mình đã hầu ngã thua vì một chút hơi nhẹ nhẹ vậy.

2. Vậy tôi xin Chúa tôi đoái xem tôi hèn hạ, yếu đuối là ngần nào, như Chúa tôi đã biết tỏ tường. Tôi xin Chúa tôi đem tôi ra khỏi bùn lầm, kẻo tôi ngã lòng và dính cùng giầm gỳa trong ấy nữa chăng. Thật là tôi nặng lo buồn phàn nàn cùng xấu hổ nhuốc nha trước mặt Chúa tôi, vì tôi hay ngã cùng yếu đuối về sự chống lả tính mê nết xấu thể ấy. Dù tôi không dám theo nó cho thật mặc lòng, nhưng mà bởi nó khuấy mãi thì sinh khó chịu và cực lòng cho tôi, và tôi phiền lắm vì tôi hằng phải chống vuối nó mọi ngày liền; và có sự này làm chứng tỏ tôi yếu đuối là dường nào, là vì chưng những điều dơ dáy gớm ghiếc xông vào linh hồn tôi, thì dễ hơn tôi xua nó ra cho khỏi bội phần.

3. Thân lạy Chúa Dêu Israel, là đấng phép tắc vô cùng, hay phù hộ linh hồn kẻ làm tôi người, xin Chúa tôi ghé mặt lại xem đến sự khó nhọc và sự đau đớn tôi tá Chúa tôi,

và xin Chúa tôi giúp sức phù hộ trong các việc tôi tra tay làm. Tôi xin Chúa tôi ở trên lời xuống ơn sức mạnh cho tôi, kẻo kẻ nghịch cũ, là xác thịt hèn hạ này, chưa suy phục linh hồn cho lọn, thì lại thắng trận được tôi chăng. Đang khi tôi còn thở hơi được ở đời rất khốn nạn này, thì tôi hằng phải chống vuối nó liên, chẳng có khi đừng. Ôi ôi! sự sống đời này là gì, hằng phải sự gian nan, sự cực khổ liên, hằng phải dò lưới và kẻ nghịch đảng mọi nơi liên mãi, vì chưng khỏi sự gian nan hay là cơn cám dỗ này, thì lại phải cơn khác; và đang khi còn chống lại vuối cơn trước, thì bất thình lình lại thấy nhiều cơn khác tiếp đến.

4. Vậy có lẽ nào mà yêu được sự sống đầy dẫy sự cay đắng, và sự gian nan cực khổ thể này? Sự sống hay sinh ra lắm dịch tệ và chết chóc thể này, thì còn gọi là sống làm sao được? Song le còn nhiều người yêu, và còn tìm sự vui sướng ở đời này. Ta năng nghe trách thế gian là chốn đầy sự giả trá vô ích; dẫu vậy người ta cũng khó bỏ nó đi, vì phải tính mê xác thịt cai quản mình mạnh sức quá. Nhưng mà có sự thì giục lòng ta ái mộ thế gian và có sự thì xui lòng ta chê bỏ nó đi. Vậy tính mê sự vui xác thịt, tính mê tham lam bởi con mắt xem, và tính kiêu mê sự sang trọng, thì bấy nhiêu sự dỗ dành lòng ta ái mộ sự thế gian; nhưng mà những sự khốn khó và những hình phạt xứng hợp theo sự vui ấy, thì làm cho ta sinh lòng ghét thế gian cùng lấy sự thế gian làm chán.

5. Song le, ôi! sự vui sướng xấu xa hiếp mất linh hồn kẻ yêu chuộng thế gian, và linh hồn ấy lấy bụi gai làm chốn sung sướng, vì chưng nó chưa thấy, chưa nếm sự êm ái tốt lành Đức Chúa Lời ban cho, và sự đi đàng nhân

đức sinh ra sự thanh nhàn trong lòng là ngần nào. Bằng kẻ chê bỏ thế gian cho lọn cùng, ra sức giữ phép tắc mà sống vì Đức Chúa Lời mà thôi, thì đã thử biết sự vui vẻ êm ái Đức Chúa Lời đã phán hứa cho kẻ thật lòng từ bỏ thế gian, và kẻ ấy cũng biết cho tỏ hơn thế gian lạc đàng xa lắm và lầm lỡ cả thể là dường nào.

ĐOẠN THỨ XXI

DẠY TA VƯỢT QUA MỌI ƠN VÀ MỌI SỰ LÀNH MÀ TÌM SỰ BẰNG YÊN NƠI MỘT ĐỨC CHÚA LỜI MÀ THÔI.

1. Linh hồn than: Hỡi linh hồn tôi, mình phải lấy Đức Chúa Lời làm chốn nghỉ yên trong mọi sự và trên hết mọi sự, vì chưng Đức Chúa Lời là sự bằng yên thanh nhàn các thánh đời đời. Thân lạy Đức Chúa Jêsu, là đấng rất nhân lành hay thương yêu vô cùng, xin Chúa tôi ban ơn cho tôi vượt qua mọi sự mà chọn lấy Chúa tôi làm chốn nghỉ yên vui mừng hơn sự khoẻ mạnh, sự đẹp đẽ tốt lành, hơn sự sang trọng vinh hiển, hơn chức trọng quyền cả, hơn sự thông thái khôn khéo lý sự, hơn mọi của cải cùng các tài năng, hơn mọi sự thanh nhàn vui mừng, hơn danh tiếng trọng vọng, hơn mọi sự êm ái và mọi sự yên ủi, hơn mọi sự cậy trông và những sự đã hứa cho, và hơn mọi công phúc, hơn mọi sự lòng ước ao, hơn mọi ơn mọi phần thưởng Chúa tôi ban hay là xuống được trong linh hồn, hơn mọi sự tốt lành vui vẻ đầy dẫy linh hồn và quá sức trí khôn suy chẳng được; và lại hơn các

đấng thánh Angiô và các đấng thánh Arêcangiô cùng muôn vàn đấng thánh ở trên lời, hơn mọi sự con mắt xem thấy và những sự con mắt xem chẳng thấy, và hơn mọi sự thay thảy mà chẳng phải là Chúa tôi.

2. Tôi xin làm vậy, vì chưng Chúa tôi là Chúa Dêu lọn tốt lọn lành trên hết mọi sự: có một mình Chúa tôi là đấng cực cao vô cùng, phép tắc vô cùng, gồm no sung mãn mọi sự lành và chẳng thiếu gì; một mình Chúa tôi là đấng rất êm ái hay yên ủi hơn mọi sự. Một mình Chúa tôi tốt lành vô cùng, hay thương vô tận, cùng là đấng rất sang trọng, rất sáng láng hơn mọi sự. Chúa tôi gồm no hết mọi sự lành và gồm no cách thế tốt lành, và Chúa tôi gồm no mọi sự lành ấy bây giờ, như đã có thuở trước vô cùng và sẽ có sau này đời đời kiếp kiếp. Bởi đấy cho nên, dù Chúa tôi ban muôn vàn ơn lành cho tôi, dù Chúa tôi tỏ ra nhiều sự mầu nhiệm về Chúa tôi hay là phán hứa sẽ tỏ ra sau này mặc lòng, ví bằng tôi chẳng được chính mình Chúa tôi, chẳng thấy mặt Chúa tôi nhãn tiền, chẳng được hưởng Chúa tôi cho lọn, thì hết mọi sự lành ấy còn kém, chưa làm được cho tôi phỉ lòng phỉ chí; vì chưng linh hồn tôi có vượt qua mọi ơn lành cùng mọi sự Chúa tôi đã dựng nên và có được nghỉ trong Chúa tôi, thì lòng tôi mới được yên bàn thật và no đủ mọi đàng.

3. Thân lạy Đức Chúa Jêsu, là bạn linh hồn tôi kính mến trên hết mọi sự, lạy Chúa tôi là đấng hay thương yêu cách lọn vẹn vô cùng, lạy Chúa tôi là đấng cai trị các giống mọi loài trên lời dưới đất; ai cho tôi được hai cánh nhẹ kíp để mà bay thong dong thật và nghỉ yên cùng Chúa tôi? Bao giờ tôi được thong dong xong mình mọi

đàng và xem thấy Chúa Dêu tôi là đấng rất êm ái là dường nào? Bao giờ tôi được đem lòng đem trí về Chúa tôi cho lọn, cho nên tôi chẳng còn suy đến mình tôi vì lòng kính mến Chúa tôi, một kính mến Chúa tôi quá sức quá ngần và cách mới lạ nhiều người không biết. Nhưng bây giờ tôi thường năn nỉ cùng đau đớn vì thấy mình khốn nạn thể này, vì chưng ở chốn đầy dẫy sự khốn nạn này, thì tôi thường gặp sự dữ hay làm cho tôi thổn thức phiền lòng cùng che lấp trí khôn. Những sự khốn nạn ấy thường thường sinh ngăn trở cho tôi cùng làm cho tôi chia lòng chia trí và dỗ dành lòng tôi cùng làm cho tôi rối rít cả, kẻo tôi được thong dong mà đến cùng Chúa tôi, và được hưởng sự rất vui mừng, rất êm ái Chúa tôi ôm lấy tôi, như các đấng thánh hằng được hưởng đời đời. Chúa tôi thấy tôi kêu van khốn nạn và sầu khổ lắm ở dưới đất này, thì tôi xin Chúa tôi động lòng thương tôi cùng.

4. Thân lạy Đức Chúa Jêsu, là ánh sáng láng Đức Chúa Cha sang trọng vô cùng, cùng là đấng hay yên ủi linh hồn khách đày ở dưới thế này; tôi không dám mở miệng mà kêu van cùng Chúa tôi, và sự tôi nín lặng là như tiếng kêu thấu đến tai Chúa tôi. Chúa tôi giãn ra mà chưa cứu lấy tôi cho đến bao giờ? Tôi xin Chúa tôi đến thăm tôi là kẻ rất bần cùng, và xin người làm cho tôi được vui mừng. Xin Chúa tôi giơ tay mà cứu lấy tôi tá hèn mọn cho khỏi mọi sự khó ở dưới thế này. Tôi xin Chúa tôi đến cho kíp đừng giãn ra, vì chưng đang khi tôi ở xa Chúa tôi, thì chẳng được ngày nào giờ nào vui vẻ, vì Chúa tôi là sự vui mừng lòng tôi, mà khi vắng

Chúa tôi, thì linh hồn tôi thiếu mọi sự. Tôi khốn nạn ra như phải giam cùng phải gông cùm, cho đến khi Chúa tôi tỏ mình người ra mà soi sáng cho tôi cùng bổ sức linh hồn tôi và tháo lòi tói cho tôi cùng tỏ ra mặt nhân lành thương yêu tôi mà chớ.

5. Người ta tìm sự gì khác thay vì Chúa tôi, thì mặc người ta; còn về phần tôi, dù bây giờ, dù về sau, chẳng hề có lấy sự gì khác làm vừa ý vừa lòng tôi, một sự *kính* mến Chúa tôi, là đấng tôi trông cậy, cùng là đấng hay làm cho linh hồn tôi được sống đời đời. Tôi chẳng hề nín lặng, chẳng hề thôi kêu van, cho đến khi lại được ơn Chúa tôi xuống trong lòng và được nghe tiếng Chúa tôi phán dạy trong linh hồn tôi.

6. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Này tao đây, này tao đến thăm vì con đã kêu van; con đã chảy nước mắt ra, đã hết lòng ước ao cùng đã hạ mình xuống, đã ăn năn đau đớn trong lòng, thì tao đã ghé mặt lại cùng đã xuống thăm viếng con.

7. Linh hồn than: Vậy tôi đã nói rằng: lạy Chúa tôi, tôi đã kêu van, tôi đã ước ao hưởng Chúa tôi và tôi đã sẵn lòng chê bỏ mọi sự vì Chúa tôi; vì chưng Chúa tôi đã xui giục lòng tôi trước để cho tôi tìm đến cùng Chúa tôi. Vậy tôi đội ơn ngượi khen Chúa tôi, vì Chúa tôi đã mở tay rộng rãi mà làm ơn rất tốt lành dường ấy cho tôi tá phàm hèn này. Tôi là tôi tá Chúa tôi, nào còn nói được lời gì cùng Chúa tôi, tôi chỉ một sự hạ mình xuống hết lòng hết sức trước mặt Chúa tôi, và hằng nhớ các tội lỗi tôi cùng những sự hèn hạ trong mình tôi mà thôi; vì chưng trong các sự tốt lành lạ lùng trên lời dưới đất,

thì chẳng có sự gì giống như Chúa tôi. Những sự Chúa tôi làm là sự tốt lành, những sự Chúa tôi đoán xét là sự công chính và Chúa tôi hằng gìn giữ cai trị hết mọi sự thay thảy. Đội ơn Chúa tôi; sáng danh Chúa tôi, là mạch sự khôn ngoan bởi Đức Chúa Cha mà sinh ra; chớ gì miệng lưỡi tôi, và linh hồn tôi cùng mọi sự Chúa tôi đã dựng nên điều hát mừng ngượi khen Chúa tôi đời đời chẳng cùng.

ĐOẠN THỨ XXII

GIẢNG DẠY TA NHỚ CÁC ƠN LÀNH ĐỨC CHÚA LỜI BAN CHO TA, KỂ CHẲNG XIẾT.

1. Linh hồn than rằng: Thân lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi soi sáng mở lòng cho tôi hiểu lề luật Chúa tôi cũng xin Chúa tôi dạy dỗ cho tôi vâng giữ giới răn Chúa tôi. Xin Chúa tôi ban ơn cho tôi hiểu biết thánh ý Chúa tôi, và lấy lòng cung kính cùng siêng năng nhớ đến các ơn chung, ơn riêng Chúa tôi đã ban cho tôi, để cho tôi lả nghĩa Chúa tôi cho xứng đáng. Nhưng mà tôi đã biết và tôi xưng thật tôi chẳng có sức đội ơn lả nghĩa Chúa tôi một chút nào; vì chưng tôi yếu hèn, chẳng sánh được sức tôi cùng các ơn Chúa tôi đã ban cho tôi; và khi tôi suy đến Chúa tôi sang trọng uy nghi vô cùng, thì tôi ngẩn trí dái sợ mọi đàng.

2. Hết mọi sự lành phần hồn phần xác, và mọi sự bề trong bề ngoài, cùng các sự lành về tính tự nhiên loài người cùng mọi ơn thiêng liêng quá tính quá sức tự

nhiên mà chúng tôi đã được, thì là ơn Chúa tôi ban cho thảy thảy, và mọi sự lành ấy làm chứng Chúa tôi là đấng rất rộng rãi, rất nhân lành hay thương vô cùng, vì Chúa tôi là đầu cội rễ mọi sự lành. Dù có người được nhiều hơn, lại có người được ít hơn mặc lòng, song le mọi sự ấy là của Chúa tôi cả, và nếu Chúa tôi không ban cho, thì chẳng có ai được một chút sự lành nào sốt. Kẻ nào đã được phần nhiều, thì chẳng nên cậy công mình cùng chẳng nên lấy mình làm trọng hơn kẻ khác hay là chê bác kẻ kém mình đâu; vì chưng kẻ nào hiểu tỏ hơn mình chẳng có của gì riêng, và lại lấy lòng khiêm nhường lòng sốt sắng hơn mà đội ơn Chúa tôi, ấy là kẻ trọng và kẻ lọn lành hơn mà chớ. Và kẻ nào lấy mình làm người hèn hạ kém mọi người, cùng đoán cho mình chẳng đáng ăn mày ơn gì cho bằng kẻ khác, ấy là kẻ đáng ăn mày phần trọng hơn mà chớ.

3. Người nào đã được phần ít, thì chẳng nên phàn nàn, kêu trách hay là ghen kẻ đã được phần hơn, một phải đem lòng suy đến Chúa tôi, mà người khen lòng lành Chúa tôi hết sức, vì Chúa tôi hằng sẵn lòng ban ơn dư dật nhưng không thể ấy, và chẳng thiên tư ai sốt. Mọi sự lành bởi Chúa tôi mà ra, cho nên chúng tôi phải đội ơn Chúa tôi trong mọi sự. Chúa tôi đã biết nên ban đí gì cho ai là ngần nào; còn về sự xét vì làm sao mà có người thì được nhiều, và có người thì được ít, thì không phải là việc chúng tôi, một là việc Chúa tôi định, vì Chúa tôi đã biết công mọi người.

4. Lạy Chúa tôi, tôi thấy mình tôi chẳng có nhiều sự hay làm nổi danh tiếng và hay làm cho người thế gian không

khen, thì tôi lấy làm ơn trọng; bởi đấy cho nên ai suy đến mình là kẻ hèn hạ khó khăn, thì đừng bực mình, chớ phiền dạ, chớ sờn lòng, bèn phải lấy làm yên ủi mình cùng vui mừng lắm; vì chưng kẻ khó khăn hèn hạ thế gian chê cười, ấy là kẻ Chúa tôi đã chọn làm đầy tớ, làm bạn hữu nghĩa thiết. Các thánh tông đồ Chúa tôi đã đặt lên làm đầu cai trị cả và đất này, thì làm chứng tỏ điều ấy. Các đấng ấy, khi còn sống ở thế gian, chẳng có phàn nàn kêu trách sự gì, một cứ lòng khiêm nhường ngay thật, chẳng có phạm tội lỗi gì cùng chẳng có dối trá ai, đến nỗi các đấng ấy vui lòng chịu xấu hổ chê cười vì danh Chúa tôi; và những sự thế gian lấy làm gớm, thì các đấng ấy cũng vui mừng chịu lấy vì lòng kính mến Chúa tôi.

5. Vậy kẻ nào có lòng kính mến Chúa tôi cùng biết các ơn Chúa là sự quí trọng dường nào, mà kẻ ấy suy đến thánh ý Chúa tôi cùng mọi sự Chúa tôi đã định về nó, thì phải lấy làm vui mừng hơn mọi sự khác. Vả lại người ta phải lấy những sự thánh ý Chúa tôi đã định về nó, làm vui mừng cùng yên ủi mình đến nỗi mình bằng lòng ở bậc rốt hèn cũng bằng kẻ khác ước ao ở bậc nhất; và mình ngồi bậc dưới hết, thì cũng vui lòng và yên hàn dường bằng mình ngồi hạng nhất. Sau nữa mình có thấy người thế gian khinh dể chê cười, và mình chẳng được danh tiếng gì trong đời, thì phải vui lòng cũng bằng mình được danh tiếng chức quyền cao trọng hơn mọi người khác ở thế gian này; vì chưng sự vâng theo thánh ý Chúa tôi cùng ước ao cho sáng danh Chúa tôi là hai sự chúng tôi phải lấy làm trọng hơn cả, cùng phải lấy làm yên ủi

mình cùng phỉ lòng hơn mọi ơn lành Chúa đã ban cho chúng tôi xưa nay hay là sẽ ban sau này.

ĐOẠN THỨ XXIII

GIẢNG VỀ BỐN SỰ CÓ SỨC LÀM CHO TA ĐƯỢC BẰNG YÊN TRONG LÒNG LẮM.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, này tao sẽ dẫn đàng cho con được bằng yên và được xong xả thật về phần linh hồn.

2. Linh hồn than: Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi phán dạy tôi về sự ấy, vì tôi vui lòng xin nghe.

3. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Vậy con phải giữ bốn điều này: một là con hãy ra sức theo ý kẻ khác hơn là theo ý riêng mình; hai là con hãy chọn lấy phần kém hơn là phần trọng cho mình; ba là con hằng phải tìm ở bậc dưới và chịu lụy mọi người; bốn là con phải ước ao và cầu xin cho thánh ý Cha cả định về con thể nào, thì được lọn như vậy. Kẻ giữ bấy nhiêu điều, thì đi đàng bằng yên thái bình.

4. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, lời Chúa tôi, dù vắn tắt mặc lòng, cũng tóm lại nhiều sự lọn tốt lọn lành. Lời vắn tắt ấy, thì rộng ý lắm, cùng hay sinh ích lợi mọi đàng, vì chưng nếu tôi giữ được lời ấy cho cẩn thận, âu là tôi chẳng còn năng phải xôn xao bối rối trong mình thể ấy; vì chưng hễ lần nào tôi thấy mình bối rối và cực lòng, thì tôi biết là tại tôi không giữ lời Chúa tôi dạy. Nhưng mà Chúa tôi, là đấng phép tắc vô cùng, bằng

muốn cho linh hồn đi đàng nhân đức một ngày một hơn, thì tôi dám xin Chúa tôi thêm ơn sức mạnh cho tôi giữ lời ấy cho lọn và được rỗi linh hồn.

KINH CẦU NGUYỆN CHO ĐƯỢC CHỐNG LẠI Ý TRÁI.

5. Thân lạy Chúa Dêu tôi, xin Chúa tôi đừng lìa xa tôi, xin Chúa tôi ghé mặt lại mà cứu lấy tôi, vì chưng nhiều sự dông dài nổi lên trong trí khôn tôi, và tôi kinh sợ nhiều đàng, cho nên linh hồn tôi buồn bã lắm: lẽ nào tôi thoát được kẻ thù ấy mà chẳng bị dấu? Tôi dẹp nó làm sao được?

6. Song Chúa tôi đã phán rằng: tao sẽ đi trước mầy, và sẽ dẹp kẻ kiêu ngạo ở dưới đất này; tao sẽ mở cửa ngục, cũng sẽ tỏ ra cho mầy nhiều sự mầu nhiệm cao ý.

7. Vậy tôi xin Chúa tôi làm như Chúa tôi đã phán hứa, đỗ những ý trái xấu xa biến đi trước mặt Chúa tôi hết; vì chưng trong những cơn gian nan thể ấy tôi trông cậy và yên ủi mình vì một sự này, là chạy đến cùng Chúa tôi và trông mong Chúa tôi cùng hết lòng kêu ván và bằng lòng chờ đợi Chúa tôi lại ban ơn yên ủi linh hồn tôi.

KINH CẦU NGUYỆN CHO ĐƯỢC ƠN SOI SÁNG LINH HỒN.

8. Thân lạy Đức Chúa Jêsu nhân từ vô cùng, xin Chúa tôi soi sáng linh hồn tôi, xin Chúa tôi phá mọi sự tối tăm trong lòng. Trí khôn tôi hay tưởng nhiều sự dông dài quấy quá, thì tôi xin Chúa tôi cầm hãm nó lại cùng dẹp sức kẻ thù cám dỗ và ép lếp lòng tôi. Tôi xin Chúa tôi chinh chiến cho tôi và phòng triệt mọi muông dữ, là các tình mê sự vui sướng giả trá, để nhờ quyền thế Chúa tôi

cho tôi được bằng yên và cho tôi hằng ngượi khen hát mừng Chúa tôi trong đền thánh, là trong lương tâm thanh sạch. Tôi xin Chúa tôi khiến gió bão, sóng biển, hãy ở lặng, đừng thổi nữa, thì liền sẽ được bằng yên cả thể.

9. Tôi xin Chúa tôi ban sự sáng và sự chân thật xuống soi đất này; vì tôi là đất hoang vu, đất gai góc, cho đến khi Chúa tôi soi sáng linh hồn tôi. Tôi xin Chúa tôi xuống ơn lành, và té rưới sương thiêng liêng xuống giầm gya linh hồn tôi. Tôi xin Chúa tôi cho mưa xuống mà tưới mặt đất này, là xin Chúa tôi ban cho tôi được lòng sốt sắng, để lòng tôi là như đất tưới được sinh nhiều hoa quả thật tốt và ngon lành. Này linh hồn tôi đã hầu gị bẹp, vì các tội lỗi như khối nặng hằng đè nó xuống, thì xin Chúa tôi nâng nó dậy cùng đem lòng tôi ước ao khát vọng nguyên sự trên lời, để cho tôi được nếm một chút mùi ngon ngọt sự thanh nhàn trên nước thiên đàng, mà tôi chán, chẳng muốn suy đến sự đời này nữa.

10. Tôi xin Chúa tôi cứu lấy tôi, chớ để tôi cậy sự yên ủi chóng qua đời này, vì chưng chẳng có sự gì làm được cho tôi yên lòng phỉ chí cho lọn. Tôi xin Chúa tôi ban nhân đức kính mến mà buộc lòng tôi làm một cùng Chúa tôi liên, vì có một mình Chúa tôi làm cho kẻ kính mến được phỉ lòng no đủ; còn mọi sự khác là sự giả trá vô ích thay thảy mọi đàng.

ĐOẠN THỨ XXIV

GIẢNG DẠY TA DẸP TÍNH MÊ MUỐN TRA XÉT VIỆC KẺ KHÁC LÀM.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, đừng theo tính mê muốn biết, muốn xem xét, cùng đừng lo lắng điều gì vô ích. Việc nọ việc kia dự gì đến con? Con hãy theo tao. Dù người nọ có tính thể này thể khác, người kia làm hay là nói thể nọ thể kia, thì các việc ấy dự gì đến con? Con chẳng phải lo thưa về phần kẻ khác, một sẽ thưa về phần mình mà thôi. Vậy thì con giây mình trong việc kẻ khác làm chi? Này tao đã biết mọi người, và tao trông thấy mọi sự người ta làm ở dưới đất này; tao cũng thông biết người ta ăn ở thể nào, nghĩ tưởng sự gì, muốn đí gì và có ý tứ nào trong lòng. Vậy con phải phó mọi sự mặc ý tao; còn về phần con, thì hãy giữ mình bằng yên, và con hãy để kẻ khác rối lòng rối trí lo trăm điều mặc ý nó. Những việc nó làm cùng những điều nó nói, thì sẽ lại đổ trên đầu nó, vì chưng nó chẳng lừa dối tao được.

2. Con chớ lo cho được tiếng trọng, là bóng hay biến đi; đừng lo cho được nhiều bạn hữu chí thiết và cho được tình nghĩa riêng cùng ai; vì chưng những sự ấy hay sinh chia lòng chia trí nhiều đàng cùng sinh nhiều sự tối tăm trong lòng nữa. Nếu con siêng năng ý tứ mà suy xét bao giờ tao đến thăm viếng, và nếu con muốn mở cửa lòng cho tao, ắt là tao sẽ bằng lòng phán dạy cùng sẽ tỏ ra sự mầu nhiệm cho con. Vậy con hãy siêng năng giữ mình, hãy tỉnh thức và cầu nguyện cùng hạ mình xuống trong mọi sự liên.

ĐOẠN THỨ XXV

DẠY TA PHẢI LÀM SỰ GÌ CHO ĐƯỢC BẰNG YÊN BỀN ĐỖ TRONG LÒNG VÀ CHO ĐƯỢC TẤN TỚI ĐI ĐÀNG NHÂN ĐỨC LỌN LÀNH THẬT.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, tao đã dạy các đầy tớ rằng: tao để lại sự bằng yên cho bay, tao cho bay sự bằng yên tao; tao chẳng ban sự bằng yên như thế gian cho đâu. Ai ai cũng muốn cho được bằng yên, song mọi người chẳng lo tìm những sự hay làm cho người ta được bằng yên thật. Vậy sự bằng yên thì ở cùng kẻ khiêm nhường và kẻ hiền lành trong lòng. Con sẽ được bằng yên, miễn là con sẵn lòng nhịn nhục mọi đàng. Ví bằng con hay nghe cùng vâng cứ lời tao, thì sẽ được bằng yên nhiều bề.

2. Linh hồn than: Vậy tôi xin Chúa tôi dạy tôi phải làm những sự gì?

3. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Con phải giữ mình trong các lời con nói và trong các việc con làm, và con hằng phải có ý đẹp lòng tao trong mọi việc, và đừng ước ao, đừng tìm sự gì khác bao giờ. Vả lại đừng xét đoán dông dài việc người ta làm và lời người ta nói, cùng đừng mang lấy việc gì chẳng có phó cho mình. Con có giữ làm vậy, thì con chẳng mấy khi rối lòng, hay là con sẽ phải rối lòng ít vậy mà thôi. Song le sự được bằng yên cho lọn mà chẳng phải bối rối điều gì, lại chẳng phải sự gì khó chịu phần xác hay là phần linh hồn, thì

con chớ trông được sự ấy ở đời này, một trông về đời sau, là khi sẽ được thanh nhàn trên lời. Nhân vì sự ấy con chớ nghĩ mình đã được bằng yên thật, vì con chẳng phải sự gì trái ý mình, hay là mọi sự đã hay cùng đã được thịnh, vì chẳng có ai thù ghét con; và nhân đức con đã lọn lành, vì con được mọi sự vừa ý mình đâu; và lại khi con thấy lòng con sốt sắng lắm và được nhiều ơn êm ái vui mừng, thì đừng lấy mình làm trọng, hay là nghĩ rằng: mình là kẻ Đức Chúa Lời yêu cách riêng, vì chưng bấy nhiêu sự ấy chẳng phải là dấu kẻ mến nhân đức thật, và sự tấn tới, sự nên người lọn lành, cũng chẳng tại sự ấy.

4. Linh hồn thạn: Vậy tôi dám xin Chúa tôi dạy tại sự gì?

5. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Sự tấn tới đi đàng nhân đức lọn lành thì ở tại sự dâng lót mình mặc thánh Đức Chúa Lời cho hết lòng hết sức, và chẳng tìm ích riêng cho mình trong sự gì, dù trọng, dù hèn, dù về đời này, dù về đời sau, cho nên dù gặp phải sự khốn khó, dù được sự lành, thì con phải ở bằng mặt cùng xem mọi sự bằng nhau cả mà đội ơn Đức Chúa Lời liêu. Vì bằng con giữ lòng trông cậy cho mạnh sức, cho vững vàng đến nỗi khi đã mất mọi ơn yên ủi, thì con cũng còn dọn mình chịu sự khó hơn, mà chẳng dám chữa mình như thể con chẳng có lỗi gì cho đáng phải chịu sự khó dường ấy; một ngượi khen tao là đấng rất công chính, rất lọn lành trong mọi sự tao định liệu; chốc ấy con đi chính đàng sẽ đưa con đến chốn bằng yên thật, chẳng sai; và bấy giờ con được trông cậy chắc sẽ lại được vui mừng

vì sẽ lại trông thấy mặt tao đến thăm viếng; mà nếu con khinh dể mình được cho lọn, thì con hãy tin thật con sẽ được hưởng sự bằng yên no đủ, đến nỗi con chẳng được bằng yên nào hơn nữa ở đời này.

ĐOẠN THỨ XXVI

GIẢNG DẠY SỰ THONG DONG VÀ XONG MÌNH PHẦN LINH HỒN LÀ SỰ QUÍ GIÁ DƯỜNG NÀO; VÀ KẺ MUỐN CHO ĐƯỢC SỰ QUÍ TRỌNG ẤY THÌ PHẢI ĐỌC KINH CẦU NGUYỆN CHO SỐT SẮNG HƠN LÀ XEM SÁCH.

1. Linh hồn than: Lạy Chúa tôi, việc này là việc cả thể lắm, là đem lòng đem trí suy đến sự trên lời liện, và ở giữa muôn nghìn sự rối rít xao xuyến mà đi qua như khách, chẳng xem sao; mà giữ làm vậy, không phải là tại mình u mê lười lĩnh, bèn là vì mình được sự thong dong phần linh hồn, cho nên linh hồn không còn dính bén yêu chuộng trái lẽ của gì thế gian; ấy là thật việc kẻ đạo đức lọn lành mới làm được.

2. Lạy Chúa tôi rất nhân từ vô cùng, xin Chúa tôi chữa lấy tôi cho khỏi lo sự đời này, kẻo tôi vướng lại quá; xin Chúa tôi làm cho tôi được khỏi lo nhiều sự cần phần xác, kẻo lòng tôi lấy những sự ấy làm vui sướng yêu chuộng; lại xin Chúa tôi cất lấy hết các ngăn trở phần linh hồn, kẻo nó khuấy khuất quá mà tôi ngã lòng chăng. Tôi chẳng những xin Chúa tôi làm cho tôi được khỏi những sự giả trá người thế gian ham hố hết lòng hết sức, mà lại xin Chúa tôi chữa lấy tôi, là tôi tá Chúa tôi, để cho tôi được khỏi những sự khốn nạn cả và loài

người ta phải chịu vì tội tổ tông, là những sự làm cho linh hồn ra nặng nề và cầm linh hồn lại kẻo tôi được thong dong xong mình như ý tôi muốn.

3. Thân lạy Chúa Dêu tôi, là đấng rất êm ái, rất nhân lành vô cùng, xin Chúa tôi làm cho tôi cay đắng những sự vui sướng xác thịt, là những sự hay làm cho tôi bỏ lòng mến sự bền đỗ đời đời, lại dỗ dành linh hồn tôi, vì một chút sự vui lúc bấy giờ. Lạy Chúa Dêu tôi, xin Chúa tôi chớ để xác thịt và lòng thú thắng trận được lòng thần; chớ để tôi phải lừa thế gian và sự sang trọng giả trá đời này, chớ để tôi sa chước cám dỗ và mưu chước ma qui bao giờ. Tôi xin Chúa tôi ban sức mạnh cho tôi được chống lá kẻ thù; xin người ban nhân đức hay nhịn cho tôi được chịu khó bằng lòng, và xin Chúa tôi ban ơn cho tôi được giữ lòng vững vàng cho đến cùng. Thay vì mọi sự yên ủi thế gian, thì tôi xin Chúa tôi ban ơn rất êm ái rất lọn lành Đức Chúa Phiritô sang tô; và thay vì sự xác thịt yêu chuộng, thì tôi xin Chúa tôi ban nhân đức kính mến Chúa tôi.

4. Sự ăn uống và các đồ ăn mặc cùng các đồ cần cho được dưỡng nuôi xác thịt, là những sự hay sinh cực lòng cho kẻ kính mến Chúa tôi. Vậy tôi xin Chúa tôi ban ơn cho tội dùng những sự ấy cho vừa phải phép, mà chẳng rối lòng ước ao nó quá bao giờ. Tôi không từ bỏ được những sự cần mà dưỡng xác; song lề luật rất công chính Chúa tôi cấm tìm cho được của dư dật và sung sướng quá; bằng không cứ làm vậy, thì xác thịt cưỡng lại cùng linh hồn. Vậy trong mọi sự ấy, thì tôi xin Chúa tôi coi sóc dạy dỗ tôi, kẻo tôi lỗi phép Chúa tôi đàng nào.

ĐOẠN THỨ XXVII

GIẢNG VỀ SỰ YÊU RIÊNG MÌNH LÀM NGĂN TRỞ CẢ THỂ, KẺO TA HỢP LÀM MỘT CÙNG ĐỨC CHÚA LỜI LÀ MẠCH MỌI SỰ LỌN TỐT LỌN LÀNH.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, con phải phó tót mình trong tay tao cho được mọi sự lành, và chẳng được giữ lấy phần nào về mình con. Con phải biết tỏ chẳng có sự gì ở thế gian làm thiệt hại con cho bằng sự yêu riêng mình. Mọi sự dính bén lòng con hơn kém tùy con yêu chuộng sự ấy nhiều ít. Ví bằng con giữ lòng thanh sạch ngay thật và yêu chuộng mọi sự cho phải phép, thì chẳng có sự gì hiếp lòng con được. Con đừng ước ao sự gì con chẳng nên giữ lấy; và đừng giữ sự gì hay sinh ngăn trở cho con, cùng hay làm cho con mất sự thong dong bề trong. Lạ thay! Con chẳng phó tót mình trong tay tao vuối mọi sự con đã có hay là con ước ao được ru?

2. Nhân sao con hao tổn phiền lòng vô ích? Sao con khó nhọc lo lắng trăm điều chẳng cần? Con hãy vâng theo ý tao cho lọn, thì con chẳng phải thiệt gì. Nếu con tìm sự này sự khác cùng muốn ở đây hay là ở đó, cho được dễ ăn dễ ở và cho được theo ý mình hơn, thì con chẳng được bằng yên cùng chẳng được khỏi lo lắng áy náy bao giờ, vì chưng chẳng có sự gì được lọn lành mọi đàng và chẳng có nơi nào mà không gặp kẻ chống lả vuối mình.

11

3. Vậy ta được thêm sự bằng yên chẳng tại người ta tìm được sự nọ sự kia hay là tại thêm được nhiều của bề ngoài, bèn là tại lòng người ta chê và từ bỏ nó đi cho dứt mà chớ; và điều này con phải hiểu chẳng những về tiền bạc của cải mà thôi, lại phải hiểu về sự tham chức quyền cùng về sự muốn danh tiếng giả trá vô ích, là những sự chóng qua làm một cùng thế gian. Ví bằng con thiếu lòng sốt sắng, thì nơi con ở chẳng đỡ con được là bao nhiêu. Con chẳng được bằng yên bền lâu, đang khi con tìm sự bằng yên ấy bề ngoài, mà chẳng lập nền vững vàng trong lòng, nghĩa là chẳng cầm giữ lòng con hợp làm một cùng tao; con đổi nơi thì được, song chẳng đổi được tính con cho ra khá hơn; vì chưng hễ khi con gặp phải dịp nào mà con liều mình trong ấy, thì con sẽ lại thấy những sự con đã tìm đàng tránh khi trước, và sự khác nặng hơn nữa.

KINH CẦU NGUYỆN CHO ĐƯỢC LÒNG SẠCH TỘI VÀ CHO ĐƯỢC NHÂN ĐỨC KHÔN NGOAN Ở TRÊN LỜI.

4. Linh hồn than: Thân lạy Chúa Đêu tôi, xin Chúa tôi ban ơn Đức Chúa Phiritô sangtô cho tôi được vững lòng; xin Chúa tôi ban ơn sức mạnh xuống trong linh hồn cho tôi được khỏi lo lắng mọi sự vô ích và được khỏi cực lòng; chớ để lòng tôi chiều theo ước ao sự gì trọng hèn đời này: song tôi xin Chúa tôi ban ơn cho tôi xem xét mọi sự ấy như giống chóng qua, và tôi cũng sẽ chóng qua vuối nó, vì chưng chẳng có sự gì bền đỗ ở dưới đất này, và mọi sự là của giả trá vô ích cùng đầy dẫy sự cực lòng. Thương hỡi! kẻ nào xem xét mọi sự thể ấy, thì khôn ngoan là ngần nào!

5. Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi ban nhân đức khôn ngoan ở trên lời cho tôi học tìm Chúa tôi, và cho tôi tìm thấy cùng ái mộ kính mến Chúa tôi trên hết mọi sự, và cho tôi đoán xét về mọi sự cho phải lẽ, y như Chúa tôi khôn ngoan vô cùng đoán xét vậy. Tôi xin Chúa tôi cho tôi được đức khôn ngoan mà lánh kẻ phỉnh phờ tô bốc, và đức hay nhịn nhục mà nhịn kẻ làm nghịch cùng tôi; vì chưng kẻ nào chẳng hay động lòng vì những lời người ta nói, cùng chẳng muốn nghe lời êm ái phỉnh phờ, ấy là kẻ khôn ngoan thật; kẻ bắt đầu làm vậy, thì sẽ đi được vững chân mà chớ.

ĐOẠN THỨ XXVIII

DẠY TA ĐỪNG XEM SAO LỜI NGƯỜI TA CHÊ TRÁCH NÓI HÀNH.

1. Đức Chúa Jèsu phán rằng: Hỡi con, chớ phiền lòng vì có người nào ngờ vực cho con hay là nói về con điều gì nghịch tai con. Con phải tin về mình những sự xấu hơn nữa; con phải tin thật chẳng có ai yếu đuối hèn hạ hơn con. Nếu con hay suy, hay trọng nguyên sự bề trong phần linh hồn, thì con sẽ chẳng xem sao lời chóng bay đi là bao nhiêu. Kẻ nào biết nín lặng trong cơn gian nan hiểm nghèo và đem lòng nhớ đến Đức Chúa Lời, cùng chẳng bối rối vì những sự người ta đoán cho mình, ấy là dấu người khôn ngoan lắm.

2. Con chớ lấy lời người ta nói làm cớ mà yên lòng hay là mất sự bằng yên; vì chưng, dù nó đoán sự lành hay là sự dữ cho con, thì con cũng chẳng ra thể khác

chút nào. Sự bằng yên thật, và sự sang trọng thật, thì con tìm được ở đâu? Chẳng phải tìm ở nơi Đức Chúa Lời ru? Và kẻ nào chẳng ra sức tìm đẹp lòng người ta, cùng chẳng sợ mất lòng nó, ấy là kẻ được bằng yên no đầy. Bởi người ta để lòng yêu chuộng trái lẽ cùng hay sợ hãi vô ích, hoá ra nó lo lắng bối rối trong lòng, và không giữ được ngũ quan, một chia trí trăm điều mà chớ.

ĐOẠN THỨ XXIX

KHI GẶP CƠN GIAN NAN ĐẾN, THÌ TA PHẢI CẦU XIN CÙNG ĐỘI ƠN ĐỨC CHÚA LỜI LÀ THỂ NÀO.

1. Lạy Chúa tôi, tôi đội ơn Chúa tôi cùng xin cho sáng danh Chúa tôi, vì Chúa tôi đã định cho tôi phải cơn gian nan, cơn cám dỗ thể này. Tôi chẳng lánh được sự ấy; song tôi phải chạy đến Chúa tôi, để Chúa tôi phù hộ và lở sự dữ này lở nên sự lành cho tôi. Lạy Chúa tôi, tôi đang phải sự khó, và lòng tôi không được yên hàn, mà lại tính mê này đang làm cho tôi cực lòng lắm. Lạy cha rất nhân từ, bây giờ tôi biết than thở làm sao? Tôi đang mắc phải sự cực khốn tư bề: tôi xin Chúa tôi cứu lấy tôi cho khỏi sự cực nạn này. Nhưng mà tôi đã phải cơn gian nan thể này, át là Chúa tôi có ý cho tôi phải xấu hổ cả thể, đoạn Chúa tôi sẽ chữa lấy tôi cho sáng danh Chúa tôi. Vậy tôi xin Chúa tôi dủ lòng thương mà cứu lấy tôi, vì chưng tôi hèn hạ, tôi làm gì được? và nếu chẳng có

Chúa tôi phù hộ thì tôi đi đâu? Tôi xin Chúa tôi ban ơn nhịn nhục cho tôi lần này nữa. Tôi xin Chúa tôi giúp sức cho tôi, và dù tôi phải cực khốn thể nào, thì tôi chẳng còn sợ hãi gì nữa.

2. Tôi đang phải sự khó, thì tôi sẽ than thở làm sao? Lạy Chúa tôi, tôi xin vâng thánh ý Chúa tôi. Tôi đã đáng phải cơn xao xác cơn cực lòng này. Ắt là tôi phải chịu vậy, và chớ gì tôi nhịn bằng lòng, cho đến khi cơn bão táp này qua đi và tôi lại được khá hơn! Song le Chúa tôi phép tắc vô cùng cũng có phép mà cất cơn gian nan cơn cám dỗ này cùng bớt sức nó đi cho nó dịu lại, kẻo tôi ngã thua mà hư đi mất; cũng như Chúa tôi lòng lành hay thương vô cùng đã làm trước này nhiều lần: và tôi càng phải cơn gian nan khó lòng hơn bao nhiêu, thì quyền phép Chúa tôi càng dễ biến cải nó đi hơn bấy nhiêu mà chớ.

ĐOẠN THỨ XXX

DẠY TA XIN ĐỨC CHÚA LỜI GIÚP SỨC PHÙ HỘ, VÀ GIỮ LÒNG TRÔNG CẬY SẼ LẠI ĐƯỢC ƠN NGHĨA CÙNG ĐỨC CHÚA LỜI.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, tao là Chúa Dêu hay giúp sức trong thì buổi gian nan. Vậy hễ khi nào con phải những sự gì khó chẳng được yên tâm, thì hãy đến cùng tao. Bởi con chậm kêu van cầu nguyện cùng tao quá, cho nên sinh ngăn trở ơn trên lời xuống yên ủi lòng con; vì chưng trước khi con thật lòng kêu van cùng tao, thì con tìm nhiều sự yên ủi, và

sự giải phiền bề ngoài. Nhân vì lẽ ấy mọi sự chẳng sinh ra ích gì cho con là bao nhiêu, cho đến khi con hiểu biết rằng: có một mình tao hay cứu kẻ có lòng trông cậy tao; mà nếu chẳng có tao, thì chẳng ai giúp đỡ được con cho thật, cùng chẳng có ai khuyên dạy được con điều gì có ích, cùng chẳng có ai chữa được con cho bền lâu. Nhưng mà khi cơn bão táp đã qua mà con lại thở hơi và yên lòng một chút, thì con hãy suy đến tao là đấng rất nhân từ, để con lại được sáng trong trí khôn mà lấy sức lại; vì chưng tao đã phán hứa tao ở gần con, để sửa sang mọi sự cho tuyền vẹn như trước, mà lại thêm nhiều sự lành no đầy.

2. Nào có sự gì mà tao khó làm được ru? hay là tao có như kẻ hay nói mà chẳng hay làm ru? Nhân đức tin con ở đâu? Con hãy ở cho vững bây giờ, và cho đến cùng. Con hãy thìn lòng cùng ở can đảm; con sẽ được ơn yên ủi trong ngày tao đã định. Con hãy trông, hãy đợi tao, và tao sẽ đến mà chữa lấy con. Sự con phải cực lòng bối rối là cơn cám dỗ; và lòng con sợ hãi, khi không có lẽ gì đáng sợ. Con lo lắng về những sự chưa có, thì con được ích gì? Ấu là chỉ thêm sự phiền lòng mà thôi. Ngày nào cũng đã có việc đủ lo ngày ấy. Con rối lòng hay là vui mừng vì những sự sau này chẳng biết sẽ có hay chăng, thì con dại dột và mất công vô ích mà chớ.

3. Song le tính xác thịt hay phải lừa dối vì những điều dông dài làm vậy; mà kẻ nào dễ ngã thua chước ma quỉ bày ra thể ấy, thì là dấu nó còn hèn sức thấp trí; vì chưng ma quỉ có dùng lẽ gian hay là lẽ thật mà lừa

đối ta; nó có làm cho ta ngã thua, vì lòng yêu chuộng sự gì đang có trước mặt hay là vì lòng sợ hãi những sự chưa đến, thì nó chẳng kì quản điều gì; vì vậy con đừng rối lòng, đừng sợ hãi làm chi. Con hãy tin tao, hãy trông cậy tao là đấng rất nhân từ vô cùng. Trong lúc con ngờ là con đã lìa xa tao, thì tao thường ở gần con hơn. Khi nào con nghĩ rằng: mọi sự đã gần hỏng mất cả, thì con thường lập được công trọng hơn. Khi xảy ra việc gì trái ý con muốn, thì chưa hỏng cả mọi sự đâu. Chẳng nên đoán xét như lòng con nghĩ tưởng trong cơn bấy giờ; và lại, dù khi con phải sự gian nan cực lòng bởi đâu mặc lòng, thì chẳng nên ghi giữ vào lòng và xem cơn gian nan ấy như thể là chẳng còn lẽ nào mà trông gỡ mình ra cho khỏi được nữa.

4. Con chớ nghĩ rằng: tao đã lìa bỏ con cho dứt, vì tao đã định cho con phải chịu cơn gian nan một ít lâu, hay là vì tao đã cất lấy ơn yên ủi lòng con ước ao đâu; bởi vì con phải qua cơn khốn khó thể ấy, thì mới được lên thiên đàng; và con cùng những kẻ làm đầy tớ tao phải thử trong những cơn gian nan dường ấy, thì sinh được nhiều ích hơn là được mọi sự vừa ý mình bội phần. Tao đã biết mọi sự kín trong lòng; tao đã biết rằng: con có thiếu sự êm ái vui mừng trong lòng một hai khi, thì con được nhờ về đàng rỗi linh hồn lắm; kẻo con được mọi sự lành vừa ý mình, thì con lấy mình làm trọng cùng yêu mình trái lẽ vì những sự con chẳng có chăng. Những sự lành tao đã ban, thì tao lại cất lấy được, rồi sau lại lả lại được mặc ý tao.

5. Khi tao ban sự gì, thì là của tao ban cho; khi nào

lại cất lấy, thì chẳng cất lấy phần của con đâu, vì chưng mọi sự quí trọng và mọi ơn lọn lành là của tao hết. Khi tao làm thinh để con phải sự gian nan hay là sự khốn khó gì trái ý con, thì đừng kêu trách và đừng sờn lòng. Tao giảm bớt được cơn ấy ngay, cùng làm được cho gánh nặng lở nên sự vui mừng. Nhưng mà khi tao thương con làm vậy, thì con phải biết tao là đấng rất công chính và đáng người khen vô cùng.

6. Nếu con có trí khôn ngoan và hay suy lẽ thật, thì con chẳng nên sờn lòng phiền dạ dường ấy trong cơn gian nan khốn khó bao giờ, bèn là con phải vui mừng và đội ơn tao; vả lại khi con thấy tao định cho con phải chịu nhiều sự khó và chẳng giảm bớt đàng nào, lẽ thì con phải lấy nguyên một sự ấy làm vui mừng. Tao đã nói cùng các đầy tớ rất yêu dấu rằng: cha tao đã yêu dấu tao thể nào, thì tao lại yêu dấu bay như thể ấy; át là tao chẳng có sai đầy tớ cho được hưởng sự vui sướng phần đời, bèn là tao đã sai đi đánh giặc thiêng liêng cả thể. Tao chẳng sai đi cho được chức quyền sang trọng, một sai đi chịu xấu hổ chê cười; chẳng sai đi cho được ở phong lưu thong thả, một sai đi chịu khó chịu nhọc; chẳng sai đi cho được nghỉ yên, một sai đi nhịn nhục để mà sinh lợi lãi nhiều. Vậy con hãy nhớ các điều ấy, chớ quên bao giờ.

ĐOẠN THỨ XXXI

DẠY TA CHÊ BỎ MỌI SỰ THẾ GIAN CHO ĐƯỢC TÌM ĐẾN CÙNG ĐẤNG CỰC TRỌNG ĐÃ DỰNG NÊN MỌI SỰ.

1. Lạy Chúa tôi, tôi phải có ơn thêm sức cho tôi nữa, thì tôi mới đến bậc nhân đức cả thể đến nỗi chẳng còn người nào, cùng chẳng còn sự gì ở đời này sinh được ngăn trở cho tôi; vì chưng đang khi lòng tôi còn dính bén của gì, thì tôi chưa thong dong xong mình mà bay đến cùng Chúa tôi được. Xưa vua thánh Davít đã ước ao được thong dong mà bay đến cùng Chúa tôi, vì đã nói rằng: Chớ gì ai cho tôi được cánh như chim bồ câu, thì tôi sẽ bay, và sẽ nghỉ yên! Nào có ai yên hàn bằng kẻ có con mắt ngay lành? Nào có ai được thong dong xong mình hơn kẻ không ước ao sự gì ở dưới thế gian? Vậy ta phải vượt lên trốc mọi sự thế gian, và phải bỏ mình cho lọn nữa, cùng phải đem trí lên cao để mà xem xét dưới thế gian, chẳng có sự gì trọng bằng Chúa tôi, là đấng đã dựng nên mọi sự; và nếu có ai chưa chê bỏ mọi sự thế gian, thì cũng chưa được xóng trí khôn cho lọn mà suy ngắm sự trên lời. Bởi đấy cho nên chẳng thấy mấy kẻ hay suy ngắm nguyên sự trên lời liên, vì chưng có ít kẻ bỏ dứt hết mọi sự thế gian hay hư hay tan đi.

2. Nhưng mà ta phải có ơn rất mạnh sức, để linh hồn vượt lên trên mọi sự và trên mình nữa; và những kẻ nào chưa đem trí lên cao, cùng chưa từ bỏ mọi sự thế gian cho xóng trí khôn, và chưa hợp làm một cùng Đức Chúa Lời cho lọn, thì bao nhiêu sự kẻ ấy thông biết, và bao

nhiêu của quí trọng đã được, cũng chưa kẻ là mấy hột. Kẻ nào còn lấy sự gì làm trọng mà chẳng phải là đấng vô lượng vô biên, tốt lành hằng có vô cùng, thì kẻ ấy còn là kẻ tiểu nhân, kẻ phàm hèn lâu; vì chưng ngoại Đức Chúa Lời, thì mọi sự là không, và cũng phải xem nó như không thật. Sự khôn ngoan kẻ có lòng đạo đức, kẻ Đức Chúa Lời soi sáng cách riêng, và sự thông thái kẻ chữ nghĩa, kẻ hăm hở học hành, thì khác nhau xa lắm. Sự thông thái đã được bởi ơn Đức Chúa Phiritô sangtô soi sáng cho, thì quí trọng cao cả hơn sự thông thái đã được bởi trí khôn đã dùng sức tự nhiên mà chịu khó học hành.

3. Có nhiều kẻ ước cho được nên người hay suy ngắm sự cao nhiệm trên lời: song kẻ ấy chẳng ra sức tập tành về những sự cần cho được ngắm những lẽ ấy; và có một điều này sinh ngăn trở cho người ta lắm, là người ta chỉ đem lòng đem trí về sự bề ngoài cùng về việc lành con mắt xem thấy, mà chẳng lo đến sự hãm tính mê cho lọn là bao nhiêu. Tôi không biết vì làm sao và ta có ý tứ thể nào, cùng muốn đí gì, vì chưng thiên hạ xem ta như kẻ có lòng sốt sáng hay suy ngắm sự trên lời; mà ta hằng lo lắng, hằng khó nhọc dường ấy cho được những của hèn chóng qua chóng nát; còn về việc phần linh hồn, thì ta chẳng mấy khi cầm lòng cầm trí cho lọn mà suy đến!

5. Thương ôi! khi ta đã cầm trí mà suy ngắm một lúc đoạn, ta lại buông trí ra suy việc ngoài ngay, cùng chẳng suy xét cho kĩ lưỡng cẩn thận việc ta làm là việc thể nào; chẳng suy xét lòng ta yêu chuộng dính bén sự gì, cùng

chẳng đau đớn vì mọi sự trong linh hồn ta là sự ô uế là ngần nào. Đời xưa bởi mọi người đã theo xác thịt cùng đã hư đi, thì liền có lụt cả đến; cũng một lẽ ấy rày khi lòng ta đã hư đi lắm, thì các việc ta làm theo cũng phải kể là việc hư cả; ấy là dấu ta đã mất sức mạnh phần linh hồn; vì hễ lòng có thanh sạch, thì mới sinh được việc lành phúc đức mà chớ.

5. Người ta kháo láo kẻ nọ kẻ kia đã làm bao nhiêu việc, song không xét kĩ kẻ ấy đã làm việc vì ý nào cùng có lòng đạo đức là ngần nào. Người ta cũng tra xét kẻ nọ kẻ kia có lòng can đảm, có giầu sang, có nhan sắc, có khéo chân tay, chữ nghĩa khéo chép sách, có khéo hát, khéo lam làm chăng; song le kẻ ấy có lòng khó khăn, có tính hiền lành, có đức nhịn nhục, có lòng đạo đức sốt sắng và hay suy ngắm là ngần nào, thì nhiều người chẳng nói đến. Tính xác thịt xem xét sự bề ngoài làm vậy; song le ơn Đức Chúa Lời xem xét sự bề trong phần linh hồn. Con mắt xác thịt thường lầm; song le kẻ theo ơn Đức Chúa Lời, thì trông cậy một Đức Chúa Lời kẻo phải lừa dối mà chớ.

ĐOẠN THỨ XXXII

DẠY TA BỎ Ý RIÊNG MÌNH CÙNG DẸP TÍNH HAY THAM LAM HAY ƯỚC AO TRÁI LẼ CHO DỨT.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, nếu con chẳng bỏ mình đi cho lọn, thì chẳng bao giờ được thong dong xong xả cho thật. Kẻ nào để lòng dính bén của gì riêng,

kẻ yêu riêng mình, kẻ hay tham, hay muốn xem muốn biết, kẻ nhẹ dạ hay lo trăm điều dông dài, và kẻ hằng tìm sự vui sướng xác thịt mà chẳng làm việc vì Đức Chúa Jêsu, thì bấy nhiêu kẻ ấy đông lòi tói cho mình; nó bày ra cùng sắp đặt nhiều điều trong trí khôn, mà nó chẳng làm ra việc gì bền; vì chưng hễ sự gì chẳng phải bởi Đức Chúa Lời, thì sẽ phải hư nát mà thôi. Con hãy ghi vào lòng và nhớ lời vắn tắt lời này, là lời rất lọn lành rằng: Hãy bỏ mọi sự, thì sẽ tìm thấy mọi sự; hãy bỏ lòng tham làm ước ao, thì sẽ được bằng yên. Con hãy suy ngắm lời ấy; mà khi đã giữ lấy cho lọn, thì sẽ hiểu mọi sự.

2. Linh hồn than: Lạy Chúa tôi, việc này chẳng phải là việc một ngày, việc trẻ chơi, bèn là việc tóm lại các nhân đức lọn lành kẻ trong nhà Đức Chúa Lời nhà dòng.

3. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, con nghe nói đến nhân đức lọn lành, thì chớ lấy làm ngại cùng chớ sờn lòng ngay, mà lại càng phải giục lòng con làm việc cả thể hơn, ít là con phải khát khao ước ao lên bậc cực trọng dường ấy. Chớ gì con được lòng thể ấy! Chớ gì con được lòng đạo đức đến nỗi con chẳng còn yêu riêng mình chút nào, một phó lót mình trong tay tao cùng mặc ý kẻ bề trên tao đã đặt mà cai trị coi sóc con; bấy giờ con được đẹp lòng tao lắm, và con được vui mừng và bằng yên trong lòng cho đến lọn đời. Hãy còn nhiều sự con phải bỏ, mà nếu con chẳng phó mọi sự ấy trong tay tao, thì chẳng bao giờ con được những sự con cầu xin. Tao khuyên bảo hãy đến cùng tao mà mua vàng thập thành cho con được nên giầu có, nghĩa là hãy mua đức khôn ngoan trên lời, là nhân đức giày đạp mọi sự hèn

thế gian. Con hãy trọng nhân đức ấy hơn sự khôn ngoan phần đời cùng hơn những sự vừa ý thế gian, vừa ý xác thịt

4. Ấy là lời tao bảo con, hãy bỏ sự quí giá, sự cao trọng trước mặt thế gian mà mua lấy sự hèn mọn; vì chưng nhân đức khôn ngoan trên lời thật, thì người thế gian lấy làm hèn mọn lắm cùng đã hầu quên đi; nhân đức ấy làm cho ta không lấy mình làm trọng cùng chẳng tìm tiếng trọng ở thế gian; lại có nhiều kẻ khen nhân đức khôn ngoan bằng miệng, nhưng mà nó làm việc xung khắc cùng lời nó nói; song le nhân đức ấy là đá ngọc quí giá, chẳng có mấy người tìm thấy được.

ĐOẠN THỨ XXXIII

GIẢNG VỀ LÒNG TA HAY THAY ĐỔI CÙNG DẠY TA LÀM MỌI VIỆC VÌ ĐỨC CHÚA LỜI LÀ CÙNG SAU HẾT TA.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Con chớ tin cậy lòng con đang sốt sắng ái mộ sự nọ sự kia, vì chưng nó chóng thay đổi cùng chiều về sự khác; và con sống bao lâu, thì con sẽ phải mang tính hay đổi làm vậy liên; dù con chẳng muốn thì cũng phải chịu vậy, cho nên sẽ thấy mình khi vui, khi tẻ, khi bằng yên, khi thổn thức, khi sốt sắng, khi khô khan, khi siêng năng, khi lười lĩnh, khi nặng nề, khi mau mắn. Nhưng mà người khôn ngoan và thông sự thiêng liêng trên lời, thì đem lòng vượt lên trên những sự hay đổi thể ấy, vì chưng kẻ ấy chẳng xem sao lòng mình hướng chiều cùng muốn sự gì và

tính hay đổi như gió quay đàng nào, một giữ lòng vững vàng làm mọi việc vì ý lành mình phải làm và mình ước ao làm; vì chưng kẻ có con mắt linh hồn ngay lành, là hằng giữ một ý làm mọi việc vì Đức Chúa Lời, thì kẻ ấy cứ một mực liên cùng được một lòng vững vàng ở giữa muôn vàn cơn sóng gió đời này.

2. Song le con mắt linh hồn, là ý trong lòng, càng được ngay lành, thì càng giữ mình được vững vàng ở giữa cơn bão táp nổi lên tư bề. Nhưng mà ý ngay lành ấy, là con mắt linh hồn, chóng ra lờ mờ, vì chưng khi gặp sự gì vui sướng, thì chóng quay mặt trông đến, bởi vì chẳng mấy khi tìm thấy kẻ đã được thong dong cho lọn đến nỗi chẳng còn tìm ích riêng hèn hạ cho mình. Cũng như xưa quân Judêu đến nhà bà Mátta và bà Maria ở làng Bêthania, thì không đến vì một mình Đức Chúa Jêsu mà thôi; song lại có ý xem ông Lazarô nữa. Vậy con phải rửa con mắt linh hồn, phải sửa ý trong lòng cho ngay lành mà vượt lên trên mọi sự cho được chỉ lấy tao làm cùng sau hết trong các việc con làm mà chớ.

ĐOẠN THỨ XXXIV

GIẢNG VỀ KẺ KÍNH MẾN ĐỨC CHÚA LỜI, THÌ LẤY ĐỨC CHÚA LỜI LÀ ĐẤNG RẤT ÊM ÁI TỐT LÀNH TRÊN HẾT MỌI SỰ CÙNG HẰNG TÌM THẤY ĐỨC CHÚA LỜI TRONG MỌI SỰ.

1. Này là Chúa Dêu tôi cùng là mọi sự cho tôi; nào tôi còn muốn đí gì hơn, nào tôi ước ao được sự gì vui mừng tốt lành hơn nữa ru? Này Chúa Dêu tôi, cùng là mọi

sự cho tôi, ấy là lời rất êm ái dịu dàng; song le có một kẻ kính mến Đức Chúa Jêsu mà chẳng yêu chuộng thế gian và mọi sự hèn đời này, thì mới hiểu lời ấy. Kẻ hiểu lời ấy, thì đã được no đủ, và kẻ có lòng kính mến, thì lấy sự nói đi nói lại lời ấy làm vui mừng, vì chưng khi Chúa tôi ở cùng tôi, thì mọi sự liền ra êm ái, mà vắng mặt Chúa tôi, thì mọi sự sinh chán trong lòng. Chúa tôi làm cho tôi được lòng yên lành bình tĩnh cùng sung sướng mọi đàng. Chúa tôi làm cho tôi lấy mọi sự làm tốt lành, và ngượi khen Chúa tôi trong mọi sự; và nếu chẳng có Chúa tôi, thì chẳng có sự gì được vừa ý vừa lòng tôi bao lâu; nhưng mà nếu có sự gì đẹp lòng tôi và nên bùi ngon cho linh hồn tôi được, thì phải có ơn Chúa tôi đấy, cùng phải có sự khôn ngoan Chúa tôi như muối thiêng liêng pha vào, thì sự ấy mới được thoả lòng vừa ý tôi mà chớ.

2. Ai lấy Chúa tôi làm phỉ lòng, thì nào còn có sự gì mà chẳng lấy làm bùi ngon ru? Mà ai lấy Chúa tôi làm ngon ngọt phỉ lòng, thì nào còn đí gì ngon ngọt vừa lòng kẻ ấy được ru? Nhưng mà kẻ khôn ngoan phần đời và kẻ yêu chuộng xác thịt, thì lầm lỡ khác xa sự khôn ngoan Chúa tôi; vì chưng kẻ khôn ngoan phần đời phải nhiều sự giả trá lừa dối, và kẻ yêu chuộng xác thịt, thì hư đi mất đời đời. Nhưng mà kẻ chê bỏ mọi sự thế gian cùng hãm xác thịt để mà theo Chúa tôi, thì đã tỏ kẻ ấy là người thật khôn ngoan, vì chưng nó bỏ sự giả trá mà chọn lấy sự chân thật, nó đổi tính mê sự xác thịt mà nên người thiêng liêng. Kẻ ấy lấy Đức Chúa Lới làm vừa lòng phỉ chí; mà khi thấy sự gì lành trong các giống

mọi loài, thì người khen một Đức Chúa Lời đã dựng nên nó. Nhưng mà khi linh hồn tôi suy đến Chúa tôi là đấng đã dựng nên mọi sự cùng là đấng hằng có vô cùng và là mạch sự sáng từ trước vô cùng, thì bấy giờ linh hồn tôi được nếm sự bùi ngon êm ái: khác xa quá chừng sự bùi ngon tôi được khi suy đến các giống mọi loài, và mọi sự hay qua cùng sự sáng Chúa tôi đã dựng nên.

3. Lạy Chúa tôi, là đấng sáng láng vô cùng, quá mọi sự sáng láng trên lời dưới đất, xin Chúa tôi ban sự sáng ấy ở trên lời xuống thấu thuốt cả và linh hồn tôi: tôi xin Chúa tôi cả sáng vô cùng đốt lòng tôi cho sạch, cùng ban ơn vui mừng, ơn soi sáng và ơn mạnh sức đầy dẫy lòng tôi cùng cả và linh hồn tôi để cho tôi hết lòng hợp làm một cùng Chúa tôi và hát mừng Chúa tôi quá sức mình liên. Chớ gì bao giờ đến ngày giờ rất thanh nhàn, rất đáng ước ao, mà tôi được no đầy phỉ chí vì sự trông thấy Chúa tôi nhãn tiền, và được kính mến một mình Chúa tôi trong mọi sự. Đang khi tôi chưa được sự tốt lành dường ấy, thì tôi chưa được vui mừng gồm no bao giờ. Song khốn thay! tính hư xác thịt hãy còn sống trong mình tôi, nó chưa chết hẳn đi và tôi chưa dẹp nó cho tuyệt đi. Lòng thú hãy còn mê mẩn ước ao sự trái nghịch cùng linh hồn, và nó chưa chịu để linh hồn cai trị bằng yên.

4. Nhưng mà Chúa tôi là đấng cai trị sóng biển và khiến nó ở lặng, xin Chúa tôi chổi dậy phù hộ tôi; xin Chúa tôi phá tan những quân dữ mống loạn; tôi xin Chúa tôi lấy quyền phép mà phá tuyệt nó đi cho hết. Tôi xin

Chúa tôi tỏ phép cả Chúa tôi để phép tắc Chúa tôi được cả sáng, vì chưng tôi chẳng trông cậy ai, chẳng chạy đến ai, một trông cậy Chúa Dêu tôi mà chớ.

ĐOẠN THỨ XXXV

GIẢNG DẠY TA CHẲNG NÊN LẤY MÌNH LÀM VỮNG VÀ YÊN LÒNG VỀ SỰ CÁM DỖ Ở ĐỜI NÀY.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, đang khi sống ở đời này, thì con chẳng được vững chắc; nhưng mà con sống bao lâu, thì mình phải cầm khí giới thiêng liêng liên. Con ở giữa kẻ thù và hai bên tả hữu nó tìm đánh con; vì vậy nếu con không lấy nhân đức nhịn nhục như cái khiên mộc che cả và mình, thì chẳng bao lâu con sẽ phải dấu; vả lại nếu con chẳng giữ lòng hợp làm một cùng tao cho vững vàng, cùng chẳng hết lòng muốn chịu mọi sự khó vì tao, thì con chẳng chịu được chiến trận rát rúa dường ấy, cùng chẳng được triều thiên làm một cùng các thánh ở trên lời. Vậy con phải thâu qua mọi sự đời này cho mạnh bạo, cùng phá tuyệt những sự làm ngăn trở cho con; vì chưng kẻ thắng trận, thì mới được ăn manna, là của mĩ vị ngọt ngào, và kẻ ơ hờ ươn ái chỉ phải nhiều sự khốn khó mà thôi.

2. Ví bằng con tìm sự bằng yên ở đời này, lẽ nào con đến được chốn nghỉ ngơi yên nhàn đời đời. Con chớ trông được bằng yên lắm ở đời này, một dọn mình chịu nhiều sự khó. Con hãy tìm sự bằng yên thật, chẳng

phải ở dưới đất, bèn là ở trên lời, cũng chẳng phải ở nơi người thế gian, hay là nơi vật gì đời này, một nên tìm nơi Đức Chúa Lời mà thôi. Con phải vui lòng chịu khó nhọc, chịu đau đớn, chịu cơn cám dỗ, chịu bắt bớ, chịu sự cực lòng, sự thiếu thốn, và các chứng bệnh, cùng sự xấu hổ, sự người ta nói hành bỏ vạ, trách máng và nhạo báng chê cười, và sự quở trách, sự khinh dể cùng mọi sự khác làm vậy, vì lòng kính mến Đức Chúa Lời. Những sự khốn khó ấy giúp người ta đi đàng nhân đức, cùng thử lòng kẻ mới làm quân lính Đức Chúa Jêsu, và sắm mũ triều thiên đấn dấn ở trên lời. Tao sẽ là phần thưởng bền đỗ vô cùng, vì sự khó nhọc chóng hết; tao sẽ ban sự sang trọng vô cùng vì một chút sự xấu hổ chóng qua.

3. Nào con trông được ơn yên ủi vừa ý mình mãi ru? Các đấng thánh khi xưa cũng chẳng được thế đâu, mà lại các đấng ấy đã phải nhiều cơn gian nan, nhiều cơn cám dỗ và nhiều sự cực lòng buồn bã. Song các đấng ấy đã vững lòng nhịn nhục trong mọi sự cũng đã trông cậy Đức Chúa Lời hơn sức riêng mình, vì đã biết rằng: các sự khốn khó đời này chẳng đáng được sự sang trọng đời sau. Nào con muốn được ngay những sự lành nhiều người khác đã chảy nước mắt ra dòng dòng, và chịu khó nhọc lâu dài, thì mới được ru? Hãy đợi trông Đức Chúa Lời, hãy làm việc cho mạnh bạo, hãy lấy sức mạnh mà chớ sợ kẻo tao bỏ con, cũng đừng lùi lại; bèn hãy vững vàng can đảm liều cả linh hồn cả xác cho sáng danh Đức Chúa Lời. Tao sẽ là công rất rộng rãi, và tao sẽ ở cùng con trong mọi sự khó chẳng có bỏ con đâu.

ĐOẠN THỨ XXXVI

DẠY TA CHỚ SỢ NGƯỜI THẾ GIAN XÉT ĐOÁN DÔNG DÀI.

1. Hỡi con, hãy đem linh hồn hợp làm một cùng Đức Chúa Lời cho vững vàng, và khi lượng tâm làm chứng con chẳng có tội lỗi gì, và lại con có lòng kính mến Đức Chúa Lời, thì đừng sợ vì những điều người thế gian xét đoán cho con. Chịu thể ấy thì tốt và có phúc lắm, và kẻ có lòng khiêm nhường cùng trông cậy Đức Chúa Lời hơn sức riêng mình, thì dễ chịu sự ấy. Lắm người, thì lắm điều, vì vậy chẳng nên tin là bao nhiêu, và chẳng có lẽ nào mà ở cho vừa ý mọi người được, Kìa ông thánh Bảo lộc đã ra sức dẹp lòng mọi người vì Đức Chúa Lời, cùng đã phó lót mình và mọi sự vì lòng thương yêu mọi người; song le người đã chẳng xem sao những sự người thế gian đoán xét cho người.

2. Dù người đã làm hết sức mình mà làm gương lành cùng giúp người ta về đàng rỗi linh hồn mặc lòng, song le người cũng chẳng ngăn được miệng tiếng thế gian xét đoán dông dài và khinh dể người, cho nên người đã phó mọi sự cho Đức Chúa Lời là đấng đã thông biết mọi sự; và khi người ta nói xấu cùng khi ngờ vực sự giả trá vô cớ, cùng theo lòng độc mặc ý mình mà đoán những việc người làm, thì người chẳng chữa mình điều gì, một lấy lòng nhịn nhục khiêm nhường mà chịu vậy. Song le người cũng có nói lại một hai khi, kẻo kẻ yếu đuối thấy người nín lặng, thì sinh gương xấu cho kẻ ấy chăng.

3. Con là ai mà sợ người hay chết? Nó còn sống hôm

nay, và ngày mai chẳng thấy nó nữa. Con hãy dái sợ Đức Chúa Lời, thì con chẳng còn sợ lời người ta nạt nộ nữa. Dù người ta nói thể nào, dù xỉ vả con cách nào, nó có làm hại được con đâu? Nó làm hại nó hơn làm hại con, và dù nó là thứ người nào, nó chẳng khỏi lý đoán Đức Chúa Lời được. Con hãy nhớ đến mình ở trước mặt Đức Chúa Lời liên, và đừng cãi cọ kêu trách bao giờ. Nếu bây giờ con xem ra ngã thua, cùng chịu tiếng xấu con chẳng đáng, thì đừng lấy làm giận gắt và đừng bớt mũ triều thiên trên lời vì tội phiền lòng phẩn chí. Song le con hãy ngửa mặt lên lời mà trông đến tao, là đấng có quyền cứu lấy con cho khỏi xỉ vả nhuốc nha, và có phép thưởng phạt ai nấy mặc đòi việc lành dữ mọi người mà thôi.

ĐOẠN THỨ XXXVII

DẠY TA PHÓ LÓT MÌNH MẶC THÁNH Ý ĐỨC CHÚA LỜI CHO THẬT LÒNG ĐỂ MÀ ĐƯỢC THONG DONG XONG MÌNH MỌI ĐÀNG.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, hãy bỏ mình đi, thì sẽ tìm được tao; con đừng muốn chọn lấy sự gì, và đừng giữ lấy sự gì riêng, thì sẽ được lợi lãi liên, vì chưng hễ con đã phó mình mặc ý tao cho lọn, mà chẳng lấy lại phần nào, thì tao liền sẽ ban ơn rộng rãi hơn ngay từ bấy giờ.

2. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi dạy tôi phải bỏ mình mấy lần và trong những sự gì?

3. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Con phải bỏ mình liên, và trong mọi giờ; trong sự nhỏ mọn cũng như trong sự

trọng; tao chẳng trừ sự gì, một muốn thấy lòng con sạch không lầu lầu, vì chưng nếu con chẳng bỏ ý riêng mình cho lọn, bề trong bề ngoài, thì con sẽ nên của tao, và tao sẽ nên của con làm sao được? Con càng làm được sự ấy cho mau, thì càng phúc cho con; và con càng làm được cho lọn và cho thật lòng, thì càng đẹp lòng tao và càng sinh được ích lợi cho mình.

4. Cũng có người phó mình cho tao, song chưa được lọn; vì chưng nó chưa trông cậy Đức Chúa Lời cho hết lòng, cho nên nó hãy còn muốn phòng thân. Cũng có người phó mình cho lọn khi đầu hết, rồi sau nó phải cơn cám dỗ giục lòng, thì nó trở mặt đến việc riêng mình, vì vậy nó chẳng tấn tới, chẳng thêm nhân đức chút nào. Kẻ ấy chẳng bao giờ được thong dong xong xả như kẻ có lòng thanh sạch, cũng chẳng bao giờ được nghĩa thiết cùng tao cách êm ái lọn lành, cho đến khi nó phó lót mình cho tao, cùng dâng mình làm của tế lễ hằng ngày liên; nếu nó chẳng dâng mình làm vậy, thì chẳng bao giờ nó hợp được làm một mà hưởng nghĩa cùng tao cho phỉ chí.

5. Tao đã nói vuối con nhiều lần lắm, và tao lại nhắc lại lần này nữa rằng: hãy bỏ mình đi, hãy phó lót mình, thì linh hồn con sẽ được bằng yên no đầy. Con hãy phó mọi sự vì mọi sự, đừng tìm sự gì về mình cùng đừng đòi lại sự gì nữa; con hãy phó mình trong tay tao cho lọn và cho vững vàng quyết chí, đừng du dự chút nào, thì con sẽ được tao làm phần của con. Bấy giờ con sẽ được thong dong xong mình, và sự tối tăm chẳng còn che lấp trí khôn nữa. Con hãy rán sức, hãy cầu

xin, hãy khát vọng, cho được lòng sạch không hết mọi sự, chẳng còn giữ của gì riêng để con theo chân Đức Chúa Jêsu; lại đừng suy đến mình chẳng khác gì con đã chết vậy, một ước ao sống vì tao đời đời mà thôi. Bấy giờ con sẽ được khỏi mơ màng trăm điều dông dài, và chẳng còn bối rối về sự ngang trái cùng chẳng lo lắng những sự vô ích; và lại lòng con chẳng còn sợ hãi quá lẽ, chẳng còn yêu chuộng sự gì trái thánh ý Đức Chúa Lời nữa.

ĐOẠN THỨ XXXVIII

DẠY TA GIỮ MÌNH TRONG VIỆC NGOÀI CHO PHẢI PHÉP CÔNG CHÍNH VÀ CHẠY ĐẾN ĐỨC CHÚA LỜI KHI GẶP CƠN HIỂM NGHÈO.

1. Hỡi con, này là điều con phải giữ cho siêng năng liên, là dù con ở đâu, dù làm việc gì, dù phương trở sự gì bề ngoài, thì con phải giữ mình yên lòng thong dong cùng phải biết cầm giữ sửa trị mình; và mọi sự phải tùy tòng ý con, đừng chịu lụy sự gì sốt; cho nên con phải làm các việc như chúa và biết cai trị nó, đừng ở như tôi tá, lám thuê nó. Con phải ở thật thong dong như người Hêbêrêu chẳng làm tôi ai, cho nên con vào số kẻ được thong dong bởi đã được làm con cái Đức Chúa Lời. Kẻ ấy chẳng xem sao sự đời này, một trông đến sự đời sau hằng có vô cùng. Nó dùng con mắt tả mà xem sự hay qua, mà con mắt hữu thì xem sự trên lời. Nó chẳng để lòng chiều theo dính bén sự đời này, mà

lại nó dùng mọi sự cho phải phép cứ thứ tự Đức Chúa Lời đã định, vì Đức Chúa Lời là đấng thượng trí vô cùng đã dựng nên mọi sự, thì người chẳng có để sự gì vô thứ tự trong các loài vật người đã dựng nên.

2. Vả lại hễ con gặp sự gì, nếu con chẳng xem hình tượng bề ngoài, chẳng cứ con mắt xác thịt mà xét những sự con đã xem hay là những điều con đã nghe; mà trong mọi sự con có vào đền thờ như ông thánh Maisen, cho được xin Đức Chúa Lời phán dạy con, thì cũng có khi con sẽ được nghe lời Đức Chúa Lời phán dạy con và đến khi về nhà thì con sẽ hiểu biết con phải làm thế nào trong dịp bấy giờ và trong việc con phải làm về sau nữa; vì chưng hễ ông thánh Maisen gặp điều gì khó xử hay là nghi nan trong sự gì, thì người vào trong nhà xếp để mà xin Đức Chúa Lời dạy dỗ soi sáng; và khi người phải cơn hiểm nghèo và mưu chước kẻ dữ toan làm hại, thì người cầu nguyện xin Đức Chúa Lời phù hộ giúp sức cho. Con cũng phải bắt chước như làm vậy, mà ẩn lánh nơi kín trong lòng để mà xin Đức Chúa Lời phù hộ cho sốt sắng hơn. Ông Josuê và dân Israel đã mắc phải mưu quân thành Gabaon bởi chẳng có xin Đức Chúa Lời soi sáng trước, và bởi nó thật thà quá mà nghe lời ngọt quân thành ấy nói, thì nó thương xót quá lẽ và mắc lừa dân ấy.

ĐOẠN THỨ XXXIX

DẠY TA ĐỪNG LÀM VIỆC VỘI VÀNG NÓNG TÍNH QUÁ.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, hãy phó mọi việc cho tao liên, và nên liệu thể nào, nên liệu giờ nào, thì tao sẽ liệu cho. Con hãy đợi để tao liệu, thì con sẽ được ích lợi.

2. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, tôi cũng bằng lòng phó mọi sự trong tay Chúa tôi, vì chưng những điều tôi suy tưởng riêng, thì chẳng được ích gì là bao nhiêu. Chớ gì tôi chẳng lo lắng về những việc chưa đến, một quyết phó lót mình cho hết lòng mặc thánh ý Chúa tôi.

3. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, ta ước ao sự gì, thì thường lo lắng quá chừng cho được sự ấy: nhưng mà khi đã được, thì liền bắt đầu nghĩ thể khác; vì chưng người ta chẳng vững lòng yêu chuộng một sự cho lâu; mà lại người ta yêu chuộng sự này đoạn, lại mến sự kia. Vì vậy sự bỏ mình đi trong sự nhỏ mọn, thì cũng là sự trọng.

4. Sự tấn tới đi đàng nhân đức cho thật, thì tại sự bỏ mình đi, và kẻ nào đã bỏ mình đi, thì được thong dong cùng vững chắc lắm. Nhưng mà ma qui là kẻ thù vốn ghét ta cùng phá ngang mọi sự lành, thì nó chẳng thôi cám dỗ bao giờ; đêm ngày nó lập mưu chước độc dữ, hoặc là khi gặp người nào vô ý, thì nó lừa dối mà bắt lấy được chăng; vì vậy Đức Chúa Jêsu đã phán dạy rằng: hãy tỉnh thức và cầu nguyện, kẻo sa chưng cám dỗ.

ĐOẠN THỨ XL.

DẠY TA SUY BIẾT LOÀI NGƯỜI TA CHẲNG CÓ SỰ GÌ LÀNH LÀ CỦA RIÊNG BỞI MÌNH MÀ RA, CŨNG CHẲNG CẬY MÌNH ĐƯỢC VỀ SỰ GÌ SỐT.

1. Lạy Chúa tôi, loài người ta là vật gì mà Chúa tôi nhớ đến nó, hay là con người là đí gì đáng cho Chúa tôi đến thăm viếng nó? Nào người ta có công gì đáng Chúa tôi ban ơn cho nó ru? Lạy Chúa tôi, dù Chúa tôi bỏ tôi đi, tôi có lẽ nào mà kêu trách; và nếu Chúa tôi chẳng làm như tôi cầu xin, nào tôi có lẽ gì phải mà cãi cùng Chúa tôi đâu? Ắt là tôi phải tin và xưng thật rằng: lạy Chúa tôi, tôi là không, tôi chẳng có sức làm việc gì và tôi chẳng có sự gì lành bởi nguyên mình tôi mà ra, mà lại tôi thiếu thốn mọi đàng, và tôi hằng chiều về sự lở nên không. Nếu Chúa tôi chẳng phù hộ, chẳng giúp sức cho tôi bề trong, thì tôi liền ra khô khan và buông tuông mọi đàng.

2. Nhưng mà Chúa tôi chẳng thay đổi bao giờ; Chúa tôi hằng cứ một thể liên; Chúa tôi hằng có lòng lành, hằng công bằng, hằng lọn tốt lọn lành, và Chúa tôi làm mọi sự cho tốt lành, cho công bằng, cho thanh tịnh; Chúa tôi hằng cai trị mọi sự cứ thứ tự khôn khéo liên. Song le tôi là kẻ chiều về sự tội lỗi hơn là chiều về sự phúc đức, thì tôi chẳng giữ một mực cho vững vàng liên được, vì chưng tôi hay thay đổi một ngày bảy lần. Nhưng mà khi Chúa tôi muốn, khi Chúa tôi giơ tay giúp dỡ tôi, thì tôi liền được khá hơn, vì chưng một mình

Chúa tôi cứu được tôi mà chẳng phải cậy nhờ người thế gian; và Chúa tôi làm cho tôi được vững lòng đến nỗi tôi chẳng còn đổi ra mặt nào nữa, một đem lòng hợp làm một cùng Chúa tôi và nghỉ yên đấy.

3. Nhân vì lẽ ấy nếu tôi biết từ bỏ mọi sự yên ủi thế gian, phần thì cho được lòng đạo đức sốt sắng, phần thì bởi tôi cần phải tìm đến cùng Chúa tôi, vì chẳng có ai ở thế gian yên ủi tôi được, chốc ấy tôi có lẽ mà trông Chúa tôi sẽ ban ơn lành và ơn yên ủi cho tôi lại được vui mừng.

4. Tôi đội ơn Chúa tôi, vì chưng hễ tôi được bằng yên thịnh sự, thì mọi sự lành tôi được điều là ơn Chúa tôi ban thay thảy. Còn về phần tôi, thì là người vô hình, là không cả trước mặt Chúa tôi, và tôi nhẹ trí cùng yếu đuối mọi đàng; vì vậy tôi còn lấy gì mà lấy mình làm trọng? Nhân sao tôi còn tham danh tiếng trước mặt thiên hạ? chẳng phải là muốn danh tiếng bởi tôi là bụi là không ru? Vậy là sự rất dại dột và giả trá mọi đàng. Thật là muốn sự sang trọng bôi bác, thì là dịch tệ rất độc dữ, là sự rất dại cùng vô ích mọi đàng, vì nó làm mất sự sang trọng thật, cùng cất lấy ơn Đức Chúa Lời đã ban cho, vì chưng hễ người ta yêu riêng mình, thì nó liền mất lòng Chúa tôi, và hễ nó háo hấc khát khao người thế gian khen, thì nó mất nhân đức thật trước mặt Chúa tôi.

5. Nhưng mà cậy sự sang trọng Chúa tôi mà chẳng cậy mình cùng vui mừng vì danh Chúa tôi, mà chẳng vui mừng vì nhân đức mình hay là vì sự gì thế gian, một vui mừng trong mọi sự vì Chúa tôi, ấy là sự sang trọng thật và sự vui mừng lọn lành mà chớ. Chớ gì danh Chúa tôi được cả sáng, và đừng có ai nói đến tên tôi! Chớ gì mọi

người khong khen việc Chúa tôi làm, mà đừng có ai mở miệng khen việc tôi làm! Chớ gì mọi người hát mừng ngượi khen danh cực thánh Chúa tôi, và tôi chẳng được phần nào trong những lời thiên hạ khen lao! Chúa tôi là sự sang trọng tôi; Chúa tôi là sự vui mừng lòng tôi. Tôi sẽ cậy sự sang trọng Chúa tôi cùng sẽ hát mừng Chúa tôi cả ngày liên; còn về phần tôi thì chẳng dám cậy mình trong sự gì riêng, một cậy mình trong sự yếu đuối hèn hạ tôi mà thôi.

6. Quân Judêu có tìm sự sang trọng bởi sự khen nhau, thì mặc nó; phần tôi, thì sẽ tìm sự sang trọng bởi một Đức Chúa Lời mà thôi. Âu là sự sang trọng thế gian, cùng chức cao quyền cả phần đời và danh tiếng vinh hiển trước mặt thiên hạ sánh cùng sự sang trọng vô cùng, thì ra sự giả trá bôi bác và sự dại dột mọi đàng. Thân lạy Chúa Dêu tôi, là mạch mọi sự chân thật hằng dạy dỗ tôi, cùng là đấng rất nhân từ hằng thương tôi vô cùng! Thân lạy Đức Chúa Lời ba ngôi rất thanh nhàn vô cùng! Chớ gì mọi người hằng ngượi khen, hằng cung kính và thờ lạy hát mừng phép tắc Chúa tôi cực sang cực trọng đời đời kiếp kiếp.

ĐOẠN THỨ XLI

DẠY TA CHÊ BỎ MỌI SỰ SANG TRỌNG ĐỜI NÀY.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hởi con, khi thấy kẻ khác được chức quyền cao trọng, thiên hạ tôn kính, mà con thì phải ở bậc hèn, người ta khinh dể, chẳng nhìn đến con, thì con chớ phiền lòng và đừng ghen tương làm

chi. Con hãy đem lòng lên cùng tao ở trên lời, thì con chẳng còn phiền lòng vì người thế gian khinh dể chê cười.

2. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, chúng tôi u mê tối tăm, và chóng mắc phải sự giả trá bôi bác thế gian. Nếu tôi xét mình cho ngay thật, thì biết chẳng có ai làm hại tôi trái phép công bằng cách nào bao giờ sốt; cho nên tôi chẳng có lẽ nào phải mà kêu trách đến Chúa tôi. Song bởi tôi đã phạm nhiều tội lỗi nặng lắm, thì tôi đã đáng chịu các loài trên lời dưới đất hợp nhau mà làm khốn cho tôi. Vậy tôi đã đáng chịu xấu hổ nhuốc nha; một mình Chúa tôi đã đáng cung kính ngượi khen cùng đã đáng được mọi sự sang trọng. Mà nếu tôi chẳng dọn mình cho được sẵn lòng chịu cả và thiên hạ khinh dể cùng chê bỏ tôi và xem tôi như người vô hình, thì tôi chẳng được bằng yên thật cùng chẳng được vững chân; vả lại chẳng trông được ơn soi sáng linh hồn và chẳng hợp được làm một cùng Chúa tôi cho lọn bao giờ.

ĐOẠN THỨ XLII

DẠY TA ĐỪNG TRÔNG CẬY NGƯỜI THẾ GIAN CHO ĐƯỢC BẰNG YÊN.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, nếu con trông sự bằng yên vì con ở cùng người nào vừa ý vừa lòng con, thì con chẳng được bằng yên vững bền và chẳng khỏi vướng vít rối lòng; nhược bằng con trông cậy đến Đức Chúa Lời, là mạch mọi sự chân thật hằng sống

hằng bền đỗ vô cùng, thì dù kẻ thân thiết lìa bỏ con hay là chết đi mặc lòng, thì con cũng chẳng sinh phiền lòng ra. Vậy con có kết nghĩa cùng ai, thì phải cậy dựa tao, và có lấy ai là người hiền lành đạo đức cùng lấy làm mến lắm, thì con phải yêu mến vì tao mà thôi. Nếu chẳng có tao, thì chẳng có nghĩa nào ra nhân nghĩa cùng chẳng bền lâu được, và nghĩa nào tao chẳng có kết buộc, thì chẳng phải là nghĩa thật cùng chẳng được thanh sạch đâu. Con phải ghét bỏ những thứ nghĩa thiết vuối bạn thế gian, như thể con đã chết vậy, cho nên con làm hết sức cùng ước ao đừng đi lại vuối người thế gian bao giờ. Người ta càng lìa xa sự yên ủi phần đời, thì càng đến gần Đức Chúa Lời; và càng hạ mình xuống cùng lấy mình làm hèn, thì càng lên bậc cao trọng đến gần Đức Chúa Lời.

2. Nhưng mà kẻ cậy mình có sự gì lành, thì làm ngăn trở ơn Đức Chúa Lời muốn ban cho, vì chưng ơn Đức Chúa Phiritô sang tỏ hằng tìm vào lòng kẻ khiêm nhường. Ví bằng con biết hạ mình xuống cho lọn và xem mình như không, cùng chẳng còn yêu chuộng sự gì thế gian chút nào, chốc ấy tao sẽ đến ngự trong lòng cùng sẽ ban ơn dư dật gồm no. Song le khi con trở mặt trông đến sự thế gian, tức thì con chẳng còn xem thấy mặt đấng đã dựng nên mọi sự. Con hãy tập tành dẹp tính mình trong mọi sự vì đấng đã tạo hoá mọi sự, thì con sẽ được ơn soi sáng cho con biết đấng cao trọng dường ấy. Hễ sự gì con yêu chuộng và ước ao trái lẽ, dù là sự nhỏ mọn thế nào mặc lòng, thì nó làm ngăn trở kẻo con chóng hợp làm một cùng đấng lọn tốt lọn lành cùng làm dơ linh hồn con mà chớ.

ĐOẠN THỨ XLIII

DẠY TA ĐỪNG TÌM NÊN NGƯỜI THÔNG THÁI VỀ SỰ PHẦN ĐỜI CÙNG VỀ SỰ VÔ ÍCH.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, đừng xem sao những lời lịch lãm khôn khéo người thế gian; vì chưng nước thiên đàng thì chẳng tại lời nói, một tại nhân đức mà thôi. Con hãy siêng năng nghe lời tao, là lời có sức đốt lửa kính mến trong lòng cùng soi sáng linh hồn, và giục lòng ăn năn đau đớn cùng yên ủi người ta nhiều thể nhiều cách. Chớ có bao giờ con xem sách nào cho được danh tiếng thông thái và khôn ngoan hơn. Con hãy siêng năng hãm xác thịt, vì sự ấy sẽ làm ích cho con hơn sự học nhiều lẽ khó luận nghĩa bội phần.

2. Khi con đã học, đã thông biết nhiều lẽ, thì con hằng phải đem trí suy lẽ chính dạy rằng: tao là đấng ban sự thông thái cho người ta, tao ban cho trẻ con được thông hiểu tỏ tường nhiều sự người thế gian chẳng dạy được. Tao phán dạy ai, thì kẻ ấy chóng nên khôn ngoan, và chóng tấn tới về đàng nhân đức lắm. Khốn cho kẻ hỏi cho biết nhiều sự lạ bởi miệng người thế gian, mà chẳng lo cho được biết đàng thờ phượng Đức Chúa Lời là bao nhiêu. Sẽ đến ngày mà Đức Chúa Jêsu, là thày thượng trí thông minh hơn mọi thày, cùng là chúa các đấng thiên thần, sẽ hiện đến mà nghe bài mọi người đã học là thể nào, nghĩa là người sẽ xem xét lương tâm mọi người. Đức Chúa Jêsu sẽ cầm nến sáng mà lục lạo mọi xó trong thành Jêrusalem, là trong linh hồn người ta; và những

sự đã giấu kín nơi tối tăm, thì sẽ tỏ lộ ra hết, và mọi người sẽ nín lặng chẳng còn bày được lẽ gì nữa.

3. Tao là đấng có phép đem trí kẻ khiêm nhường lên cao, cho nên trong một chốc nó thông hiểu được nhiều lẽ về sự chân thật vô cùng hơn người khác đã học tràng đến mười năm. Tao dạy dỗ mà chẳng phán nhiều lời bề ngoài, cũng chẳng dạy điều gì lờ mờ nghi nan; tao chẳng dạy cách kì rị cao cả, và tao dạy rõ ý, chẳng có cãi lẽ gì sốt. Tao dạy chê những sự dưới đất này và lấy sự đời này làm chán, mà tìm cùng ái mộ sự bền đỗ đời đời; tao lại dạy lánh chức quyền sang trọng và nhịn kẻ làm gương mù cùng trông cậy một mình tao; đừng ước ao sự gì khác, một kính mến tao trên hết mọi sự hết lòng hết sức.

4. Có người bởi đã kính mến tao cho lọn, thì đã học được sự trên lời cùng đã giảng những điều sâu nhiệm lạ lùng; bởi kẻ ấy đã bỏ mọi sự, thì đã được nhiều ích lợi hơn là học nhiều lẽ sâu sắc cao ý. Nhưng mà có người, thì tao dạy những điều chung, và có người tao dạy những điều riêng. Tao dùng lời bóng bảy và hình dấu bề ngoài mà dạy người này, và tao lại soi sáng cả và linh hồn người khác cả thể mà tỏ ra sự mầu nhiệm. Vậy người ta xem sách, cũng là một tiếng, là một lẽ đã dạy trong ấy; song le mọi người chẳng hiểu lời sách như nhau, vì chưng tao là thày dạy sự chân thật bề trong; tao xem xét lòng mọi người và thông biết những điều người ta suy tưởng trong lòng; tao giục người ta làm việc lành cùng ban ơn giúp sức mọi người cho xứng đáng tùy ý tao định cho mà chớ.

ĐOẠN THỨ XLIV.

DẠY TA ĐỪNG GIÂY MÌNH TRONG VIỆC NGOÀI.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, có nhiều sự con chẳng nên biết, cùng phải xem mình như người chết ở dưới đất này và như thể là cả và thế gian đã chịu chết trong lòng mình nữa. Cũng có nhiều sự mà con phải bưng tai con kẻo nghe biết để mà lo tìm sự bằng yên hơn. Thà ngảnh con mắt đi kẻo xem sự chẳng vừa ý cùng thà để mọi người theo ý mình mặc nó, mà chẳng thà ra mặt cãi lẽ vuối người ta. Nếu con giữ một lòng hợp làm một cùng Đức Chúa Lời cùng suy đến cách thế Đức Chúa Lời đoán xét, thì con sẽ dễ chịu thua người ta hơn.

2. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, đời bây giờ chúng tôi ăn ở làm sao? Người ta chảy nước mắt ra, vì đã thiệt phần xác, lại nhọc nhằn chạy xuôi chạy ngược cho được lợi lộc nhỏ mọn, mà người ta quên chẳng xem sao mình đã thiệt phần linh hồn là bao nhiêu, mà khi sau hết nó có nhớ đến, thì là hoạ. Người ta đem trí lo tưởng những sự vô ích hay là những sự chẳng được ích gì là bao nhiêu; còn những sự rất trọng rất cần mọi đàng, thì người ta bỏ qua chẳng nhìn đến; vì chưng người ta chỉ suy đến việc ngoài, và nếu nó chẳng nghĩ lại cho sớm, thì nó vui lòng nằm lăn dấy liên.

ĐOẠN THỨ XLV

DẠY TA ĐỪNG TIN MỌI NGƯỜI, VÀ NGƯỜI TA DỄ SAI LỖI TRONG LỜI NÓI LÀ NGẦN NÀO.

1. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi cứu lấy tôi cho khỏi cơn gian nan, vì chưng tôi trông cậy người ta, thì mất công. Chớ thì biết là mấy lần tôi đã ngờ nên cậy người nọ người kia, rồi đã thấy nó không đáng tin; và biết là mấy lần tôi đã cậy được người tôi không ngờ? Ấy vậy sự cậy trông người thế gian là sự giả trá vô ích; song le có một mình Chúa tôi là đấng hay cứu lấy kẻ lành. Lạy Chúa Dêu tôi, chúng tôi đội ơn Chúa chúng tôi, vì những sự chúng tôi gặp ở đời này. Chúng tôi yếu đuối hay thay đổi, và chúng tôi hay lầm lỡ cùng hay dổi ý lắm.

2. Nào có ai ý tứ và siêng năng giữ mình đến nỗi chẳng lầm lỡ, chẳng rối lòng bao giờ ru? Song le ai trông cậy Chúa tôi và lấy lòng ngay thật mà tìm đến cùng Chúa tôi, thì chẳng có dễ ngã thể ấy; mà hoặc nó phải cơn xao xác cách nào, dù nó bối rối thể nào mặc lòng, thì Chúa tôi cũng sẽ cứu lấy hay là sẽ yên ủi nó cho chóng, vì Chúa tôi chẳng có bỏ kẻ có lòng trông cậy Chúa tôi cho đến cùng. Kẻ bạn hữu giữ lòng vững vàng mà thông công mọi sự cực lòng kẻ thân thiết, thì hoạ hiếm lắm. Có một mình Chúa tôi là bạn hữu chí thiết rất trung chính trong mọi sự, và chẳng có người nào khác bằng Chúa tôi nữa.

3. Tôi khen đức khôn ngoan bà thánh kia (là bà thánh Agatha) nói rằng: linh hồn tôi đã vịn lấy Đức

Chúa Jêsu làm cột vững bền, làm nền kiên cố. Ví bằng tôi được phúc trọng như thế, thì tôi bớt lo lắng vì lòng nể người thế gian, cùng chẳng động lòng sợ những lời độc dữ nó nói. Nào có ai biết được những sự chưa có? Ai giữ mình được cho khỏi những sự dữ chưa đến? Ví bằng những sự ta đã biết trước, cũng thường làm hại ta; huống lọ là những sự dữ ta chưa nghĩ, thì nó làm hại ta biết là ngần nào? Song khốn thân tôi, nhân sao tôi chẳng có phòng dự cho khôn hơn? nhân sao tôi đã vội tin kẻ khác thể này? Dù mà có nhiều kẻ nghĩ tưởng trong lòng và gọi ta là thiên thần mặc lòng; song le ta còn là người, cũng là người hèn hạ yếu đuối mà thôi. Lạy Chúa tôi, tôi tin ai được? Tôi tin Chúa tôi đoạn, còn tin ai được nữa? Chúa tôi là đấng công chính chân thật vô cùng chẳng lừa dối ai, cùng chẳng lầm được. Vả lại mọi người hay nói dối cùng yếu hèn, chóng thay đổi và hay sai lỗi, nhất là trong lời nói, cho nên khi nghe nói điều gì xem ra là điều thật thà mặc lòng, thì cũng chẳng mấy khi nên tin ngay tức thì.

4. Lời Chúa tôi dạy đừng vội tin người thế gian, thì là lời rất khôn ngoan là dường nào! Chúa tôi cũng đã dạy cho chúng tôi biết kẻ thù ghét, thì ở giữa trong đầy tớ, và chẳng nên tin kẻ nói rằng: này đấng cứu thế ở nơi nọ; này người ở nơi kia. Những sự thiệt hại tôi đã mắc phải xưa nay thì đã soi cho trí tôi được thông minh; mà chớ gì tôi được nhờ để mà giữ mình hơn, mà chẳng ra dại dột hơn nữa.

Người kia bảo tôi rằng: anh hãy giữ cho khôn, hãy tinh lắm, và giữ kín trong lòng những điều tôi nói vuối

anh; và đang khi tôi nín lặng và ngờ là điều ấy còn kín, thì nó chẳng nín được về những điều nó đã xin tôi giữ kín; song le nó tố tôi cùng tố mình nó nữa, rồi biến đi mất. Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi gìn giữ phù hộ tôi kẻo mắc phải những truyện lăng nhăng dường ấy và kẻo tôi phải tay những người ngoa nguỳa nhẹ dạ nhẹ trí thể ấy. Xin Chúa tôi gìn giữ tôi, kẻo tôi sai lỗi như thể ấy nữa. Tôi xin Chúa tôi đặt vào miệng tôi những lời chân thật chắc chắn, và chớ để lưỡi tôi nói điều gì gian tà quỉ quái bao giờ. Những sự gì tôi chẳng muốn chịu bởi kẻ khác, thì tôi cũng phải giữ kẻo tôi lại làm sự ấy.

5. Này là sự tốt lành hay làm cho chúng tôi được bằng yên là ngần nào! là chẳng nói đến kẻ khác, chẳng tin mọi điều bằng nhau và không vội nói lại những điều đã nghe; lại chẳng tỏ lòng mình ra cho nhiều người, và hằng tìm đến cùng Chúa tôi là đấng thông biết mọi sự kín trong lòng người ta; sau nữa đừng quay lòng đi tùy những lời hay đổi như gió, một ước ao cho mọi sự bề trong bề ngoài được thành như thánh ý Chúa tôi muốn. Và lại này là đàng chắc chắn cho được giữ lấy ơn trên lời là dường nào, là lánh những sự phô phang trước mặt thiên hạ và chẳng tham lam, chẳng ước ao những sự gì xem ra hay cho được danh tiếng bề ngoài, một ở siêng năng hết sức mà tìm cho được những sự hay giúp ta sửa nết xấu và nên sốt sắng hơn! Biết là bao nhiêu người đã thiệt hại vì thiên hạ đã biết nhân đức nó cùng đã vội khen quá! Còn kẻ nào đã giữ kín các ơn lành Đức Chúa Lời đã ban ở chốn phàm hèn đời này, là chốn hằng phải đánh giặc thiêng liêng cùng hằng phải kẻ thù cám dỗ, thì kẻ ấy đã sinh nhiều ích lợi là ngần nào!

ĐOẠN THỨ XLVI

DẠY TA TRÔNG CẬY ĐỨC CHÚA LỜI KHI PHẢI MIỆNG TIẾNG THẾ GIAN.

Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, con hãy giữ lòng vững vàng và trông cậy tao; vì chưng lời người ta nói là gì: nó là lời không mà thôi: nó bay lên trên không; song nó chẳng làm cho chuyển động núi đá đâu. Ví bằng con đã lỗi thật, thì con hãy suy mình bằng lòng sửa mình lại; nhược bằng lương tâm chẳng trách con điều gì, thì con hãy suy mình muốn vui lòng chịu sự khó ấy vì Đức Chúa Lời. Con yếu đuối, chưa có sức chịu đòn vọt và sự khó nặng, thì ít là con phải chịu lời chê trách con một hai khi, là sự khó nhỏ mọn lắm. Bởi đâu sự nhỏ mọn dường ấy còn sinh cực lòng cho con? át là con hãy còn chiều theo xác thịt cùng sợ lời người ta nói quá lẽ. Con sợ người ta chê cười, cho nên con không muốn người ta quở trách vì sự lỗi con, và con lấy lẽ bề ngoài mà chữa mình.

2. Nhưng mà con hãy xét mình cho kĩ hơn, thì sẽ thấy tỏ tính mê sự thế gian và ý muốn đẹp lòng người ta còn sống trong lòng con; vì chưng khi con sợ người ta khinh dể chê cười, cùng chẳng muốn chịu xấu hổ nhuốc nha vì sự lỗi con, ấy là dấu tỏ con chưa thật lòng khiêm nhường, và con chưa chê bỏ thế gian như người chết vậy, và thế gian chưa chết trong lòng con. Nhưng mà con hãy nghe lời tao, thì con chẳng xem sao đến vạn lời người ta nói nữa. Này dù người ta đổ cho con những

sự gian tà xấu xa cả và thiên hạ có sức bày ra, ví bằng con để người ta nói mặc nó, cũng chẳng xem sao lời nó nói, một xem lời ấy như cái rác mà thôi, chốc ấy con có thiệt gì đâu? nào lời ấy có sức bớt được một cái tóc trên đầu con đâu?

3. Nhưng mà kẻ nào chẳng hay suy nguyên việc linh hồn cũng chẳng hay nhớ Đức Chúa Lời hằng có trước mặt, thì dễ động lòng phiền buồn khi nghe lời chê trách; bằng kẻ cậy trông một mình tao, mà chẳng ước ao theo ý riêng mình, thì chẳng kinh sợ người ta nữa; vì chưng tao là đấng có quyền đoán xét, và thông biết mọi sự kín nhiệm; tao hiểu tỏ mọi việc đã xảy ra thể nào, cũng đã biết kẻ nào đã xỉ vả chê trách và kẻ nào đã chịu xấu hổ nhuốc nha. Người ta nói lời chê trách bởi tao đã định làm vậy, tao làm thinh việc xảy ra thể ấy để cho những điều kín nhiệm người suy tưởng trong lòng được lộ ra. Tao sẽ phán xét kẻ có lỗi và kẻ sạch tội. Song le tao đã có ý nhiệm, đã muốn thử lòng cả hai bên trước.

4. Lời người ta làm chứng thì năng sai, nhưng mà tao đoán xét thể nào, thì đã thật như vậy, và lý đoán tao đã ra, thì được vững, chẳng ai phi đi được. Lý đoán tao thường thường là lý đoán sâu nhiệm, chẳng có mấy kẻ hiểu được cho tỏ. Song le dù kẻ ngu si dại dột nghĩ tưởng lý đoán tao chẳng công chính mặc lòng, thì lý đoán tao cũng chẳng sai, và chẳng hề sai được. Vậy chẳng nên cậy ý riêng mình mà đoán sự gì, một phải chạy đến cùng tao mà thôi. Kẻ lành dù gặp phải sự gì khó bởi tay Đức Chúa Lời, thì chẳng rối lòng; dù người ta bỏ vạ điều gì, thì chẳng xem sao là bao nhiêu; vả lại dù kẻ khác lấy lẽ công bằng

mà chữa lấy nó, thì nó cũng chẳng lấy làm mừng rỡ quá, vì chưng kẻ ấy suy biết rằng: tao là đấng lục xét linh hồn cùng mọi sự kín trong lòng, chẳng cứ hình dong bề ngoài, như người thế gian mà ra lý đoán đâu; vì chưng có nhiều lần những sự người ta đoán là sự lành đáng khen, thì trước mặt tao là sự xấu xa đáng trách mà chớ.

5. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi quyền phép vô cùng, là đấng hay đoán xét mọi sự cho công bằng và là đấng hay nhịn vô cùng, Chúa tôi đã biết tôi yếu hèn và đầy tội lỗi là ngần nào, tôi xin vịn lấy Chúa tôi làm sức mạnh phù hộ tôi, và tôi xin cậy trông một mình Chúa tôi mà thôi, vì chưng dù lương tâm chẳng trách tôi điều gì, thì tôi chưa lấy làm đủ được. Chúa tôi đã thông hiểu những sự tôi không biết, cho nên hễ lần nào tôi đã phải quở trách sửa phạt cách nào, thì tôi đã phải hạ mình xuống mà chịu bằng lòng. Tôi xin Chúa tôi tha các sự lỗi tôi đã mắc phải xưa nay, vì chẳng có cứ làm vậy; lại xin Chúa tôi ban ơn thêm sức cho tôi sẵn lòng nhịn nhục hơn. Tôi thà cậy lòng lành hay lân mẫn Chúa tôi mà xin Chúa tôi tha thứ cho tôi, chẳng thà cậy những việc tôi nghĩ là việc lành mà chữa lương tâm, vì chưng tôi chẳng biết rõ những sự kín trong lương tâm là thể nào. Dù tôi chẳng thấy sự gì lỗi trong mình tôi, thì chẳng phải là lẽ mà kể tôi được thanh sạch cho thật; vì chưng nếu Chúa tôi chẳng lấy lòng lành mà thương, thì chẳng có người nào đáng gọi là kẻ lành trước mặt Chúa tôi.

ĐOẠN THỨ XLVII

DẠY TA VÂNG CHỊU MỌI SỰ KHÓ ĐỜI NÀY CHO ĐƯỢC SỐNG ĐỜI ĐỜI.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, đừng ngã lòng vì những sự khó nhọc con đã rắp lòng làm vì lòng kính mến tao; dù con phải cơn gian nan thể nào mặc lòng, thì đừng sờn lòng quá; nhưng mà trong các dịp gian nan khốn khó, thì phải nhớ lời tao đã phán hứa để mà yên ủi mình và thêm sức mạnh cho con. Tao có thể lả công cho con quá chừng và quá ngần mọi đàng. Con chẳng phải khó nhọc bao lâu ở dưới đất này, cùng chẳng phải cực nạn đau đớn mãi đâu. Con hãy đợi một ít lâu, thì sẽ thấy sự dữ chóng qua đi và chóng hết. Sẽ có ngày hết mọi sự khó nhọc và sự xao xác. Những sự hay qua, thì là sự nhỏ mọn chóng tan đi.

2. Vậy con làm việc gì, thì hãy làm cho siêng năng; con hãy thật lòng chịu khó trong vườn nho tao, thì tao sẽ nên của phần thưởng cho con. Con hãy sẵn lòng viết lách, xem sách, kêu van, than thở, nín lặng, đọc kinh cầu nguyện cùng chịu mọi sự khó trái ý mình cho vững vàng, vì chưng sự sống đời đời đã đáng cho ta chịu những sự khó nhọc ấy, và nhiều sự khó hơn nữa. Con sẽ được bằng yên thanh nhàn trong ngày Đức Chúa Lời đã biết, và khi bấy giờ, thì chẳng còn ngày, chẳng còn đêm như ở dưới đất; nhưng mà sẽ có một ngày sáng láng liên và chói lói vô cùng; bấy giờ sẽ được bằng yên bền đỗ và sẽ được nghỉ ngơi, chẳng có khi đừng. Bấy giờ con chẳng còn than thở rằng: ai cứu lấy tôi cho khỏi

xác thịt khốn nạn hay chết này; cùng chẳng còn kêu rằng: khốn thân tôi, vì tôi còn phải ở lại dưới đất này, vì chưng khi bấy giờ sẽ mất tuyệt sự chết đi, cho nên con sẽ được sống đời đời, và con chẳng còn phải lo lắng sự gì, một được thanh nhàn vui vẻ cùng sẽ được làm bạn cùng các thánh và hát mừng vui sướng đời đời.

3. Chớ gì con được trông thấy triều thiên các đấng thánh đội trên nước thiên đàng đời đời! Chớ gì con được trông thấy sự sang trọng, sự vui mừng các đấng thánh ấy, là kẻ thế gian đã chê cười khi xưa cùng đã xem như kẻ không đáng sống! Con có được xem sự tốt lành dường ấy, ắt là con liền hạ mình xuống cho đến đất cùng ước ao thà chịu lụy mọi người mà chẳng thà cai trị một người nào sốt; và lại chẳng còn ước ao được vui mừng ngày nào ở dưới đất này, một vui mừng chịu sự gian nan vì Đức Chúa Lời, và khi con thấy người ta chê con như người vô hình, thì con kể sự ấy như lợi lộc rất trọng cho con.

4. Chớ thì! Nếu con hiểu tỏ những sự ấy cùng lấy làm ái mộ và in trong lòng con cho thấm, lẽ nào mà con dám năn nỉ điều gì một lần nào nữa ru? Nào con không phải sẵn lòng chịu mọi sự khó cho được sống đời đời ru? Sự thiệt mất, hay là sự được cả và thiên đàng chẳng phải là sự nhỏ mọn đâu. Vậy con hãy ngửa mặt lên lời xem tao và các đấng thánh đã đánh chiến trận cả thể ở dưới đất này; bây giờ các đấng thánh ấy được vui mừng cùng được sự sự yên ủi, được nghỉ ngơi, vững chắc và sẽ hưởng phúc thanh nhàn cùng tao trên nước Cha cả đời đời chẳng cùng.

ĐOẠN THỨ XLVIII

GIẢNG VỀ SỰ VUI MỪNG ĐỜI SAU CÙNG VỀ SỰ KHỐN KHÓ ĐỜI NÀY.

1. Nước thiên đàng là chốn rất thanh nhàn là dường nào! Ở đấy chỉ có một ngày dài hằng sáng láng đời đời, chẳng có đêm tối bao giờ; nhưng mà Đức Chúa Jêsu, là mạch mọi sự chân thật, hằng soi sáng liên; ngày ấy là ngày rất vui mừng và bền đỗ chắc chắn đời đời cũng chẳng hay thay đổi ra thể khác bao giờ. Chớ gì ngày ấy sáng ra, và mọi sự hèn đời này tan đi hết! Các đấng thánh được xem thấy sự sáng láng ấy nhãn tiền đời đời; nhưng mà kẻ còn ở chốn khách đày dưới đất này, thì thấy sự sáng ấy mù mù và như xem trong mặt gương vậy mà thôi.

2. Các đấng thánh ở trên lời đã biết tỏ đời sau là đời vui mừng là ngần nào; mà con cái bà Evà còn ở lưu đày, thì năn nỉ vì đời này là chốn cay đắng đầy dẫy sự cực lòng. Những ngày người ta sống ở đời này, thì chẳng được bao lâu cùng là ngày khốn nạn đầy sự đau đớn khổ sở liên. Ở dưới đất này người ta phạm nhiều tội lỗi làm dơ linh hồn, lại rối rít vì nhiều tính mê làm ngăn trở cho mình; thường phải sợ hãi, thường lo lắng thổn thức, năng chia lòng chia trí vì muôn vàn sự lạ muốn xem muốn nghe, hằng vướng vít vì lòng dính bén nhiều sự vô ích; lại nhiều sự giả trá che lấp vây bọc trí khôn cho nó lầm lạc, nhiều sự khó nhọc làm nát gan, nhiều cơn cám dỗ sinh sờn lòng

buồn chuồn; và sự vui sướng làm nát sức linh hồn, và sự cơ khổ sinh cực lòng đau đớn.

3. Thương ôi! bao giờ hết sự khốn nạn dường ấy? bao giờ tôi được khỏi làm tôi hèn các tính mê thói xấu? Lạy Chúa tôi, bao giờ tôi được nhớ đến một mình Chúa tôi? bao giờ tôi được vui mừng cùng Chúa tôi cho lọn? Bao giờ tôi được thong dong thảnh thơi, chẳng còn mắc ngăn trở gì, chẳng còn phải sự cực nạn phần hồn phần xác? Bao giờ tôi được bằng yên vững bền chắc chắn bề trong bề ngoài và tư bề, mà chẳng còn sự gì làm cho tôi rối lòng được nữa? Ôi! Jêsu lòng lành vô cùng, bao giờ tôi được xem thấy mặt Chúa tôi? bao giờ tôi được trông thấy sự uy nghi sang trọng trên nước thiên đàng? bao giờ Chúa tôi sẽ nên mọi sự trong mọi sự cho tôi? Thương ôi! bao giờ tôi được hợp làm một cùng Chúa tôi trong nước Chúa tôi đã sắm sửa từ trước vô cùng cho những kẻ Chúa tôi yêu dấu? Bây giờ tôi khó khăn lưu đày nơi đất giặc giã, hằng phải giao chiến trận mọi ngày, hằng phải sự khốn khó cực nạn liên.

4. Tôi xin Chúa tôi yên ủi lòng tôi ở chốn khách đày này, xin người giảm bớt sự khốn khó tôi, vì chưng lòng tôi hằng khao khát ước ao Chúa tôi, và những sự yên ủi thế gian chỉ làm cho tôi cực lòng mà thôi. Tôi ước ao một sự hưởng Chúa tôi cho lọn và tôi chưa làm sao được. Tôi muốn cho lòng tôi dính bén yêu chuộng nguyên sự trên lời, nhưng mà những sự hèn đời này và các tính mê tôi chưa dẹp cho lọn, thì nó đè tôi xuống. Trí khôn tôi muốn vượt lên khỏi mọi sự; song le tôi còn phải làm tôi chịu lụy xác thịt trái ý mình. Vậy tôi

là kẻ rất khốn nạn, vì tôi phải chống lả cùng tính mình và tôi đã hoá ra sinh cực lòng cho mình, vì chưng lòng thần muốn lên cao và lòng thú hằng kéo xuống.

5. Tôi cực lòng là dường nào! khi tôi suy đến sự trên lời, thoát chốc các tính mê xác thịt đến khuấy khuất. Lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi chớ lìa xa tôi, xin Chúa tôi đừng thịnh nộ mà ngảnh mặt bỏ tôi đi. Tôi xin Chúa tôi ban ơn sáng chói như chớp mà giọi tan những sự quấy quá xác thịt; xin Chúa tôi bắn tên ná mau kíp mà phá tan kẻ thù, là phá những sự giả dối trí khôn bày đặt. Tôi xin Chúa tôi đem ngũ quan tôi về cùng Chúa tôi, cùng ban ơn cho tôi quên mọi sự hèn thế gian, và được lòng siêng năng từ bỏ chê ghét những hình tội lỗi trí khôn bày ra. Lạy Chúa tôi, là mạch mọi sự chân thật hằng có vô cùng, xin Chúa tôi phù hộ tôi kẻo tôi động lòng yêu chuộng sự giả trá vô ích. Tôi xin Chúa tôi, là đấng rất êm ái vô cùng, ngự xuống trong lòng tôi, mà khiến các giống dơ dáy biến đi trước mặt Chúa tôi. Tôi cũng xin Chúa tôi dủ lòng thương mà tha thứ những tội lỗi tôi phạm khi tôi đọc kinh cầu nguyện mà tôi chia lòng chia trí về đàng khác, chẳng suy đến một mình Chúa tôi; vì chưng tôi xưng thật tôi năng chia trí lắm trong giờ ấy. Thường thường tôi không ở nơi tôi đứng hay là ngồi; có xác đấy mà thôi; còn chính nơi tôi ở thật hơn, là những nơi tôi tưởng và đem trí khôn đến mà chớ. Trí khôn tôi suy tưởng điều gì và ở đâu, thì tôi cũng ở đấy; và ở đâu có sự gì lòng tôi yêu chuộng, thì trí khôn cũng ở đấy. Hễ có sự gì tự nhiên tôi lấy làm vừa ý vừa lòng, hay là tôi yêu dùng, thì sự ấy chóng nhập vào trí khôn lắm.

6. Bởi đấy cho nên Chúa tôi là đấng chân thật vô cùng đã phán dạy tỏ tường rằng: của quí báu mày ở đâu, thì lòng mày cũng ở đấy. Nếu tôi yêu mến sự trên lời, thì tôi vui lòng suy ngắm sự trên lời; bằng tôi yêu chuộng thế gian, thì tôi lấy sự thanh nhàn thế gian làm vui mừng thích chí và sự khốn khó thế gian làm phiền lòng. Nếu tôi yêu chuộng xác thịt, thì tôi năng bày vẽ sự xác thịt trong trí khôn; nhược bằng tôi ái mộ việc linh hồn, thì tôi vui lòng suy đến sự thiêng liêng; vì chưng những sự gì tôi yêu chuộng, thì tôi vui lòng nói đến cùng thích nghe kẻ khác nói, và tôi in hình tượng những sự ấy trong trí khôn mà đem về nhà làm một vuối tôi nữa. Nhưng mà phúc cho kẻ vì lòng mến Chúa tôi, mà đã bỏ mọi sự thế gian ra khỏi lòng cùng đã ép tính xác thịt, đã lấy lòng sốt sắng mà đóng đanh các nết xấu cho được yên trong lương tâm mà dâng lời cầu nguyện thanh sạch cho Chúa tôi, và cho được nên người xứng đáng hợp làm một cùng các đấng thiên thần mà hát mừng Chúa tôi, vì đã từ bỏ mọi sự hèn thế gian bề trong bề ngoài cho xóng.

ĐOẠN THỨ XLIX

VỀ SỰ ƯỚC AO SỐNG ĐỜI ĐỜI CÙNG VỀ MỌI SỰ LÀNH ĐỨC CHÚA LỜI ĐÃ PHÁN HỨA CHO KẺ ĐÁNH LẢ KẺ THÙ, LÀ NHỮNG SỰ RẤT QUÍ TRỌNG LÀ DƯỜNG NÀO.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, khi con thấy Đức Chúa Lời ban ơn soi sáng mở lòng cho con ước ao

phúc thanh nhàn đời đời cùng muốn ra khỏi tù rạc xác thịt này cho được xem thấy sự sáng tao trước mặt nhãn tiền, chẳng có khi đừng, chẳng bao giờ thay đổi chút nào; bấy giờ con hãy mở lòng cho rộng cùng khát khao hết lòng hết sức chịu lấy ơn tốt lành dường ấy. Con hãy đội ơn Đức Chúa Lời nghìn trùng, vì Đức Chúa Lời lòng lành vô cùng ghé mặt lại thương con dường ấy, cùng tỏ ra lòng nhân từ mà thăm viếng con cùng giục lòng con cho sốt sắng và nâng đỡ con mạnh sức, kẻo con vốn nặng nề lại ngã theo sự hèn thế gian. Khi con ước ao sự trên lời làm vậy, thì chẳng phải là bởi trí khôn suy được hay là bởi sức tự nhiên mà con được thể ấy đâu; một bởi Đức Chúa Lời ghé mặt lại cùng dủ lòng thương mà ban ơn ở trên lời xuống trong lòng con, để cho con đi đàng nhân đức và nên khiêm nhường một ngày một hơn, và con ở hết lòng kính mến tao cùng ra sức làm tôi thờ phượng tao cho sốt sắng mà chớ.

2. Hỡi con, lửa năng cháy lên nóng nảy, nhưng ngọn lửa chẳng được sạch khói cho hết. Cũng một lẽ ấy có nhiều kẻ sốt sắng khát vọng sự trên lời, mà nó chưa khỏi cơn cám dỗ về những sự xác thịt yêu chuộng; cho nên, dù nó sốt sắng nài xin cùng Đức Chúa Lời mặc lòng, thì nó chưa cầu xin vì một ý muốn cho danh Đức Chúa Lời cả sáng. Thế thì khi con tỏ ra lòng sốt sắng khát khao lắm, thì con cũng năng ước ao cách chẳng lọn làm vậy, vì chưng lòng ước ao sự gì, nếu có pha ích riêng vào đấy, thì chưa được thanh tịnh tuyền vẹn đâu.

3. Khi con xin sự gì, thì đừng xin những sự vừa ý con cùng hay sinh ích lợi cho con, một nên xin những sự

đẹp lòng tao cùng hay làm sáng danh tao; vì chưng nếu con xét lẽ công chính, thì con phải theo ý tao cùng lấy những sự tao đã định làm trọng hơn những sự lòng con ước ao và những sự quí trọng lòng con ước ao được. Tao đã biết lòng con ước ao những sự gì, cùng đã nghe lời con năng than thở cùng tao. Rầy con đã muốn ước ao sự thảnh thơi và sự sang trọng con cái Đức Chúa Lời được hưởng trên lời. Con tưởng đến nhà bền đỗ đời đời và nhớ nhà quê trên lời đầy dẫy mọi sự vui mừng, thì con đã lấy làm mộ mến lắm, song le chưa đến giờ lên đấy; rầy con có thì giờ khác, nghĩa là thì đánh giặc, thì chịu khó chịu nhọc, thì phải thử lòng con. Con ước ao được gồm no mọi sự tốt lành vô cùng, song chưa làm sao được hưởng sự ấy bây giờ. Chính tao là mạch mọi sự lành; và Đức Chúa Lời phán rằng: hãy đợi tao, cho đến khi nước Đức Chúa Lời đến.

4. Rầy con hãy còn phải chịu thử ở dưới đất này cùng phải tập chịu nhiều sự khó. Âu là con sẽ được ơn yên ủi lòng con một đôi khi, song chẳng bao giờ con được phỉ chí đâu. Vậy con hãy giục lòng vững vàng và mạnh mẽ, để con làm và chịu được sự trái nghịch cùng xác thịt. Con phải mặc lấy người mới và phải đổi tính mà lở nên người khác. Nhiều khi con phải làm những sự con không muốn cùng phải bỏ những sự ý con muốn làm. Kẻ khác sẽ được thịnh sự vừa ý mình, và những sự vừa ý con sẽ chẳng thành việc gì. Kẻ khác nói điều gì, thì người ta sẽ bằng lòng nghe, và lời con nói, thì chẳng ai kể sao. Kẻ khác sẽ xin, thì sẽ được như ý; con sẽ xin và chẳng được gì.

5. Kẻ khác sẽ được danh tiếng thiên hạ khong khen; còn về phần con, thì chẳng ai nói đến. Kẻ bề trên sẽ phó việc nọ việc kia cho kẻ khác, mà con thì kể như người vô hình, cho nên cũng có khi tính xác thịt sẽ lấy làm phiền buồn, và nếu con nín lặng mà nhịn, thì sẽ được công lắm. Kẻ làm tôi tá chân thật Đức Chúa Lời thường gặp phải dịp khó ấy và nhiều cơn gian nan khác làm vậy, để mà thử nó hay bỏ ý riêng mình cùng hay dẹp tính mình trong mọi sự là ngần nào. Chẳng mấy khi con gặp dịp cần phải bỏ ý riêng mình cùng dẹp tính nết cho bằng khi con trông thấy hay là con phải chịu sự gì trái ý mình, nhất là khi bề trên dạy con làm việc gì chẳng hợp lý và chẳng được ích là bao nhiêu; mà bởi vì con là bề dưới chẳng dám cưỡng lại vuối kẻ có quyền cai trị, thì con lấy sự chịu lụy kẻ khác cùng bỏ ý riêng mình cho lọn làm khó lòng lắm.

6. Nhưng mà con hãy suy những sự khó ấy sẽ sinh nhiều ích lợi cho con; nó sẽ chóng hết và con sẽ được phần thưởng rất rộng rãi là ngần nào; thì bấy giờ con chẳng còn cực lòng, mà lại sẽ được yên ủi mình mà nhịn nhục cho vững lòng lắm; vì chưng bởi con vui lòng bỏ ý riêng mình trong sự nhỏ mọn ở đời này, thì con sẽ được theo ý mình trên nước thiên đàng liên mãi, bởi vì ở trên ấy con sẽ được mọi sự vừa ý và những sự lòng con ước ao được. Bấy giờ con sẽ được mọi sự lành, chẳng lo mất bao giờ, và con sẽ hợp một ý cùng tao cho lọn, chẳng còn ước ao sự gì khác cùng chẳng còn muốn sự gì riêng nữa. Trên nước thiên đàng, thì chẳng còn ai cưỡng lại vuối con hay là kêu trách con điều gì, và

chẳng còn ai sinh ngăn trở hay là chống lá vuối con cách nào; các sự con ước ao thì sẽ được sẵn trước mặt con và sẽ làm cho con phỉ lòng phỉ chí no đầy mọi đàng. Bấy giờ tao sẽ là sự sang trọng thay vì sự nhuốc nha con đã chịu ở dưới đất; tao sẽ ban ơn vui mừng bao bọc con như áo mặc,thay vì sự cực lòng; và con sẽ được ngồi toà cao trên lời thay vì nơi rất hèn con đã chịu ngồi dưới đất; ở đấy sẽ thấy tỏ những ích lợi bởi sự vâng lời mà ra, cùng sẽ vui mừng vì đã chịu khó ăn năn đền tội và sẽ đội mũ triều thiên sáng láng vì đã hạ mình xuống chịu lụy mọi người.

7. Vậy bây giờ con hãy cúi đầu chịu lụy mọi người, và đừng lo xét ai nói điều nọ, ai khiến điều kia. Nhưng mà con hãy ra sức giữ điều này hơn cả, là dù kẻ bề trên, dù anh em bằng vai, dù kẻ bề dưới dạy bảo và xin con điều gì, hay là làm dấu gì cho con biết ý, thì con hãy nhận cả về đàng lành cùng ra sức làm cho lọn và cho thật lòng y như người ta muốn. Khi con thấy kẻ thì tìm sự nọ, kẻ thì muốn sự kia, người này cậy mình điều nọ, người khác điều kia và thiên hạ tô bốc nghìn lần vạn lượt, chốc ấy con để mặc người ta; còn về phần con, thì đừng vui mừng vì sự nọ sự kia, một vui mừng vì thấy mình hèn hạ cùng vì một sự làm các việc cho đẹp lòng tao và cho danh tao được cả sáng. Con phải ước ao điều này hơn cả, là dù sống, dù chết, thì sẽ làm cho danh Cha cả sáng liên mà chớ.

ĐOẠN THỨ L.

DẠY KẺ CỰC LÒNG ĐAU ĐỚN PHẢI DÂNG MÌNH TRONG TAY ĐỨC CHÚA LỜI LÀ THỂ NÀO.

1. Thân lạy Chúa Dêu tôi, là cha rất lọn lành, tôi xin đội ơn Chúa tôi bây giờ và cho đến đời đời, vì chưng thánh ý Chúa tôi muốn thể nào thì đã thành như vậy, và những sự Chúa tôi làm là sự tốt lành. Tôi xin Chúa tôi ban ơn cho tôi tá hèn mọn này được vui mừng nơi Chúa tôi mà chẳng tìm sự vui mừng trong mình hay là nơi người khác, vì chưng một mình Chúa tôi là sự vui mừng thật, là sự tôi trông cậy, là triều thiên, cùng là sự thanh nhàn, sự sang trọng tôi. Nào tôi tá hèn mọn Chúa tôi có đí gì, mà chẳng chịu lấy bởi tay Chúa tôi đã ban hư không, mà thật chẳng phải là bởi tôi có công gì đâu? những sự lành Chúa tôi đã ban và những sự Chúa tôi đã làm là của Chúa tôi thay thảy. Tôi là kẻ khó khăn và tôi hằng phải chịu khó nhọc từ thuở bé, và cũng có khi tôi lo buồn sầu não trong linh hồn đến nỗi chảy nước mắt ra, cũng có khi tôi xôn xao bối rối trong mình vì những tính mê nết xấu sấp rấy lên làm hại tôi.

2. Tôi ước ao được vui mừng bằng yên, tôi xin sự bằng yên kẻ làm con cái Đức Chúa Lời, là kẻ Chúa tôi ban ơn soi sáng yên ủi mà dưỡng nuôi linh hồn. Ví bằng Chúa tôi ban sự bằng yên, cùng ơn vui mừng thanh sạch thì lót linh hồn tôi tá Chúa tôi sẽ hát mừng cách êm ái cùng sẽ được sốt sắng mà ngượi khen Chúa tôi. Nhược bằng Chúa tôi ngảnh mặt đi như Chúa tôi thường

thường quen làm, thì tôi chẳng chạy được mau mắn mà vâng giữ giới răn Chúa tôi, một sẽ quì gối xuống mà đấm ngực, vì chưng bây giờ tôi chẳng được như hôm qua và hôm kia, là khi tôi được ơn Chúa tôi như đèn soi trên đầu tôi và tôi được ẩn lánh dưới bóng cánh tay Chúa tôi che chở cho khỏi kẻ thù cám dỗ tôi tư bề.

3. Thân lạy cha rất công bằng, đáng người khen đời đời, rầy đã đến giờ mà tôi tá Chúa tôi phải thử lòng. Lạy Chúa tôi đáng kính mến vô cùng, bây giờ tôi tá Chúa tôi phải chịu một chút sự khó vì Chúa tôi, thì là sự phải lẽ lắm. Lạy cha đáng cung kính đời đời, rầy đến giờ Chúa tôi đã biết từ trước vô cùng, mà tôi tá Chúa tôi phải ngã xuống ít lâu bề ngoài, song le hằng được sống bề trong trước mặt Chúa tôi. Bây giờ tôi tá Chúa tôi phải chịu ít lâu để thiên hạ chê báng nhạo cười cùng xem nó như không, cùng phải chịu các tính mê và những sự yếu hèn trong mình đè giập nó đi, để về sau khi ơn sáng mới lạ Chúa tôi mọc lên như rạng đông, thì lại được sống cùng Chúa tôi và được hưởng sự sáng láng trên lời. Lạy cha lọn tốt lọn lành, Chúa tôi đã chỉ định, Chúa tôi đã muốn làm vậy, và mọi sự đã hoá nên như Chúa tôi đã phán truyền.

4. Sự chịu đau đớn, chịu cực nạn ở đời này vì lòng kính mến Chúa tôi, và chịu lấy bấy nhiêu sự khó mấy lần và bởi tay ai mặc thánh ý Chúa tôi làm thinh cho, thì là ơn Chúa tôi ban cho kẻ nghĩa thiết cùng Chúa tôi. Hễ sự gì xảy ra ở thế gian này, thì đã có thánh ý Chúa tôi phân định cùng phán truyền, chẳng có sự gì nhưng không ô cố đâu. Lạy Chúa tôi, Chúa tôi đã hạ tôi xuống, thì

là sự tốt lành cho tôi, để cho tôi biết phép công chính Chúa tôi và cho tôi xua tính kiêu căng và tính cậy mình ra khỏi lòng. Tôi đã phải nhuốc nha và bẽ mặt, thì phúc cho tôi, để cho tôi tìm sự yên ủi nơi Chúa tôi hơn là tìm ở nơi người thế gian. Vả lại bởi tôi đã phải sự khó làm vậy, thì tôi đã học kinh khiếp lý đoán rất sâu nhiệm Chúa tôi; vì chưng Chúa tôi định cho kẻ lành phải chịu đau đớn như kẻ tội lỗi; song le Chúa tôi chẳng làm sự gì trái lẽ công chính trái phép công bằng đâu.

5. Tôi đội ơn Chúa tôi, vì Chúa tôi chẳng có miễn trừ sự khốn nạn cho tôi, mà lại Chúa tôi đã lấy roi vọt và những sự cay đắng mà dẹp tôi, vì chưng Chúa tôi đã định cho tôi phải đau đớn và cực lòng bề trong bề ngoài. Trong mọi sự trên mặt đất này, thì chẳng có sự gì yên ủi được lòng tôi; có một mình Chúa tôi là thày thuốc trên lời xuống chữa linh hồn; Chúa tôi đánh và chữa cho đã; Chúa tôi bắt xuống đến đáy đất, và Chúa tôi lại đem lên cho khỏi đấy. Chúa tôi giơ tay sửa trị tôi, và roi Chúa tôi sẽ dạy dỗ tôi.

6. Lạy Chúa tôi đáng kính mến vô cùng, này tôi ở trong tay Chúa tôi: tôi sấp mình xuống chịu roi Chúa tôi sửa phạt tôi. Xin Chúa tôi đánh trên lưng trên cổ tôi mà sửa tính lăng loàn trong mình tôi, để cho tôi vâng phục thánh ý Chúa tôi. Tôi xin Chúa tôi làm cho tôi nên đầy tớ đạo đức khiêm nhường, như Chúa tôi đã thường làm nên thể ấy, để cho tôi theo thánh ý Chúa tôi cho lọn. Tôi phó mình tôi cùng mọi sự về tôi trong tay Chúa tôi để Chúa tôi sửa lại, vì chưng thà chịu sửa phạt ở đời này, mà chẳng thà phải sửa phạt ở đời sau. Chúa tôi

đã biết mọi sự chung cùng mọi sự riêng, và chẳng có sự gì kín trong lương tâm người ta mà Chúa tôi không biết. Dù những sự chưa đến, thì Chúa tôi đã biết nó sẽ có sau này; và chẳng cần phải có ai thưa Chúa tôi, hay là đưa tin cho Chúa tôi về những sự người ta làm ở dưới đất này. Chúa tôi đã biết sự gì hay làm cho tôi tấn tới đi đàng nhân đức, và sự gian nan khốn khó có sức rửa linh hồn tôi cho sạch những sự ố gỉ bởi tính mê mà ra là ngần nào. Tôi xin Chúa tôi phân định cho tôi như thánh ý Chúa tôi muốn, và tôi xin Chúa tôi đừng chê bỏ tôi vì những tội lỗi tôi đã phạm lọn đời, là những tội chẳng có ai biết rõ ràng tỏ tường cho bằng Chúa tôi.

7. Tôi xin Chúa tôi ban ơn cho tôi biết những sự cần tôi phải biết, cho tôi tríu mến những sự tôi phải mến, cho tôi khen những sự đẹp lòng Chúa tôi hơn, cho tôi trọng những sự quí báu trước mặt Chúa tôi và cho tôi chê ghét những sự xấu xa trước mặt Chúa tôi. Tôi xin Chúa tôi chớ để tôi cứ con mắt xác thịt mà xét đoán sự gì, và đừng để tôi cứ lỗ tai mà đoán như tôi nghe kẻ u mê dại dột nói; nhưng mà tôi xin Chúa tôi ban ơn cho tôi đoán thật về những sự con mắt xem thấy cùng về những sự thiêng liêng con mắt xem chẳng thấy, nhất là cho tôi ra sức tìm cho biết những sự vừa ý vừa lòng Chúa tôi.

8. Người ta cứ con mắt ngũ quan mà đoán, thì thường sai lầm. Kẻ yêu chuộng sự đời cũng lầm lỡ lừa dối mình, vì nó yêu chuộng những sự con mắt xem mà thôi. Nào người nọ có ra tốt lành hơn, vì người kia lấy kẻ ấy làm trọng hơn ru. Khi người ta khen nhau làm vậy, ấy là kẻ điên đảo khen kẻ điên đảo, kẻ nhẹ dạ dối trá khen kẻ

nhẹ dạ dối trá, kẻ mù khen kẻ mù, và kẻ liệt khen kẻ liệt lào mà lừa dối nhau cả; và sự khen nhau về những điều lăng nhăng vô ích làm vậy, thật là thêm sự xấu hổ cho nhau; vì chưng ông thánh Phanchicô khó khăn nói rằng: mọi người có phần nào trước mặt Đức Chúa Lời, thì được thật phần ấy, chẳng hơn mà chớ.

ĐOẠN THỨ LI.

DẠY TA PHẢI LÀM VIỆC HÈN MỌN PHẦN XÁC, KHI TRÍ KHÔN CHẲNG CÒN SỨC SUY NGẪM SỰ CAO Ý THIÊNG LIÊNG.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, con chẳng có thể mà được lòng sốt sắng khát khao đi đàng nhân đức liên, và hằng đem trí lên mà suy ngẫm sự mầu nhiệm trên lời mãi đâu; nhưng mà bởi con mang tính hư con cháu ông Adong, thì thỉnh thoảng con phải chịu làm sự thấp hèn hơn, và dù con lấy làm trái ý mình cùng phiền lòng thể nào mặc lòng, thì con cũng phải chịu gánh sự sống hay hư đời này. Con mang xác hay chết này bao lâu, thì sẽ phải phiền buồn cùng phải chịu cực lòng bấy lâu. Vậy linh hồn còn ở trong xác này, thì năng phải năn nỉ vì xác thịt nặng nề làm ngăn trở con chẳng đem lòng về sự thiêng liêng mãi cùng chẳng suy ngẫm sự cao ý trên lời liên được.

2. Bấy giờ thì con nên làm việc hèn mọn, việc ngoài và những việc lành khác làm vậy, để mà giải trí: cùng phải giữ lòng vững vàng trông đợi tao lại đến thăm viếng: con phải bằng lòng chịu ở chốn lưu đày và khi

thấy mình lạnh lẽo khô khan, thì con phải nhịn nhục cho đến khi tao lại đến yên ủi và cứu con cho khỏi những sự gian nan cay đắng ấy; vì chưng tao sẽ làm cho con quên mọi sự khó nhọc, và được hưởng sự bằng yên trong lòng. Tao sẽ bày ra trước mặt con những lời sách thánh, như vườn rộng rãi, đầy hoa cỏ tốt, để con nở lòng ra, mà bắt đầu chạy mau chân mà vâng theo giới răn tao dạy. Bấy giờ con sẽ nói rằng: các sự khốn khó đời này chẳng xứng đáng những sự sang trọng Đức Chúa Lời sẽ tỏ ra nơi ta ở đời sau.

ĐOẠN THỨ LII

DẠY TA PHẢI ĐOÁN MÌNH CHẲNG ĐÁNG ƠN YÊN ỦI, MÀ LẠI ĐÁNG CHỊU ROI VỌT MÀ THÔI.

1. Lạy Chúa tôi, tôi chẳng đáng Chúa tôi ban ơn yên ủi cùng thăm viếng linh hồn tôi; vì vậy cho nên, khi Chúa tôi bỏ tôi thiếu thốn và cực lòng sầu não, thì Chúa tôi cứ phép công bằng vuối tôi; vì chưng dù tôi chảy nước mắt ra ròng ròng làm nên sông biển mặc lòng, thì tôi chưa đáng Chúa tôi yên ủi lòng tôi. Vậy tôi chẳng đáng ăn mày ơn gì sốt, một đáng chịu roi Chúa tôi sửa phạt mà thôi, vì chưng tôi đã phạm nhiều tội lỗi nặng và tôi đã sai lỗi mất lòng Chúa tôi nhiều thể nhiều cách lắm. Nhân vì sự ấy, cứ lẽ công chính, thì tôi chẳng đáng ăn mày ơn yên ủi chút nào. Nhưng mà Chúa tôi rất nhân từ hay thương vô cùng, chẳng muốn để những sự Chúa tôi đã dựng nên hư đi mất, mà lại Chúa tôi muốn

tỏ ra lòng rất rộng rãi, rất nhân từ vuối kẻ Chúa tôi đã định rộng thương, cho nên Chúa tôi chẳng nề ban ơn yên ủi tôi tá Chúa tôi quá công nó và quá sức người thế gian làm chẳng được; vì chưng những ơn yên ủi Chúa tôi, thì khác xa những lời vô ích người thế gian yên ủi nhau.

2. Lạy Chúa tôi, nào tôi có làm việc gì đáng Chúa tôi ban ơn yên ủi lòng tôi đâu? Tôi chẳng nhớ có làm việc gì lành bao giờ, một nhớ rằng: tôi hằng chiều về sự tội cùng làm biếng trễ nải về sự sửa mình lại; sự ấy đã thật, và tôi chối chẳng được; bằng tôi có chối, thì át là Chúa tôi đứng mà trách tôi, và chẳng có ai chữa tôi được. Tôi đã đáng chịu sự gì vì tội lỗi tôi? nào tôi chẳng đáng sa địa ngục chịu lửa hằng cháy đời đời ru? Tôi xưng thật, tôi đáng chịu nhạo báng chê cười mọi đàng, và chẳng nên kể tôi vào sổ kẻ có lòng sốt mến; dù tôi lấy điều ấy làm khó nghe mặc lòng, song le tôi cũng sẽ cứ lòng thật mà cáo cử tôi vì các tội lỗi tôi, để cho tôi được ăn mày ơn Chúa tôi thương cho dễ hơn.

3. Tôi đang mắc nhiều tội lỗi, tôi hổ ngươi nhuốc nha mọi đàng, thì tôi sẽ nói làm sao? Tôi chẳng nói được điều gì, một kêu van được rằng: lạy Chúa tôi, tôi có tội tôi có tội, xin Chúa tôi rộng thương, xin Chúa tôi tha tội cho tôi. Tôi xin Chúa tôi để tôi một ít lâu cho tôi khóc lóc vì lòng ăn năn đau đớn, trước khi tôi xuống chốn tối tăm, là chốn phải bóng sự chết che lấp đi. Chúa tôi muốn cho kẻ phàm hèn, kẻ đầy tội lỗi, ăn năn đau đớn cùng hạ mình xuống vì những tội lỗi nó đã phạm, nào Chúa tôi còn đòi sự gì cho bằng điều ấy đâu? Kẻ nào ăn

năn đau đớn cùng hạ mình xuống trong lòng, thì lại được trông cậy Đức Chúa Lời tha tội; lương tâm bối rối lại được bằng yên, và linh hồn lại chịu lấy ơn đã mất trước cùng được khỏi tay Đức Chúa Lời thịnh nộ phạt đời sau; khi linh hồn đã ăn năn đau đớn làm vậy, thì Đức Chúa Lời và linh hồn ấy lại đến cùng nhau và ôm lấy nhau cách tốt lành thanh sạch.

4. Sự hạ mình xuống ăn năn tội là của lễ đẹp lòng Chúa tôi cùng xông mùi thơm trước mặt Chúa tôi hơn mùi hương thơm tho bội phần. Sự ăn năn tội là dầu thơm quí giá Chúa tôi đã muốn người tội lỗi kia đổ ra trên chân cực thánh Chúa tôi, vì chưng Chúa tôi chẳng có chê bỏ kẻ có lòng khiêm nhường mà ăn năn đau đớn bao giờ. Sự ăn năn đau đớn là như thành kẻ có tội được ẩn lánh cho khỏi tay kẻ thù, cùng là sự hay làm cho linh hồn dơ dấy ô uế lại được sửa mình lại và được thanh sạch mọi đàng.

ĐOẠN THỨ LIII

GIẢNG VỀ ƠN ĐỨC CHÚA LỜI CHẲNG Ở LỘN TRONG LÒNG KẺ ÁI MỘ CỦA HÈN THẾ GIAN.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, ơn tao là giống quí giá, chẳng chịu pha lộn vuối sự bề ngoài cùng chẳng ở được làm một cùng sự vui thế gian: vì vậy con có muốn ơn tao đổ vào lòng con, thì con phải từ bỏ mọi sự hay làm ngăn trở ơn ấy. Con hãy tìm nơi tịch mạc cùng thích ở

một mình; chớ tìm nói trò truyện cùng ai, bèn hãy đọc kinh cầu nguyện trước mặt Đức Chúa Lời cho sốt sắng, cho được giữ lòng ăn năn đau đớn và giữ lương tâm thanh sạch nữa. Con hãy xem cả và thế gian như không, cùng lấy sự làm việc thờ phượng Đức Chúa Lời làm trọng hơn mọi sự bề ngoài, vì chưng con chẳng làm được việc thờ phượng Đức Chúa Lời, và được sự vui thế gian hay qua làm một nữa. Con phải lìa bỏ anh em bạn hữu, cùng xua mọi sự vui thế gian ra khỏi lòng, như lời ông thánh Phêrô tông đồ khuyên bảo bổn đạo rằng: kẻ làm dầy tớ Đức Chúa Jêsu phải ở thế gian như kí cư và như khách đi đàng.

2. Chớ thì kẻ nào chẳng còn dính bén sự gì thế gian, thì đến giờ chết sẽ được lòng trông cậy là dường nào! Nhưng mà kẻ nào còn yếu đuối phần linh hồn chưa hiểu được sự lìa xa mọi sự thế gian là đí gì, và kẻ hay theo lòng thú cũng chẳng biết kẻ theo lòng thần, thì được thong dong thảnh thơi là dường nào. Song le ai muốn nên thật người thiêng liêng, thì phải lìa bỏ mọi người, kẻ xa kẻ gần, mà lại phải sợ tính nết mình hơn mọi người. Nếu con dẹp được tính nết mình cho lọn, thì sẽ dẹp được mọi sự khác cho dễ hơn. Kẻ được trận cùng tính nết mình, ấy là kẻ thắng trận cho lọn; vì chưng kẻ bắt lòng thú chịu lụy, cho nên xác thịt vâng phục linh hồn, và linh hồn vâng lời tao trong mọi sự, ấy là kẻ đã dẹp được tính mình thật cùng là chúa thế gian.

3. Nếu con khát khao lên bậc cao dường ấy, thì phải tra tay làm cho mạnh sức, phải lấy cái rìu chém gốc, để cho con nhổ ra cùng phá tuyệt tính mê kín nhiệm hằng chiều về

sự yêu mình, và những của riêng mình cùng những sự lành phần xác trái lẽ; vì chưng các tính mê người ta phải nhổ gốc đi, thì bởi tính yêu riêng mình trái lẽ mà ra hầu hết; và khi đã dẹp được tính xấu ấy cho tuyệt đi, thì linh hồn được bằng yên và thanh nhàn lắm liên mãi. Nhưng mà bởi chẳng có mấy kẻ chịu khó dẹp tính mình cùng chẳng ra sức vượt lên khỏi mình cho lọn, thì nó hằng phải rối rít mắc trở vì tính riêng mình, cùng chẳng đem được linh hồn lên cao quá xác thịt bao giờ. Nhưng mà ai ước ao theo tao cho thong dong, thì phải dẹp các tính mê nết xấu, cùng chẳng nên để lòng dính bén yêu chuộng sự gì thế gian cách riêng chút nào.

ĐOẠN THỨ LIV

GIẢNG VỀ ƠN ĐỨC CHÚA LỜI VÀ TÍNH XÁC THỊT XUI GIỤC LÒNG TA KHÁC NHAU LÀ THỂ NÀO.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, con phải có ý tứ lắm mà xem xét có phải là ơn garasa hay là tính xác thịt giục lòng con, vì chưng hai sự ấy xung khắc nhau và xui giục lòng cách kín nhiệm lắm, cho nên khó phân biệt, và thường có một kẻ hay suy lẽ thiêng liêng và được ơn riêng soi sáng, thì mới phân biệt được. Âu là mọi người muốn sự lành, và khi nói lời gì, làm việc gì, thì cũng có ý làm sự lành, cho nên có nhiều kẻ lầm lỡ mà lấy hình bóng sự lành làm sự lành thật.

2. Tính xác thịt quỉ quái; nó dỗ dành nhiều người cùng bắt vào lưới nó và lừa dối; nó hằng có một ý tìm ích

riêng cho mình nó. Nhưng mà ơn Đức Chúa Lời cứ một mực ngay thật; dù hình bóng sự tội, thì cũng lánh cho xa, chẳng lập mưu mà dối trá ai; lại làm mọi việc vì một Đức Chúa Lời cùng đem mọi sự về Đức Chúa Lời, là cùng sau hết nó nghỉ yên mà thôi.

3. Tính xác thịt chẳng bằng lòng dẹp mình cho tuyệt đi, chẳng muốn chịu đè nén, chẳng chịu ai trị nó, cùng chẳng bằng lòng chịu lụy và chịu phép kẻ khác; nhưng mà ơn garasa siêng năng về sự hãm mình chống lả tính xác thịt, tìm đàng chịu lụy, ước ao chịu phép cùng chẳng muốn được thong dong mặc ý mình; chỉ muốn kẻ khác cầm giữ cai trị mình và chẳng ước ao cai trị ai sốt, một ước ao vâng theo thánh ý Đức Chúa Lời liên cùng hằng muốn phó mình chịu lụy Đức Chúa Lời và sẵn lòng vâng lời mọi thứ người cho khiêm nhường vì Đức Chúa Lời.

4. Tính xác thịt chịu khó cho được ích lợi riêng cùng hằng xem xét sẽ được lợi lộc bởi kẻ khác là bao nhiêu. Nhưng mà ơn garasa chẳng suy xét mình sẽ được ích riêng, sẽ được lợi lộc là ngần nào, một xem xét và tìm ích chung nhiều người hơn mà thôi.

5. Tính xác thịt vui lòng thấy người ta trọng vọng tôn kính. Ơn Đức Chúa Lời siêng năng đem mọi sự cung kính, mọi sự sang trọng về Đức Chúa Lời.

6. Tính xác thịt sợ chịu xấu hổ nhạo báng. Ơn Đức Chúa Lời vui lòng chịu xỉ vả vì danh Đức Chúa Jêsu.

7. Tính xác thịt muốn ở phong lưu và yên nhàn. Ơn Đức Chúa Lời không ở không được, mà lại vui lòng chịu khó chịu nhọc.

8. Tính xác thịt tìm cho được những đồ lề lịch sự và

mới lạ cùng ghét của hèn và của thô. Ơn Đức Chúa Lời yêu dùng những đồ đơn sơ và hèn hạ, chẳng chê những đồ nhặm mình cùng chẳng chối dùng áo cũ rách.

9. Tính xác thịt xem đến sự đời này cùng vui mừng khi được lợi lộc phần xác và phiền lòng khi phải thiệt, lại giận gắt kẻ nói lời gì mất lòng một chút. Ơn Đức Chúa Lời chỉ suy đến sự đời đời chẳng dính bén sự đời này, chẳng rối lòng vì mất của thế gian cùng chẳng giận gắt kẻ trách nặng lời, vì chưng đã đặt của quí báu và sự vui mừng mình ở trên lời là chốn chẳng có sự gì hư đi mất bao giờ.

10. Tính xác thịt hay tham, cùng vui lòng chịu lấy hơn là cho kẻ khác, và yêu chuộng của riêng và những của có một mình được mà thôi. Ơn Đức Chúa Lời ở rộng rãi hay thương, có lòng chung, chẳng muốn giữ sự gì riêng; dù có ít cũng lấy làm đủ cùng đoán rằng: ban phát thì hơn chịu lấy.

11. Tính xác thịt hướng chiều về sự thế gian, về xác mình cùng về những sự giả trá vô ích và yêu tỏ mình ra cùng người thế gian. Ơn Đức Chúa Lời giục lòng kính mến Đức Chúa Lời và ái mộ đi đàng nhân đức cùng từ bỏ mọi sự đời này, lánh thế gian, ghét những sự xác thịt ước ao, cầm hãm mình kẻo đi lại dông dài đây đó cùng thẹn chẳng muốn ra mặt cùng người thế gian.

12. Tính xác thịt vui lòng được sự yên ủi bề ngoài cho được sướng phần xác. Ơn Đức Chúa Lời tìm sự yên ủi mình nơi một Đức Chúa Lời là mạch mọi sự lành cùng tìm vượt lên khỏi mọi sự con mắt xem mà vui mừng nơi Đức Chúa Lời trên hết mọi sự.

13. Tính xác thịt làm mọi việc cho được lợi lộc ích kỉ, chẳng làm gì hư không được, một trông lại được bằng của mình cho, hay là hơn nữa, hay là nó trông người ta khen, hay là lấ ơn riêng vì sự lành nó làm, và nó có làm việc gì, có làm ơn gì, thì nó ước ao người ta trọng lắm. Nhưng mà ơn Đức Chúa Lời chẳng tìm sự gì phần xác, chẳng đòi công, chẳng xin phần thưởng gì, một muốn cho được Đức Chúa Lời nên phần thưởng mình mà thôi; chẳng tham của gì thế gian, một ước ao vừa đủ dùng cho được đến chốn mình sẽ được của thiêng liêng bền đỗ đời đời.

14. Tính xác thịt vui mừng khi được nhiều anh em, nhiều kẻ nghĩa thiết và khi ở bậc cao cả cùng khi sinh ra bởi dòng dõi sang trọng; nó tìm đẹp lòng kẻ có chức quyền thần thế, nó tô bốc kẻ giầu có và mừng kẻ giống như mình vậy. Ơn Đức Chúa Lời thương yêu kẻ thù nghịch, chẳng phô mình vì được đông người nghĩa thiết; chẳng kể sao bậc cao cả và dòng dõi sang trọng, đừng kể khi người họ mình là người đạo đức hơn, chốc ấy thì mới trọng mà thôi. Ơn Đức Chúa Lời bênh lấy kẻ khó khăn hơn kẻ giầu có, thương kẻ ngay lành hơn kẻ có quyền có thế cùng vui mừng vuối kẻ chân thật, và lánh kẻ gian giảo, lại hằng giục lòng kẻ lành đua nhau làm việc tốt lành hơn cho được nên người đạo đức giống như con Đức Chúa Lời.

15. Tính xác thịt hay kêu trách khi thiếu thốn và khi gian nan cực lòng. Ơn Đức Chúa Lời vững vàng chịu sự thiếu thốn.

16. Tính xác thịt dem mọi sự về mình cùng đòi chối cãi lẽ cho mình được việc mà thôi. Ơn garasa đem mọi

sự về Đức Chúa Lời, là đấng cội rễ mọi sự lành, chẳng dám lấy phần nào về mình, chẳng kiêu căng cậy mình điều gì, chẳng hay đôi chối cùng chẳng lấy ý riêng mình làm hơn ý người ta, một phó ý mình cùng những điều đã suy nghĩ mặc Đức Chúa Lời khôn ngoan vô cùng xét đoán mà thôi.

17. Tính xác thịt muốn biết những điều kín nhiệm và nghe sự mới lạ; muốn ra mặt phô mình bề ngoài, cùng thích dùng ngũ quan mà thử biết nhiều sự, lại muốn cho thiên hạ biết mình và ra sức làm việc nọ việc kia cho người ta khen và xem mình như kẻ có tài lạ lùng. Song le ơn garasa chẳng tìm biết những sự mới, những điều lạ, vì chưng những sự ấy bởi tính hư hốt mà sinh ra, bởi vì chẳng có sự gì mới lạ và bền đỗ ở dưới đất. Vậy ơn garasa dạy cầm hãm ngũ quan, lánh sự yêu riêng mình trái lẽ và sự phô phang giả trá, lại dạy lấy lòng khiêm nhường mà giấu những việc lành đáng khen đáng trọng, và trong mọi sự mình làm, hay là mình học, thì có một ý tìm ích lợi thiêng liêng cùng muốn cho danh Cha cả sáng và được trọng vọng mà thôi. Ơn garasa không muốn khen mình hay là sự gì về mình, một ước ao ai nấy đội ơn Đức Chúa Lời vì những sự lành người ban cho, vì chưng Đức Chúa Lời ban mọi ơn lành vì lòng thương yêu mọi người mà thôi.

18. Vậy ơn Đức Chúa Lời là sự sáng trên lời xuống soi lòng ta cùng là của riêng Đức Chúa Lời ban cho, là ấn tín riêng kẻ Đức Chúa Lời đã chọn, và là của cầm làm chứng kẻ Đức Chúa Lời đã chọn sẽ được sống đời đời. Ơn garasa đem lòng ta vượt lên khỏi mọi sự hèn

thế gian và ái mộ sự trên lời cùng làm cho ta bỏ mọi sự về xác thịt mà nên người thiêng liêng. Nhân vì sự ấy, càng hãm xác thịt và càng dẹp nó đi, thì ơn Đức Chúa Lời càng đổ xuống trong linh hồn, và hằng ngày ơn garasa hằng thăm viếng, cho nên linh hồn một ngày một lớ nên giống ảnh tượng Đức Chúa Lời mà chớ.

ĐOẠN THỨ LV

TÍNH XÁC THỊT ĐÃ HƯ LÀ THỂ NÀO VÀ ƠN GARASA CÓ SỨC MẠNH LÀ NGẦN NÀO.

1. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa Dêu tôi, là đấng đã dựng nên tôi như ảnh tượng và giống Chúa tôi; Chúa tôi đã tỏ ra cho tôi biết ơn garasa là sự tốt lành cùng là sự rất cần cho được rỗi linh hồn, thì tôi xin Chúa tôi ban ơn ấy cho tôi dẹp được tính xác thịt đã hư cả cùng dỗ dành cho tôi phạm tội và cho tôi hư đi mất đời đời, vì chưng tôi thấy trong xác thịt tôi đã có tính mê đàng tội, là lòng thú hằng chống lả lòng thần, cùng nhiều lần đem lòng tôi chịu lụy xác thịt như tôi tá: và nếu Chúa tôi chẳng ban ơn cực thanh cực sạch phù hộ và đốt lửa kính mến trong lòng tôi, thì tôi không chống lả được tính mê nết xấu.

2. Ắt là tôi cần phải có ơn garasa và ơn mạnh sức, thì mới dẹp được tính xác thịt hằng chiều về sự dữ từ thuở bé; vì chưng bởi ông Adong là tổ tông loài người đã ngã phạm tội, thì tính loài người đã hư đi cùng đã ra ố gì vì tội nó đã mắc lấy, thì mọi người phải chịu hình

phạt bởi tội ấy mà ra, cho nên dù Chúa tôi đã dựng nên loài người vốn có tính tốt lành ngay thật mặc lòng, song bây giờ tính xác thịt là tính xấu, tính yếu đuối hư cả, bởi vì tính tự nhiên hằng chiều về sự dữ sự hèn; và sức nhỏ mọn còn ở trong tính loài người là như tàn lửa đã vùi dưới đống gio mà thôi. Sự nhỏ mọn, ấy là lý tự nhiên, phải sự tối tăm che khuất mù mù: nó hãy còn phân biệt sự lành sự dữ và sự thật sự chăng; song le nó chẳng có sức làm những việc nó lấy làm phải lẽ, và nó chẳng còn thông hiểu sự thật cho tỏ cùng chẳng được lọn vẹn thanh sạch trong những sự nó yêu chuộng.

3. Bởi đấy cho nên về phần thượng bề trong, thì tôi lấy lề luật Chúa tôi làm vui mừng, vì tôi đã biết giới răn Chúa tôi là giới răn tốt lành rất công chính và cực thánh, cấm mọi sự dữ và dạy lánh sự tội. Nhưng mà về phần hạ, thì tôi làm tôi chịu lụy tính mê đàng tội, vì chưng tôi hay theo lòng thú hơn lý công chính. Ấy vậy tôi có lòng muốn sự lành, song le tôi chẳng thấy mình có sức làm thành những sự lành tôi muốn, cho nên tôi thường rắp lòng làm nhiều sự lành; song le khi tôi thiếu ơn garasa giúp sức yếu đuối tôi, mà tôi gặp sự gì khó nhỏ mọn trái ý tôi, thì tôi liền lùi lại và ngã lòng. Cũng vì một lẽ ấy tôi đã biết tỏ đàng nào là đàng nhân đức lọn lành và tôi cũng biết đủ tôi phải ăn ở là thể nào; nhưng mà tôi phải tính hư nặng nề đè xuống, cho nên tôi chẳng lên bậc cao về đàng nhân đức lọn lành được.

4. Lạy Chúa tôi, thật là ơn Chúa tôi là sự rất cần dường nào, để cho tôi tra tay làm việc lành, và cho tôi giữ lòng vững vàng đang khi làm và cho được làm thành việc ấy

cho lọn nữa; vì chưng nếu tôi chẳng có ơn Chúa tôi, thì tôi chẳng làm gì được; nhưng mà ơn Chúa tôi thêm sức cho, thì tôi làm được mọi sự cùng Chúa tôi. Thật là ơn Chúa tôi là của rất quí giá bởi trên lời mà xuống, và nếu chẳng có ơn Chúa tòi, thì những công lênh riêng chẳng được ích gì, và những sự lành về tính tự nhiên chẳng đáng kể là gì, và những nghề nghiệp, những vàng bạc, của cải, và nhan sắc cùng sức mạnh khoẻ, tài trí khôn khéo, lợi khẩu, bấy nhiêu sự chẳng được ích gì trước mặt Chúa tôi, khi chẳng có ơn Chúa tôi, vì chưng những sự lành thuộc về bản tính loài người, thì là của chung về kẻ lành kẻ dữ; nhưng mà ơn Chúa tôi hay là đức kính mến Chúa tôi là của riêng Chúa tôi ban cho kẻ Chúa tôi đã chọn lấy, và kẻ được ơn ấy, thì đáng sống đời đời. Ơn Chúa tôi quí trọng đến nỗi, nếu chẳng có ơn Chúa tôi, thì chẳng nên kể sao sự nói tiên tri, sự làm phép lạ cùng sự biết suy luận nhiều lẽ cao ý sâu nhiệm; mà lại nếu chẳng có ơn garasa và đức kính mến Chúa tôi, thì nhân đức tin, nhân đức trông cậy và các nhân đức khác chẳng đẹp lòng Chúa tôi.

5. Ơn garasa là sự cực tốt cực lành là ngần nào! Ơn Chúa tôi làm cho kẻ khó khăn trong lòng nên giầu có gồm no các nhân đức cùng làm cho kẻ đầy no nhiều sự lành nên khiêm nhường trong lòng. Tôi xin Chúa tôi xuống ơn ấy trong lòng tôi, và ban sự yên ủi đầy lòng tôi cho sớm, kẻo linh hồn tôi mất sức đi vì sự mỏi nhọc cùng vì sự khô khan chăng. Tôi xin Chúa tôi thương cho tôi được trông ơn trước mặt Chúa tôi; vì chưng dù tôi không được những sự khác tính xác thịt ước ao mặc

lòng, thì ơn Chúa tôi cũng đã đủ cho tôi. Dù tôi phải nhiều cơn cám dỗ, cơn gian nan khuấy khuất, thì tôi chẳng sợ hãi sự dữ gì, miễn là tôi được ơn Chúa tôi ở cùng tôi. Ơn Chúa tôi là sức mạnh tôi; ơn Chúa tôi soi sáng dạy dỗ tôi cùng giúp sức phù hộ tôi. Ơn Chúa tôi mạnh sức hơn các kẻ thù, và khôn ngoan hơn những kẻ khôn ngoan phần đời.

6. Ơn Chúa tôi là thày giảng sự chân thật, dạy tôi giữ phép tắc soi sáng lòng tôi, yên ủi tôi trong thì buổi gian nan, xua sự phiền buồn ra khỏi lòng, tống sự sợ hãi, dưỡng sự sốt sắng trong lòng cùng làm cho tôi chảy nước mắt ra ăn năn tội. Nếu tôi chẳng được ơn Chúa tôi, thì tôi còn ra giống gì; tôi còn là súc gỗ khô nỏ, là gộc vô hình đáng vất quách đi mà thôi. Vậy tôi xin Chúa tôi ban ơn soi sáng mở lòng cho tôi tra tay làm việc, cùng giúp sức phù hộ đang khi tôi làm và hằng giục lòng tôi ở sốt sắng làm việc lành phúc đức. Tôi xin bấy nhiêu sự vì công nghiệp Đức Chúa Jêsu, là con một Chúa tôi. Amen.

ĐOẠN THỨ LVI

DẠY TA PHẢI BỎ MÌNH ĐI MÀ VÁC CẬU RÚT THEO CHÂN ĐỨC CHÚA JÊSU.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, con bỏ mình đi cùng vượt lên khỏi xác thịt bao nhiêu, thì con được lên cùng tao bấy nhiêu. Cũng như kẻ không ước ao sự gì bề ngoài, được bằng yên trong lòng thể nào, thì kẻ bỏ

mình đi bề trong, thì được hợp cùng Đức Chúa Lời cũng thể ấy. Tao muốn cho con học tập bỏ mình đi cho lọn cùng phó lót mình mặc ý tao, mà chẳng còn cưỡng lại, chẳng còn năn nỉ phàn nàn điều gì sốt. Con hãy theo tao; tao là đàng, tao là sự thật, tao là sự sống. Nếu không có đàng, thì không đi được; nếu chẳng có sự thật, thì chẳng biết được đí gì; nếu chẳng có sự sống, thì chẳng có lẽ nào mà sống được; tao là đàng con phải theo; tao là sự thật con phải tin; tao là sự sống con phải trông cậy. Tao là đàng chẳng đưa lạc được; tao là sự thật chẳng sai được; tao là sự sống chẳng hay cùng. Tao là đàng rất ngay thẳng; tao là mạch sự chân thật; tao là sự sống thật, là sự sống hằng thanh nhàn, là sự sống tự hữu hằng có vô cùng. Nếu con vững vàng đi đàng tao thì con sẽ biết sự chân thật, và sự chân thật sẽ cứu chữa con, và con sẽ được sống đời đời.

2. Nếu con muốn vào chốn hằng sống, thì hãy giữ lề luật. Nếu con muốn biết sự chân thật, thì hãy tin tao; nếu con muốn nên người lọn lành, thì hãy bán hết mọi sự. Nếu con muốn làm đầy tớ tao, thì hãy bỏ mình đi. Nếu con muốn hưởng sự sống thanh nhàn đời sau, thì hãy chê sự sống đời này. Nếu con muốn lên bậc cao trên nước thiên đàng, thì hãy hạ mình xuống ở đời này. Nếu con muốn cai trị cùng tao, thì hãy vác câu rút cùng tao, vì chưng có một kẻ chịu vác câu rút mới tìm được đàng hưởng sự thanh nhàn và sự sáng láng thật mà chớ.

3. Linh hồn than rằng: Lạy Đức Chúa Jêsu! đàng Chúa tôi đi là đàng hẹp hòi, và thế gian chê bác, thì tôi xin Chúa tôi ban ơn cho tôi bắt chước Chúa tôi và chịu thế

gian khinh dể tôi nữa; vì chưng tôi tá chẳng trọng hơn Chúa mình, và đầy tớ chẳng trọng hơn thày mình đâu. Tôi xin Chúa tôi ban ơn cho tôi, là tôi tá Chúa tôi, để tôi tập tành theo chân Chúa tôi liên, vì chưng tôi có giữ làm vậy, thì tôi mới được rỗi, và mới nên được người lọn lành thật. Những sách tôi xem và những lời tôi nghe, nếu chẳng thấy nói đến việc Chúa tôi đã làm lọn đời, thì tôi chẳng được vui lòng phỉ chí cho thật.

4. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, con đã biết cùng đã xem những điều trước này trong sách; thế thì nếu con giữ điều ấy trong việc làm, thì con sẽ được phúc thật. Ai đã biết giới răn tao cùng vâng cứ, ấy là kẻ kính mến tao, và tao sẽ yêu dấu kẻ ấy, và sẽ tỏ mình tao ra cho nó cùng sẽ cho nó ngồi cùng tao trên nước cha tao.

5. Linh hồn than rằng: Thân lạy Đức Chúa Jêsu là Chúa tôi, chớ gì mọi sự hoá nên như Chúa tôi đã dạy cùng đã phán hứa; chớ gì tôi được đáng hưởng những sự lành dường ấy. Tôi đã chịu lấy, tôi đã nhận câu rút bởi tay Chúa tôi, thì tôi sẽ vác, và tối quyết vác cho đến chết, y như Chúa tôi đã đặt trên vai tôi. Thật là sự sống và sự ở ngay lành trong nhà dòng, nhà Đức Chúa Lời lọn đời, là vác câu rút liên, nhưng mà câu rút ấy dẫn nẻo lên nước thiên đàng. Tôi đã bắt đầu, thì chẳng khá lùi lại, chẳng nên bỏ bao giờ.

6. Hỡi anh em, ta hãy đi đàng làm một vuối nhau, Đức Chúa Jêsu sẽ ở cùng ta. Ta đã nhận lấy câu rút ấy vì Đức Chúa Jêsu, thì ta hãy vững lòng vác câu rút ấy liên vì Đức Chúa Jêsu. Đức Chúa Jêsu dưa ta cùng đi

trước dẫn đàng cho ta, thì người sẽ giúp sức cho ta nữa. Này vua chúa đi trước cùng sẽ chinh chiến bảo hộ ta. Vậy ta hãy theo người cho mạnh bạo, và chớ có ai sợ hãi làm chi. Ta hãy sẵn lòng quyết tử chiến cho mạnh bạo, và chớ có bao giờ ta trành vác câu rút, mà làm ố danh sự sang trọng ta.

ĐOẠN THỨ LVII

DẠY TA ĐỪNG SỜN LÒNG QUÁ, KHI THẤY MÌNH CÒN SA NGÃ ÍT NHIỀU.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, kẻ hay nhịn nhục và giữ lòng khiêm nhường trong cơn gian nan khốn khó, thì đẹp lòng tao hơn kẻ vui mừng phần linh hồn cùng ở sốt sắng, khi được mọi sự vừa ý vừa lòng. Nhân sao con buồn bã, khi thấy kẻ khác chê trách con điều gì nhỏ mọn. Dù người ta bày ra những sự nặng hơn nữa, thì con cũng chẳng nên động lòng. Bây giờ con hãy làm thinh và để mọi sự qua đi, vì chưng nếu con sống lâu, thì lần con gặp sự khó trái ý mình này, chẳng phải là lần thứ nhất, cùng chẳng phải là sự lạ và không phải là lần sau hết đâu. Khi con không gặp sự gì trái ý mình, thì con có gan có sức cũng khá; và con cũng biết khuyên bảo và nói lời khôn ngoan thêm sức cho kẻ khác; nhưng mà khi bất thình lình mà thấy sự khốn khó đến cửa con, thì con mất sự khôn ngoan và mất sức đi nữa. Con hãy xem sức con yếu đuối là ngần nào, vì chưng con đã thử biết rằng: dù khi gặp sự gì khó nhỏ mọn vậy mà thôi, thì con cũng hay ngã; song

le những sự khốn khó ấy, và những sự gian nan khác làm vậy, thì xảy ra cho con sinh được ích lợi về đàng rỗi linh hồn.

2. Vậy con hãy làm hết sức mình mà ở cho vững lòng; nhược bằng con đã phải dấu vết gì trong linh hồn, thì chớ sờn lòng, đừng bối rối lâu làm chi. Nếu con chẳng chịu sự khó cho vui lòng được, thì ít là hãy nhịn vậy; và dù khi con chẳng bằng lòng nghe những điều người ta nói là bao nhiêu, mà lại con thấy mình muốn gắt, thì hãy cầm hãm tính con lại, và đừng dám mở miệng nói lời gì trái phép, hay sinh gương mù cho kẻ yếu đuối. Chẳng bao lâu, thì cơn ấy sẽ dịu lại, và ơn Đức Chúa Lời lại vào lòng con sẽ bớt sự đau đớn phần linh hồn. Đức Chúa Lời phán rằng: tao còn hằng sống và hằng sẵn lòng giúp sức cho con, và ban ơn yên ủi con hơn mọi khi, miễn là con trông cậy tao và kêu van đến tao cho sốt sắng.

3. Con hãy giữ lòng vững vàng mà dọn mình chịu sự khó hơn nữa; dù con thường phải cơn xao xác bối rối, hay là phải cơn cám dỗ hiểm nghèo mặc lòng, thì chưa hỏng mất cả mọi sự đâu. Con là người, con chẳng phải là Đức Chúa Lời; con có tính xác thịt, con chẳng phải là đấng thiên thần đâu. Thiên thần đã ngã phạm tội trên lời, và tổ tông loài người đã sa ngã trong vườn địa đàng, mà con giữ được một lòng vững vàng đạo đức mãi làm sao được? Tao là đấng hay nâng lên và chữa lấy kẻ âu lo; và những kẻ nào biết mình là kẻ yếu hèn, thì tao đem nó lên cho nó được thông công những ơn phúc ở nơi Đức Chúa Lời.

4. Linh hồn than rằng: Lạy Chúa tôi, tôi đội ơn Chúa

tôi vì lời Chúa tôi phán dạy làm vậy; lời ấy ngọt ngào hơn mật ong trong miệng tôi. Nhược bằng Chúa tôi chẳng phán lời tốt lành thêm sức cho tôi, thì tôi làm gì được trong những cơn khốn khó cực nạn dường ấy? Dù tôi phải sự khốn khó cách nào, dù tôi phải cơn gian nan rất nặng thể nào mặc lòng, miễn là tôi được đến cửa bằng yên hằng sống, thì nào tôi còn phải lo gì nữa ru? Tôi xin Chúa tôi ban giờ sau hết tốt lành; tôi xin Chúa tôi ban cho tôi được qua đời bằng yên. Tôi xin Chúa tôi nhớ đến tôi và đưa chân tôi đi đàng ngay thẳng cho đến nước Chúa tôi. Amen.

ĐOẠN THỨ LVIII

DẠY TA ĐỪNG MUỐN SUY LUẬN NHỮNG SỰ CAO CẢ, VÀ NHỮNG SỰ SÂU NHIỆM ĐỨC CHÚA LỜI ĐOÁN XÉT.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi con, con hãy giữ mình mà đừng cãi lẽ về những sự cao xa cùng về những sự kín nhiệm Đức Chúa Lời đoán xét; đừng hỏi rằng: nhân sao Đức Chúa Lời bỏ người này, và ban ơn cực trọng dường ấy cho người kia? nhân sao người nọ phải nhiều sự khốn khó cực nạn thể ấy, và người kia được sự sang trọng làm vậy. Những sự ấy quá sức trí khôn loài người; dù có suy nghĩ và luận lý thể nào mặc lòng, thì chẳng thông hiểu được những sự kín nhiệm Đức Chúa Lời đoán xét. Nhân vì lẽ ấy, khi ma quỉ cám dỗ

cho con suy nghĩ về đàng ấy, hay là khi nào kẻ mè muốn thông biết quá mà đến hỏi con, thì con phải lấy lời ông Phôrôphêta Davít mà thưa rằng: Chúa tôi là đấng công bằng vô cùng và lý đoán Chúa tôi công chính ngay thật, và lời này nữa rằng: lý đoán Đức Chúa Lời chân thật, cùng là chính sự công bằng, chẳng phải tìm lẽ ở ngoài mà làm chứng. Mọi người phải dái sợ lý đoán tao, mà chẳng được cãi lẽ tra xét, vì chưng những sự tao đoán xét thì quá trí loài người hiểu chẳng được.

2. Con đừng tra xét và cãi lẽ về công nghiệp các thánh, đấng nào lọn tốt lọn lành hơn, đấng nào cao trọng hơn trên nước thiên đàng. Những sự ấy thường sinh sự đôi chối cãi cọ nhau vô ích cùng dưỡng tính kiêu ngạo, tính phô phang, và bởi đấy sinh sự ghen ghét sự bất thuận cùng nhau, vì chưng người này ra sức binh ông thánh nọ cao hơn, người khác binh ông thánh kia, và tính kiêu ngạo giục cả hai đàng. Nhưng mà muốn biết muốn tra xét những sự ấy, thì chẳng sinh được ích gì, mà lại mất lòng các thánh ở trên lời, vì chưng tao là cội rễ sự bằng yên, chẳng yêu sự bất thuận, và sự bằng yên ấy thì ở tại lòng khiêm nhường hơn là tại sự ở kiêu mà đặt mình lên cao.

3. Có kẻ có lòng sốt mến ông thánh nọ bà thánh kia cách riêng, nhưng mà sự sốt sắng ấy bởi tính xác thịt hơn là bởi ơn Đức Chúa Lời mà ra. Tao là đấng đã làm cho các kẻ ở trên lời nên thánh; tao đã ban ơn ở dưới đất cùng đã ban sự sang trọng trên lời. Tao đã thông biết công nghiệp riêng hết mọi người. Tao đã dủ lòng nhân từ mà ban ơn lành cho mọi người, trước khi chưa có

công gì. Từ trước vô cùng tao đã biết kẻ tao yêu dấu; tao đã chọn kẻ ấy bởi trong thế gian; chẳng phải là kẻ ấy chọn lấy tao trước đâu. Tao đã xuống ơn garasa mà gọi kẻ ấy, đã lấy lòng nhân từ mà quyến dụ cùng đã đưa qua nhiều cơn gian nan cơn cám dỗ. Tao đã ban ơn yên ủi rất rộng rãi, đã cho kẻ ấy được lòng vững vàng liền cùng đã lấ phần thưởng vì sự nhịn nhục chịu khó bằng lòng.

4. Tao đã biết tỏ thánh nào bậc trên thánh nào bậc dưới và tao ôm lấy cả trong lòng cùng yêu dấu cách rất lạ quá chừng. Tao đã đáng người khen vì các đấng thánh ấy; cùng phải cung kính và đội ơn tao vì mỗi một đấng thánh, vì tao đã ban sự sang trọng dường ấy, cùng đã chọn lấy trước khi các đấng ấy chưa có công gì. Vậy ai khinh dể một người rốt hết trong các thánh, thì cũng chẳng cung kính đấng thánh trọng nhất; vì chưng tao đã làm cho kẻ rốt hết và kẻ trọng nhất được nên thánh; và hễ ai bớt phần sang trọng ông thánh nào, thì cũng bớt sự sang trọng tao và các thánh ở trên lời; vì chưng đức kính mến là như dây buộc các đấng thánh hợp làm một; các đấng ấy hợp một ý một lòng và muốn mọi sự y như nhau và điều giữ một lòng thương yêu nhau cả như một thay thảy.

5. Lại có một sự này lọn tốt lọn lành hơn, là các đấng ấy kính mến tao hơn mình và hơn công phúc riêng mình nữa; vì chưng các đấng ấy đã vượt lên khỏi mình, đã bỏ sự yêu riêng mình mà lên cao, cho nên đã đem lốt mình lên mà kính mến tao cùng ở lại cùng tao hưởng sự thanh nhàn và nghỉ yên đấy. Chẳng có sự gì làm được cho các

thánh trở mặt hay là lui xuống kém đi, vì chưng các đấng ấy gồm no sự chân thật hằng có vô cùng, cho nên lửa kính mến hằng cháy trong lòng và chẳng tắt đi được bao giờ. Vậy những kẻ nào làm tôi xác thịt và các tính mê xấu xa cùng một biết mộ mến sự vui riêng mà thôi, thì đừng cãi lẽ suy luận về đấng bậc các thánh làm chi. Nó thêm, nó bớt tùy ý riêng xác thịt, mà nó chẳng luận vừa ý tao, là đấng thật thà bằng có vô cùng đâu.

6. Có nhiều kẻ lầm lỡ trong việc ấy, vì nó mê muội, nhất là những kẻ chẳng có ơn riêng Đức Chúa Lời soi sáng là bao nhiêu, cho nên nó chẳng mấy khi biết yêu mến người nào cách thiêng liêng lọn lành. Nó hãy còn mạnh theo nghĩa tự nhiên và nghĩa như thói thế gian mà chiều lòng mến người nọ người kia, và nó ăn ở dưới đất hèn này thể nào, thì nó lại ngờ ở trên lời cũng thể vậy. Nhưng mà những sự kẻ u mê ít nhân đức suy nghĩ, và những sự kẻ được ơn riêng trên lời xuống soi sáng mở lòng mà thông biết, thì khác nhau xa lắm.

7. Vậy con hãy giữ lắm mà đừng bàn luận vô ích về những sự ấy, là những sự quá trí khôn hiểu chẳng đến, con một hãy ở siêng năng cùng làm hết sức mà lên thiên đàng, dù ở bậc rốt thì cũng kể là phúc cho con. Và dù có người nào biết đấng nào tốt lành hơn, hay là cao trọng hơn trên nước thiên đàng, ví bằng nó chẳng hạ mình xuống trước mặt tao và chẳng thêm lòng sốt sắng, ngượi khen tao vì đã biết điều ấy, thì nào nó được ích lợi gì? Những kẻ nào suy rằng: mình đã phạm tội rất nặng là ngần nào và có ít nhân đức cùng hãy còn xa đức lọn lành các thánh là dường nào, thì kẻ ấy đẹp lòng

tao hơn kẻ cãi lẽ suy luận đấng nào ở bậc trên, đấng nào ở bậc dưới bội phần. Đọc kinh cầu nguyện và chảy nước mắt ra mà kêu van cùng các thánh và lấy lòng khiêm nhường mà xin các thánh dùng quyền thế cực trọng mà bầu cử cho, ấy là sự tốt hơn cứ tính mê muốn biết mà tra xét những sự kín nhiệm về đấng bậc các thánh ấy.

8. Các đấng thánh phỉ lòng, phỉ chí gồm no mọi sự lọn lành, và chớ gì người ta ở dưới thế gian lấy sự ấy làm phỉ chí nữa mà giữ miệng kẻo nói những điều vô ích về các thánh. Các thánh chẳng có cậy mình vì công nghiệp riêng mình, vì chưng các đấng ấy chẳng dám nhận sự gì lành làm của riêng, một đem mọi sự lả về tao, vì tao đã yêu dấu vô cùng mà ban mọi sự lành cho các thánh ấy. Các đấng ấy có lòng đầy dẫy sự kính mến Đức Chúa Lời ba ngôi, và sung mãn mọi sự vui mừng quá chừng, cho nên đã được sự sang trọng và phúc thanh nhàn, chẳng còn lẽ nào mà thiếu đi gì nữa. Vả lại các thánh càng được lên bậc cao cả sang trọng hơn, thì càng hạ mình xuống ở khiêm nhường, cho nên càng được ở gần tao và càng đẹp lòng tao hơn nữa. Nhân vì lẽ ấy, có lời kinh thánh dạy rằng: các thánh cất triều thiên mà dâng trước toà Đức Chúa Lời, lại sấp mình xuống trước con Chiên mà thờ lạy đấng hằng sống vô cùng.

9. Có nhiều kẻ muốn biết ai trọng hơn trên nước thiên đàng, mà nó chưa biết sau này có được nên đáng kể vào sổ người rốt hết chăng. Các đấng thánh ở trên lời, ở bậc trọng vọng cả thảy, cho nên bậc kẻ rốt hết cũng là bậc trọng lắm, vì chưng các đấng thánh sẽ gọi là con

Đức Chúa Lời, và sẽ nên con Đức Chúa Lời thật. Kẻ rốt hết cũng sẽ được như đấng cai trị một nghìn, và kẻ có tội, đã sống một trăm tuổi, thì sẽ chết hư đi. Vậy khi các thánh tông đồ thưa cùng Đức Chúa Jêsu rằng: ai là kẻ trọng hơn trên nước thiên đàng, thì Đức Chúa Jêsu phán dạy rằng: ví bằng bay chẳng lớ lại, và nên như con trẻ, thì bay chẳng vào được nước thiên đàng.

10. Khốn cho những kẻ không muốn hạ mình xuống vui lòng như con trẻ, vì chưng cửa thiên đàng thấp, cho nên nó không vào qua được. Khốn cho kẻ giầu có đã được sự vui sướng vừa ý ở dưới đất này, vì chưng kẻ khó khăn sẽ được vào nước thiên đàng và kẻ giầu sẽ đứng ngoài kêu van gầm thét. Hỡi kẻ khiêm nhường hãy vui mừng; kẻ khó khăn hãy mừng rỡ, vì chưng nếu bay ở ngay thật trong lòng, thì sẽ được cả và nước thiên đàng là của mình mà chớ.

ĐOẠN THỨ LIX

DẠY TA GIỮ LÒNG TIN VÀ TRÔNG CẬY MỘT ĐỨC CHÚA LỜI MÀ THÔI.

1. Thân lạy Chúa tôi, tôi trông cậy vào đâu được ở dưới đất này? Và trong những sự con mắt xem thấy trong cả và thế gian, thì tôi lấy được sự gì yên ủi mình hơn? Nào không phải là Chúa tôi, là Chúa Dêu rất nhân từ vô cùng? Nào có nơi nào tôi được sự gì lành, khi vắng mặt Chúa tôi? Nào tôi có phải sự gì khốn nạn, khi ở cùng Chúa tôi ru? Tôi thà ở khó khăn vì Chúa tôi, chẳng thà ở giầu có mà chẳng được Chúa tôi ở cùng tôi; thà ở khách

đầy dưới đất mà ở cùng Chúa tôi, chẳng thà ở trên lời mà chẳng được ở cùng Chúa tôi. Chúa tôi ở đâu, thì nước thiên đàng cũng ở đấy; và nơi nào chẳng có Chúa tôi, thì sự chết và địa ngục ở đấy mà chớ. Lòng tôi khát khao một mình Chúa tôi, cho nên tôi phải than thở, kêu van và cầu xin cùng Chúa tôi. Sau nữa tôi chẳng trông cậy được ai cho lọn, chỉ trông được một mình Chúa tôi cứu lấy tôi cho kíp hơn trong những sự tôi thiếu thốn. Chúa tôi là đấng tôi trông và tin cậy mọi đàng; Chúa tôi là đấng hay yên ủi lòng tôi cùng là đấng bạn hữu rất công chính chân thật trong mọi sự.

2. Mọi người hay tìm ích lợi riêng; song Chúa tôi chỉ muốn cho tôi được rỗi linh hồn và tấn tới đi đàng nhân đức một ngày một hơn, vả Chúa tôi làm cho mọi sự lở nên sự lành cho tôi. Dù khi Chúa tôi để cho tôi phải chịu cơn gian nan cơn cám dỗ đàng này đàng khác, thì Chúa tôi định liệu cho mọi sự sinh ích lợi cho tôi, vì chưng Chúa tôi vốn quen thử lòng kẻ Chúa tôi yêu đấu nhiều thể nhiều cách; cho nên khi Chúa tôi thử lòng tôi làm vậy, thì tôi phải giữ một lòng kính mến và ngượi khen Chúa tôi, dường bằng Chúa tôi ban ơn yên ủi đầy dẫy lòng tôi vậy.

3. Ấy vậy, tôi hết lòng trông cậy một mình Chúa tôi phù hộ gìn giữ tôi; và mọi sự gian nan, mọi sự cực lòng tôi, thì tôi phó cả trong tay Chúa tôi, vì chưng khi tôi xem ngoài Chúa tôi, thì tôi chỉ thấy những sự yếu đuối hay thay đổi liên. Nếu Chúa tôi chẳng giúp đỡ phù hộ, chẳng thêm sức mạnh cho tôi cùng chẳng yên ủi, dạy dỗ và gìn giữ tôi, thì dù nhiều kẻ nghĩa thiết cũng chẳng

làm ích gì được cho tôi; dù kẻ có quyền có thế lắm phù hộ tôi, cũng chẳng giúp đỡ tôi được! dù kẻ khôn ngoan khéo bàn cũng chẳng dạy bảo tôi được điều gì hay làm ích cho tôi; dù quyển sách kẻ thông thái đã chép, cũng chẳng yên ủi tôi được; dù của gì quí báu cũng không chữa tôi được; dù nơi nào kín đáo phong cảnh cũng không che chở tôi được cho chắc chắn mà chớ.

4. Vì chưng những sự xem ra có thể làm cho tôi được bằng yên thanh nhàn, nếu vắng Chúa tôi, thì chẳng được ích gì, cùng chẳng làm được cho tôi được thật thanh nhàn chút nào. Chúa tôi là cùng hết mọi sự lành, là biển cả tích đầy sự sống, là vực sâu căn duyên mọi lời sâu ý, và kẻ làm đầy tớ Chúa tôi lấy sự trông cậy Chúa tôi trên hết mọi sự, làm vui mừng yên ủi cùng mạnh sức hơn mọi sự thế gian mà chớ. Lạy Chúa tôi, con mắt tôi hằng trông lên Chúa tôi, tôi hết lòng cậy trông một mình Chúa tôi, là cha hay thương vô cùng. Tôi xin Chúa tôi ban ơn lành trên lời xuống mà rửa linh hồn tôi cho tốt lành và thanh sạch, để linh hồn hoá nên đền thờ lọn tốt lọn lành Chúa tôi, và nên toà đấng sáng láng hằng có vô cùng; và trong đền thờ ấy Chúa tôi cực sang cực trọng ngự đến, thì đừng có sự gì nghịch con mắt đấng uy nghi vô cùng. Tôi xin Chúa tôi lấy lòng rất nhân từ hay thương vô cùng, mà đoái xem đến tôi, và nghe lời cầu nguyện đứa tôi tá bần cùng, ở lưu đày phương xa, là chốn phải bóng sự chết che tư bề; xin Chúa tôi phù hộ gìn giữ tôi tá phàm hèn này trong những cơn hiểm nghèo thường gặp ở đời khốn nạn hay hư này; xin Chúa tôi ban ơn mà đưa tôi đi đàng bằng yên cho đến nhà quê rất sáng láng đời đời. Amen.

QUYỂN THỨ IV

TỰA.

GIẢNG DẠY MẤY LỜI SỐT SẮNG KHUYÊN BẢO CHỊU MÌNH THÁNH ĐỨC CHÚA JÊSU.

Đức Chúa Jêsu phán rằng: Hỡi những kẻ khó nhọc và gánh nặng, hãy đến cùng tao thay thảy, và tao sẽ đỡ cho. Bánh tao sẽ ban là mình tao sẽ phó cho thiên hạ được sống. Bay hãy nhận lấy mà ăn, này là mình tao sẽ phó cho quân dữ vì bay; hãy truyền phép này mà nhớ đến tao. Ai ăn mình tao cùng uống máu tao, thì ở cùng tao và tao ở cùng kẻ ấy. Những lời tao nói cùng bay là lời có sức thiêng liêng cùng hay ban sự sống.

ĐOẠN THỨ I

DẠY TA PHẢI LẤY LÒNG CUNG KÍNH MÀ CHỊU MÌNH THÁNH LÀ NGẦN NÀO.

1. Linh hồn thưa: Thân lạy Đức Chúa Jêsu là đấng chân thật tự hữu hằng có từ trước vô cùng, những lời trước này là lời Chúa tôi đã phán; Chúa tôi chẳng có phán bấy nhiêu lời trong một ngày và kinh thánh cũng chẳng có chép một nơi mặc lòng; song le bởi lời ấy là

lời rất chân thật và Chúa tôi đã phán truyền, thì tôi phải đội ơn và lấy lòng tin mà nhận lấy. Lời ấy thật là lời Chúa tôi, và chính mình Chúa tôi đã phán truyền; và lời ấy cũng về tôi, vì Chúa tôi đã phán cho tôi được rỗi linh hồn. Tôi vui lòng nhận lấy lời ấy bởi miệng Chúa tôi, để lời ấy thấm vào lòng tôi cho sâu hơn. Vậy lời rất êm ái rất nhân lành, rất thương yêu dường ấy thì giục lòng tội; nhưng mà tôi sợ hãi lắm, vì những tội lỗi tôi đã phạm, và lòng tôi còn dơ nhớp can gián tôi kẻo tôi dám đến chịu ơn cực mầu nhiệm dường ấy. Lời rất mềm mại Chúa tôi quyến dụ lòng tôi lắm; nhưng mà các tính mệ nết xấu là như gánh nặng làm cho tôi ngại ngùng, chẳng dám đến.

2. Chúa tôi truyền cho tôi, có muốn ăn mày phần thông công cùng Chúa tôi, thì tôi phải lấy lòng cậy trông mà đến cùng Chúa tôi, và tôi có muốn sống vô cùng, có muốn cho được sự sang trọng đời đời, thì tôi phải chịu của nuôi hằng sống. Chúa tôi phán rằng: Hỡi, những kẻ khó nhọc và gánh nặng, hãy đến cùng tao thay thảy, thì tao sẽ đỡ cho; ấy là lời rất thương yêu, rất êm tai tôi, là kẻ có tội; chớ thì! Chúa Dệu tôi, chẳng nề mời kẻ khó khăn thiếu thốn đến chịu Mình thánh Chúa tôi ru! Lạy Chúa tôi, tôi là vật gì mà cả dám đến cùng Chúa tôi. Này các tầng lời chẳng đủ cho Chúa tôi ngự, và Chúa tôi cũng phán rằng: Bay hãy đến cùng tao thay thảy ru?

3. Nhân sao Chúa tôi tỏ ra lòng rất nhân lành doái đến tôi, và mời tôi cách rất yêu dấu thể này? Tôi chẳng thấy sự gì lành trong lòng tôi để tôi được cậy; lẽ nào

mà tôi dám đến cùng Chúa tôi. Tôi đã cả dám phạm nhiều tội lỗi trước mặt Chúa tôi lòng lành vô cùng, thì tôi còn dám rước Chúa tôi vào nhà linh hồn tôi làm sao? Các đấng thiên thần, các thánh arêcangiô cung kính và các thánh cùng các kẻ ngay lành dái sợ Chúa tôi, và Chúa tôi cũng phán rằng: Hãy đến cùng tao hết. Nếu Chúa tôi chẳng phán điều ấy, thì ai tin được? Và nếu Chúa tôi chẳng truyền, thì ai dám liều mình đến cùng Chúa tôi?

4. Kìa ông Noe, là người công chính ngay lành, dã mất một trăm năm mà đóng tàu cho mình và ít người khác được khỏi chết trong lụt cả, thì tôi sẽ làm thể nào mà dọn mình trong một giờ cho được xứng đáng chịu lấy đấng tạo hoá lời đất muôn vật. Ông Maïsen là tôi tá rất lọn lành Chúa tôi và Chúa tôi yêu dấu cách riêng, thì người dã lấy gỗ kiên cố chẳng hay mục mà làm hòm bia, lại thiếp vàng tốt nhất mà để hai bia đá thích chữ lề luật Chúa tôi, thì tôi là kẻ đã hư cả mình mà cả dám chịu lấy Chúa tôi, là đấng đã truyền lề luật cùng là mạch sự sống, cách dễ dãi thể này làm sao? Vua Salomon, là đấng khôn ngoan nhất trong các vua dân Israel, đã mất bảy năm mà xây đền thờ rất sang trọng cho sáng danh Chúa tôi, đoạn thì người khánh thành đủ tám ngày; người dâng một nghìn con bò con chiên lễ cầu bằng yên, và đang khi dân thổi loa gảy đàn hát mừng, thì vua dặt hòm bia cách trọng thể vào nơi dã dọn riêng trong đền thờ, mà tôi là kẻ khốn nạn cùng là kẻ bần cùng rớt hèn hơn mọi người, tôi có dọn mình sốt sáng một nửa giờ, thì kể là hết sức, và chớ gì có lần nào tôi dọn mình

được sốt sắng nón nửa giờ; vậy tôi cả dám rước Chúa tôi vào nhà linh hồn tôi làm sao được?

5. Thân lạy Chúa tôi, các đấng ấy đã ra sức làm việc đẹp lòng Chúa tôi là ngần nào! Thương ôi! việc tôi làm, thì ít lắm là dường nào! tôi dọn mình chịu Mình thánh vội vàng là ngần nào! Chẳng mấy khi tôi cầm lòng suy ngắm cho lọn, và tôi có giữ mà chẳng chia lòng chia trí chút nào, thì hoạ lắm. Ắt là khi tôi ở trước mặt Chúa tôi lòng lành vô cùng, thì bấy giờ nếu trí khôn chẳng còn bày ra sự gì trái phép cùng chẳng còn suy đến sự gì thế gian, thì mới phải, vì chưng đấng tôi toan rước vào linh hồn tôi chẳng phải là đấng thiên thần, bèn là vua chúa các đấng thiên thần.

6. Ấy hòm đựng hai bia đá cùng đồ thánh đời xưa, thì khác xa Mình thánh lọn tốt lọn lành hàm bao mọi phúc đức lạ lùng kể chẳng xiết; và những của tế lễ trong đạo cũ là hình bóng của lễ trong đạo Đức Chúa Jêsu, thì khác xa Mình thánh Chúa tôi, vì chưng Mình thánh Chúa tôi là của lễ gồm lại những của lễ đời trước.

7. Vậy nhân sao tôi ở trước mặt Chúa tôi đáng cung kính vô cùng, mà chẳng có lòng sốt mến hơn? Kìa các thánh tổ phụ, các đấng tiên tri, các đấng làm vua chúa cùng cả và dân đã tỏ ra lòng sốt sắng và tríu mến việc thờ phượng Chúa tôi dường ấy; vì vậy nhân sao tôi chẳng lo lắng hơn để mà dọn mình chịu Mình thánh Chúa tôi?

8. Vua thánh Davít nhảy mừng hết sức trước hòm bia thánh Đức Chúa Lời, vì người nhớ các ơn lành Chúa tôi đã ban xưa cho các tổ phụ mình; người sức làm nhiều thứ chiêng trống đàn hát, và người đặt nhiều kinh Psalmô

cùng truyền cho dân lấy lòng vui mừng mà hát những kinh ấy; chính mình vua, bởi ơn Đức Chúa Phiritô sang tô giục lòng cho, thì cũng năng gảy đàn hát mừng, và dạy dân Israël người khen Đức Chúa Lời cho hết lòng cùng hợp một tiếng một cung hát mà ngượi khen đội ơn Đức Chúa Lời hằng ngày liên. Ví bằng sự trông thấy hòm bia thánh đã giục lòng dân Israël ở sốt sắng thờ phượng và nhớ lại cùng ngượi khen đội ơn Đức Chúa Lời dường ấy, thì tôi cùng cả và dân có đạo phải có lòng cung kính, lòng sốt mến, khi chầu lạy và khi chịu Mình cực trọng Chúa tôi là dường nào!

9. Có nhiều kẻ trẩy đi nơi nọ nơi kia mà viếng dấu tích các thánh; và khi nghe việc tốt lành các thánh ấy đã làm, thì lấy làm lạ và khen lao, lại trông xem và khen đền thờ rộng rãi cùng hồn xương thánh bọc lụa lĩnh đựng trong bao vàng; mà nảy bây giờ Chúa tôi đang ngự trên bàn thờ trước mặt tôi; người thật là Chúa Dêu tôi, lọn tốt lọn lành trên các đấng thánh, cùng là đấng đã dựng nên mọi sự và là chúa các đấng thiên thần! Nhiều kẻ đi viếng mồ các thánh, thì bởi cứ tính muốn xem, muốn biết sự mới lạ, và nhất là kẻ nhẹ dạ hay đi viếng nơi nọ nơi kia mà chẳng thật lòng ăn năn tội, thì chẳng sinh được ích lợi gì về đàng sửa mình lại là bao nhiêu. Song le trên bàn thờ nảy có lót mình Chúa Dêu tôi, là Đức Chúa Jêsu Kirixitô ngự đấy về tính Đức Chúa Lời cùng về tính loài người, và hễ lần nào người ta chịu Mình thánh cho sốt sắng và cho xứng, thì được nhiều ích về đàng rỗi linh hồn. Nhưng mà chẳng phải là tính nhẹ dạ, muốn xem, muốn tìm sự vui phần xác mà giục lòng người ta đến bàn thờ

này đâu, bèn là nhân đức tin cho vững, nhân đức trông cậy cho mạnh và nhân đức kính mến cho thật lòng mà thôi.

10. Lạy Chúa tôi, là đấng thiêng liêng đã dựng nên lời đất, ai suy được những sự lạ lùng tốt lành Chúa tôi làm cho chúng tôi, và những cách rất êm ái rất lọn lành Chúa tôi định liệu cho kẻ Chúa tôi đã chọn, vì Chúa tôi phó lót mình cho chúng tôi trong phép cực mầu nhiệm này? Ấy là sự các trí các đấng trên lời dưới đất hiểu chẳng được; và chẳng có sự gì quyến dụ linh hồn và đốt lửa kính mến trong lòng kẻ đạo đức cho bằng phép Mình thánh Chúa tôi; vì chưng kẻ thật lòng làm đầy tớ Chúa tôi cùng siêng năng sửa tính mệ nết xấu lọn đời, thì có nhiều lần khi kẻ ấy chịu Mình thánh, thì được ăn mày ơn rộng rãi hay giục lòng sốt sắng hơn, và ái mộ đi đàng nhân đức lọn lành một ngày một hơn.

11. Phép Mình thánh Chúa tôi có ơn lạ lùng rất mầu nhiệm, và kẻ làm đầy tớ chân thật Chúa tôi, thì mới biết ơn ấy; mà những kẻ không thật lòng kính mến Chúa tôi và kẻ làm tôi tá sự tội, thì chẳng thử nếm được ơn ấy. Phép Mình thánh ban ơn thiêng liêng, lại ban sức mạnh linh hồn đã mất cùng làm cho linh hồn đã ra ô uế xấu xa vì tội, lại được nên tốt lành. Cũng có khi phép Mình thánh ban ơn rộng rãi cùng đốt lửa kính mến đầy dẫy linh hồn đến nỗi, chẳng những linh hồn lại được sức mạnh, mà lại cả xác yếu đuối cũng thấy mình mạnh mẽ hơn.

12. Nhưng mà chúng tôi phải thảm thiết cùng đau đớn lắm, vì chúng tôi ơ hờ trễ nải, chẳng có lòng sốt mến hơn mà ước ao chịu Mình thánh Chúa tôi; vì chưng

có một mình Chúa tôi là đấng cho chúng tôi được trông cậy cho được rỗi linh hồn và cho được công phúc mà thôi. Chúa tôi đã chuộc tội chúng tôi cùng ban ơn cho chúng tôi nên thánh lọn lành, và Chúa tôi là đấng yên ủi kẻ khách đày dưới đất, cùng là sự vui mừng các thánh ở trên lời. Phép cực trọng này làm cho các thánh ở trên lời vui mừng cùng là phép gìn giữ cả và thiên hạ, thì chúng tôi phải đau đớn lắm, vì có nhiều kẻ chẳng xem sao phép rất có ích dường ấy là bao nhiêu. Thương ôi! người ta u mê tối tăm và cứng lòng là dường nào! vì nó chẳng kính phép lọn tốt lọn lành dường ấy cho sốt sắng hơn, mà lại bởi nó chịu ơn cực trọng ấy hằng ngày, thì nó lấy làm thị thường, chẳng xem sao nữa.

13 Ví bằng chỉ truyền phép cực thánh này trong một nơi, và trong cả và thiên hạ chỉ có một thày cả được làm lễ mà thôi, chốc ấy biết người ta sốt sắng và khao khát trảy đến nơi ấy và đến vuối thày cả ấy cho hết lòng là ngần nào, để mà xem truyền phép cực mầu nhiệm Chúa tôi. Nhưng mà bây giờ có nhiều thày cả và có truyền phép Mình thánh nhiều nơi, vì rằng: người ta càng được chịu Mình thánh nhiều nơi khắp thiên hạ, thì Chúa tôi càng tỏ ra lòng rộng rãi và yêu dấu chúng tôi hơn. Thân lạy Đức Chúa Jêsu lòng lành vô cùng, là đấng chăn chiên hằng có vô cùng, tôi đội ơn Chúa tôi đã chẳng nề lấy Mình thánh Máu thánh rất quí giá mà dưỡng nuôi thêm sức cho chúng tôi, là kẻ khó khăn lưu đày, và Chúa tôi phán lời mời chúng tôi chịu phép cực mầu nhiệm dường ấy mà rằng: hỡi những kẻ khó nhọc và gánh nặng, hãy đến cùng tao thay thảy, thì tao sẽ đỡ cho.

ĐOẠN THỨ II.

TRONG PHÉP MÌNH THÁNH ĐỨC CHÚA JÊSU, THÌ ĐỨC CHÚA LỜI TỎ RA LÒNG RẤT NHÂN LÀNH, RẤT YÊU DẤU NGƯỜI TA LÀ NGẦN NÀO.

1. Thân lạy Chúa tôi, tôi trông cậy Chúa tôi là đấng rất nhân lành rất thương yêu, này tôi yếu liệt tìm đến cùng đấng hay cứu chữa lấy tôi; tôi đói khát tìm đến cùng đấng ban của ăn của uống cho được sống; tôi cùng nghèo tìm đến cùng vua chúa cai trị nước thiên đàng; tôi là tôi tá đến cùng Chúa mình; tôi là vật mọn tìm đến cùng đấng đã tạo hoá mọi sự; tôi cực lòng lo buồn tìm đến cùng đấng hay yên ủi lòng tôi. Song bởi đâu mà tôi được phúc trọng thể này, là Chúa tôi đến thăm viếng lòng tôi? tôi là vật gì, mà Chúa tôi phó lót mình cho tôi? Có lẽ gì kẻ có tội dám ra mặt cùng Chúa tôi, và Chúa tôi lại chẳng nề tìm đến cùng nó làm vậy? Chúa tôi đã biết tôi tá hèn mọn này cùng đã hiểu tỏ tôi chẳng có sự gì lành cho đáng Chúa tôi ban ơn cực trọng dường ấy; vì vậy tôi xưng thật tôi là kẻ rất phàm hèn và Chúa tôi có lòng lành vô cùng, tôi ngươi khen lòng rất nhân từ Chúa tôi, và tôi đội ơn Chúa tôi vì Chúa tôi thương yêu tôi quá chừng dường ấy. Chúa tôi thương tôi thể ấy cho sáng danh Chúa tôi, chẳng phải là vì tôi có công gì đâu; Chúa tôi có ý cho tôi biết cho tỏ hơn Chúa tôi là đấng rất lòng lành vô cùng; Chúa tôi tỏ ra lòng thương yêu, lòng khiêm nhường dường ấy, cho tôi động lòng kính mến cho sốt sắng hơn, và ra sức nên khiêm nhường một ngày một hơn. Thánh ý Chúa tôi muốn làm vậy,

và Chúa tôi truyền thể ấy, thì tôi cũng vui lòng chịu lấy ơn cực trọng Chúa tôi dủ lòng thương mà ban cho tôi; chớ gì các tội lỗi tôi chẳng làm ngăn trở ơn Chúa tôi.

2. Lạy Đức Chúa Jêsu cực nhân cực lành vô cùng, tôi phải tỏ ra lòng cung kính và đội ơn cùng hằng ngượi khen Chúa tôi là ngần nào, vì tôi được chịu Mình thánh Chúa tôi, là phép cực trọng đến nổi chẳng ai có sức trí khôn mà cắt nghĩa được? Nhưng bây giờ tôi phải suy thể nào trong giờ tôi đến chịu Mình thánh Chúa tôi, vì chưng tôi chẳng cung kính được Chúa tôi cho xứng mặc lòng, song le tôi cũng ước ao chịu lấy cho sốt sắng? Nào tôi suy ngẫm được điều gì tốt hơn và có ích hơn, là hạ mình xuống cho hết sức, và ngượi khen lòng lành Chúa tôi yêu dấu tôi vô cùng và quá công tôi mọi đàng? Lạy Chúa Dêu tôi! tôi ngượi khen Chúa tôi, và tôi muốn hát mừng sáng danh Chúa tôi cho đến đời đời, tôi khinh dể mình tôi, tôi hạ mình xuống trước mặt Chúa tôi, vì tôi là vực sâu đầy sự phàm hèn.

3. Chúa tôi là đấng cực thánh trên hết các đấng thánh và tôi là kẻ đầy tội lỗi, rất xấu xa! Chúa tôi ghé mặt lại đoái đến tôi, là kẻ chẳng đáng ngửa mặt trông đến Chúa tôi! Chúa tôi xuống thăm tôi, Chúa tôi muốn ở cùng tôi và mời tôi ăn tiệc cùng Chúa tôi! Chúa tôi muốn ban cho tôi ăn của nuôi ở trên lời, là bánh các đấng thiên thần; thật là chính Mình Chúa tôi, là bánh hằng sống bởi trên lời xuống mà ban sự sống cho thiên hạ.

4. Ấy là phép cực trọng làm chứng Chúa tôi yêu dấu tôi là ngần nào, và tỏ ra Chúa tôi đoái thương tôi là dường nào? Tội phải ngượi khen và đội ơn Chúa tôi hết sức là

đường nào! Khi Chúa tôi đã truyền phép này, thì Chúa tôi đã làm sự khôn ngoan rất có ích và rất lọn lành là trùng nào! Khi Chúa tôi đã ban chính mình Chúa tôi làm của nuôi, ấy là tiệc rất ngon lành, rất vui mừng là ngần nào! Lạy Chúa tôi, việc Chúa tôi làm, thì lạ lùng đáng khen là dường nào! Ai hiểu được phép tắc cực cao cực trọng Chúa tôi! và lời chân thật Chúa tôi phán, thì quá trí khôn là dường nào! Chúa tôi phán một lời, tức thì mọi sự bởi không mà sinh ra, và mọi sự đã hoá nên, y như Chúa tôi phán truyền.

5. Này là sự rất mầu nhiệm lạ lùng quá trí loài người ta hiểu chẳng được, song mọi người phải lấy lòng tin cho vững, là Chúa Dêu tôi, thật là có tính Đức Chúa Lời và có tính loài người nữa, thì ngự trong hình bánh nhỏ mọn, và nên thật của nuôi kẻ chịu lấy và Chúa tôi hãy còn ở tuyền vẹn. Lạy Chúa tôi là Chúa lời đất muôn vật, Chúa tôi chẳng phải cậy nhờ ai mặc lòng, song Chúa tôi cũng đã muốn ở cùng chúng tôi trong phép Mình thánh, thì tôi xin Chúa tôi gìn giữ linh hồn và xác tôi thanh sạch, để cho tôi được lương tâm tốt lành cùng vui mừng năng làm lễ và năng chịu phép mầu nhiệm này hơn, để cho tôi được sống đời đời; là phép Chúa tôi đã truyền cùng đã lập ra nhất là cho sáng danh Chúa tôi và nhắc lại sự thương khó Chúa tôi liên.

6. Hỡi con hãy vui mừng hết lòng, hãy đội ơn Đức Chúa Lời hết linh hồn vì của nuôi rất quí trọng dường ấy, Đức Chúa Jêsu đã để lại cho con ở chốn khách đày khóc lóc này để mà yên ủi lòng con cách lạ tốt lành; vì chưng hễ lần nào con truyền phép Mình thánh hay là con chịu lấy,

thì con lại làm việc chuộc tội con lần ấy, và con được thông công cả công nghiệp Đức Chúa Jêsu; vì chưng Đức Chúa Jêsu chẳng hề bớt lòng yêu dấu loài người bao giờ, và người hằng có lòng rất nhân từ vô cùng, chẳng có khi hết. Nhân vì lẽ ấy hễ lần nào con toan chịu Mình thánh, thì con hằng phải rửa linh hồn cho sạch và nên như người mới vậy, cùng phải cầm lòng cầm trí cho sốt sắng mà đến chịu phép cực trọng Đức Chúa Jêsu đã lập cho con được rỗi linh hồn. Khi con làm lễ hay là khi xem lễ, thì con phải lấy phép này cực cao cực trọng và rất lạ lùng tốt lành dường bằng chính ngày ấy, Đức Chúa Con xuống lấy tính loài người trong lòng rất thánh Đức Bà hay là chịu nạn chịu chết trên cây câu rút lần thứ nhất để mà cứu lấy loài người ta vậy.

ĐOẠN THỨ III

GIẢNG SỰ NĂNG CHỊU MÌNH THÁNH ĐỨC CHÚA JÊSU CÓ ÍCH TRỌNG LÀ DƯỜNG NÀO.

1. Thân lạy Chúa tôi, này tôi đến cùng Chúa tôi cho được ăn mày sự lành bởi ơn trọng Chúa tôi ban cho và cho được vui mừng ngồi ăn tiệc cực thánh Chúa tôi đã dủ lòng rất nhân lành mà dọn cho kẻ khó khăn. Những sự tôi khát khao và lòng tôi nên ước ao, thì ở nơi Chúa tôi cả; Chúa tôi là đấng cứu lấy tôi và chuộc tội cho tôi; tôi trông cậy một mình Chúa tôi và Chúa tôi là sức mạnh tôi, cùng là sự sang trọng, là sự vui mừng tôi nữa. Vậy tôi xin Chúa tôi ban cho linh hồn tôi được vui mừng

hôm nay, vì chưng tôi đã đem lòng lên đến Chúa tôi. Bây giờ tôi ước ao được lòng sốt sáng, lòng cung kính mà chịu lấy Chúa tôi; tôi ước ao rước lấy Chúa tôi vào trong nhà linh hồn tôi cho được ăn mày ơn lành Chúa tôi như ông Zakêu xưa và cho được vào số các con cháu ông Abaraong. Linh hồn tôi khát khao chịu lấy Chúa tôi và lòng tôi ước ao hợp làm một cùng Chúa tôi.

2. Tôi xin Chúa tôi ban lót mình Chúa tôi cho tôi, thì tôi no đủ mọi đàng, vì chưng nếu chẳng có Chúa tôi, thì mọi sự yên ủi khác chẳng được ích gì. Tôi chẳng sao lìa Chúa tôi được, và nếu Chúa tôi chẳng thăm viếng, thì tôi chẳng sống được. Nhân vì lẽ ấy tôi phải năng đến cùng Chúa tôi, và năng chịu Mình thánh Chúa tôi như thuốc linh nghiệm hay giúp tôi rỗi linh hồn, kẻo tôi đi đàng thế gian, mà thiếu của nuôi ở trên lời, thì tôi mất sức đi giữa dọc đàng cháng. Thân lạy Đức Chúa Jêsu nhân từ vô cùng, xưa khi Chúa tôi giảng dạy các dân và chữa nhiều chứng bệnh tật, thì có lần Chúa tôi phán rằng: tao chẳng muốn để người ta về lòng không, kẻo nó mất sức đi giữa dọc đàng chăng. Vậy hôm nay tôi dám xin Chúa tôi hãy ban cho tôi như thể ấy, vì Chúa tôi đã muốn ngự trong phép Mình thánh Máu thánh để mà yên ủi bổn đạo chúng tôi; vì chưng Chúa tôi là của mĩ vì nuôi linh hồn, và kẻ nào chịu Mình thánh cho xứng, thì sẽ được thông công và sẽ được hưởng sự sang trọng đời đời. Bởi tôi năng sa ngã, năng phạm tội và chóng ra nguội lạnh cùng hay sờn lòng dường ấy, thì tôi phải năng cầu nguyện, năng xưng tội và năng chịu Mình thánh Chúa tôi, để cho tôi lấy sức mới cùng rửa linh

hồn cho trong sạch và lại đốt lửa kính mến trong lòng, kẻo hoặc là tôi có bỏ qua lâu ngày, thì tôi lùi lại, chẳng còn giữ những điều lành tôi đã dốc lòng chăng.

3. Tính xác thịt loài người ta vốn chiều về sự trái từ thuở bé, và nếu chẳng có thuốc rất linh nghiệm Chúa tôi cứu chữa, thì nó chóng ngã phạm tội nặng hơn. Vậy phép Mình thánh làm cho người ta lánh sự dữ cùng thêm sức mạnh cho người ta làm việc lành; vì chưng nếu bây giờ, dù tôi năng làm lễ và năng chịu Mình thánh mặc lòng, song le có nhiều khi tôi còn trễ nải và nguội lạnh dường ấy, huống lọ là nếu tôi chẳng chịu lấy thuốc thiêng liêng ấy và ơn mạnh sức dường ấy, thì biết tôi ra nguội lạnh là ngần nào! Vậy dù tôi chẳng sẵn sàng, và chẳng đáng làm lễ hằng ngày mặc lòng, nhưng mà tôi sẽ làm hết sức để dọn mình chịu ơn rất trọng rất mầu nhiệm ấy trong những ngày tùy thói phép phải lẽ, và ăn mày thông công ơn tốt lành dường ấy, vì chưng sự năng nhớ đến Đức Chúa Lời mà ăn mày chịu Mình thánh lọn lành Đức Chúa Jêsu cho sốt sắng, ấy là sự trọng nhất để mà yên ủi linh hồn đang khi còn phải ở trong xác hèn hạ này cách xa mặt Chúa tôi mà chớ.

4. Ôi ôi! lạy Chúa tôi, là đấng đã dựng nên các đấng thiên thần và hằng gìn giữ cho sống, Chúa tôi dủ lòng yêu dấu chúng tôi là ngần nào, vì Chúa tôi chẳng nề xuống trong linh hồn rất khó khăn thiếu thốn, và Chúa tôi phó lót mình người về tính Đức Chúa Lời cùng về tính loài người làm nên của nuôi linh hồn cho phỉ chí no đầy chẳng còn đói khát như trước nữa. Phúc cho linh hồn kẻ được chịu Mình thánh Chúa Dêu mình cho sốt sắng,

và được gồm no ơn vui mừng thiêng liêng, khi chịu Mình thánh Chúa tôi, linh hồn ấy thật được thanh nhàn phúc lộc là trùng nào! Bấy giờ linh hồn chịu lấy Cha Chúa rất cao cả là dường nào cùng rước vào nhà mình đấng rất yêu dấu là ngần nào, và chịu lấy bạn hữu rất êm ái cùng nhận lấy đấng thiết nghĩa rất trung chính và ôm lấy bạn rất sang trọng lọn tốt lọn lành là trùng nào, thật là bạn rất yêu dấu hơn mọi bạn khác và đáng kính mến hơn mọi sự châu báu mọi đàng! Thân lạy Đức Chúa Jêsu là bạn hữu chí thiết rất hiền lành tôi; chớ thì! lời đất cùng mọi sự tốt lành trên dưới hãy ở lặng cùng biến đi trước mặt Chúa tôi, vì chưng những sự tốt lành đáng khen trên lời dưới đất, thì bởi lòng rất nhân lành rất rộng rãi Chúa tôi mà ra, và chẳng bao giờ sánh được sự tốt lành dường ấy cùng Chúa tôi là đấng lọn tốt lọn lành cùng là đấng rất khôn ngoan vô cùng quá trí hiểu chẳng đến.

ĐOẠN THỨ IV.

GIẢNG VỀ ĐỨC CHÚA JÊSU BAN NHIỀU ƠN LÀNH CHO KẺ CHỊU MÌNH THÁNH CHO SỐT SẮNG LÀ NGẦN NÀO.

1. Thân lạy Chúa tôi, tôi xin Chúa tôi mở lòng rất nhân từ mà ban ơn lành cho tôi là tôi tá Chúa tôi để cho tôi được dọn mình chịu Mình thánh Chúa tôi cho xứng và cho sốt sắng. Tôi xin Chúa tôi giục lòng tôi kính mến Chúa tôi, và cứu lấy tôi cho khỏi sự nguội lạnh khô

khan. Tôi xin Chúa tôi thăm viếng và ban ơn cứu lấy tôi cho lòng tôi được nếm mùi rất ngọt ngào Chúa tôi đã ẩn giấu trong phép cực trọng này, như trong chính mạch đầy dẫy sự ngon lành. Tôi xin Chúa tôi soi sáng con mắt linh hồn cho tôi được suy ngắm phép rất mầu nhiệm dường ấy, lại xin Chúa tôi thêm sức mạnh cho tôi được lòng tin cho vững vàng, vì chưng việc này là việc Chúa tôi đã làm; loài người ta chẳng có quyền phép nào mà làm thế được; chính mình Chúa tôi đã truyền phép này; loài người ta chẳng suy, chẳng lập được sự tốt lành dường ấy. Chẳng có ai bởi sức tự nhiên mà suy hay là hiểu được sự mầu nhiệm tốt lành dường ấy, vì chưng dù các đấng thiên thần thượng trí, cũng chẳng suy được: mà tôi là kẻ có tội phàm hèn, tôi là bùn đất, là bụi lo, nào tôi có suy xét hay là hiểu được sự gì về phép mầu nhiệm rất cao xa rất lọn lành dường ấy ru?

2. Lạy Chúa tôi, tôi cứ lòng thật thà, lòng tin cho vững vàng ngay thật, và tôi vâng cứ lời Chúa tôi truyền, thì tôi lấy lòng trông cậy lòng cung kính mà đến cùng Chúa tôi; tôi tin thật Chúa tôi ngự trong phép này có lót tính Đức Chúa Lời, cùng lót tính loài người nữa. Vậy Chúa tôi muốn cho tôi chịu lấy Chúa tôi và hợp làm một cùng Chúa tôi vì lòng kính mến; nhân vì sự ấy tôi dám xin Chúa tôi mở lòng nhân từ và ban ơn riêng, để lòng tôi nóng nảy sốt sáng ra mềm mại và chảy ra hết (như sáp ong gần lửa vậy), và tôi chẳng còn để sự gì yên ủi bề ngoài nhập vào lòng tôi nữa. Phép cực trọng cực mầu nhiệm này có sức cứu lấy linh hồn và xác cùng là thuốc hay chữa các chứng bệnh thiêng liêng, các nết xấu

trong lòng và cầm hãm các tính mê; lại làm cho linh hồn thắng được cơn cám dỗ, hay là bớt sức kẻ thù và thêm ơn garasa, thêm nhân đức cùng làm cho người ta được lòng tin cho vững vàng và lòng trông cậy cho mạnh sức hơn cùng mở lòng rộng rãi lòng sốt sắng mà kính mến Chúa tôi hơn.

3. Thân lạy Chúa tôi, là đấng hằng gìn giữ phù hộ linh hồn tôi cùng chữa sự yếu đuối bởi tính loài người mà ra, lại ban mọi ơn yên ủi trong lòng, khi nào kẻ chí thiết cùng Chúa tôi chịu Mình thánh cho sốt sắng, thì có nhiều lần Chúa tôi đã ban muôn muôn ơn lành và hãy còn ban bây giờ; vì chưng Chúa tôi xuống ơn yên ủi kẻ ấy trong những cơn gian nan khốn khó, và dù khi kẻ ấy đã hầu ngã lòng vì tính yếu đuối xác thịt, thì Chúa tôi nâng đỡ, cho nên kẻ ấy lại được lòng trông cậy Chúa tôi sẽ phù hộ che chở cho; và Chúa tôi ban ơn mới lạ mà yên ủi soi sáng bề trong, cho nên kẻ thấy mình bối rối và khô khan khi chưa chịu Mình thánh, rồi khi đã ăn uống của mĩ vì bởi trên lời xuống, thì liền thấy mình đã đổi tính nết cùng đã ra khá hơn phần linh hồn. Chúa tôi phân định cùng những kẻ Chúa tôi đã chọn làm vậy, để cho kẻ ấy thử biết tường tận rõ ràng vốn sức riêng xác thịt yếu hèn là ngần nào, và Chúa tôi tỏ ra có lòng nhân từ cùng ban ơn rộng rãi là dường nào; vì chưng kẻ ấy bởi nguyên tính mình, thì nguội lạnh, cứng lòng và ơ hờ khô khan; song bởi ơn Chúa tôi, thì được sốt sắng, vui mừng và siêng năng thờ phượng kính mến; vì chưng ai lấy lòng khiêm nhường mà đến giếng hằng có nước ngon ngọt, nào không múc được một ít nước ngon lành ấy ru? Nào có ai ở gần đống

lửa, mà chẳng thấy mình nóng ấm chút nào ru? Vậy Chúa tôi là mạch nước hằng chảy giàn giụa, Chúa tôi là lửa hằng cháy bằng bặng và chẳng hề tắt bao giờ.

4, Vậy nếu tôi chẳng được múc vào giữa mạch nước ấy mặc ý tôi và chẳng được uống cho no đầy phỉ chí mặc lòng, song tôi xin để miệng tôi áp vào cửa giếm nước trên lời chảy ra, để cho tôi hớp được ít là mấy hạt nước ấy mà giãn khát, kẻo tôi khô héo chết khát chăng; và nếu tôi chẳng nên được giống người trên lời và nóng nảy trong lòng như đấng Kêrubinh và đấng Xêraphinh mặc lòng, song tôi sẽ làm hết sức giục lòng sốt sắng và dọn linh hồn tôi mà chịu cách khiêm nhường phép mầu nhiệm hay ban sự sống, để cho tôi được mót lấy ít là một tàn lửa bởi trên lời hằng cháy đốt đỏ rần rật liên. Thân lạy Đức Chúa Jêsu lòng lành vô cùng, là đấng cực thánh cứu lấy tôi, tôi dám xin Chúa tôi dủ lòng nhân từ rộng rãi mà bù lại những sự tôi thiếu thốn, vì Chúa tôi đã chẳng nề gọi hết mọi người đến cùng Chúa tôi mà rằng: hỡi, những kẻ khó nhọc và gánh nặng, hãy đến cùng tao thay thảy, thì tao sẽ đỡ cho.

5. Lạy Chúa tôi, tôi đang khó nhọc đổ mồ hôi ra, tôi đang cực lòng đau đớn, tôi đang gánh nặng vì những tội lỗi tôi và các cơn cám dỗ khuấy khuất tôi tư bề; tôi mắc mười nhiều tính mê nết xấu đè nẹt tôi cho cực lòng cùng chẳng có ai cứu lấy tôi và làm cho tôi được khỏi sự khó dường ấy; có một mình Chúa tôi là đấng hay cứu lấy tôi, thì tôi phó lót mình và hết mọi sự về tôi trong tay Chúa tôi, để Chúa tôi gìn giữ tôi và đưa tôi đến chốn hằng sống đời đời. Chúa tôi đã truyền Mình thánh Máu

thánh Chúa tôi làm của ăn của uống tôi, thì tôi xin Chúa tôi cứu lấy tôi để cho mọi người khong khen Chúa tôi và danh Chúa tôi được cả sáng đời đời. Thân lạy Chúa Dêu tôi, là đấng cứu lấy tôi, tôi xin Chúa tôi ban ơn để cho tôi càng năng chịu Mình thánh cực mầu nhiệm Chúa tôi, thì tôi càng được lòng sốt sắng một ngày một hơn.

ĐOẠN THỨ V

DẠY PHÉP MÌNH THÁNH ĐỨC CHÚA JÊSU LÀ PHÉP CỰC TRỌNG ĐƯỜNG NÀO CÙNG GIẢNG VỀ ĐẤNG BẬC KẺ LÀM THÀY CẢ.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Dù con được lòng thanh tịnh bằng thiên thần, dù con đạo đức bằng ông thánh Juong Baotixita, thì con chẳng đáng chịu lễ cùng chẳng đáng đá đến Mình thánh Đức Chúa Jêsu; vì chưng chẳng phải là bởi công riêng mình mà người ta được truyền phép và đá đến cùng chịu lấy bánh các đấng thiên thần mà làm của linh hồn mình đâu. Thật là chức quyền các đấng làm thày cả thì cao trọng là ngần nào, vì chưng các đấng ấy được truyền phép các đấng thiên thần không được làm, vì chưng có một kẻ đã chịu chức thày cả cứ như lễ phép thánh Yghêrêgia truyền, thì mới được làm lễ và truyền phép Mình thánh Đức Chúa Jêsu mà thôi. Âu là đấng làm thày cả thật làm việc tế lễ thay mặt Đức Chúa Lời, và người dùng lời Đức Chúa Lời y như Đức chúa Jêsu đã phán dạy cùng đã truyền; song le Đức Chúa Lời là

đấng phép tắc vô cùng hằng cai trị mọi sự cho nó vâng phục mặc thánh ý người và Đức Chúa Lời khiến sự gì thì liền hoá nên như vậy, thì Đức Chúa Lời là chính đấng cội rễ kín nhiệm và làm đầu truyền phép cực trọng dường ấy.

2. Vậy trong phép cực trọng này con phải tin phép tắc Đức Chúa Lời hơn là tin ngũ quan hay là dấu gì bề ngoài; vì vậy khi con đến truyền phép này, thì con phải dái sợ cung kính lắm. Con hãy suy đấng bậc mình, hãy xem xét chức quyền con đã được trong ngày đấng vít vô giơ tay trên đầu mà truyền chức cho con. Rầy con đã được chức thày cả, đã chịu xức dầu cho được quyền tế lễ; vậy bây giờ con phải có ý tứ và lấy lòng sốt sắng ngay lành mà dâng của tế lễ Đức Chúa Lời cho phải thì, phải thói thánh Yghêrêgia cùng phải giữ mình tuyền vẹn tốt lành cho nên chẳng ai trách được điều gì. Con chẳng có bớt gánh nặng cho con đâu, bèn là con đã buộc mình phải giữ phép tắc nhiệm nhặt hơn và đi đàng nhân đức lọn lành hơn bội phần. Đấng làm thày cả phải có lòng đầy dẫy các nhân đức lọn lành cùng làm gương các việc lành cho kẻ khác được soi. Đấng làm thày cả chẳng được ăn ở như người thứ dân hay là đi lối chung như thiên hạ, bèn là phải ăn ở như đấng thiên thần ở trên lời hay là như kẻ đạo đức lọn lành ở dưới đất này.

3. Thày cả mặc áo thánh thì người làm việc thay mặt Đức Chúa Jêsu mà lấy lòng khiêm nhường sốt sáng, để mà cầu xin kêu van cùng Đức Chúa Lời cho mình và cho cả và dân. Người mang câu rút trước ngực và sau

lưng cho được hằng nhắc lại sự thương khó Đức Chúa Jêsu. Người mang câu rút trước mặt trên áo lễ, để cho người siêng năng xem lối Đức Chúa Jêsu cùng ra sức theo cho sốt sắng liên; người mang câu rút sau lưng cho người biết rằng: Mình phải bằng lòng chịu mọi sự khó bởi tay người ta vì Đức Chúa Lời; lại người mang câu rút trước ngực để mà nhớ chảy nước mắt vì tội lỗi mình; người mang câu rút sau lưng cho người nhớ chảy nước mắt vì tội lỗi kẻ khác, vì lòng đau đớn thảm thương, và cho người biết rằng: người có quyền cầu bầu trước mặt Đức Chúa Lời cho kẻ có tội, cho nên người đừng giãn lòng ra ơ hờ về sự cầu nguyện cùng dâng của tế lễ, cho đến khi Đức Chúa Lời ban ơn và tha thứ cho. Khi thầy cả làm lễ, thì người làm cho sáng danh Đức Chúa Lời, cho các đấng thiên thần vui mừng, cho thánh Yghêrêgia thêm công phúc; người giúp đỡ kẻ sống, làm cho kẻ chết được bằng yên và người cũng được thông công trong các sự lành ấy mà chớ.

ĐOẠN THỨ VI

KINH CẦU NGUYỆN CHO ĐƯỢC DỌN MÌNH CHỊU LỄ NÊN.

1. Thân lạy Chúa tôi, khi tôi suy đến Chúa tôi là đấng cực trọng vô cùng và tôi là kẻ rất phàm hèn là ngần nào, thì tôi sợ hãi và hổ ngươi trong lòng lắm; vì chưng nếu tôi chẳng đến chịu Mình thánh Chúa tôi, thì tôi lánh sự sống, và nếu tôi chịu Mình thánh chẳng nên, thì tôi liền mắc tội. Lạy Chúa tôi, là đấng hay phù hộ tôi

cùng hay soi sáng tôi trong cơn hiểm nghèo, tôi xin Chúa tôi dạy tôi phải làm thể nào trong dịp này.

2. Tôi xin Chúa tôi dẫn đàng ngay thật cho tôi cùng dạy tội một việc lành gì vắn tắt cho tôi được dọn mình chịu lễ nên, vì chưng tôi có biết cách thế dọn linh hồn mình cho được chịu Mình thánh nên hay là truyền phép cực cao cực trọng dường ấy cho sốt sáng và cho xứng đáng, thì tôi sẽ được nhiều ích về phần linh hồn.

ĐOẠN THỨ VII

DẠY TA XÉT MÌNH CÙNG DỐC LÒNG SỬA MÌNH LẠI TRƯỚC KHI CHỊU MÌNH THÁNH.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Khi đấng làm thày cả toan truyền phép cùng khi cầm lấy trong tay và chịu lấy trong lòng, thì trước hết người phải có lòng rất khiêm nhường, lòng cung kính cho hết sức, lại phải có lòng tin vững vàng và cứ một ý ngay lành làm việc trọng dường ấy cho danh Cha cả sáng. Con hãy xét mình cho kĩ càng, cùng làm vừa sức mình mà ăn năn tội cho thật lòng và xưng các tội cho khiêm nhường mà rửa linh hồn cho thanh tịnh, cho nên con chẳng dám để sự gì nặng trong linh hồn, và chẳng còn thấy sự gì trách mình trong lương tâm hay là sinh ngăn trở kẻo con yên lòng mà đến cùng Đức Chúa Jêsu. Vậy con phải ăn năn chung về các tội con đã phạm lọn đời cùng phải ăn năn đau đớn riêng về những sự lỗi con phạm hằng ngày; và nếu con đủ giờ, thì con phải thầm thĩ trong lòng mà xưng cùng Đức Chúa

Lời những sự khốn nạn hèn hạ bởi các tính mê nết xấu con mà ra.

2. Con phải phàn nàn trách mình cùng đau đớn lắm, vì chưng con hãy còn yêu xác thịt cùng dính bén sự thế gian dường ấy, còn nhiều tính mê chưa dẹp đi, còn nhiều nết xấu hằng dấy lên về sự ô uế. Con hãy ăn năn đau đớn vì con hãy còn vô ý vô tứ thể này, chẳng hay giữ ngũ quan, và còn rối rít vì trăm điều dông dài vô ích trí khôn bày vẽ liên; và lòng con hãy còn hướng chiều về sự bề ngoài cùng ơ hờ chẳng muốn suy sự bề trong; con dễ truyện trò cười cợt và buông trí ra, mà con cứng lòng chẳng hay chảy nước mắt ra và chẳng hay ăn năn đau đớn vì đã mất lòng Đức Chúa Lời; con mau mắn dong tính quá, và hay tìm những sự vừa ý xác thịt, mà con chậm chạp trễ nải về sự hãm mình cùng về sự giục lòng sốt sắng. Con mê ước ao nghe tin mới lạ và xem những sự đẹp đẽ vừa con mắt xác thịt, mà con ươn ái chẳng hay làm việc khiêm nhường, chẳng hay gánh việc hèn. Con hay tham cho được nhiều của, lại ở sẻn chẳng hay làm phúc thí của ấy, mà lại con hay giữ bo bo. Sau nữa con bạ ăn bạ nói ngứa miệng pha trò dông dài, và chẳng hay ở lặng. Con hãy ăn năn đau đớn, vì con hãy còn dong tính lăng loàn, chẳng hay giữ phép tắc gì trong việc làm; con hay theo tính mê ăn và con chẳng hay nghe lời Đức Chúa Lời, chẳng khác gì con điếc tai vậy; con mau chân kiếm chỗ phong lưu cùng chậm chạp chẳng muốn đi làm việc; con tỉnh táo mà nghe pha trò và khi phải thức mà cầu nguyện, thì buồn ngủ tức thì, và khi đọc kinh con muốn cho chóng rồi; con hay để trí suy tưởng dông

dài, chẳng hay cầm nó lại. Con trễ nải khi phải đọc kinh officium, và nguội lạnh khi làm lễ và lòng khô khan khi chịu Mình thánh; con chóng chia trí và chẳng mấy khi con cầm lòng cầm trí cho lọn. Con hãy phàn nàn vì con chóng động lòng giận gắt thể này và lại hay mất lòng anh em, hay xét đoán việc kẻ khác cùng hay quở trách cho thẳng phép; con tươi tỉnh khi được thịnh sự và sờn lòng khi phải cơn gian nan cách nào; con năng dốc lòng làm việc lành nhiều, và chẳng làm được thành sự mấy khi.

3. Khi con đã xưng bấy nhiêu sự lỗi ấy và những tính xấu khác làm vậy cùng đã ăn năn đau đớn trong lòng cho hết sức rồi, thì con hãy dốc lòng sửa mình lại và quyết chí đi đàng nhân đức một ngày một hơn; đoạn con phải phó lót mình cho hết lòng trong tay tao, là con phải xem linh hồn như bàn thờ, và trên bàn thờ ấy, thì con hãy thật lòng dâng lót mình linh hồn và xác như của tế lễ hằng cháy lên cho sáng danh tao, để cho con được làm lễ cho xứng đáng và được ăn mày nhiều ơn ích khi con chịu Mình thánh.

4. Chẳng có của lễ nào tốt lành hơn và có sức đền tội cùng rửa linh hồn cho sạch hơn sự lấy lòng ngay thật mà dâng lót mình làm một cùng Mình thánh khi làm lễ hay là khi chịu lễ. Vì bằng người ta làm hết sức mà ăn năn tội cho thật lòng, thì hễ lần nào nó đến cùng tao mà xin tao tha tội và thương cho, thì tao thề hứa rằng: tao là đấng hằng sống, tao chẳng muốn cho kẻ có tội chết hư đi, một ước ao cho nó ăn năn lở lại và được sống, tao sẽ chẳng còn nhớ tội nó, bèn sẽ tha hết thay thảy mà chớ.

ĐOẠN THỨ VIII

DẠY TA PHẢI DÂNG LÓT MÌNH CHO ĐỨC CHÚA LỜI NHƯ ĐỨC CHÚA JÊSU ĐÃ DÂNG MÌNH TRÊN CÂY CÂU RÚT XƯA.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: xưa tao đã giơ tay cùng ở trần trên cây câu rút và tự ý tao muốn thì tao đã dâng mình cho Đức Chúa Cha vì tội lỗi con, cho nên chẳng còn đí gì trong mình tao mà chẳng dâng hết làm của tế lễ để cho Đức Chúa Cha bằng lòng tha tội cho con. Vậy tao đã dâng mình thể nào, thì con cũng phải vui lòng bắt chước như làm vậy, và khi làm lễ, thì phải dâng mình hằng ngày làm của tế lễ thanh sạch và lọn lành, nghĩa là con phải làm hết sức mà dâng lót tài năng sức lực cùng mọi sự trong lòng con; vì chưng nào tao muốn sự gì khác cho bằng muốn cho con ra sức phó lót mình trong tay tao ru? Dù con dâng sự gì, nếu con chẳng phó lót mình, thì tao chẳng kể sao, vì chưng tao chẳng đòi của gì, một đòi mình con mà thôi.

2. Dù con được mọi sự vừa ý con, nếu con chẳng được nghĩa cùng tao, thì con chẳng lấy làm đủ; cũng một lẽ ấy, dù con dâng của gì cho tao, nếu con chẳng dâng lót mình con nữa, thì tao chẳng bằng lòng. Con hãy dâng lót mình cho tao, hãy phó lót mình cùng hết mọi sự vì Đức Chúa Lời, thì tao sẽ nhận của dâng ấy. Nào tao đã dâng lót mình cho Đức Chúa Cha vì con, lại đã ban lót mình tao và lót máu tao làm của nuôi linh hồn con, để cho tao nên của con cho lọn và cho con cũng nên của riêng tao nữa. Nhược bằng con tiếc mà chẳng vui lòng dâng lót mình con mặc

ý tao, thì của lễ con chẳng được lọn và ta hợp làm một cùng nhau, thì cũng chẳng lọn nữa. Ấy vậy, nếu con muốn cho được thong dong xong mình, và ăn mày ơn tao, thì trước khi con làm việc gì con phải vui lòng dâng lót mình trong tay tao. Bởi không có mấy người bỏ lót mình cho lọn làm vậy, thì chẳng thấy mấy kẻ được thong dong bề trong, và được nhiều ơn Đức Chúa Lời soi sáng riêng cho nó quen biết đàng suy lẽ cao trên lời, vì chưng lời tao đã phán, thì hằng được vững chẳng hay đổi bao giờ; lời ấy dạy rằng: ai chẳng từ bỏ hết mọi sự, thì chẳng được làm đầy tớ tao. Vậy nếu con muốn làm đầy tớ tao, thì con hãy dâng lót mình và hết mọi sự lòng con yêu mến trong tay tao mà chớ.

ĐOẠN THỨ IX.

DẠY TA DÂNG LÓT MÌNH CÙNG MỌI SỰ VỀ MÌNH CHO ĐỨC CHÚA LỜI, LẠI DẠY ĐỌC KINH CẦU NGUYỆN CHO HẾT MỌI NGƯỜI.

1. Thân lạy Chúa tôi, mọi sự trên lời dưới đất là của Chúa tôi hết, tôi cũng ước ao cho được vui lòng dâng lót mình làm của lễ cho Chúa tôi và thuộc về Chúa tôi đời đời. Vậy hôm nay tôi cứ lòng chân thật mà dâng lót mình làm tôi tá Chúa tôi luôn luôn, tôi dâng mình làm tôi chịu lụy và nên của lễ hằng ngượi khen Chúa tôi liên. Tôi xin Chúa tôi nhận lấy tôi làm một cùng Mình thánh Đức Chúa Jêsu, là của lễ cực thánh tôi dâng cho Chúa tôi hôm nay trước mặt các đấng thiên thần đang chầu chực cách thiêng liêng, và tôi dâng của lễ ấy cho tôi cùng cả và dân Chúa tôi được rỗi linh hồn.

2. Trên bàn thờ này, là bàn thờ Chúa tôi sẵn lòng tha tội cho, thì tôi xin dâng các tội lỗi tôi đã phạm trước mặt Chúa tôi và trước mặt các đấng thiên thần từ khi tôi đủ trí khôn mà phạm tội được cho đến bây giờ, để Chúa tôi đốt nó tan đi hết làm một trong lửa đức carita kính mến hằng cháy trong lòng Chúa tôi; tôi lại xin Chúa tôi xoá các dấu vết tội lỗi tôi và rửa linh hồn tôi cho sạch hết mọi sự lỗi; tôi xin Chúa tôi tha các tội cho tôi và dủ lòng rộng rãi mà ban bằng yên cùng ôm lấy tôi trong lòng Chúa tôi, để Chúa tôi lại ban ơn lành tôi đã mất vì tội lỗi tôi nữa.

3. Nào tôi làm được sự gì đền tội lỗi tôi, chỉ có một sự hạ mình xuống mà xưng các tội ấy và ăn năn kêu van cùng hằng cầu xin lòng lành Chúa tôi tha thứ cho tôi. Tôi xin Chúa tôi dủ lòng thương mà nghe lời tôi đang cầu xin trước mặt Chúa tôi. Tôi ghét các tội lỗi tôi cho hết lòng, tôi chẳng hề dám phạm tội ấy nữa; nhưng mà tôi đau đớn vì các tội ấy và tôi sẽ giữ lòng ăn năn đau đớn ấy cho đến lọn đời, tôi sẵn lòng chịu khó hãm mình mà đền vì tội ấy cho hết lòng hết sức. Tôi xin Chúa tôi tha tội cho tôi cho sáng danh Chúa tôi; tôi xin Chúa tôi cứu lấy linh hồn tôi Chúa tôi đã lấy máu thánh rất quí giá Chúa tôi mà chuộc. Này tôi phó mình mặc ý Chúa tôi nhân từ vô cùng; tôi phó lót mình trong tay Chúa tôi. Tôi xin Chúa tôi đừng cứ tội lỗi tôi và tính mê nết xấu tôi, một cứ lòng rộng rãi Chúa tôi mà thương tôi cùng.

4. Dù các việc lành tôi đã làm, thì ít lắm và chẳng được lọn mặc lòng, song tôi cũng dâng cả cho Chúa tôi, để

Chúa tôi sửa lại cùng làm cho lớ nên tốt lành vừa ý vừa lòng Chúa tôi, và cho càng ngày càng nên tốt, để Chúa tôi đưa tôi, là kẻ hèn hạ ơ hờ vô hình, đến cùng cõi bằng yên thanh nhàn phúc lộc đời đời.

5. Lại tôi dâng cho Chúa tôi những sự lành kẻ đạo đức ước ao cùng mọi sự khốn khó thiếu thốn ông bà cha mẹ anh em bạn hữu nghĩa thiết và những kẻ đã làm ơn gì cho tôi hay là cho kẻ khác vì lòng kính mến Chúa tôi. Tôi cũng dâng cho Chúa tôi những sự khốn khó thiếu thốn những kẻ đã ước ao cùng đã xin tôi cầu nguyện và làm lễ cho, dù kẻ ấy còn sống, dù đã qua đời, thì tôi dâng mọi sự ấy thay thảy, để cho mọi người được ơn Chúa tôi phù hộ, yên ủi che chở trong cơn hiểm nghèo và cứu lấy trong cơn gian nan và để cho những kẻ ấy, khi đã được khỏi mọi sự dữ đoạn, thì vui mừng đội ơn Chúa tôi hết lòng hết sức chẳng có khi đừng.

6. Sau nữa tôi dâng riêng lời cầu nguyện và của tế lễ hay đền tội này cho những kẻ đã mất lòng tôi điều gì cùng đã chê trách tôi, đã làm phiền lòng tôi hay là đã làm cho tôi thiệt hại và cực lòng cách nào. Tôi cũng dâng của lễ này cho những kẻ tại tôi mà đã phải phiền buồn, bối rối và cực lòng, và cho những kẻ tôi đã làm gương mù trong lời nói việc làm, hoặc tại tôi lòng độc có ý làm, hoặc tại tôi vô ý; và tôi dâng bấy nhiêu sự, thì tôi có ý xin Chúa tôi tha tội mọi người và những sự lỗi chúng tôi đã làm mất lòng nhau. Tôi xin Chúa tôi ban ơn cho chúng tôi được khỏi tính ngờ vực, tính hay gắt hay giận, hay tranh cạnh nhau và những tính mê nết xấu phạm đến nhân đức kính mến cùng hay bớt

nhân đức thương yêu nhau. Tôi xin Chúa tôi mở lòng rộng rãi mà thương những kẻ kêu van cùng Chúa tôi, và ban ơn cho kẻ thiếu thốn, tôi xin Chúa tôi phù hộ cho chúng tôi nên đáng ăn mày ơn lành Chúa tôi và được đến chốn hằng sống đời đời. Amen.

ĐOẠN THỨ X

DẠY TA CHẲNG KHÁ BỎ SỰ CHỊU MÌNH THÁNH VÌ LẼ NỌ LẼ KIA NHỎ MỌN LÀM CHI.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: Con phải năng chạy đến chính mạch mọi ơn lành, mọi ơn rộng rãi Đức Chúa Lời và mọi sự lọn tốt lọn lành cực thánh cực tịnh, để cho Đức Chúa Lời cứu chữa con cho khỏi các tính mê nết xấu, và cho con được sức mạnh hơn và nên siêng năng tỉnh thức hơn mà chống lả các mưu chước độc dữ ma quỉ bày đặt cùng các cơn cám dỗ; bởi kẻ thù đã biết Mình thánh hay sinh nhiều ơn ích cùng là thuốc rất linh nghiệm, thì nó làm hết sức lừa dịp liệu cách để làm ngăn trở cho kẻ đạo đức kẻ ngay lành đừng đến chịu lễ.

2. Vậy có người chẳng bao giờ phải cơn cám dỗ nặng hơn khi toan dọn mình chịu lễ, như lời ông thánh Jóp nói rằng: Quỉ thần dữ đến giữa con cái Đức Chúa Lời, để mà dùng những mưu chước độc địa nó đã quen, nó có ý làm cho con cái Đức Chúa Lời sinh lòng bối rối hay là sợ hãi quá và lưỡng lự nghi nan, để cho kẻ ấy bớt lòng kính mến hay là thua chước nó mà mất lòng tin, cho nên hoặc là sẽ bỏ dứt chẳng đến chịu lễ nữa, hay là

sẽ chịu lễ cách nguội lạnh chẳng xứng đáng. Nhưng mà dù ma quỉ lập mưu chước cùng bày vẽ sự dối trá rất xấu xa gớm ghiếc thể nào mặc lòng, thì chẳng nên xem sao, một phải đổ lại trên đầu nó những sự dối trá dơ dáy nó bày ra. Nó là thằng vô phúc ta phải khinh và chê cười, và chẳng nên bỏ sự chịu lễ vì những điều nó khuấy khuất cùng tìm đàng sinh sự xôn xao rối trí cho ta.

3. Cũng thường có người không dám đến chịu lễ vì nó lo lắng quá cho được động lòng sốt sắng cùng bối rối về sự xưng tội. Vậy con hãy vâng lời người khôn ngoan mà bỏ sự lo lắng và sự cả nghi cả sợ làm vậy, vì chưng những sự ấy làm ngăn trở ơn Đức Chúa Lời, cùng làm cho linh hồn mất sự sốt sắng. Con đừng bỏ sự chịu lễ vì con bối rối hay là vì lương tâm trách con điều gì nhỏ mọn, một hãy đi xưng tội cho kíp cùng vui lòng tha các sự lỗi cho kẻ đã mất lòng; nhược bằng con đã mất lòng ai, thì con phải lấy lòng khiêm nhường mà xin người ta tha cho, chốc ấy Đức Chúa Lời cũng bằng lòng sẽ tha các tội cho con nữa.

4. Con giãn ra lâu, chẳng đi xưng tội, chẳng chịu lễ, thì con được ích gì? Con phải rửa linh hồn con cho kíp, cùng hãy nhổ thuốc độc cho mau, hãy chạy thuốc chữa cho chóng, thì sẽ thấy mình khá hơn là giãn ra lâu. Ví bằng con giãn ra hôm nay vì điều nọ, có khi ngày mai sẽ mắc điều khác nặng hơn, cho nên con liều mình phải bỏ sự chịu lễ lâu ngày, và càng ngày càng kém đi chẳng đáng chịu lễ chăng. Con phải gỡ mình cho chóng hết sức cho khỏi sự rối trí sự nặng lòng, vì chưng tích sự lo lắng và bối rối trong lòng lâu ngày cùng bỏ phép mầu

nhiệm Đức Chúa Jêsu vì những ngăn trở thường gặp hằng ngày, thì chẳng được ích gì sốt; mà lại sự giãn ra chịu lễ lâu ngày sinh thiệt lắm vì thường thường sinh lòng khô khan lạt lẽo mà chớ. Thương ôi! có người khô khan và hay dong tính hư dường ấy, cho nên nó vui lòng giãn sự xưng tội cùng muốn giãn sự chịu lễ, kẻo có năng ăn mày phép trọng ấy, thì nó phải giữ phép tắc nhặt hơn.

5. Ôi! Những kẻ giãn sự chịu lễ mà lấy làm dễ thể ấy, thì nó kém nhân đức kính mến và kém lòng sốt sắng là dường nào! Bằng kẻ giữ mình trong lời nói việc làm cùng giữ linh hồn trong sạch đến nỗi nó có được phép chịu lễ hằng ngày mà người ta chẳng lấy làm lạ quá; thì nó sẵn sàng và nó ước ao thể ấy, thật là kẻ ấy có phúc lắm và đẹp lòng Đức Chúa Lời là ngần nào! Hoặc có người nào, bởi lòng khiêm nhường hay là vì lẽ nào phải, cho nên bỏ sự chịu lễ một hai khi, thì kẻ ấy đáng khen vì nó có ý kính Mình thánh Đức Chúa Jêsu. Nhược bằng nó pha sự ơ hờ trễ nải vào đấy, thì nó phải giục lòng sốt sắng cho hết sức; bấy giờ Đức Chúa Lời, là đấng hay ghé mặt lại cách riêng đến kẻ có lòng ngay lành thật thà, sẽ ban ơn như lòng nó ước ao.

6. Vậy có người nào mắc ngăn trở phải lẽ, thì phải giữ lòng muốn cùng phải có ý ngay lành trông mong chịu lễ, thì sẽ chẳng mất ơn ích bởi sự chịu lễ mà ra, vì chưng kẻ có lòng sốt sắng thì cũng được chịu lễ thiêng liêng mọi ngày và mọi giờ cùng ăn mày được nhiều ơn ích và chẳng ai cấm sự ấy. Song le trong ngày lễ trọng và trong những ngày thánh Yghêrêgia truyền, thì người

ta phải lấy lòng cung kính mà chịu lễ thật sự, và bấy giờ phải có ý ngượi khen Đức Chúa Lời cùng muốn làm cho danh Cha cả sáng hơn là tìm sự yên ủi mình. Vậy hễ lần nào người ta nhớ đến sự mầu nhiệm Đức Chúa Jêsu đã lấy tính loài người trong lòng rất thánh Đức Bà cùng suy ngắm sự thương khó Đức Chúa Jêsu cho sốt sắng, thì nó chịu lễ thiêng liêng lần ấy cùng được ăn mày ơn trọng kín nhiệm hay nuôi linh hồn.

7. Còn những kẻ giãn ra đến ngày lễ nọ lễ kia hay là cứ thói quen mà dọn mình chịu lễ, thì nó thường dọn mình không nên, không xứng đáng. Phúc cho kẻ hễ lần nào làm lễ hay là chịu Mình thánh, thì dâng lót mình làm của lễ cho Đức Chúa Lời lần ấy. Khi con làm lễ, thì con đừng làm vội vàng quá cùng đừng chậm chạp quá lẽ, một hãy giữ mực bình thường phải phép như các thày cả ở cùng con vậy. Con chẳng nên làm cho kẻ khác phiền lòng và chán, nhưng phải theo lối chung như các đấng đời trước đã ra mực cùng phải tìm ích chung cho kẻ khác hơn là theo lòng sốt sắng và làm như ý mình ước ao mà chớ.

ĐOẠN THỨ XI

GIẢNG VỀ SỰ CHỊU MÌNH THÁNH CÙNG SUY LỜI KINH THÁNH LÀ HAI SỰ RẤT CẦN CHO LINH HỒN KẺ NGAY LÀNH.

1. Thân lạy Đức Chúa Jêsu cực khoan cực nhân vô cùng, khi kẻ có lòng sốt sắng được ngồi cùng Chúa tôi mà ăn tiệc Chúa tôi, thì linh hồn kẻ ấy được sung sướng

là ngần nào! vì chưng trong tiệc ấy chẳng có dọn sự gì khác, một đã dọn mình thánh máu thánh đấng tốt lành, là bạn hữu chí thiết rất quí trọng linh hồn kẻ sốt sắng khát khao tríu mến một mình người trên hết mọi sự. Chớ gì tôi chảy nước mắt ra trước mặt Chúa tôi, vì lòng sốt mến cùng lấy nước mắt như bà thánh Madalêna mà rửa chân Chúa tôi, thì tôi vui lòng là ngần nào. Nhưng mà lòng sốt sắng ấy ở đâu? tôi có chảy nước mắt ra dòng dòng vì lẽ tốt lành dường ấy bao giờ đâu? Ất là khi tôi ở trước mặt Chúa tôi và các đấng thiên thần, mà tôi có động lòng nóng nảy sốt mến, có chảy nước mắt ra, vì lòng vui mừng, thì thậm phải lắm; vì chưng dù Chúa tôi ẩn trong hình bánh mặc lòng, song thật có mình thánh máu thánh Chúa tôi trong phép cực trọng này.

2. Con mắt tôi chẳng có sức chịu được chính sự sáng láng nơi tính Chúa tôi, là tính Đức Chúa Lời; và Chúa tôi có tỏ ra sự uy nghi rất sang trọng, rất chói lói nơi tính Chúa tôi, thì cả và thiên hạ cũng tan đi ra không, cho nên Chúa tôi ẩn mình trong phép này, thì Chúa tôi định liệu cho vừa sức yếu đuối tôi. Nhưng mà tôi được thật Chúa tôi trong phép này và tôi thờ lạy đấng cao trọng các đấng thiên thần chầu chực trên nước thiên đàng; song tôi phải cứ nhân đức tin, mới biết có Chúa tôi trước mặt tôi; bằng các đấng thiên thần, thì được trông thấy Chúa tôi tỏ tường, và chẳng có sự gì che khuất. Vậy tôi phải bằng lòng dùng sự sáng bởi nhân đức tin và theo sự sáng ấy cho đến khi giại ra ngày sáng láng đời đời, là ngày các hình các bóng sẽ tan đi hết. Bao giờ sự lọn tốt lọn lành ấy sẽ đến, thì chẳng còn dùng phép mầu nhiệm nữa, vì chưng các đấng thánh

đã được thanh nhàn trên nước thiên đàng, thì không cần dùng những dấu bề ngoài ấy nữa. Các đấng thánh hằng được vui mừng trước mặt Đức Chúa Lời cùng được trông thấy sự sang trọng Đức Chúa Lời nhãn tiền, và bởi kẻ ấy đã lở nên sáng láng bởi sự sáng Đức Chúa Lời mầu nhiệm vô cùng, thì được hưởng con Đức Chúa Lời, đã lấy tính loài người, y như người đã có từ trước vô cùng và cũng như sẽ có vô cùng vô tận.

3. Khi tôi suy đến những sự tốt lành lạ lùng dường ấy, thì mọi sự vui, dù sự vui thiêng liêng, liền lở nên như gánh nặng sinh phiền lòng cho tôi, vì chưng đang khi tôi chưa trông thấy tỏ tường sự sang trọng Chúa tôi trên lời, thì mọi sự tôi xem thấy và tôi nghe tôi kể như không thay thảy. Lạy Chúa tôi, Chúa tôi làm chứng cho tôi, Chúa tôi đã biết chẳng có sự gì yên ủi được tôi, chẳng có giống gì làm cho tôi được yên lòng; có một mình Chúa tôi, là đấng tôi ước ao trông thấy đời đời, mới làm được cho tôi yên lòng phỉ chí mà thôi. Nhưng mà đang khi tôi còn ở trong xác hay chết này, thì tôi chưa được hưởng phúc trọng dường ấy, cho nên tôi phải ở vững lòng nhịn nhục cùng phó những sự tôi ước ao mặc thánh ý Chúa tôi. Các đấng thánh đang vui mừng cùng Chúa tôi trên lời cũng đã phải dùng nhân đức tin, đã phải nhịn nhục ở đời này mà đợi trông cho đến ngày Chúa tôi ban cho hưởng sự sang trọng Chúa tôi trên nước thiên đàng. Vậy các đấng ấy đã tin thể nào, thì tôi cũng tin như làm vậy, và những sự các đấng ấy đã trông cậy, thì tôi cũng trông mong những sự ấy, và các đấng ấy đã được lên chốn thanh nhàn thể nào, thì ơn Chúa tôi phù

hộ, tôi cũng trông đến chốn vui mừng ấy nữa. Rầy tôi xem gương các thánh mà được thêm vững lòng, thì tôi sẽ cứ nguyên nhân đức tin cho đến ngày ấy. Tôi cũng được lời kinh thánh yên ủi tôi và soi sáng dẫn đàng cho tôi và nhất là tôi được Mình thánh Chúa tôi như thuốc mầu nhiệm chữa lấy tôi và gìn giữ che chở tôi.

4. Đang khi tôi còn sống ở đời này, thì có hai sự rất cần cho tôi và thiếu hai sự ấy, thì tôi chẳng còn mang nổi sự sống khốn nạn thể này. Đang khi linh hồn tôi còn phải giam trong xác như trong tù vậy, thì tôi xưng thật tôi thiếu hai sự này, một là của nuôi tôi, hai là sự soi sáng cho tôi. Vậy Chúa tôi đã biết tôi yếu đuối hèn hạ, thì người đã ban Mình thánh làm của nuôi linh hồn và xác, và Chúa tôi đã đặt lời kinh thánh, là lời Chúa tôi, như đèn soi đàng cho tôi đi. Ví bằng không có hai sự ấy, thì tôi chẳng sống được thật, vì chưng lời Đức Chúa Lời đã phán là đèn soi sáng linh hồn tôi, và phép Mình thánh Chúa tôi là bánh thiêng liêng ban sự sống; và hai sự ấy cũng được gọi là hai bàn đã đặt hai bên trong công khố thánh Yghêrêgia; một là bàn thờ thánh có bánh cực thánh, là Mình thánh rất quí giá Chúa tôi; hai là bàn để sách lề luật Chúa tôi, mà sách ấy gồm lại những điều tốt lành tôi phải giữ cùng dạy những điều thật tôi phải tin, và đưa tôi cho vững chân cho đến nơi cực thánh kín nhiệm Chúa tôi ngự. Tôi lạy Đức Chúa Jêsu, là sự sáng bởi chính mạch sự sáng hằng có vô cùng, tôi đội ơn Chúa tôi, vì Chúa tôi đã dùng các đấng tiên tri, các thánh tông đồ và các thánh đốctôrê, là tôi tá Chúa tôi, mà dọn bàn lề luật Chúa tôi mà dạy dỗ tôi.

5. Tôi lạy Chúa tôi, là đấng đã dựng nên loài người cùng đã chuộc tội cho thiên hạ, tôi cám ơn Chúa tôi, vì Chúa tôi muốn tỏ ra cho cả và thiên hạ biết tỏ Chúa tôi có lòng thương yêu là ngần nào, thì đã dọn tiệc rất trọng thể, và trong tiệc này Chúa tôi chẳng cho ăn thịt con chiên, là hình bóng trong đạo cũ, bèn là Chúa tôi ban mình thánh máu thánh cực trọng Chúa lôi làm của nuôi. Chúa tôi làm cho các con chiên bổn đạo vui mừng vì được ăn tiệc cực thánh thể này, và sung sướng say no vì được uống chén hay cứu linh hồn chúng tôi. Tiệc ấy hàm bao mọi sự vui mừng trên lời, và các đấng thiên thần cũng ăn tiệc ấy làm một cùng chúng tôi, song các đấng ấy được hưởng những sự êm ái tốt lành hơn chúng tôi bội phần.

6. Chức quyền các đấng làm thày cả là chức quyền rất sang trọng, rất cả thể là dường nào! Các đấng ấy được dùng lời thánh mà truyền phép Mình thánh Chúa tôi, là đấng uy nghi sang trọng vô cùng, lại được nói lời ngượi khen, và được cầm lấy trong tay cùng được chịu lấy trong miệng và đưa cho kẻ khác chịu lấy nữa! Đấng làm thày cả phải giữ tay cực sạch và miệng lưỡi cực thanh cực tịnh, cùng cả và mình tuyền vẹn là ngần nào! Chính đấng cao trọng là mạch hết mọi sự cực thanh cực sạch năng vào ngự trong lòng thày cả dường ấy, thì thày cả phải giữ lòng lọn vẹn tốt lành là trùng nào! Ất là miệng đấng làm thày cả năng được chịu lấy Mình thánh Đức Chúa Jêsu, thì chẳng còn nói được lời gì chẳng phải là lời tốt lành thanh sạch hay làm ơn ích cho kẻ khác.

7. Con mắt đấng làm thày cả thường xem Mình thánh

Đức Chúa Jêsu liên, thì người phải giữ con mắt ngay lành và trong tốt. Tay đấng làm thày cả thường đá đến Chúa đựng nên lời đất, thì người phải giữ tay thanh sạch và năng giơ lên lời. Nhân vì lẽ ấy, lời kinh thánh buộc cách riêng đấng làm thày cả mà rằng: bay hãy nên thánh, vì chưng tao là Chúa Đêu bay, là đấng thánh.

8. Thân lạy Đức Chúa Jêsu phép tắc vô cùng, chúng tôi đã chịu chức đấng làm thày cả, thì xin người ban ơn cho chúng tôi được giữ lòng sốt mến tuyền vẹn tốt lành mọi đàng cho chúng tôi được làm việc bậc mình cho xứng đáng; và nếu chúng tôi chẳng giữ mình được công chính ngay lành trong mọi việc cho xứng bậc mình, thì ít là xin Chúa tôi ban ơn cho chúng tôi chảy nước mắt ra mà đền tội lỗi chúng tôi cho xứng đáng và lấy lòng khiêm nhường ngay lành mà quyết từ rầy về sau chúng tôi sẽ làm việc Chúa tôi cho sốt sắng hơn.

ĐOẠN THỨ XII

DẠY KẺ TOAN CHỊU MÌNH THÁNH PHẢI DỌN MÌNH CHO KĨ CÀNG HẾT LÒNG HẾT SỨC.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: tao là đấng yêu mến sự ngay lành sạch sẽ cùng là đầu cội rễ ban đức lọn lành. Tao tìm linh hồn sạch sẽ tốt lành và tao nghỉ đấy. Vậy con hãy dọn phòng rộng rãi sắm sẵn mọi sự, thì tao sẽ ăn mừng lễ Paska cùng đầy tớ tao ở đấy. Nếu con muốn cho tao đến cùng con và ở lại trong lòng, thì hãy quét tước những men cũ, cùng hãy dọn nhà linh hồn con

cho thanh sạch. Con hãy xua mọi sự thế gian cùng các tính mê còn làm hồn trong lòng; con hãy ngồi vắng vẻ như chim sẻ đậu một mình trên mái nhà vậy, và hãy giục lòng ăn năn đau đớn mà suy xét những sự lỗi con, vì chưng ai có lòng kính mến, thì dọn nơi trọng thể tốt lành cho đấng mình kính mến, thì mới tỏ ra lòng ái mộ đấng bạn hữu chí thiết mình rước vào nhà.

2. Song le con phải biết rằng: dù con ra sức dọn mình lót một năm cùng hằng suy đến một việc ấy trong lòng liên, thì bởi sức riêng mình chẳng làm được sự gì xứng đáng mà dọn mình nên. Nhưng mà bởi tao dủ lòng thương cùng làm ơn cho con, thì con mới được đến ăn một tiệc cùng tao; chẳng khác gì người sang trọng phú quí gọi đứa khó khăn hèn hạ ăn tiệc vuối mình mà đứa ấy chẳng có đí gì lá ơn được, chỉ một sự hạ mình xuống và đội ơn vậy. Con hãy làm hết sức mình, hãy dọn mình cho siêng năng, và đừng đến vì thói quen hay là vì lề luật buộc mà thôi, nhưng mà con hãy lấy lòng dái sợ, lòng cung kính, lòng sốt mến mà đến chịu Mình thánh Chúa Đêu con, là đấng rất yêu dấu chẳng nề đến cùng con. Tao đã gọi, tao đã truyền làm vậy, tao sẽ bù lại những sự con thiếu thốn, thì con hãy đến mà chịu lấy Mình thánh tao.

3. Hễ bao giờ tao ban ơn cho con được lòng sốt sáng, thì hãy đội ơn Đức Chúa Lời, vì chưng chẳng phải là con đáng ăn mày ơn ấy đâu, một vì tao có lòng lân mẫn, thì tao mới ban ơn ấy; nhược bằng con chẳng được lòng sốt mến, mà lại con càng thấy mình khô khan, thì con hãy xin nài, hãy kêu van cùng gõ cửa, đừng thôi đi cho

đến khi con đã được ăn mày một giọt hay là một hạt ơn thiêng liêng hay cứu lấy con; con phải nhờ tao mọi sự; tao chẳng phải nhờ con đâu. Con chẳng đến mà làm cho tao nên thánh hơn; nhưng mà tao đến cho con được nên lọn lành và đạo đức hơn mà chớ. Con đến cùng tao để cho tao thêm nhân đức lọn lành cho con và cho con được hợp cùng tao cùng được lấy ơn mới và thêm lòng sốt sắng sửa mình lại hơn. Con chớ khinh dể ơn cực trọng ấy, bèn hãy dọn lòng con cho kĩ càng hết sức mà rước đấng bạn hữu con vào đấy.

4. Nhưng mà con chẳng những phải giục lòng sốt sắng trước khi chịu lễ, mà lại con phải ra sức giữ lòng sốt sắng ấy khi chịu lễ đoạn nữa, và sự ra sức giữ mình sốt sắng khi chịu lễ đoạn, thì cũng cần bằng sự dọn mình cho sốt sắng trước; vì chưng sự giữ mình sốt sắng khi chịu lễ rồi là cách thế tốt lành mà dọn mình ăn mày ơn cực trọng hơn; mà ai chịu lễ vừa đoạn, liền buông trí quá về sự vui bề ngoài, thì sai lỗi lắm và chẳng được ăn mày ơn trọng dường ấy đâu. Vậy con hãy giữ mình kẻo truyện trò quá, một hãy ở lại nơi tịch mạc cùng hưởng Chúa Dêu con, vì chưng con được đấng cao trọng ngự trong lòng con và cả và thế gian chẳng cất lấy được cho khỏi lòng con. Con phải phó lót mình trong tay tao, cho nên từ rầy về sau con chẳng sống cùng mình, một sống nơi tao, và chẳng còn lo lắng gì đến mình nữa.

ĐOẠN THỨ XIII

DẠY KẺ CÓ LÒNG SỐT SẮNG PHẢI ƯỚC AO HẾT LÒNG HẾT SỨC CHO ĐƯỢC HỢP LÀM MỘT CÙNG ĐỨC CHÚA JÊSU TRONG PHÉP CỰC TRỌNG NÀY.

1. Thân lạy Chúa tôi, ai cho tôi tìm thấy Chúa tôi một mình, và cho tôi mở hết lòng tôi cho Chúa tôi cùng hưởng Chúa tôi như ý tôi muốn mà chẳng còn ai khinh dể tôi? Ai cho tôi bỏ dứt lòng yêu chuộng mọi sự thế gian và chẳng còn ai xem đến tôi, chỉ còn một mình Chúa tôi nói khó cùng tôi và tôi nói khó cùng Chúa tôi, như kẻ bạn hữu nghĩa thiết quen nói khó cùng nhau và kẻ tình nghĩa quen xử cùng nhau vậy. Tôi xin, tôi khát khao hợp làm một cùng Chúa tôi cho lọn và lìa bỏ mọi sự hèn thế gian cùng năng chịu Mình thánh, năng làm lễ cho được thêm lòng mến sự trên lời và sự bền đỗ vô cùng một ngày một hơn. Thương ôi! lạy Chúa tôi, bao giờ lót mình tôi được hợp làm một cùng Chúa tôi và ở làm một cùng Chúa tôi đến nỗi tôi chẳng còn nhớ đến mình tôi chút nào nữa. Tôi xin Chúa tôi ban ơn cho tôi ở trong mình Chúa tôi và Chúa tôi ở trong mình tôi và Cha con ở làm một cùng nhau làm vậy liên.

2. Chúa tôi thật là đấng tôi kính mến và tôi đã chọn riêng trong một nghìn người và linh hồn tôi vui mừng ở làm một cùng Chúa tôi mọi ngày cho đến lọn đời. Chúa tôi thật là đấng ban sự bằng yên cho tôi; và sự bằng yên sự thanh nhàn cho lọn, thì ở nơi Chúa tôi, và ở ngoài Chúa tôi chỉ thấy sự khó nhọc, sự đau đớn và

muôn vàn sự gian nan khốn khó mà thôi. Chúa tôi thật là đấng kín nhiệm vô cùng, chẳng hợp ý vuối kẻ có tội, một nói khó vuối kẻ khiêm nhường và kẻ chân thật mà thôi. Chúa tôi là đấng rất êm ái, rất lòng lành là dường nào, vì chưng Chúa tôi muốn tỏ ra Chúa tôi có lòng yêu dấu con cái là thể nào, thì đã chẳng nề đem bánh rất ngon lành bởi trên lời xuống mà dưỡng nuôi cho no đầy. Ắt là chẳng có dân nào, dù quyền thế thể nào mặc lòng, mà được Chúa Dêu mình thờ ở gần nó cho bằng Chúa tôi, là Chúa Dêu chúng tôi ở gần những kẻ thờ phượng kính mến, vì Chúa tôi ban chính mình làm của nuôi, làm của kẻ ấy được hưởng, để Chúa tôi yên ủi hằng ngày cùng đem lòng nó lên lời.

3. Nào có dân nào sang trọng bằng dân theo đạo Chúa tôi ru! Nào có giống gì ở dưới đất này Chúa tôi yêu dấu cho bằng linh hồn kẻ đạo đức lọn lành, là linh hồn Chúa tôi vào ngự cùng lấy mình thánh sáng láng tốt lành mà dưỡng nuôi cho no đầy ru? Ấy là ơn tốt lành là dường nào! Chúa tôi ở rộng rãi quá trí khôn suy chẳng đến là trùng nào! Chúa tôi hay thương yêu vô ngằn, đã tỏ ra lòng thương yêu ấy cùng loài người ta cách riêng. Nhưng mà tôi sẽ lấy đí gì mà lả nghĩa vì ơn cực trọng ấy cùng vì Chúa tôi đã tỏ ra lòng yêu dấu tôi quá bội làm vậy? Tôi chẳng có sự gì hay đẹp lòng Chúa tôi cho bằng dâng hết lòng tôi cho Chúa tôi và hợp làm một cùng Chúa tôi cho lọn; và khi linh hồn tôi được hợp làm một cùng Chúa tôi, thì mọi sự trong mình tôi sẽ được thanh nhàn vui mừng. Bấy giờ Chúa tôi sẽ phán cùng tôi, rằng: Nếu con muốn ở cùng tao, thì tao cũng muốn

ở cùng con, và tôi sẽ thưa rằng: lạy Chúa tôi, xin Chúa tôi thương ở lại cùng tôi; tôi vui lòng ở làm một cùng Chúa tôi. Tôi ước ao một sự này, là được hợp làm một cùng Chúa tôi liên.

ĐOẠN THỨ XIV

DẠY TA SOI GƯƠNG MẤY KẺ ĐẠO ĐỨC LỌN LÀNH ĐÃ ƯỚC AO CHỊU MÌNH THÁNH HẾT LÒNG HẾT SỨC.

1. Lạy Chúa tôi, ai nói được những sự êm ái tốt lành Chúa tôi đã để dành cho kẻ có lòng kính dái Chúa tôi! Khi tôi nhớ đến ít nhiều kẻ đạo đức có lòng sốt sắng và lòng kính mến khi chịu Mình thánh là dường nào, thì tôi thường thường hổ ngươi và xấu hổ vì tôi đến bàn thờ Chúa tôi cùng đi chịu Mình thánh cách nguội lạnh lạt lẽo thể này. Tôi xấu hổ vì tôi cứng lòng khô khan mãi, chẳng thấy lửa kính mến đốt cả và linh hồn tôi trước mặt Chúa tôi, và tôi chẳng sinh ra lòng sốt mến, lòng khát khao như nhiều người đạo đức lọn lành xưa ước ao chịu Mình thánh và động lòng sốt sắng quá chừng đến nỗi chảy nước mắt ra mà chẳng cầm lại được. Nhưng mà kẻ ấy khát khao về phần hồn cùng về phần xác hết sức mà đến uống nước mạch hằng sống, cho nên không giãn được sự đói khát cùng chẳng được no đủ, cho đến khi chịu được Mình thánh Chúa tôi và được vui mừng, được lòng sốt sắng bởi sự chịu lễ mà ra.

2. Âu là kẻ ấy có lòng tin vững vàng và có lòng sốt mến thể ấy, thì là chứng tỏ Chúa tôi thật ngự trong

hình bánh; vì chưng kẻ được lòng sốt sắng dường ấy đang khi Đức Chúa Jêsu đi làm một vuối nó, thì cũng nhận biết thật Chúa tôi khi vẽ bánh (như hai đầy tớ Emmaü, đã kể truyện trong kinh thánh). Song le có nhiều lần tôi kém xa, chẳng được lòng sốt sắng lòng kính mến, cùng chẳng được linh hồn nóng nảy khát vọng dường ấy đâu. Thân lạy Đức Chúa Jêsu lòng lành vô cùng, cực khoan cực nhân vô cùng, xin Chúa tôi ghé mặt lại thương tôi là kẻ khó khăn bần cùng, mà ban ơn cho tôi được một chút lửa kính mến hằng cháy trong lòng Chúa tôi, xin Chúa tôi ban ơn ấy ít là một hai khi trong giờ tôi đến chịu Mình thánh Chúa tôi, để cho tôi thêm lòng tin cho vững vàng và cho tôi trông cậy lòng lành Chúa tôi cho mạnh sức hơn, và cho tôi hằng được giữ lửa kính mến tôi đã thử nếm khi ăn manna bởi trên lời xuống cùng đã cháy lên một lần cho đầy linh hồn, mà chẳng bao giờ tắt đi nữa.

3. Lòng lành Chúa tôi có phép ban ơn cho tôi, y như tôi ước ao; Chúa tôi có quyền có phép thăm viếng tôi trong ngày thánh ý Chúa tôi muốn, để cho tôi được lòng nóng nảy sốt mến Chúa tôi. Tuy rằng: tôi chẳng có lòng khát khao cho bằng kẻ có lòng kính mến Chúa tôi cách riêng tốt lành mặc lòng, song le ơn Chúa tôi ban cho, thì tôi cũng ước ao cho được lòng nóng nảy khát vọng như thể ấy, và tôi xin, tôi muốn cho được thông công vuối những kẻ đạo đức có lòng sốt mến thể ấy, và tôi ước ao kể vào số kẻ lọn lành dường ấy nữa.

ĐOẠN THỨ XV.

DẠY TA PHẢI CÓ LÒNG KHIÊM NHƯỜNG CÙNG BỎ MÌNH ĐI CHO LỌN, THÌ MỚI ĐƯỢC LÒNG SỐT MẾN.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: con phải lấy lòng siêng năng sốt sắng mà tìm và cầu xin cho được lòng kính mến; con phải lấy lòng nhịn nhục, lòng trông cậy mà đợi ơn ấy; và khi Đức Chúa Lời ban cho, thì con phải chịu lấy mà đội ơn cùng phải giữ lấy trong lòng cho khiêm nhường; con lại phải ở siêng năng dùng ơn ấy mà làm việc lành cùng phó mình trong tay Đức Chúa Lời, để người thăm viếng lòng con giờ nào và cách nào mặc thánh ý người. Con phải hạ mình xuống ở khiêm nhường, nhất là khi con thấy mình không động lòng sốt sắng là bao nhiêu, hay là con khô khan thật; song le con chẳng nên sờn lòng và phiền buồn quá lẽ làm chi, vì chưng có nhiều lần Đức Chúa Lời ban trong một chốc mà được những sự người đã chối lâu ngày, và cũng có khi những sự Đức Chúa Lời đã giãn ra, chưa ban khi ta bắt đầu cầu nguyện, thì người lại dủ lòng thương mà ban khi đọc kinh cầu nguyện gần xong.

2. Ví bằng Đức Chúa Lời ban ơn ngay tức thì, cùng ban y như người ta muốn, thì sức yếu đuối người ta không dùng ơn ấy nên chốc; vì vậy cho nên ta phải lấy lòng khiêm nhường mà nhịn nhục cùng phải giữ lòng trông cậy cho vững vàng mà đợi trông Đức Chúa Lời sẽ ban ơn sốt sắng. Song le khi nào con không được ơn ấy hay là Đức Chúa Lời cất ơn ấy đi cách kín nhiệm,

thì con phải tin thật là tại con và tại các tội lỗi con. Cũng có khi sự nhỏ mọn làm ngăn trở ơn Đức Chúa Lời hay là cất ơn ấy đi; song le hễ sự gì làm ngăn trở ơn cực trọng dường ấy, ta có kể sự ấy là sự cả thể, thì hơn kể là sự nhỏ mọn; và nếu con từ bỏ và dẹp cho lọn sự nhỏ mọn hay là sự trọng ấy đi, thì con sẽ được ơn như con cầu xin.

3. Hễ con phó lót mình trong tay Đức Chúa Lời cho hết lòng mà chẳng còn tìm sự nọ sự kia vừa ý vừa lòng con, một phó mình cho Đức Chúa Lời cho lọn, thì con sẽ thấy mình hợp làm một cùng Đức Chúa Lời, và được bằng yên tức thì, bởi vì khi bấy giờ con sẽ chẳng còn lấy sự gì vừa ý vừa lòng con cho bằng sự vâng theo thánh ý Đức Chúa Lời. Nhân vì lẽ ấy kẻ nào cứ lòng ngay thật mà đem lót linh hồn mình lên cùng Đức Chúa Lời và từ bỏ hết mọi sự thế gian, chẳng còn yêu chuộng hay là ghét sự gì trái lẽ, ấy là kẻ dọn mình cách thế tốt lành để mà chịu lấy ơn Đức Chúa Lời và nên đáng cho Đức Chúa Lời ban sự sốt sắng trong lòng, vì chưng Đức Chúa Lời thấy linh hồn nào sạch mọi sự thế gian, thì người xuống mọi ơn lành cho linh hồn ấy; và ai càng từ bỏ mọi sự hèn cách lọn hơn, và càng chê cùng dẹp tính mình cho tuyệt đi như chết vậy, thì càng được ơn Đức Chúa Lời cho chóng và cho rộng rãi hơn, lại càng được thong dong mà đem linh hồn cao hơn nữa.

4. Bấy giờ kẻ ấy sẽ thấy mình được gồm no đầy dẫy mọi sự lành và sẽ lấy làm lạ lùng, và lòng nó sẽ nở ra cho rộng rãi, vì Đức Chúa Lời phép tắc vô cùng ở vuối kẻ ấy, và kẻ ấy đã phó lót mình trong tay Đức Chúa Lời cho đến đời đời. Ấy kẻ nào tìm Đức Chúa Lời cho hết lòng và

chẳng có để linh hồn hư không như chẳng có vậy, thì được mọi sự lành dường ấy. Khi kẻ ấy đến chịu Mình thánh, thì đã đáng ăn mày ơn trọng, là được hợp làm một cùng Đức Chúa Jêsu cách lọn lành, vì chưng nó chẳng tìm sự vui mừng sự sốt sắng vì ích riêng, một tìm cho danh Đức Chúa Lời thêm trọng và cả sáng hơn là tìm sự vui mừng sự sốt sắng riêng cho mình mà chớ.

ĐOẠN THỨ XVI

DẠY TA PHẢI TỎ RA CHO ĐỨC CHÚA JÊSU NHỮNG SỰ TA THIẾU THỐN VÀ XIN NGƯỜI BAN ƠN.

1. Thân lạy Đức Chúa Jêsu rất nhân lành rất thương yêu vô cùng, tôi ước ao chịu Mình thánh Chúa tôi bây giờ cho sốt sắng. Chúa tôi đã biết tôi yếu đuối hèn sức và tôi bần cùng thiếu thốn là ngần nào; tôi mắc phải nhiều sự dữ và nhiều nết xấu cùng năng cực lòng, năng phải cơn cám dỗ, năng bối rối và thường mắc sự ô uế trong lòng là dường nào. Vậy tôi chạy đến cùng Chúa tôi, xin thuốc chữa lấy tôi và xin Chúa tôi yên ủi và giúp đỡ tôi. Tôi kêu van Chúa tôi là đấng thông minh vô cùng đã biết tỏ mọi sự kín trong lòng tôi, và có một mình Chúa tôi hay yên ủi và giúp sức cho tôi. Chúa tôi đã biết những sự tôi thiếu thốn hơn và tôi ít nhân đức là ngần nào.

2. Này tôi rất khó khăn và chân tay không cả, tôi đứng trước mặt Chúa tôi xin Chúa tôi ban ơn và dủ lòng thương tôi cùng; xin Chúa tôi ban của ăn cho đứa đói khát này, xin Chúa tôi đốt lửa kính mến mà đốt tan sự

lạnh lẽo trong lòng tôi; xin Chúa tôi sáng láng vô cùng ngự đến soi sáng linh hồn tối tăm này. Tôi lại xin Chúa tôi làm cho mọi sự hèn thế gian lở nên cay đắng cho tôi, và cho tôi bằng lòng nhịn nhục trong mọi sự khó nặng và trong mọi sự trái ý xác thịt tôi và cho tôi khinh dể và quên các sự hèn mọn cùng hết mọi sự ở dưới đất này; xin Chúa tôi đem linh hồn tôi lên lời cùng Chúa tôi và đừng để lòng tôi đi dông dài ở dưới đất này. Chớ gì từ rầy về sau tôi lấy một mình Chúa tôi làm tríu mến, vì chưng Chúa tôi là của ăn của uống tôi, Chúa tôi là đấng lòng tôi kính mến cùng là nguyên sự vui mừng, sự êm ái cho tôi và Chúa tôi là mọi sự lành cho tôi.

3. Chớ gì khi Chúa tôi ngự trong lòng tôi, thì Chúa tôi đốt hết lòng tôi cho tan đi và cho tôi lở nên giống như Chúa tôi cho lọn, để tôi hợp một ý cùng Chúa tôi, vì ơn Chúa tôi ban cho tôi được hợp làm một cùng Chúa tôi cùng vì lửa kính mến đốt hết lòng tôi. Tôi xin Chúa tôi đừng để tôi lìa Chúa tôi mà về khô khan đói khát, nhưng mà tôi xin Chúa tôi dủ lòng rộng rãi mà thương tôi như Chúa tôi đã thương các đấng thánh Chúa tôi cách lạ lùng nhiều lần. Ví bằng cả và linh hồn tôi nóng nảy bởi sự kính mến Chúa tôi, cho nên tôi chẳng còn nhớ đến mình nữa, thì nào có lạ gì đâu, vì chưng Chúa tôi là lửa hằng cháy lên và chẳng hay tắt bao giờ. Chúa tôi thật là lửa kính mến hay đốt linh hồn cho thanh sạch và hay soi trí khôn cho sáng.

ĐOẠN THỨ XVII

GIẢNG VỀ SỰ KHÁT KHAO ƯỚC AO CHỊU MÌNH THÁNH ĐỨC CHÚA JÊSU.

1. Thân lạy Chúa tôi, tôi khát khao ước ao chịu Mình thánh Chúa tôi cho sốt sắng nóng nảy hết lòng hết sức, như nhiều đấng thánh lọn lành đã ước ao xưa nay, là kẻ đã được thật lòng sốt mến cùng đã đẹp lòng Chúa tôi lắm vì các việc lành kẻ ấy siêng năng làm liên. Lạy Chúa Dêu tôi, là mạch lửa kính mến hằng có vô cùng, là mọi sự lành cho tôi cùng là đấng thanh nhàn vô cùng, các đấng thánh xưa đã ước ao, đã cung kính Chúa tôi hết sức thể nào, thì tôi cũng muốn cho được lòng cung kính lòng ước ao thể ấy mà chịu lấy Chúa tôi.

2. Dù tôi là kẻ hèn hạ chẳng đáng ăn mày ơn sốt sắng dường ấy mặc lòng, song le tôi cũng dâng hết lòng tôi cho Chúa tôi, cũng như một mình tôi được gồm lại trong linh hồn hết lửa kính mến đã cháy trong lòng các đấng thánh, là lửa kính mến hay đẹp lòng Chúa tôi mọi đàng; và lại những sự lành kẻ có lòng đạo đức có sức suy tưởng và ước ao, thì tôi cũng lấy lòng sốt sắng lòng cung kính hết sức mình mà dâng mọi sự ấy cho Chúa tôi thay thảy. Tôi chẳng muốn giữ lại sự gì cho tôi, một ước ao hết lòng hết sức dâng lót mình tôi và lót của tôi làm của tế lễ Chúa tôi. Thân lạy Chúa tôi, là đấng đã dựng nên tôi cùng đã chuộc lấy linh hồn tôi; chớ gì tôi được lòng sốt mến, lòng cung kính; chớ gì tôi được ngượi khen kính trọng cùng cám ơn tríu mến cho xứng đáng; chớ gì tối được

lòng tin cậy, lòng thanh sạch mà chịu lấy Chúa tôi trong ngày hôm nay, cũng như rất thánh Đức Bà Maria đồng trinh đã ước ao cùng đã chịu lấy Chúa tôi, khi đức thánh thiên thần đem tin về sự rất mầu nhiệm Đức Chúa Con xuống thế làm người và Đức Bà lấy lòng khiêm nhường lòng sốt mến mà thưa rằng: này là tôi tá Chúa tôi, tôi xin vâng lời thánh thiên thần truyền.

3. Chớ gì tôi được như ông thánh Juong Baotixita, là đấng tiền hô rất lọn lành cùng là đấng thánh trọng hơn các đấng thánh; khi người còn ở trong lòng mẹ, thì bởi ơn Đức Chúa Phiritô sangtô, người vui mừng trước mặt Chúa tôi, và đến sau khi người thấy Chúa tôi đi lại cùng người thế gian, thì người hạ mình xuống hết sức cùng động lòng sốt mến mà kêu rằng: kẻ nghĩa thiết cùng người mới kết bạn, thì được gồm no sự vui mừng vì được nghe tiếng người bạn ấy; vậy tôi cũng ước ao được lòng sốt mến dường ấy và dâng mình cho Chúa tôi hết lòng hết sức như làm vậy. Bởi đấy cho nên tôi dâng cho Chúa tôi lòng vui mừng, lòng sốt mến các kẻ lành; tôi dâng mọi sự cao ý cùng mọi sự sáng láng và sự mầu nhiệm trên lời các thánh đã suy ngắm xưa, tôi cũng dâng các nhân đức và các sự lành bởi các giống mọi loài trên lời dưới đất đã ngượi khen Chúa tôi xưa và sẽ ngượi khen về sau, và tôi dâng bấy nhiêu sự cho tôi và cho những kẻ đã cậy tôi cầu nguyện, để cho mọi người đội ơn cho xứng đáng cùng làm cho sáng danh Chúa tôi liên mãi, chẳng có khi đừng.

4. Lạy Chúa Dêu tôi, xin Chúa tôi nhận lấy những sự tôi khấn và ước ao trong lòng, là tôi ước ao ngượi khen

hát mừng Chúa tôi cách lọn lành vô cùng cho xứng đáng Chúa tôi uy nghi sang trọng vô cùng. Tôi dâng bấy nhiêu sự cho Chúa tôi và tôi ước ao người khen Chúa tôi làm vậy cho đến lọn đời và mọi ngày liên; tôi lại mời và xin các đấng thánh ở trên lời và các kẻ lành dưới đất hợp làm một cùng tôi và người khen kính mến Chúa tôi hết lòng hết sức.

5. Chớ gì các nước và các dân thiên hạ lấy lòng sốt sắng vui mừng mà người khen kính trọng danh cực thánh và rất êm ái Chúa tôi; và những kẻ nào lấy lòng cung kính lòng sốt sắng mà truyền phép Mình thánh Chúa tôi cùng lấy lòng tin cho mạnh sức mà chịu lấy, thì tôi xin cho kẻ ấy được ăn mày ơn lành ơn rộng rãi Chúa tôi; tôi lại xin kẻ ấy cầu nguyện sốt sắng cho tôi là kẻ có tội; sau nữa khi kẻ ấy đã được ơn sốt sắng như ý mình ước ao, khi đã được hưởng sự hợp làm một cùng Chúa tôi cùng khi đã được mọi sự lành yên ủi và đã no đầy phỉ chí cách lạ lùng bởi sự ăn tiệc cực trọng Chúa tôi mà về, thì tôi xin kẻ ấy dủ lòng thương mà nhớ đến tôi là kẻ khó khăn thiếu thốn mọi đàng.

ĐOẠN THỨ XVIII.

DẠY TA ĐỪNG THEO TÍNH HAY MUỐN THÔNG HIỂU PHÉP CỰC TRỌNG NÀY QUÁ LẼ, MỘT PHẢI LẤY LÒNG KHIÊM NHƯỜNG VÀ HÃM TÍNH MÀ TIN CHO VỮNG VÀNG.

1. Đức Chúa Jêsu phán rằng: con có muốn cho khỏi hồ nghi và đắm đuối trong vực sâu phép rất mầu nhiệm Mình thánh, thì con phải giữ, đừng theo tính mê muốn suy muốn biết mà xét đến phép này vô ích, vì có lời kinh thánh dạy rằng: ai muốn suy xét sự uy nghi Đức Chúa Lời, thì sự sáng láng cực trọng Đức Chúa Lời sẽ giập nó đi. Đức Chúa Lời có quyền có phép làm nhiều sự quá trí loài người hiểu chẳng đến. Song le chẳng cấm kẻ có lòng đạo đức lòng khiêm nhường hỏi tra cho được biết nguyên sự thật, miễn là kẻ ấy sẵn lòng vâng nghe lời dạy dỗ cùng ở siêng năng theo lối các đấng thánh tổ phụ đã mở ra.

2. Phúc cho kẻ chân thật hay bỏ đàng hiểm nghèo, chẳng liều mình suy xét những sự mầu nhiệm cao ý, một cứ đi lối bằng phẳng các giới răn Đức Chúa Lời. Có nhiều kẻ đã mất lòng sốt sắng vì đã muốn suy xét những sự cao ý quá. Đức Chúa Lời truyền cho con giữ lòng tin và ở ngay lành trong mọi việc con làm; người chẳng có dạy con phải nên thượng trí và suy hiểu những sự mầu nhiệm Đức Chúa Lời đâu. Ví bằng con chẳng có đủ sức trí khôn mà hiểu những sự thấp hèn hơn con, thì con sẽ hiểu thấu những sự cao hơn con làm sao được?

Con hãy vâng phục phép Đức Chúa Lời cùng hạ mình xuống mà tin, thì Đức Chúa Lời sẽ ban ơn soi sáng cho con nên thông và biết những sự cần và những sự hay làm ích cho con.

3. Có người phải cơn cám dỗ nặng lắm về nhân đức tin cùng về phép Mình thánh; song sự ấy chẳng phải tại nó, một tại ma quỉ mà thôi. Vậy con đừng lo lắng, đừng cãi lẽ về những điều trí khôn con suy tưởng cùng đừng đối đáp lại vuối ma quỉ về những sự nó xui lòng con hồ nghi, một hãy tin lời Đức Chúa Lời và lời các thánh cùng các đấng tiên tri, thì ma quỉ sẽ biến đi mất. Kẻ làm tôi Đức Chúa Lời thường sinh nhiều ích trọng bởi sự chịu cơn cám dỗ ấy; ma quỉ chẳng có cám dỗ cho kẻ ngoại đạo, cho kẻ có tội, vì đã chắc kẻ ấy thuộc về nó rồi: nó một cám dỗ kẻ ngay lành và kẻ đạo đức.

4. Vậy con hãy lấy lòng chân thật mà tin cho vững vàng; con hãy lấy lòng cung kính mà đến chịu Mình thánh Đức Chúa Jêsu, và những sự con hiểu chẳng được, thì hãy phó cả trong tay Đức Chúa Lời mà yên lòng. Đức Chúa Lời chẳng lừa dối con, và kẻ nào tin cậy sức mình quá, thì mới lạc đàng lừa dối mình mà thôi. Đức Chúa Lời ở làm một vuối kẻ ngay thật cùng tỏ mình ra cho kẻ khiêm nhường; người ban trí sáng cho kẻ hèn mọn cùng mở lòng cho kẻ có linh hồn thanh sạch và giấu ơn lành chẳng ban cho kẻ kiêu ngạo và kẻ muốn suy biết quá lẽ. Trí khôn loài người ta yếu sức cùng sai lầm được; song le nhân đức tin thật chẳng hề sai được bao giờ.

5. Trong những sự trí khôn suy và lý tự nhiên tra

xét, thì phải tùy tòng nhân đức tin, chẳng nên vượt qua mà đi trước cùng phạm đến nhân đức ấy bao giờ, vì chưng nhân đức tin và nhân đức kính mến là hai nhân đức trọng nhất trong phép này cùng làm nhiều sự cách mầu nhiệm trong phép cực thánh cực trọng này nữa. Đức Chúa Lời hằng có vô cùng, phép tắc vô cùng vô lượng vô biên, làm những sự cao cả và rất sâu nhiệm trên lời dưới đất mà chẳng có ai hiểu được sự lạ lùng tốt lành dường ấy; mà ví bằng những sự Đức Chúa Lời làm là những sự trí khôn loài người dễ hiểu được, thì chẳng còn kể được là sự lạ cùng chẳng đáng gọi là sự tốt lành quá trí khôn loài người ta nữa mà chớ.

CHUNG.

MỤC LỤC

NHỮNG ĐOẠN NÊN ĐỌC KHI CẤM PHÒNG.

NGÀY 1. Quyển I. Đoạn I và III.
— 2. Quyển I. Đoạn IV - XXI và Quyển III. Đoạn LIV.
— 3. Quyển I. Đoạn XXIII -XXIV.
— 4. Quyển II. Đoạn VII -VIII.
— 5. Quyển III. Đoạn XXVII-XXXII.
— 6. Quyển III. Đoạn XXXVI - XXXVIII - XXXIX.
— 7. Quyển III. Đoạn XII - XXI - LVIII.
— 8. Quyen II. Đoạn V - VI.